

*Yazgımın Götürdüğü Yer,
“Yargıtay”*

**Yazgımın Götürdüğü Yer,
"Yargıtay"**

Haydar EROL

Yargıtay Onursal Daire Başkanı

Kapak ve İç Tasarımı
Tuncay Avşar

ISBN 978-625-
Sertifika No: 48058

TDV

YAYIN MATBAACILIK TİC. İŞLETMESİ
BASIMEVİ | PRINTING HOUSE

Ostim OSB Mh. 1256 Cd. No:11
Yenimahalle / ANKARA
0312 354 91 31 (pbx)

Bu eserin telif hakkı yazarına aittir.5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu hükümlerine göre yazarından izin alınmadan hiçbir şekilde bilimsel eserler dışında alıntı yapılamaz, herhangi bir bölümü ya da tamamı iktibas edilemez Her hakkı saklı olup, herhangi bir araçla kısmen ya da tamamen çoğaltılamaz.

ANKARA 2023

**“Tüm Yargı Görevi Yapanlara”
Sevgi ve Saygılarımla**

HAKKINDA;

Haydar Erol, 01.03.1956 tarihinde Yozgat'ta doğmuştur.

Ankara Yıldırım Beyazıt Lisesini, fen bölümü mezunu olarak 1973 yılında bitirmiş, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesinden 1977 yılında mezun olduktan sonra, askerliğini Diyarbakır 7.Kolordu Askeri Mahkemesinde, askeri hâkim olarak yapmıştır.

1978 Yılında Ankara hâkim adayı olarak mesleğe başlayan Erol; sırasıyla, 1979-1980 yıllarında Muş ağır Ceza Mahkeme üyeliği, 1982-1987 yıllarında Diyarbakır Ceza Hâkimliği, 1987-1989 yıllarında Bolvadin Ağır Ceza Mahkemesi Başkanlığı, 1989-1991 yıllarında Kırıkkale Hâkimliği, 1991-2003 yıllarında Yargıtay Cumhuriyet Savcılığı görevlerinde bulunmuştur.

10.09.2003 tarihinde Yargıtay Üyeliğine seçilen Haydar Erol, Yargıtay Büyük Genel Kurulu'nca, 10.03.2011 tarihinde Yargıtay On beşinci Ceza Dairesi Başkanlığı'na seçilmiştir.

Yazarın, "Boşanma Sebeplerinden Zina ve TCK. Açısından Karşılaştırılması"

"765 sayılı Türk Ceza Kanunu 1999, 2000, 2003",

"1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Yasası 2002",

"5237 sayılı Yeni Türk Ceza Kanunu 2005, 2006,2010, 2015, 2023 ",

"5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu",

"Adli Yargı İlk Derece Mahkemelerinde Ceza Yargılaması ve Uygulaması",

"Uygulamada Dolandırıcılık Suçları",

"Uygulamada Güveni Kötüye Kullanma ve Dolandırıcılık Suçları" adlı yayımlanmış (13 adet) eserleri ve yayımlanmış makalesi bulunmaktadır.

Yazar, Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde yüksek lisans yapmıştır.

16.12.2015 tarihinde 59 yaşında kendi isteği ile Yargıtay Onursal Daire Başkanı olarak emekli olmuş,18.01.2016 tarihinde Ankara Barosuna kaydını yaptırmış, Ankara'da, eşi, iki oğlu ve gelini ile birlikte çalıştıkları Erol Hukuk Bürosunda, Avukatlık ve danışmanlık hizmetleri vermektedir.

Evli, iki çocuk babası, beş torun dedesidir.

Babam ilkokul öğretmeni olduğu için, görev yaptığı, Yozgat ilinin Topçu kasabasında, 22 Şubat 1956 tarihinde dünyaya gelmişim. O tarihlerde mali yıl, bütçenin uygulanması için mart ayının birinden başlayıp ertesi yıl şubat ayının sonunda kapanan süreyi kapsadığından, çocuk yardımı zammını yeni bütçe deki artış ile alabilmek için nüfus idaresine yaş kaydım, 01.03.1956 olarak kaydedilmiş.

İlkokula kadar geçen çocukluğumu hiç hatırlamıyorum.

İlk Okula başladığımda, ilkokulla başlayan ilköğretim 5 yıl, ortaokul eğitimi 3 yıl, lise eğitimi 3 yıldır.

İlköğretim, halk tabiriyle ilkokul, 1997 öncesinde zorunlu öğrenim çağındaki çocukların temel eğitim ve öğretimini sağlamak için devletçe açılan ya da açılmasına izin verilen beş yıllık okuldu. 1997 yılında çıkartılan ve sekiz yıl zorunlu eğitimi öngören yasadın sonra ilkokul, ortaokulla birleştirilerek,4+4yılı kapsayan "ilköğretim okulu" adını aldı.

İlkokulun ilk dört sınıfını, Yozgat ili Sorgun ilçesi Yeni Mah. Cumhuriyet Cad.No.7 de bulunan Yeşilyurt İlkokulunda okudum.

Sorgun Bahçelievler mahallesinde, adına uygun tek katlı bahçeli bir evde oturuyorduk. Babam evin bahçesinde her türlü sebze ekimi yapıyor, verimli toprağından elde ettiği sebzelerle ekonomisine katkı sağlıyordu.

Evimizin karşısındaki bahçeli evde, Sorgun Asliye hukuk hâkimi Vehbi Bey oturuyordu. Babam ilkokul öğretmeni olarak, bazen Vehbi beyin daveti ile mahkemesinde bilirkişilik yapıyordu. Yakın olmasa da mesafeli bir komşuluk ilişkisi vardı. İlçenin saygı duyulan, kıymet verilen bir kişiydi. Çocukluğumda bilinçaltıma, Hâkim kavramı, saygın bir değer olarak yerleşmişti.

Tayin nedeniyle Beşinci sınıfı Yozgat ili Yerköy kasabasında okuyarak mezun oldum. Ortaokul birinci sınıfını Yerköy'de okuduktan sonra, babamın kendi isteğıyle, tayin talebi üzerine, Ankara ili Altındağ ilçesinin Yenidoğan semtinde bulunan Yenidoğan ilkokuluna müdür olarak atanması sebebiyle, Ankara'ya yerleştik.

Öğretmen maaşlarının çok düşük ve yetersiz olması nedeniyle, Ankara Altındağ ilçesinin, Çiğçin bağları semtinin, hemen yanında bulunan örnek mahallesinde, ucuz ve yaşamı zorlaştıran yetersiz bir eve yerleştik.

Ortaokulun ikinci, üçüncü sınıflarını, oturduğum eve yakın mesafede olan, Çalışkanlar Mah. Babür CD. Çiğçin 4.Yol No:2 de bulunan, Ankara Altındağ İlçe Milli Eğitim

Müdürlüğü'ne bağlı Çalışkanlar ortaokulunda tamamlayarak mezun oldum.

Üç yıllık lise eğitimimi, aynı semtte bulunan ve Altındağ tiyatrosuna komşu olan Yıldırım Beyazıt lisesinde, fen bölümünden mezun olarak tamamladım.

1952 yılında kurulmuş olan ve 1973 yılında mezunu olmaktan onur duyduğum bu lise, o yıllarda bilgi yarışmalarında birinciler çıkaran, spor faaliyetlerinde liseler arası futbol yarışmalarında, Ankara birinciliğini kimseye bırakmayan bir lise idi.

O yılların başta, Fenerbahçe takımı olmak üzere pek çok kulübün en meşhur futbolcuları, Yıldırım Beyazıt lisesi spor takımı mensuplarıdır.

Eski futbolcu ve hakem, futbol yorumcusu, televizyoncu ve spor yazarı Sayın Erman Toroğlu, bu konuda 21.10.2017 tarihli Sabah gazetesinde,

"1962 yılı... Ankara Yıldırım Beyazıt Lisesi. Beyler, hem de bu lise devlet lisesi. Müdür Zekeriya Ünlü, müdür muavini Recep Hoca. Bu iki futbol sevdalısı isim, Türkiye'yi tarıyorlar, kabiliyetli futbolcuları buluyorlar. Ankara'ya getirip liseyi bitirtiyorlar ve üniversiteye sokuyorlar.

Bu takım yıllarca Türkiye'de liselerarası müsabakalarda şampiyon oluyor ve her sene Genç Milli Takımı'nda

oynayan en az 7-8 futbolcusu var. Bunların çoğu A Milli Takım'da da oynuyorlar.

Fenerbahçeli kaleci Yavuz, Fenerbahçe'den gelen Osman Arpacioğlu, Samsun ve Eskişehirsporlu Abidin Akmanol, Fenerbahçeli Şükrü Biran, PTT'li Zeki, F.Bahçeli Timuçin Çuğ, Galatasaraylı Tuncay Temeller, PTT'li Feridun Köse gibi size en az 50 isim sayabilirim. Bunun bir başka olayını Ankara 50. Yıl Lisesi yaptı. Bir başka olayını Çanakkalespor'da Niyazi Önen yaptı. Oradan da çok futbolcu A Milli Takım'a gitti. Selçuk İnan da bunların içinden. Şimdi atomu yeniden parçalamıyoruz. Öyle şeyler anlatıyorlar ki sanki bu iş çok zormuş gibi. Bakın bu yapılanlar yıllar önce çok ufak paralarla yapıldı. Şu anda da çok rahat yapılır." şeklinde anlatıyordu.

Bizim dönemimizde, liseden sonra üniversiteye gidebilmek için uygulanan yöntem farklıydı.

ÖSYM adıyla bilinen Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi başkanlığı, 1974 yılında kurulduğu için, öncesinde öğrencilerin üniversite yerleştirmesini anlatmak gerekir.

Cumhuriyet döneminde, 1960'lı yıllara gelinceye kadar lise mezunlarının sayısı az olduğundan pek çok fakülte, kendisine başvuran mezunları, sınavsız kabul etmiştir.

Zaman içinde kontenjanlarını aşan bir taleple karşılaşan fakülteler, seçme işini, başlangıçta, Başvuru sırasını dikkate alma, ihtiyaç kadar adayı kabul ettikten sonra kayıtları durdurma, Fakültede verilen eğitimin niteliğini dikkate alarak liselerin fen ya da edebiyat kolu mezunlarını kabul etme, Lise bitirme derecesine göre sıralanan başvurulara göre öğrenci alma yollarından birini izleyerek yapıyordu.

Lise mezunlarının artması ve lise dengi okul mezunlarına da yükseköğretime başvurma hakkı verilmesiyle, yukarıda özetlenen öğrenci seçme yöntemleri, ihtiyaca cevap veremez duruma gelince, fakülteler kendi amaçlarına uygun giriş sınavları düzenlemeye başladı. Bu son durumda öğrenciler, sınavlara katılabilmek için ülke içerisinde farklı şehirlere gitmek, aynı gün ve saatlere rastlayabilen sınavlardan birine katılıp, diğerine katılamama durumlarıyla karşı karşıya kalıyorlardı. Bu durum, adaylar ve veliler açısından önemli sorunlara yol açmıştır. 1960'lı yıllarda, önce bazı üniversiteler kendilerine özel, giriş sınavları düzenlemeye başlamışlar, daha sonra bazı üniversiteler bu konuda birlikte çalışma yoluna gitmişlerdir.

Aday sayısındaki artış, çok sorulu ve objektif testlerden oluşan sınavların hazırlanmasını, başvurma, puanlama, seçme, yerleştirme ve sonuçları bildirme gibi işlemlerde bilgi işlem yöntem ve araçlarından yararlanılmayı gerektirmiş, bu nedenlerle sınavları, Üniversite Seçme ve Yerleştirme Merkezi yapmaya başlamıştır.

1974 yılında, Üniversitelerarası Kurul, üniversiteye giriş sınavlarının tek merkezden yapılmasını uygun bulmuş ve 1750 sayılı Üniversiteler Kanunu'nun 52 nci Maddesine dayanarak 19 Kasım 1974 tarihinde Üniversitelerarası Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezini (ÜSYM) kurmuştur. Üniversitelere öğrenci seçme ve yerleştirme işlemleri, 1981 yılına kadar bu merkez tarafından yürütülmüştür.

Üç yıllık eğitim veren Yıldırım Beyazıt lisesinde son sınıfını okuduğum 1973 yılında, Ankara'da Üniversiteye hazırlayan dersane sayısı yok denecek kadar azdı. Olanlara da gidebilmek içinde ekonomik durumunuzun iyi olması gerekiyordu. Babamın öğretmen maaşı ile bunu sağlamak mümkün değildi.

O Sıralarda Devlet Demir Yolları Genel Müdürlüğü'nün çay ocağında çalışıyor, bodrum katında bulunan çay ocağından, asansörü çaycılara kullandırılmayan binada, 50 bardaklı tepsi ve bu büyüklüğü kaldıran çay dolu çaydanlıkla, beşinci katta çalışan memurlara çay servisi yapıyor, bir yandan da bir adet kullanılmış Üniversiteye hazırlık kitabından, test çözme suretiyle sınavlara hazırlanmaya çalışıyordum.

Okuduğum Yıldırım Beyazıt lisesinde, eğitim kalitesi yüksek olduğu için iyi bir eğitim almıştım. 6 Temmuz 1973' te Üniversite giriş sınavlarına katıldım. Yaradan'ımın izni ve merhametiyle sorulan soruların, hemen hemen tamamına yakın doğru çözdüğümü hatırlıyorum.

Alacağım puanla İstediğim okula gidebileceğime inanıyordum. Çok mutluydum.

Üniversite giriş sınav sonuçlarını beklerken, 7 Temmuz 1973' te ÜSYM (Üniversite Seçme ve Yerleştirme Merkezi) tarafından yapılan üniversiteye giriş sınavlarının, sınav sorularının daha önceden özel bir dersane tarafından ele geçirildiğinin, tespit edilmesi üzerine, iptal edildiği ilan edildi.

Yazılı basında bu konu;

"7 Temmuz 1973'ten önce Cağaloğlu'ndaki Özel Murat Dershanesi öğrencilerinin, sınav sorularının üzerinde çalıştıkları ihbarını alan Cumhuriyet Gazetesi eğitim muhabiri Şükran Soner, soruları notere götürerek bir tutanak hazırlatmıştı. 7 Temmuz Pazar günü sınavda sorulan soruların, daha önce noter tarafından tasdik edilenlerle aynı olması üzerine sınav iptal edilmiş, soruları dışarıya sızdıran matbaa işçileri suçlu bulunmuştu." şeklinde yer almıştı.

Üniversiteye girebilmek için girdiğim bu ilk sınavım, ülkemde soruların çalınmasından dolayı iptal edilen ilk sınavdır.

Çay ocağında çalışmaya devam ediyordum.

Boş vakitlerimde eski çalışmalarımı gözden geçiriyordum. Sınav, yaklaşık iki ay sonra, 15 Eylül 1973'te tekrarlandı. Sınavım gene güzel geçti, soruları zorlanmadan çözebilmişim. Sınav sonuçları açıklandığında, Lise fen bölümü mezunu olarak pek çok okula kayıt yaptırabilecek iyi bir fen ve toplam puanım vardı.

O tarihlerde Ön kayıt sistemi uygulanıyordu. Okullar puanlarını açıklıyorlar, siz puanınızla ön kayıt yaptırıyorsunuz, okullar başvuran adaylarda en yüksek puanlılardan aşağıya doğru okulun taban puanına kadar sıralayıp kayıt işlemi yapıyorlardı. Bu okulda okumaya kararlı iseniz, kesin kayıt yaptırarak okulun öğrencisi oluyordunuz.

Ben puanımla o zamanki toplumsal durumu, yani ekonomik, toplumsal, siyasi olgulardan, yararlanarak mesleklerin gelecekteki gelişmelerini değerlendirerek tahminlerde bulunmaya çalıştım.

Bu dönemde Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi ziraat Mühendisliğine, Ankara Yükseliş Üniversitesi Makine Mühendisliğine, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesine ve Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesine ön kayıtlar yaptırardım.

Geleceğe yönelik tek arzum, Siyasal Bilgiler fakültesine kayıt olup okumak, burayı başarıyla bitirip, Kaymakam olmaktı. Başka bir meslek düşüncem yoktu. Her gün, sabahtan itibaren Siyasal Bilgiler fakültesine gidiyor, öğrenci bürosunun kapısında, akşama kadar bekliyor, puanların düşmesini bekliyordum. Ancak Siyasal Bilgiler

Fakültesi kayıt puanı, benim toplam puanıma kadar inmedi. Olmadı.

Puanlar düşmeyince, son gün, toplam puanımın yeterli olduğu, kayıt işlemlerini kapatmak üzere olan, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesine giderek, kesin kaydımı yaptırdım

Hukuk fakültesi mezunlarının, kaymakamlık sınavlarına katılabildiklerini, başarılı olduklarında kaymakam olabildiklerini öğrendiğimde, Siyasal Bilgiler fakültesi kapısında geçirdiğim, heyecan ve kaygı dolu günlerimi hatırlar, hukuk fakültesine kayıt yapmayı nasip eden Yara-dan'ıma şükrederim.

Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi; Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk hukuk okulu olarak, 1925 yılında Ankara'da "Ankara Adliye Hukuk Mektebi" adıyla kurulan, 1946 yılından itibaren Ankara Üniversitesi'ne bağlı bir fakülte olarak hizmet veren hukuk okuludur.

5 Kasım 1925'te, **Büyük Önder Mustafa Kemal Atatürk** tarafından açılan "Ankara Adliye Hukuk Mektebi", cumhuriyet dönemi Türkiye'sinin ilk yükseköğrenim kurumudur. İlk olarak TBMM binasında öğretime başlayan Ankara Adliye Hukuk Mektebi, 1928 yılında ilk mezunlarını vermiştir. Daha sonra adı Ankara Hukuk Fakültesi ve Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi olarak değişen kurum, eğitim hizmetini, benim zamanımda da, günümüzde de Ankara Üniversitesi'nin Cebeci kampüsünde sürdürmektedir.

ANKARA ÜNİVERSİTESİ HUKUK FAKÜLTESİ
ANKARA UNIVERSITY FACULTY OF LAW
1925

Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi, fakültenin internet sayfasında;

“Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesinin temelleri, zamanın Adalet Bakanı Mahmut Esat Bozkurt’un girişimiyle kurulan ve 5 Kasım 1925’te, Kemal Atatürk tarafından törenle açılmış olan “Ankara Adliye Hukuk Mektebine” kadar uzanır. Atatürk, Hukuk Mektebinin kurulmasını Hukuk Devriminin başlangıcı olarak görmüştür.

Ankara Adliye Hukuk Mektebi, aynı zamanda Cumhuriyetin ilk yükseköğretim kurumudur. Okulun kurulmasının gerisinde yatan temel düşünce çağdaş Cumhuriyet Hukukunu koruyacak, öğretecek ve geliştirecek iyi eğitilmiş hukukçulara duyulan acil ihtiyaçtır.” Şeklinde tanımlanmaktadır.

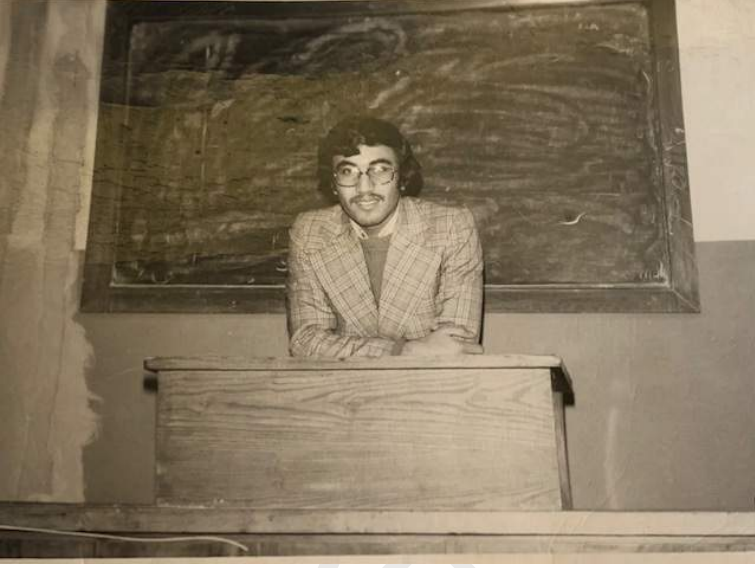
Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesine 1973-1974 eğitim döneminde katıldım.

1973 yılı Üniversite öğrencisi olduğumu hissettiğim güzel bir yıldır. Öğrenci olayları yoktu.

Sınıf düzeninden amfi düzenine geçmişim. Fakültenin amfisinden de ders dinlemekten keyif alıyordum.

Dersler muntazaman veriliyor, çok kıymetli hocaların anlattıklarını heyecanla takip ediyordum. Özellikle Anayasa Hukuku dersine giren, Prof.Dr. Bülent Nuri Esen'in derslerinde amfide boş yer bulamadığımız için, ders başlamadan amfiye giriyor ve hocanın gelmesini bekliyordum.

Hukuk fakültesi amfisinden

Bizim eğitim aldığımız dönemde, ara sınavlar yoktu. Sene sonunda genellikle haziran ayında sınav yapılıyor, eğitim konusu derslerden, kısa zaman aralıklarla, arka arkaya yapılan sınavlarla, o yılın eğitimi tamamlanıyordu.

Hukuk fakültesinde, öğrencinin eğitim dönemini etkileyen en önemli sınıf, birinci sınıftır. Lise eğitiminden sonra, birden bire hukukun başlangıcını oluşturan temel taşlar, bütün ağırlığıyla sırtınıza biner, tüm anlaşılmazlığıyla kavramları anlamaya çalışırsınız.

Tıp öğrencisi Latince kelimeleri nasıl ezberlemeye çalışırsa, Roma Hukukunun kavramlarını ezberlemek ve anlamaya çalışmak, birinci sınıf öğrencisini çok zorlardı.

Birinci sınıf ta bir yıl kaybeden, derslerden kalan çok öğrenci olurdu.

Birinci sınıfta, her bir dersten oldukça yüksek notlar alarak ikinci sınıfa geçtim.100 üzerinden verilen notlarda, notlarım 80 ve 90 şeklindeydi.

İkinci sınıftan başlayarak ülkede huzur ve Asayiş sarsan olaylar olmaya başladı.

Eğitim aldığım bu dönemler ülkemin, siyasi ve ekonomi açısından karışık ve iyi sayılamayacak dönemleri idi.

70'lı yıllar, çok partili dönemin bir getirisi olarak; yeni akımların ve oluşumların oluştuğu, sağ-sol olaylarının yoğunlaştığı huzur ve güvenliğin azaldığı yıllardı.

Göçler önlenemiyor ve kırsal alanda nüfus giderek azalıyordu.

Genç ve üretici nüfus için “köyden kente göç etmek” adeta gelenek haline gelmişti bu dönemlerde. Kimi arazi kıtlığından, kimi aileler arası anlaşmazlıktan, askerlik parası biriktirmek için ve bazı bölgelerde ise özellikle başlık parası biriktirmek için köyden kente göç ediliyordu.

Sağ sol olayları diye andığımız çatışma ortamı başlamıştı.

Sağ, sol olayları, 70'lerde solun güçlenmesine karşı birleşen, sağ partilerin örgütlenmesiyle başlamıştı.

Solun yükselişine kısaca değinmek gerekirse: 1974'te Yunanistan'da, darbe ile devrilen hükümetin yerine, cuntacılar gelmişti. Yunan milliyetçisi cuntacılar, Türk nüfusun

yoğun olduğu Kıbrıs Cumhuriyeti'ni, Yunanistan'a dâhil etmek arzusundaydılar.

Türk ahaliye baskı ve zulüm yapılması üzerine, Türkiye 20 Temmuz 1974'te Kıbrıs Barış Harekatı'nı gerçekleştirdi. Tüm dünyanın engellerine rağmen, kararlılıkla savaşa devam etti. 50 yıldan beri ilk defa sınır ötesi bir operasyon yapıldı ve Ülkemiz savaşı kazandı. Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı ve koalisyon hükümetinin başbakanı, Sayın Bülent Ecevit, solun ihtiyacı olan ivmeyi Kıbrıs Savaşı'nda elde etti. %33 olan oy oranı bu hareketle önlenemez oranda arttı.

Meclisteki sağ partilerin birleştiği bir ittifak kuruldu. Bu birlik Merkez sağ- Adalet Partisi- Milli selamet, MHP ve toplumsal düzenici Güven Partisi tarafından bir koalisyona dönüştürüldü.

En büyük amacı yükselen sol görüşü engellemek olan bu koalisyon iki hükümet oluşturup solu engellemekte başarılı oldu. Sol görüşlü, silahlı militanların karşısına çıkacak, Sağ görüşlü silahlı militanlar yetiştirildi. Böylece uluslararası sermayenin rüyalarını süsleyen iç savaş başlamış oldu.

Sol karşısında cephe alan "milliyetçi cepheye", sol da aynen yanıt verince, Türkiye büyük bir çatışma ortamına girdi. Bu çatışmanın bir tarafında derin devlet ve milliyetçi partiler, Öbür tarafta da işçi sendikaları ve CHP etrafındaki sol hareketler vardı. Derin devlet, birçok öğrenci hareketi

ve toplum olayına müdahil oldu. Faili meçhuller ve halka yönelik saldırılar tepki çekmekteydi.

1977'deki seçime gelene kadar gıda ve yakıt kuyrukları halkı bezdirmeye başlamıştı.

İşte böyle bir ortamda Ankara Üniversitesi Hukuk fakültesinde okudum. Okudum, denilebilirse... Zira ikinci yıldan itibaren öğrenci olaylarından, dersleri takip edemiyorduk.

Ankara Bahçelievler semtinde olan ölümlü bir olaydan, hemen yanı başımızda bulunan Siyasal Bilgiler Fakültesinde gelişen bir taşkınlıktan ya da herhangi bir iktisat fakültesinde gelişen bir olaydan dolayı, öğrenci temsilcisi olduğunu söyleyen kışkırtıcılar, amfilere giriyor öğretim görevlisi hocaları dışarı çıkartıyor, direnen hocaları tartaklıyor ve öğrencileri protesto için dışarı çıkarıyorlardı.

Gurupların birbirleriyle kavgaları ya da polis müdahalesi üzerine Fakülte yönetimi okulu uzun süreli kapatıyordu. Üçüncü ve Dördüncü sınıfların Eğitim dönemlerinin büyük bir kısmında okulun kapalı olduğunu ve kitaplar üzerinden konuları öğrenmeye çalıştığımı hatırlıyorum.

Yaradan'ım, Yüce Allah'ımın izniyle, bu ağır şartlar altında dört yıllık eğitim döneminde hiç kalmadan Ankara Hukuk Fakültesinden iyi dereceyle mezun oldum.

Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi mezunu olmanın verdiği büyük onur ve gururla, bundan sonraki yaşantımı planlamak ve yönetmek için Hukuk Fakültesi mezunu ne iş yapabilir, bunu araştırdım. Çok geniş bir meslek seçme olanağı vardı. Anladım ki, Hukuk Fakültesi mezunu her işe talip olabilir.

Hukuk mezunu deyince akla gelen ilk meslek, elbette ki Avukatlıktır. Mesleğe kabul için neredeyse herhangi bir yeterlilik aranmayan, avukatlık mesleğine kabul edilebilmek için Avukatlık Kanunundaki koşulları taşıyor olmak yeterli idi.

Avukatlıktan sonra en çok tercih edilen meslek ise, Hâkimlik ve Savcılıktır.

Hâkimler ve Savcılar Kanunu'nda, öngörülen koşulları taşıyan bir hukuk fakültesi mezunu, yazılı sınav ve sözlü mülakat aşamalarını geçtikten sonra, başlayan staj dönemini ve staj sonunda yapılan sınavı tamamladığı takdirde mesleğe kabul edilmekteydi.

Bir hukuk fakültesi mezunu için üst sıralarda düşünülebilecek mesleklerden bir diğeri Akademik kariyerdir. Akademisyenlik, daha çok sürekli araştırma ve eğitim faaliyetlerine ilgi duyanlar için uygun bir meslek dalıdır. Akademik kariyer aşamalarında, Lisans eğitimi sonrası yüksek lisans ve doktora eğitimlerini tamamlamak gerekmektedir. Sonrasında Doktora Sonrası Araştırmacı olarak çalışılabilir veya Dr. Öğretim Üyesi kadrolarına başvuru yapılabilir.

Noterlik de, yalnızca hukuk fakültesi mezunlarının yapabileceği bir meslek olarak, 1512 sayılı Noterlik Kanunu'nda düzenlenmiştir. Noter olabilmek için, Noterlik Kanununun da öngörülen koşulları taşıyor olmak gerekir. Noterler, meslek kuruluşu olarak Türkiye Noterler Birliği'ne bağlıdır.

Kaymakamlık mesleği için, İçişleri Bakanlığının açtığı yazılı sınavlara katılmak ve başarılı olmak gerekmektedir.

Hukuk fakültesi mezunları için, yukarıda sayılanlar dışında birçok iş farklı meslek kolunda çalışma imkânı bulunmaktadır. Çeşitli bakanlıklarda uzman ya da müfettiş kadrosuyla çalışma olanağı bulunmaktadır. Banka ve finans kurumları bünyelerinde, hukuk danışmanı, hukuk müşaviri kadrosuyla hukukçu personel istihdam etmektedir. Bir hukuk mezununun çalışabileceği meslekler yalnızca sayılanlarla sınırlı değildir. Hukuk fakültesi mezunu, almış olduğu geniş hukuk biçimlenmesiyle, birçok kamu kurumunda yahut özel sektörde çok çeşitli alanlarda çalışabilir.

Ben ne yapmalıydım. Hangi meslek kolunda kendime yer bulmalıydım.

Hep kaymakam olmak istemiştim. Bunun için Siyasal Bilgiler Fakültesinin kapısında günlerce, saatlerce beklemiştim.

Hukuk Fakültesinde geçen eğitim yıllarımda, Yargı makamlarına dair bilgilenmişim. Çocukluğumda hâkim Vehbi beyin şahsında, hâkim kavramını tanımıştım. Keza çocukluğumdan beri bana, adını taşıdığım büyük dedemin, Osmanlı İmparatorluğunda, Müstantik olarak görev yaptığını anlatırlardı. Osmanlıca sözlüğe göre Müstantik; İstintak eden, soran, Mahkemede ilk ifadeyi alan, ilk soruşturma tahkikatı açan Sorgu hâkimi olduğunu öğrendim.

Yazgımın istikameti doğrultusunda, Kaymakam olma düşüncemden vazgeçtim, Hâkim olmayı arzuladım...

Hâkim olmak için ne yapmalıydım.

Öncelikle, Adalet Bakanlığı tarafından her yıl, yenilenerek yayınlanan hâkim ve savcı niteliklerine, uygun olmanız gerekiyordu.

Adalet Bakanlığı tarafından yayınlanan Hâkim ve Savcı Nitelikleri;

"Türk vatandaşı olmak, Hukuk Fakültesinden mezun olmak veya yabancı bir hukuk fakültesini bitirip de Türkiye'deki hukuk fakülteleri programlarına göre eksik kalan derslerden, sınava girip başarı belgesi almış bulunmak, Kamu haklarından yasaklı olmamak, yapılacak olan yazılı yarışma sınavında ve mülakatta başarılı olmak, Hâkimlik ve savcılık görevlerini sürekli olarak yurdun her yerinde yapmasına engel olabilecek vücut ve akıl

hastalığı veya sakatlığı, alışılmışın dışında çevrenin yadırgayacağı şekilde konuşma ve organlarının hareketini kontrol zorluğu çekmek gibi özürlü durumları bulunmamak.” şeklinde tanımlanıyordu.

Hâkim ve Savcılık Yazılı Sınavı sonrasında, 70 puan ve üzeri başarıya ulaşanlar, hâkim ve savcı mülakatlarına girmeye hak kazanırlar. Mülakatlar, Adalet Bakanlığında oluşturulan bir kurul tarafından yapılır ve adaylar tek tek kurul önüne çıkarak sözlü mülakata katılırlar.

Hâkim ve savcı mülakatları kurulu, şimdi bakan yardımcısı olarak adlandırılan, Adalet Bakanlığı Müsteşarı veya görevlendireceği Müsteşar Yardımcısı başkanlığında, Teftiş Kurulu Başkanı, Ceza İşleri, Hukuk İşleri ve Personel Genel Müdürleri gibi yüksek bürokratlardan oluşuyordu. Bu kurul hâkim ve savcı adayının, muhakeme gücü, bir konuyu kavrayıp özetleme ve ifade yeteneği, genel ve fiziki görünümü, davranış ve tepkilerinin mesleğe uygunluğu, liyakati, yetenek ve kültürü, çağdaş bilimsel ve teknolojik gelişmelere açıklığı gibi hususlar puan vermek suretiyle değerlendiriyordu.

Hâkim ve savcı olmanın ilk şartı olan hâkim ve savcı niteliklerine sahip olmanın rahatlığıyla, Adalet Bakanlığına müracaatımı yaptım, ilk açılan yazılı sınavında başarılı bulundum ve mülakata davet edildim. Yüce Allah'ımın izniyle, bu mülakattan da, sorulan hukuki

sorulara, doğru cevaplar vererek, alnımın akıyla çıktım ve hâkim adayı olarak göreve başlamaya uygun grldm.

Hâkim adayları, hâkim olarak atanıncaya kadar mahkemelerde staj yaparlardı.

Benim zamanımda staj, hâkim-savcı sınıfı belirlenmeden müşterek yapılıyor, stajın bitiminde hâkim-savcı olmaya uygun görülenler, hâkim ya da savcı olarak sınıflandırılıyor, savcı olanlar Adalet Bakanlığı bünyesinde kalıyor, hâkim olmasına karar verilenler Yüksek Hâkimler Kuruluna devrediliyordu.

Hukuk fakültesinden sınıf arkadaşım olan eşimle, Hâkim ve Savcılık Yazılı Sınavına birlikte girmiş, her ikimiz de sınavlardan başarıyla çıkmış ve Ankara Anafartalar semtinde bulunan adliyede, aynı zamanda staja başlamıştık.

Halk arasında Anafartalar adliyesi olarak bilinen yer, başkent Ankara'da, ulus semtinde bulunan Cumhuriyet tarihinin ilk adliye binasıdır.

Anafartalar Caddesinde 1925-1926 yıllarında üç katlı bir bina olarak tasarlanmıştır. Halen Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın bir birimi tarafından kullanılmakta olan bina, yapım yıllarında, dış görünüşü yanında yüksek tavanı, ilk girişten sonra her iki tarafta saçlı-sollu yer alan geniş merdivenleri ile muhteşemdi.

Binanın giriş katında bir genel vestiyer, yarım kat üstte, karşılıklı iki küçük odanın biri postane, diğerisi baro vestiyeri olarak görev yapmakta, Baro ise binanın en üst katı

olan 3.katında, kendisine ayrılan iki odada çalışmakta idi. Odalardan birinde Baro Başkanı ile yönetim kurulu üyeleri bulunur, diğer geniş odada ise Baro Kalemi görev yapardı. Kalın duvarları, ahşap çift kanatlı pencereleri, yüksek tavanları olan binanın birinci ve ikinci katlarında bulunan Ağır Ceza Mahkemelerinin, amfi şeklindeki geniş salonları, yüksek tavanı ve hafif loş aydınlatması ile ayrı bir görkemli görünüşü vardı.1978 yılı Ankara'sının en hareketli kalabalık kısmı Anafartalar adliyesinin bulunduğu bölgeydi.

Anafartalar adliyesi

Ceza davalarının her aşamasının yaşandığı bu adliyede, staj yapmak çok keyifliydi. Hâkim adayları olarak devletten maaş alan, iyi bir hâkim ya da savcı olabilmek için tüm adliye mensuplarının özenle yardımcı olduğu Ankara adliyesinde, her şeyi öğrenmek için o tarihlerde sözlüm olan Nurcan' la, mesai saatlerini hiç boş vakit geçirmeden ciddi gayret gösterdik. Görev yapan hâkim-savcı büyüklerimizi örnek aldık. Daha sonraları Yargıtay Üyeliğine seçilen büyüklerimizle, irtibatımızı hiç kesmedik.

Ülke genelinde hâkim açığı bulunduğundan staj yapmakta olan hâkim-savcıların staj süresinin kısaltılacağı ve kura çekmek suretiyle atama yapılacağı ilan edildi ve tarafımıza bildirildi.

Adalet Bakanlığı, yaptığı ayırım sonucunda beni savcı sınıfına, Nurcan'ı hâkim sınıfına ayırmıştı.

Hâkim-savcı büyüklerimden aldığım öğütler ve bilgiler dâhilinde hâkim olmak istiyordum. Adalet Bakanlığına isteğimi yazılı olarak verdim. Meslek büyüklerim aracılığı ile de arzumu ilettim. Olumlu görüş sonunda hâkim sınıfına ayrıldım ve sicil dosyam Yüksek Hâkimler Kuruluna gönderildi.

1961 Anayasası, sadece Hâkimler için kurul öngörmüştü. Anayasasının 143. maddesinin 1971 değişikliği öncesindeki özgün halinde, Yüksek Hâkimler Kurulu, on sekiz asil ve beş yedek üyeden oluşuyordu.

1979 yılının mart ayında, Yüksek Hâkimler Kurulunun Sakarya caddesinde bulunan, şimdiki Adalet Bakanlığı Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğünün bulunduğu binasında, kura çektik. Ben Muş ili merkez adliyesine, ağır ceza mahkemesi üyesi olarak, Nurcan'da Erzurum ili Şenkaya ilçesine hâkim olarak atandık.

Aile arasında yapılan dar kapsamlı bir törenle, Nurcan'la nişanlandık.

Askerliğimi yapmadığım için, görev sırasında gelecek celp üzerine, askere gideceğimden askerliğimi yaptıktan

sonra evlenme kararı almıştık. Bu süre içerisinde ki birimlerimizle ev eşyalarını oluşturmaya çalışacaktık.

Ekonomik durumumuz iyi olmadığı için hemen görev yerime gitmek istedim.

Kurayı çektikten sonra on beş günlük yol iznim olmasına rağmen, hiç izin kullanmadan, beklemeden, küçük bir bavulla Muş otobüsüne bindim, yola çıktım.

On yaşına kadar Yozgat'ta, sonraki süreçte Ankara'da yaşamıştım. Lise sondayken, annemin Diyarbakır'da bulunan arsasının durumunu, tapudan tespiti için Diyarbakırlı bir aile dostumuzun arabasıyla, Diyarbakır'a gitmek dışında, doğu ve güney Anadolu'ya hiç gitmemiştim.

Ankara, Muş arası mesafe yaklaşık 1000 Km idi. 1979 Türkiye'sinde karayolu, gidiş-geliş şeklinde ve iki arabanın ancak geçebileceği genişlikte idi. Şimdi ki gibi bölünmüş yollar, otobanlar, Hava yolu söz konusu değildi.

Seyahat firmalarının otobüsleri, konforlu değildi. Otobüsler de sigara içmek serbestti. Yol 12-15 saat sürüyordu. Yaklaşık 40 kişinin bulunduğu otobüste bu kadar uzun zamanı, sigara kokusu, vücut kokusu, ayakkabıların çıkarıldığı ortamda ayak kokuları ile geçirmek zorunda kalıyordunuz. Yolculuk bittiğinde kalçalarımın üzerinde bir müddet oturmadığımı hep hatırlarım.

Gece yolculuğunda, yerleşim yerlerinin dışında mola verilen yerlerde bulunan lokantalar dışında, çevreyi izleme imkânım olmamıştı.

Sabaha doğru Muş ili sınırlarına girdiğimizde “Burası Muştur, yolu yokuştur.” türküsünde söylendiği gibi Muş’a giriş, çıkış yolunun inişli yokuşlu olduğunu fark etmiştim.

Yaklaşık iki sene görev yaptığım Muş ilini şöyle tanımlayabilirim.

Muş, Doğu Anadolu Bölgesi’nin Yukarı Murat - Van bölümünde yer almaktadır. Muş, doğudan Ağrının Patnos ve Tutak, Bitlis’in Ahlat ve Adilcevaz, kuzeyden Erzurum’un Karayazı, Hınıs, Tekman, Karaçoban, batıdan Bingöl’ün Karlıova ve Solhan, güneyden ise Diyarbakır’ın Kulp, Siirt’in Sason ve Bitlis’in Güroymak ve Mutki ilçeleri ile çevrilidir. Muş Ovası: Türkiye’nin en büyük ovalarından biridir. Alanı yaklaşık 1650 km²’dir. Uzunluğu 80 km, genişliği ise 30 km’ yi bulur. Muş il alanı Fırat Havzası içindedir. İl topraklarını sulayan önemli akarsular Murat ile onun kolu olan Karasu’dur. Murat Irmağı, Van Gölünün kuzeyindeki Aladağ’dan doğar.

Muş’un isminin nereden geldiğine yönelik farklı görüşler vardır. En fazla kabul göreni, Muşkililer den geldiğine yönelik olanıdır. Muşki kavminin, Muş güneyi dağlarında barındıkları söylenmektedir.

Yerleşim düzeni ve sokak dokusu esas itibari ile tipik bir Türk kenti havasını yansıtan Muş’un, konut mimarisi bölgedeki diğer illerin yerleşimlerine benzeyen sokak dokusu içinde yer alan evler, genellikle avlu gerisinde yükselen iki katlı yapılardan ibarettir.

Sokakla bağlantılı cümle kapısından geçilerek girilen avlunun yanında tandırlık, erzak deposu ve çardak yer almaktadır. Çoğu evde ise bunlarla birlikte ahır da mevcuttur. Estetik ve sade bir görünümü olan pencere kenarları, Selçuklu kültürünün etkisiyle miğfer kubbe tarzında inşa edilmekte ve dışardan bakıldığında miğfer görünümü bariz bir şekilde kendini göstermektedir. Pencereelerde cumba yerine önem verilmiş ve bu kısmı desteklemek amacıyla genelde sade olan korkuluklar kullanılmıştır.

Murat Irmağı Köprüsü; Muş-Varto yolu üzerinde Muş şehir merkezine 10 km uzaklıktadır. Bir Selçuklu yapısıdır. 12 gözlüdür

Otobüs şoförüne, Muş girişinde herhangi bir bakanlığa ait konaklama tesisi varsa, orada beni indirmesini rica ettim. Karayolları Genel Müdürlüğü, Muş Bölge müdürlüğü önünde beni indirdi.

Sosyal işler yetkilisine, Muş'a yeni atanan hâkim olduğumu, boş yerleri varsa misafirhanelerinde kalmak istediğimi söyledim. Saygı içerisinde yakın ilgi gösterdi, hemen kalacağım odayı belirledi, istediğim kadar kalabileceğimi söyledi. Gösterilen odaya girer girmez, istirahate çekildim. Çok Yorgundum, hemen uyumuşum.

Ertesi gün, tesise ait araçla, Muş adliyesine gittim, Adalet komisyonu başkanıyla tanıştım ve aynı gün, göreve başladım.

Muş adalet komisyonu başkanı, tapu ve kadastro hâkimi idi. Eşi ilde noterlik yapıyordu. Kârı-koca çok zarif insanlardı.

23 yaşında genç bir hâkim olarak, mesleğin başında tanımaktan onur duyduğum, insani çok şeyi kendisinden öğrendiğim, nikâh şahidim, güzel insan Rahmetli Ceyhan Çiftçioğlu'nu rahmetle, saygı ve dualarımla anıyorum.

Güzel insan, Hâkim Ceyhan Çiftçioğlu

Ben tayin olmadan çok önce Muş adliyesi çalışanları için, istasyon caddesinde lojman alımı yapılmış olduğundan, üç bloktan oluşan lojmanlardan en üst katta bulunan bir daire şahsıma tahsis edildi. Üç gün kadar kaldığım Karayolları misafirhanesinden, şükran duygularımı ileterek ayrıldım ve şahsıma tahsis edilen lojmandaki daireme taşındım.

Küçük bir bavuldan başka eşyam olmadığından, o tarihlerde moda olan ve çok yaygın olan raflı kanepelerden bir tane satın aldım. Oturma ve yatma meselemi bu kanepede hallettim.

Pencereleri gazete sayfaları ile kapladım.

Yemek işini de Jandarma bölge komutanlığına ait lokalde çok basit şekilde halletmeye başladım.

Görev yaptığım dönem de, Muş'ta müstakil Adliye binası yoktu. Muş vilayet binasının zemin kati Muş Adliyesine tahsis edilmişti. Muş Cumhuriyet Baş Savcılığı kadroları ve mahkemeler bu katta hizmet veriyorlardı.

Savcı yardımcılarının ve ağır ceza mahkemesi üyelerinin müstakil odaları yoktu. Sadece hâkimlere müstakil oda verilebilmişti. Savcı ve üyeler, bir odada iki kişi, üç kişi oturuyorlardı.

Mahkeme ve savcılık kalem mensupları aynı oda içerisinde görev yapıyorlardı.

Muş devlet birimlerinin tamamı da Muş vilayet binasında görev yapıyordu.

O tarihlerde Muş Vilayet binası

Muş ilinde, Muş adliyesinde 23 yaşında genç bir hâkim iki ayım geçmişti.

1979 yılı Türkiye'si, siyaseten ve ekonomik açıdan çalkantılı bir yıldır. Kara borsa hortlamıştı. Yağ, şeker, salça dükkânlarında bulunmuyor, toptancılar istediği yere istediği fiyatla yolluyor ve gıda maddelerinde kıtlık görülüyordu.

Paranız olmasına rağmen istediğiniz malı bulamıyor, alamıyordunuz.

Muş vilayet olmasına rağmen etler anlık kesiliyor ve satılıyordu. Şimdiki kasap sistemi yoktu. Saat dokuzdan sonra et bulabilmek mümkün değildi. 250 gram, 500 gram taleple de et satılmıyordu. Et alabilme gücü bulunanlar kol-kürek gibi tabirle et alıyorlardı.

Elektrik, Muş ilinin tamamına, Jeneratör ile veriliyordu, bu nedenlerle de elektrikler çok sıklıkta kesiliyordu.

Telefonlar manyetolu telefonlardı. Bu telefonlar, kolu çevrildiğinde elektrik üreten ve bu ürettiği elektrik sayesinde santralde bulunan görevlinin telefonunun çalmasını sağlayan telefonlardı. Santraldeki görevli telefonu açtığı anda görüşmek istenilen yer söylenir. Santraldeki görevli de fiş sokup çıkarmalı, telefon santralinden gerekli bağlantıları yapardı.

Manyetolu telefonlarla, santrali arıyorsunuz, aranması gereken telefonu veriyorsunuz, normal görüşmeye göre daha pahalı olan yıldırım görüşmek istediğinizi bildiriyorsunuz ve en iyi ihtimale 2-4 saat arasında görüşmeniz mümkün oluyordu.

Aksi takdirde, yani normal aramalarda, aradığınız telefon ile görüşme süreniz, arama yoğunluğuna göre çok uzun saatler beklemenizi gerektiriyordu.

Muş vilayet iken böyleyse, nişanlımın hâkim olarak görev yaptığı Erzurum-Şenkaya ilçesi nasıldı.

Nişanlım ilçeyi sevmiştii, ancak bahsettiğim yokluklar orada daha yoğundu.

Temel İhtiyaç maddelerini, toptan gıda mağazalarından temin ederek, Muş'tan Şenkaya'ya gitmeye karar verdim.

Muş merkezden, Erzurum'a direk giden araç yoktu, Muş'a en yakın mesafede olan Erzurum'un, Hınıs ilçesine sadece minibüsle o da 4 saatte gidiliyordu. Bende önce minibüsle Hınıs'a gittim. Oradan Trafik polislerinin yardımıyla, o saatte araç bulamadığımız için bir tankere binerek, Erzurum İline birkaç saatte geldim.

Şenkaya'ya gidecek otobüs terminalini, Erzurumlu gençlere sormak istedim, kimse cevap vermiyordu, cevap alamadığım gibi, ısrar edince çok ters bakışlarla karşılaşıyordum. Yaşlı bir büyüğüme neden böyle davrandıklarını, neden yardımcı olmadıklarını sorduğumda, bu gençlerin sağ görüşlü olduklarını, Erzurumluların Şenkaya'yı küçük Moskova diye tanımladıklarını, Erzurumluların sol düşüncede olan Şenkayalıları, Şenkayalıların da sağ görüşlü Erzurumluları sevmediklerini, bu yüzden böyle davrandıklarını söyleyerek, onların kusurlarına bakmamı rica ederek, babacan tavırlarıyla otobüslerin kalktığı terminalin yerini tarif etti.

Erzurum'dan direk Şenkaya'ya otobüs kalkmıyordu. Oltu ilçesine gitmem oradan Şenkaya araçlarına binmek gerekiyordu. Oltu otobüslerine bindim.

Çok bozuk ve dönemeçli olan, şimdilerde 1-1,5 saatte gidilen mesafeyi yaklaşık 5 saatte tamamladım.

Muştan Çok erken saatlerde çıktığım yolculuk, havanın iyice karardığı bir saatte Oltu ilçesinde tamamlandı.

Oltu'dan Şenkaya'ya gidecek araç bulamadım. Ertesi gün sabahı beklememi söylediler.

Kaymakam beyi telefonla aramaya karar verdim. Kaymakam beye kendimi tanıttım, Şenkaya'ya gitmem için bana yardımcı olmasını istedim. Çok zarif ve kibar olan kaymakam bey, beni mahcup ederek, kendi resmi aracıyla, şoför ve korumasıyla geceleyin Şenkaya'ya yolladı. Şenkaya İlçesine girdiğimde, 14 saatlik bir yolculuğu bitirmiştım.

Şenkaya'dan görünüm

Ankara'da yaşayan biri olarak, Muş bana küçük bir kasaba görüntüsü verirken, Şenkaya ilçesi köy gibi geldi. Şirin bir köy havası vardı. Ana caddesinde bir turunuz, beş dakika dahi sürmüyordu.

Adliye binası kaymakamlığın altındaydı. Adliye görevlerinin kaldığı bir lojmanı vardı. İki hâkim ve iki savcı vardı.

Nişanlım birkaç mahkemeye birden bakıyordu.

Kıdemli savcılığa bakan, Sayın Fevzi Elmas'la daha sonra, Yüksek mahkeme olan Yargıtay'da, farklı

Dairelerde, Daire başkanı olarak görev yapacağımızı, ne ben, ne de Fevzi Elmas bey bilebilirdi.

Şenkaya, şirin güzel bir yerdi ama coğrafi konumu, yol mesafesi bize uymamıştı. Birlikte aynı yargı yerinde çalışabilmemiz için evlenmemiz gerekiyordu. Bölgesel olumsuz şartlar, bizi askerlikten sonra evlenme düşünmemizden vaz geçirtti.

Yüksek Hâkimler Kurulunun ilk kararnamesine yetişmek için Muş Belediyesinde, mahkemeden aldığımız yıldırım nikâhı kararı ile mayıs ayında hemen evlendik, evliliğimize ilişkin belgeleri Yüksek Hâkimler Kuruluna gönderdik.

Kurul, ilke kararları kapsamında, karı koca hâkimleri ağır ceza merkezi olan aynı yerde birleştirdiği için eşimi sulh hukuk hâkimi olarak Muş'a tayin etti. Birlikte Muş'ta çalışmaya başladık.

Muş adliyesi Ağır Ceza mahkemesi başkanı, Ankara'ya, Adalet Bakanlığı kadrolarına tayin olup Muş'tan ayrıldığı için, bu makam, benim atanmamdan önce boşalmıştı. Geçici yetki ile ağır ceza mahkemesi heyeti oluşturulmaya çalışılıyordu.

Hâkim Birsen Akınsal, asıl yetkili ağır ceza mahkemesi üyesiydi. Bende bu kadroya asıl yetkili ağır ceza mahkemesi üyesi olarak atandığım için, Başkan dışında mahkemenin iki asıl yetkili-görevli hâkimi belli olmuştu.

Hâkim Birsen hanımla aynı odada oturuyorduk. Liyakatli, çok iyi bir ceza hâkimi idi. Eşi İlker beyde kadastro ve tapulama hâkimi idi. Bana Mesleğimin başında, mesleğimle ilgili çok şey öğretti, çok katkı sağladı. Nişanlımla nikâhımızı Muş ilinde kıydığımızda, Ceyhan Çiftçioğlu ile birlikte nikâh şahitliğimizi yaparak bizi onurlandırdı. Kendisini minnetle ve saygı ile anıyorum.

Göreve başlamıştım. Muş ağır ceza mahkemesinin işleri yoğundu. Haftada 4 gün duruşma yapılıyordu.23 yaşında genç bir hâkim olarak insanların, çok basit sebeplerle, en ağır suçları işleyebildiklerini görmekten şaşkındım.

Yargılamasını yaptığımız bir dosyada;

Taraflar arasında çok basit sebeple tartışma çıkmış, tartışma önce itişme-kakışmaya dönüşmüş, sonrasında tartışıp, itişenlerin de katılmasıyla yumruklu, sopalı kavgaya dönüşmüş, kavgaya karışanlardan birinin karısı, kocasını kavga alanından çekmek için meydana girmiş, bu sırada kimin attığı belli olmayan bir taş parçasının, alınına çarpmasıyla yaralanmış, anında bulunduğu yere

yığılmış ve olay yerinde beyin kanamasına bağlı olarak hayatını kaybetmiş.

Otopsi zaptında; Ölen bayanın yedi aylık hamile olduğu yazılı idi.

Ben göreve başlamadan önce, Adam öldürme suçundan açılan davanın yargılamasını yapan Ağır Ceza mahkemesi, savunma doğrultusunda, maddi gerçeği bulabilmek için İstanbul Adli tıp Meclis Başkanlığına bir müzekkere yazarak, maktülenin (ölen bayanın) alınına çarpan taş parçasının, tek başına ölümü oluşturmaya yeterli olup olamayacağını sormuştu.

İstanbul Adli tıp Meclis başkanlığı da, mahkemenin sorusunun cevaplandırılabilmesi ve kafadaki darbenin yeri, şiddetini, tek başına ölüme sebebiyet vermeye yeterli olup olmadığını belirleyebilmek için fethi kabir (mezar açılması) işlemi yapılarak, maktülenin kafasının vücudundan ayrılarak, tıbbi korunaklı bir şekilde, kendilerine gönderilmesini istemişti.

O tarihlerde yürürlükte olan 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 79 maddesinin beşinci fıkrası;

“Gömülen ölünün, muayenesinde veya üzerinde otopsi yapılmasına lüzum görüldüğü takdirde, ölünün mezardan çıkarılmasına, Hazırlık tahkikatında Cumhuriyet savcısı, son tahkikatta mahkeme tarafından müsaade olunur ve gerekli işlemler karar veren mercice yerine getirilir”. Şeklindeydi.

Görev yaptığım Ağır ceza mahkemesi başkanlığına, başka mahkemenin hâkimi geçici olarak bakıyordu. Heyet halinde olay yerine gitmenin gerekli olmadığı, Naip hâkim görevlendirilerek, mezar açma işleminin yapılmasına karar verildi. Bu görev için de naip hâkim olarak da beni görevlendirdiler.

Mahkemenin müstemir (devamlı) yetkili tek erkek üyesi bendim.

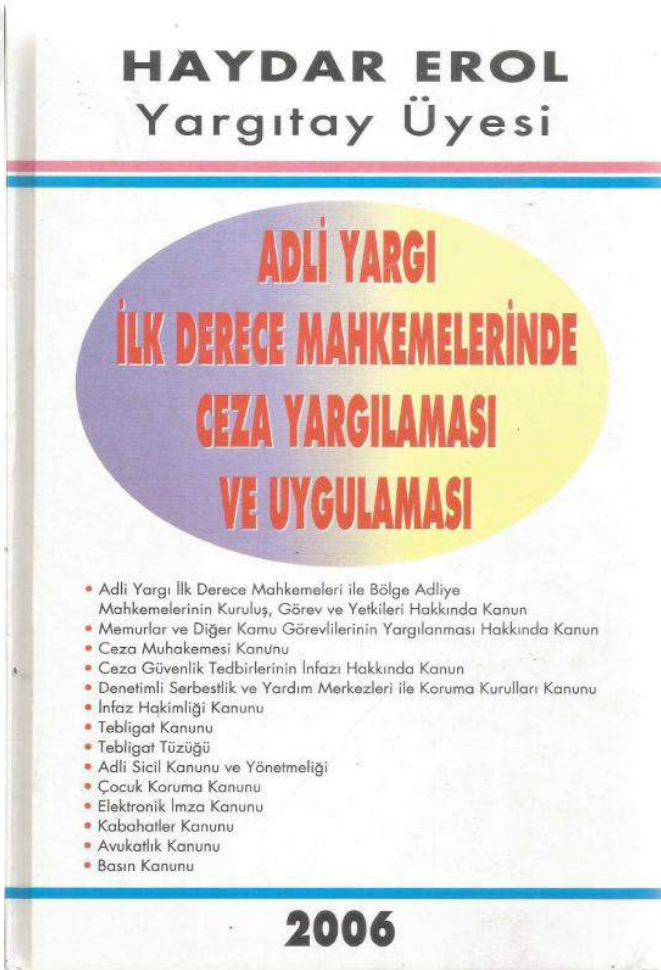
Yeni gelmiştim. Tecrübesizdim. Bir buçuk yıl önce ölmüş, gömülmüş birinin mezarını açacak, kafasını bedeninden ayıracaktım. Kanun böyle söylüyor, mahkeme de bu görevi bana veriyordu.

Mahkeme heyeti yapacağım işin adli görevimin gereği olduğunu, endişelenmemi gerektiren bir durum olmadığını, ölümün üzerinden bir buçuk yıl geçtiği için çürümenin tamamlanmış olacağını hatta cesedin iskelete dönüşmüş olacağını ve çok kolay bir şekilde, teknik görevlilerin, maktülenin kafatasını mezardan alacağını söylediler.

Huzursuzluğumun nedenini anlatamadım.

Ölen bayan, 1953 doğumlu, ben ise 1956 doğumluydum. Kendi kendime bu yazgı-kader değilse nedir, diyordum. Maktule Dünyaya gelmiş, üç yaşına gelmişken, kendisinden üç yıl sonra dünyaya gelen ben, maktule doğduğunda hayatta olmayan ben, adaletin tecellisi için, bu şahsın kafasını kestirecektim...

İleriki yıllarda, 2006 yılında yazdığım, hukukçular tarafından çok rağbet gören "Adli Yargı İlk Derece Mahkemelerinde Ceza Yargılaması ve Uygulaması" adlı Kitabımda, Bu bölümle ilgili şöyle yazmıştım;

“Mezar açarak ölü muayene ve otopsi yapacak olan hâkim veya Cum. Savcısının aşağıda sayılan kuralları uygulaması önemlidir. Mezardan cesedin çıkarılması kararı kural olarak ölüne bir yakınına hemen bildirilecektir;

Ancak bildirme, araştırmanın Amacını tehlikeye düşürecekse, örneğin cesedin yok edilmesi olasılığı varsa veya yakınına ulaşılması zor ise, bildirilmeyecektir.

Açılacak olan mezar, tanıkla belirlendikten sonra, bu mezarın, incelenmesi ve otopsi yapılması gereken cesede ait olduğunun anlaşılması ve bundan sonra mezarın açılması gerekir. Ceset çıkarılınca, usulünce, kimlik tespiti, kendisini evvelce tanıyanlara gösterilerek yaptırılmalıdır. Kimlik tespitinden sonra, cesedin durumu olanak verdiği takdirde, mutlaka baş, göğüs ve karın açılmak suretiyle otopsi yaptırılmalıdır.

Cesetten parça alınarak Adli Tıp Kurumuna gönderilecekse, istenilen parça isteme uygun alınmalı ve bozulmayacak bir şekilde ilaçlanarak muhafaza altına alınmalıdır. Bu işlemler bittikten sonra, cesedin açılan yerleri kapatılarak usulünce mezara konularak, yapılan işlemler hakkında tutanak tanzim edilip ilgililerce imza altına alınmalıdır.”

1980 li yılların Türkiye'sinde ve doğu Anadolu bölgesinde, örf ve âdetin oluşturduğu kurallar, dini kuralları da kendine göre şekillendiriyordu.

Ölen bir kişinin mezarının açılması, mezarından ahiret uykusunda olduğuna inanılan ve buradan tekrar diriltilecek olan kişinin cesedinin çıkartılması, hele hele kafasının bedeninden ayrılması, aklın alabileceği bir şey değildi.

Bunun gerçek adaletin tespiti için, kanun emri olduğunu, ölenin yakınlarına, köy halkına anlatabilmek mümkün değildi.

Jandarma komutanlığından ölenin, mezarının bulunduğu yerde güvenliği sağlaması için, yazı yazıldı. Doktor bey, kâtip, mübaşir, otopsi yardımcısı olduğu halde, ilaç, muhafaza kutusu ve aletler temin edilerek, O zaman nahiye olan Hasköy'ün, Muş merkeze üç saat uzakta olan mezarın bulunduğu köye doğru yola çıktık.

Hava çok güzeldi. Köy girişin de jandarma görevlileri tertibat almıştı. Köylü jandarmanın, köyelerine niye bu kadar kalabalık geldiğini anlayamamış, jandarmadan bilgi alamamış, merak içindeydi.

Köye, köyün muhtarına haber verilmeden hâkim geldiğini duyunca iyice şaşırmışlardı.

Habersiz ve kendisine haber verilmemesinin şaşkınlığıyla bakınan, anlamaya çalışan Köy Muhtarını kenara çekip, konuyu anlattım, mahkeme kararını bildirdim. Ölenin bir yakınına haber vermesini, ölenin mezarının

bilen biri tarafından gösterilmesini, bundan sonra mezarı açacağıımı bildirdim.

Muhtarın beti, benzi atmıştı.

Beyim köylü buna izin vermez, çok nahoş olaylar olur, ben köylüyü engelleyemem, gelin bu karardan vaz geçin dedi.

Yargılama dosyasında, maddi gerçeğin tespiti ve adil karar verilebilmesi için, bu işlemin yasal olduğunu, Mahkeme kararının yerine getirileceğini, aksinin benim içinde, kendisi için de mümkün olmadığını belirterek, talimatlarımın yerine getirilmesini istedim.

Muhtarın biraz gerisinde bulunan biri, yavaşça yanımdan ayrılmıştı. Biraz geride jandarmanın neye geldiğini merak edip toplananların, hâkim gelmiş haberi üzerine kadınlı erkekli olarak çoğaldıklarını görüyordum.

Kalabalık görevimizi, ne için geldiğimizi öğrenmişti. Bana yönelik bağırarak, el kol hareketleriyle Kürtçe bir şeyler söylüyorlardı. Kâtibe sözleri tercüme etmesini söyledim.

Ramazan ayına çok az kalmıştı. Kalabalık tan, Hâkim bey bu mübarek zamanda nedir bu yaptığın, senin Allah'ın, kitabın yok mu? Sen, ananın babanın mezarını açtırır mısın, O kadın hamiledir, şehittir. Onun şehit olduğunu sana öğretmediler mi?

Sana o mezarı açtırmayız. Açmaya kalkarsan sende, jandarmada buradan çıkamazsınız. Çıksanız da bunu senin yanına bırakmayız diye, bağırıyorlardı.

Öğrenci olaylarını izlemiş, kalabalıkların yığın psikolojisiyle nasıl muhakemelerini kaybettiklerini, aklın asla kabul edemeyeceği şeyleri yapabildiklerini görmüş, hukuk fakültesinde, yığın psikolojisinin ilmini almış biri olarak işin ciddiyetinin farkındaydım.

Mahkeme görevlisi kâtime, Kalabalığa sözlerimi tercüme etmesini söyleyerek buraya, gerçek suçluyu tespit edebilmek, ölenin hakkını koruyabilmek ve adaleti tespit edebilmek için, mahkeme kararıyla geldiğimi, İstanbul Adli tıp Meclis başkanlığının kafatasını incelemek suretiyle ölüm sebebini bulabileceğini anlatmaya çalıştım.

Anlamıyorlardı. Ya anlatan anlatamıyordu. Ya da anlamak istemiyorlardı. Bağırıyorlardı, birileri taş atmaya başladı.

Jandarma komutanına, bu keşfi yapmak zorunda olduğumu, görevimi yapacağımı bu nedenle kalabalığın mezara yaklaştırılmamasını, mezarlıkta ölenin babası, muhtar ve mezarı kazacak iki kişinin dışında kimse- nin bulunmamasını, koruma tedbirlerinin arttırılmasını söyledim.

Görevliler Mezarı kazmaya başladılar. Çok şiddetli bağırışmalar ve uğultu vardı. Yer yer önümüze taş parçaları düşüyordu.

Mezardan kefene sarılmış ceset çıkartıldı. Kefenin baş kısmı sıyrıldı...

Aman Allah'ım... Hiç bozulmamış, saçının siyahlığına kadar canlı, dişlerinin tamamı yerinde, yüzü bozulmamış bir bayan yüzü... Perişan olmuştum.

Mütedeyyin bir insandım. Allah'a ve öldükten sonraki yaşama inancım tamdı. ... "Hamile olduğu halde ölen bir kadın, şehittir." Hadisine uygun bir görünüm...

Bir yandan kalabalığın öfkeli sözleri, bir yanda ölenin bir buçuk sene sonrası bile hiç bozulmamış halinin, beni nasıl etkilediğinin farkına varan doktor bey, hâkimim burası çok nemli, toprağın konumu mumyalamaya çok müsait, yani bir ceset mumyalanmış gibi, tesir göstermiş ve cesedi korumuş. İzin verseniz hemen kafayı ayırıp, ilaçlı kutuya alayım dedi.

Hemen toparlandım. Gereğini yaptık. Mezarı yeniden usulünce kapattık, tutanaklarımızı hazuruna imzalayıp, Jandarma görevlilerinin koruması altında, beddualar arasında, muhtarın bile uğurlamadığı bir ortamda, olay yerinden ayrıldık.

Kendi iç dünyamı, bu gün de meşgul eden, beni çok etkileyen bir görevdi...

Muş ağır Ceza mahkemesi yargılama dosyaları, ağırlıklı Kan davasına bağlı cinayet davalarından oluşuyordu.

Kan gütmeye saikiyle adam öldürme olaylarında; adam öldüren fail, kendilerinden birini öldüren, önceki suç failini veya onun mensup olduğu grup ya da aileden birisini,

öç alma duygusuyla ve bir görev bilinciyle öldürüyordu. Adam öldüren ya da öldürenler cinayetden hemen sonra kaçıyor, izini kaybettiriyor, yakın akrabaları katil ya da katillere her türlü yardımı yapıyor, saklıyor, delilleri karartıyordu. Fail yakınları da zarara uğramamak için yaşadıkları bölgeyi hemen terk ediyordu.

Ölüm gerçekleşince, olaydan haberdar olan öldürülen kişinin (maktülün) ailesi, olay hakkında görgüye dayalı bilgisi olmasa dahi, husumetli olduğu aileye yöneliyor, onların tüm fertlerini, adam öldürme suçuna iştirak ettiklerini söyleyerek suçluyordu.

Öldürülen kişinin ailesi, olay hakkında görgüye dayalı bilgisi var ise, bu defa öldürenin adını, yargı makamlarına bildirmiyor, ölenin, babası, kardeşleri, amcaları, amca çocukları yakınlarından, köyde kim var ise onların adlarını, olay yerindeydiler, ateş ediyorlardı diyerek, yalancı tanıklık yaparak, adli mercilere veriyorlardı.

Cinayet davası kapsamında, delillerin karatılmasını önlemek, yeni ölümlerin önünü kesmek amacıyla, tedbiren bu şahısların tutuklanması üzerine de, ölenin yakınları duydukları öfke ile ya da bu olayı bahane ederek, öldürenin kendisine ait olan malvarlıklarına, öldürenin akrabalarının malvarlıklarına saldırıyor, yakıyor, yıkıyor harabeye çeviriyordu.

Olayın asıl failini ise, yani öldüren kişiyi takip edip bir şekilde buluyorlar ve öldürüyorlardı. Yargı mercilerinin bu şahıs hakkında tesis edeceği ceza ile tatmin olmuyorlardı.

Kan davalarında bölgenin adaleti böyle işliyor ve adaleti tesis etmek için gayretle çalışan uygulayıcılar, bunu engelleyemiyordu.

Bu davalar da sanık sayılarının çokluğu ve hepsinin tutuklu olması dikkatimi çekmişti.

Sanıklar ve tanıklar yargılama sırasında, gerçek adam öldürme failinin ortaya çıkarılmasında mahkemeye yardımcı olmuyorlardı. Maktul yakınları tüm sanıkları suçluyor, sanıkların tümü suçlarını inkâr ediyor, tanıklarda hangi tarafın yanında yer almışsa, yasal yeminleri etmelerine rağmen yönlendirildikleri şekilde beyanlarda bulunuyorlardı.

Bir Kurşunla öldürülen maktulü (öleni),o tek kurşunun, tek silahtan atılmasına, tek bir silah sahibi tarafından öldürmesine rağmen, silah sahibinin kim olduğunu; sanıklar, maktul yakınları, tanıklar bilmelerine rağmen yargı makamlarına söylemiyorlardı.

O tarihler de yürürlükte bulunan 1412 sayılı Ceza Muhakemeler Usulü Kanunu kapsamında mahkemelelerin ettirdiği "Bir şey saklamaksızın ve bir şey katmaksızın kimseden korkmayarak bir tesire kapılmayarak bildiğimi namusum ve vicdanım üzerine dosdoğru söyleyeceğime yemin ederim" şeklindeki yemin, yalan söylemeye karar vermiş tanıkları hiç etkilemiyordu.

Bölge çocuğu olan adliye görevlileri, bu insanların sadece Üçtaş üzerine yapılan yeminden etkileneceğini söylüyorlardı.

Üçtaş yemini, bu dönemde doğuda ettirilen bir yemin şekliymiş. Buna göre kendisinden yemin etmesi istenen şahıs, dinini, namusunu ve şerefini simgeleyen üçtaş yere atar, eğer bu kişi yalan söylemiş ise dininden çıkacağına, karısının boş düşeceğine ve toplum içinde onursuz bir insan olarak yaşayacağına inanmış. Devlet dairelerinde bölgesel özellik gözetilerek bazen üçtaş üzerine yemin verildiği anlatılırdı.

Bu tarihlerde yürürlükte bulunan 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 463 maddesi;

“448, 449, 450, 456, 457 inci maddelerde beyan olunan fiilleri iki veya daha çok kimse birlikte yapmış olup da failin kim olduğu belli olmazsa bunlardan her birisi hakkında, fiil için tayin edilmiş olan ceza üçte birden yarıya kadar indirilerek hükmolunur. Ölüm cezasını gerektiren fiillerde yirmi seneden müebbet ağır hapis cezasını gerektiren fiillerde on altı seneden aşağı olmak üzere ağır hapis cezası tayin olunur. Şu kadar ki, bu hüküm fiili doğrudan doğruya beraber işlemiş olanlar hakkında uygulanamaz.” Hükmünü amirdi.

Bu düzenleme 2005 yılında yürürlüğe giren yeni TCK uygulamasında yer almamış, TCK 37 maddesi kapsamında indirim kapsamından çikartılmıştır.

Aynı kanunun adam öldürmeyi düzenleyen 448 maddesi;

“Her kim, bir kimseyi kasten öldürürse yirmi dört seneden, otuz seneye kadar ağır hapis cezasına mahkûm olur.” Şeklindeydi.

Kanun hükmünü somutlaştırarak anlatırsam, yukarıda anlattığım üzüntü duymama yol açan olayda, 12 sanık vardı, hepsi tutukluydu.

Maktul (ölen),otopsi raporuna göre, bir kurşunla hayatını kaybetmişti.

Bir kurşunda, tek bir silaha ait olduğuna göre, suçta kullanılan bu silahı kimin kullandığı, kimin elinden ateşlendiği belirlenirse, bu kişi adam öldürmekten 24 sene ağır hapis cezasına mahkûm olacak, diğer 11 sanık, suçta katılımlarına göre çok az ceza alacaktı.

Aksi halde, yani tek kurşunu atan silahın sahibi belirlenemezse, o tek kurşunu atan silahı kullanan, belli olmadığı için, ölenin yakınları da 12 sanığında olay yerinde bulunduğunu ve ateş ettiklerini söyledikleri, kendileriyle hareket eden tanıkları da aynı şekilde beyanda buldukları için, bu 12 sanığın her biri, önce 24 yıla, sonrada 463.madde uyarınca 12 yıl ağır hapis cezasına mahkûm edilecekler ve suçta katılıp katılmadıkları dahi belli olmayan olayda, yaşamlarından 12 yılı kaybedeceklerdi.

Bu gerçeğe rağmen, sanıklar bu hükmü bilmelerine rağmen, kanun düzenlemesi kapsamında boşu boşuna, ömürlerinin büyük bir kısmını cezaevinde geçirecek olmalarına rağmen, muhbir konumuna düşmemek için, asıl sanığın adını söylemiyorlar ve ceza evinde hak etmedikleri cezayla yatmaya razı oluyorlardı.

Muş Ağır Ceza mahkemesinde, ilerleyen yargılama sürecinde, böyle bir tek bir kurşunla öldürülen maktûlün cinayet davasında dayanamadım.

Duruşmada Başkan Ceyhan beyin hoş görüşüyle, bu durumu; yargılanan sanıklara tane, tane anlattım. Gerçek suçluyu bize söyleyin, boşu boşuna 12 şer yıl yatmayın, diyerek yasanın indirim maddesini anlattım.

Öldüren kişiyi söylerlerse, 7 yıldan fazla cezaevinde buldukları için, tahliye olabileceklerini anlattım. Muhbir olmaktan korktukları için söylemediler ve bu cezalara mahkûm olmayı kabul ettiler, cezalarını çekmeye razı oldular.

İlerleyen günlerde, yapılan duruşmada, saat 09.30 da sanıkların yattıkları süre, delillerde değişme ihtimali gözetilerek, ileride mağduriyetlere meydan vermemek için, heyet halinde oy birliğiyle, sanıkların tümünün tahliyesine karar verdik, eksikliklerin tamamlanmasına yönelik kararımız doğrultusunda dosyayı talik ettik.

Öğlen vakti arasında, eşimle birlikte bir şeyler yemek için adliye binasına yakın olan çarşıya çıktık.

Çarşının başına geldiğimizde, caddede, bir kalabalık olduğunu, insanların ellerinde sopalar, sandalyeler olduğu halde, öldüresiye birbirlerine vurduklarını gördük. Kalabalığa baktığımda, kavga edenlerin içerisinde, öğleden önce tahliye ettiğimiz, uzun süredir cezaevinde bulunan sanıklardan bir kaçını gördüm. Tahliye edildikleri duyulunca, şehirde yaşayan hasımlarının saldırmalarıyla, Kan davasına bağlı karşı tarafla, kavga ettiklerini anladım.

Eşim hemen geri dönüp adliye binasına gitmemizi ve polise haber vermemiz gerektiğini söyledi.

Belki de, 23 yaşımın verdiği duygu ortamında, bölge halkının, hâkime verdiği değer ve saygıyı da hesaplayarak, tahliye ettiğimiz sanıklara kendimi gösterir, bunlara müdahale edersem, kavgayı durdurabilir, yeni ölümleri engelleyebilirim, ani düşüncesi ve refleksiyle, eşime en yakın bir mağazaya girmesini, buradan karakolu aramasını söyleyerek, karşı koymasına meydan vermeden kavganın içine daldım.

Tahliye ettiğimiz iki sanığın hasımlarıyla aralarına girerek, biz sizi bunun için mi tahliye ettik diye bağırarak, bu sanıkları ve hasımlarını itelemeye başladım.

Beni tanıdılar, hâkim diye bağırduklarını duydum, bu arada, sanıkların hasımlarından, sanıklara yöneltilen birkaç etkili darbeyi, sırtımdan aldığımı hatırlıyorum.

Ne kadar zaman geçti, kalabalık insan gurubu içerisinde ne kadar kaldığımı, hatırlamıyorum.

Hâkim bağırmaları arasında, kalabalık içerisindeki insanların sağa, sola kaçmaya başladıklarını gördüm, kavgayı durdurmak için yanlarına gittiğim iki sanığın yanımda olduklarını, beni korumak için, bana siper olduklarını anladım.

O sırada polis ekipleri olay yerine gelmiş kavga edenleri yakalamaya başlamışlardı. Kavga bitmiş, Kavgayı durdurmuş, yeni ölümlerin olmasını engellemişim, aldığım darbelerle rağmen, mutluydum. Gururluydum. İnsan olarak doğru yaptığıma inanmıştım...

Konu, benim disiplin açısından tabi olduğum makamlara hemen intikal ettirilmişti. Yakın illerde görev yapan bir müfettiş görevlendirilmişti, konu ile ilgili ifademi aldılar. Disiplin açısından ceza uygulaması yapmayarak, gençliğimin verdiği ruh hali ve tecrübesizliğimden kaynaklanıran kararlar yanlış davrandığımı, güvenlik görevlisi olmadığımı, hâkim sıfatıyla hareketimin doğru olmadığını yönünde, haklı olarak beni uyardılar.

Ramazan ayıydı. Oruçluydum. 1979 yılının ramazan ayı, 26 Temmuz da başlamıştı. Perşembe günüydü, Ağır ceza duruşmamız bitmişti, duruşma salonundan, eşimin görev yaptığı, Sulh hukuk hâkim odasına geçtim.

Eşimle oturduğum sırada, 70 yaşlarında olduğunu sandığım yaşlı bir amca, eşimin odasına geldi, dilekçesini uzattı. Verdiği dilekçesiyle sulh hukuk mahkemesinden tespit talebinde bulunuyordu.

Eşim ilk çocuğumuza hamile idi. Tespit istenen yerin, Muş merkeze çok uzak mesafede olduğunu, dağlık bir bölge olduğunu, karların o bölgede yeni erimekte olduğunu, zeminin çamur olması nedeniyle aracın tespit mahalline kadar gidemeyeceğini, toprak kuruduktan sonra gidilmesi gerektiğini, kâtibiyile de konuşarak, dilekçe sahibi yaşlı amcaya anlattı.

Yaşlı amca çamurlu bölgeyi traktörle geçebildiklerini, yolun 3-4 saat mesafede olduğunu, düşmanlarının tüm bahçeye zarar verdiklerini, meyve ağaçlarının yandığını, bu halin tespitiyle zararının belirlenmesini, gecikilmesi halinde delillerin kaybolacağını söyleyerek tespitin yapılmasını, ısrarla istiyordu.

Ramazan ayının üzerimde oluşturduğu merhamet ile genel yetkim de bulunduğu için, bu tespite yerine gidebileceğimi, eşime söyledim. Eşim olumsuz şartlar nedeniyle karşı çıkıyordu. Eşimi zor olmakla beraber, ikna ettim.

Ertesi gün, Cuma günü erken saatlerde gitmek üzere, araba ayarlamasını tespit isteyen şahsa bildirdik.

Bu tarihlerde bu bölgede adli suç işleyenler yakalanmamak için dağa çıkıyorlar, ellerinde silahlarıyla, eşkıyalık yapıyorlar, yakın köylerden besleniyorlar ve firari adıyla anılıyorlardı.

Bazen jandarma güçleriyle çatışıyorlardı. Bu nedenle eşim, Jandarmaya güvenliğin sağlanması için yazı yazdı. İl Ziraat müdürlüğünden, Bir ziraat mühendisinin tespit günü hazır edilmesini istedi.

Tespit isteyen yaşlı amcanın, hazırladığı minibüsle hâkim olarak ben, bir kâtip, mübaşir, erkek ziraat mühendisi, iki jandarma eri ile yola çıktık. 5 saat süren yorucu, sarsıntılı bir yolculuğun sonunda, bataklık çamur görünümünde ki yol başında aracımız durdu.

Dağlık bir yolda, tepede, güneşin etkisinin yoğun olduğu saat 13.00 de, arabadan inmek zorunda kaldık. Kar erimesine bağlı olarak önümüzdeki yol çamur içerisindedi. Gerçekten önümüzdeki yola aracın girmesi mümkün değildi.

Yaşlı amcaya traktörler nerede diye sordum. Haber verdiğini, neden burada olmadığını anlayamadığını, traktörün geleceği köyün beş dakika yürüme mesafesinde de olduğunu söyledi.

Ben de beş dakika ise yürüyebiliriz, dedim ve yürümeye başladık. Beş dakika denilen yolu yarım saatte tamamladık.

Üç beş evin olduğu mezra denilen yerde, tespit isteyene, bahçe nerde dedim. Önümüzde bulunan çok yüksek bir dağ göstererek bu dağın arkasında olduğunu, atlar getireceğini ve bir saatte varılabileceğini söyledi.

3-4 saat denilen yolun 5 saat, Beş dakika denilen yerin, yarım saat olduğunu, bir saat denilen yerin Allah bilir kaç saat olabileceğini söyledim.

Ziraat mühendisi bu bölgeyi çok iyi bildiğini tespit isteyenin dürüst olmadığını, dağın arkasında köy olmadığını, mesafenin çok uzun olduğunu takdir bana ait

olmak üzere, tespit işleminden yol şartları nedeniyle vazgeçmemizi önerdi.

Ziraat mühendisi ile ben oruçluydum, amca dâhil hiç kimse oruçlu değildi.

Bu kadar mesafeyi gelmiştim. Yaşlı amca, merhamet zaafımı yakalamıştı.

En masum ve acınacak tavırlar içerisinde, tespiti yapmamız için baskı yapıyordu.

Köyde At yoktu, amca bir soluk atları bulup geleceğini söyledi. Ramazan ayı içerisinde olmam, oruçlu bulunmamı oluşturduğu sabır ve merhamet, 23 yaşların verdiği cesaretle önümüzde ki dağa tırmanırsak bir saatte tepeye ulaşabiliriz diye düşündüm.

Askerlere sordum, emrim ne ise onu yapacaklarını söylediler. Ziraat mühendisi, beyim siz çıkarsanız bende çıkarım dedi.

Tespit işlemini tamamlamaya karar verdim. Kâtip ve mübaşire araçla köyde kalmalarını, Olay yerini inceleyip, notlarımızı aldıktan sonra gelip, zaptı burada tutabileceğimizi söyledim.

İki asker ellerinde silahlar, bilirkişi ve ben dağı tırmanmaya başladık. Askerler için yanımıza su ve ekmek almıştık. Dik dağı 1 saatte, ancak çıkabildik. Perişan vaziyette idik ve çok yorulmuştuk.

Tepeye ulaştığımızda, ziraat bilirkişinin dediği gibi, ne bir köy vardı ne de bir canlı.

Oturup dinlendik. Kendimizi toparladığımızda yaşlı amca hala gelmemiştir. Gelecek gibi de görünmüyordu... Geriye dönmeye karar verdim. Geri dönüş için ya dağ gerisin geriye aşağı inecektik ya da önümüzde görünmeyen bir yerleşim yeri bulup araç temin etmeye çalışacaktık.

Dağdan inmenin, bir saate çıkabildiğim dağ çık-mak kadar kolay olmadığını, gözlemleyerek anladım. İnerken dengemizi kaybedip düşme ihtimali vardı. Çok yorgunduk.

Hep birlikte yerleşim yerini aramaya karar verdik ve yürümeye başladık. Yarım saat kadar yürümüş-tük ki, bizim epeyce önümüzde bir köy gördük, köydekilerin de bizi gördüklerini, köydeki hareketlenmeden anladık. Biraz sonra köyden atlıların bize doğru geldiklerini gördük, oturup beklemeye başladık.

On dakika içinde, 6 adam atlar üzerinde yanlarında 4 adet yedek atlarla geldiler. Başlarındaki orta boylu saçlı sakalı karışmış olan, hiç de güven duyamadığım biri, hâkim bey kim diye sordu. Ekip beni gösterdi, hoş geldiniz beyim sizi keşif bölgesine ben götüreceğim dedi.

Belinde tabanca görünüyordu, diğerleri de silahlıydı. Silahlarını bana göstermekten hiç çekinmiyorlardı.

Siz kimsiniz, keşif ile ilginiz nedir dedim. Hoş geldiniz diyen, tespit isteyen yaşlı amcanın oğlu olduğunu, kan davası nedeniyle öldürdükleri hasımlarının, yakınlarının meyve bahçelerini yaktıklarını, yıktıklarını, zararlarının çok

büyük olduğunu ve hava kararmadan tespitinin yapılması gerektiğini söyledi.

Benim yaşlı amca, diye acıdığım adam, biz bu kadar eza, cefa çekerken, köyünden, yanımıza gelmeye bile tenezzül etmemiş, ramazan günü, temmuzun sıcağında oruçlu olarak zorlu dağ tırmanışından sonra, çaresiz bir şekilde yarım saat daha yürümemize razı olmuştu. Merhamet duygum tükenmişti. Öfkem çok büyüktü...

Tespit işlemini yapmayacağımı ve geri döneceğimizi söyledim.

Yere çökmüş vaziyetteki beş adam birden hareketlendi. Ellerini, silahlarına götürüp geri çekiyorlardı. Benimle konuşan kişi, derinlere dalmış bir görüntüyle, yerden bir taş aldı, ayağa kalktı, önümden yere fırlattı.

Hâkim bey ben çok adam öldürdüm, bizden çok kişi öldürüldü. Hasımlarımız çok, firariyim, hepimiz firariyiz, arıyoruz. Kaybedecek de hiçbir şeyimiz yok, zarar, ziyanımızı tespit etmek zorundasınız dedi...

Askerler hemen yanımda silahlarıyla tertibat aldılar.

Çok hızlı düşünmeye başladım.

Bu adamlarla bir çatışma olursa, askerler ve bilirkişi benim kararım yüzünden zarar görebilirlerdi. Havanın kararmasına bir kaç saat kalmıştı. Bu güne kadar hiç ata

binmemiştim. At üzerinde nasıl durulur, nasıl sevk edilir bilmiyordum.

Beni üstü kapalı ölümle tehdit eden Adama döndüm tespit mahalli nerede diye sordum, gösterilen yer çok uzak görünüyordu. Çok sinirlenmiştim. Öfkeyle, Atla yarım saat içinde olay yerine varamasak, bu tespiti yapmayacağımı, geri döneceğimi kesin bir dille söyledim.

Beni ata bindirdiler. Aynı adam, Atı nasıl kullanmam gerektiğini anlatmak istedi, içinde bulunduğum öfkeden ve adamın şivesinden dolayı hiç bir şey anlamıyordum. Anladığım sadece atın üzengisinden tutmak gerektiği idi.

Adam atıma iyice yaklaştı, ona dokunur gibi yaptı, atın canını acıtacak bir şey yapmış olacak ki, at delirdi, çılgın gibi koşuyordu. Hiç ata binmemiş ben, atın üzerinde kalmaya ve düşmemeye çalışıyordum. Atın üzerinde ne kadar gittim, nereden, nereye gittim hiç hatırlamıyorum. Tek bildiğim çılgın gibi koşan bir at ve rüzgârın baskısı idi. Atı durdurabilecek hiçbir şey yapamıyordum, nasıl durdurulacağını da bilmiyordum.

Atı bir uçurumun kenarından hızla koşarken, uçurumu gördüğümde, önümde aşağıya doğru büyük bir boşluk olduğunu ve dibinin görünmediğini, dipsiz-bucaksız tabir edilen uçurumu fark ettim. Aşağıya atla beraber uçacağımızı ve yaşantımın bu şekilde sonlanacağını anladım.

Hiç bir korkum kalmamıştı. Birden rahatladım.

Ne kadar zaman geçti, hatırlayamıyorum.

Atı bir uçurumun başlangıcında, aşağıda bulunan büyük boşluğu görmemle beraber, Aynı anda atlı birinin, atımın üzengisini yakalayıp, hızla atı döndürüp, çektiğini, uçurumdan uzaklaştırdığını anladım. Bunu nasıl yaptı, uçurumun kenarından atı nasıl çekti, hiç anlayamadım.

Beni ata bindiren, ata soktuğu cisimle, atı delirten elebaşı, kendi hayatı pahasına, uçurumun kenarından beni çekmişti. Her şey saniyeler içinde olmuştu. Rengi kalmamıştı, korku ve panik içindeydi. Hızlı, hızlı soluyor, devamlı, sen çıldırdın mı hâkim beyim diye söyleniyordu. Tırsmıştı. Kendisini benim tahrik ettiğimi, Zaman konusundaki tehdidim den dolayı, bahçeye çabuk varabilmek için ata iğne batırdığını söylüyordu. Bunca cinayetten sonra, görevli bir hâkimin ölümüne neden olacağı korkusuyla panik içerisindeydi.

Allah'ın verdiği canı, onun izni olmadan kimsenin alamayacağına inanırım.

Yüce Allah'ın, izni olmadan kimsenin ölemeyeceğini, genç yaşta, mucize gibi, dibini gördüğüm uçurumun kenarından, üzerinde bulunduğum atla, hem de bir başka at üzerinde bulunan adamın, atımı yakalayıp çekmesiyle, hayatın olağan akışına aykırı olarak yaşayarak, gördüm.

Akılla, mantıkla izahı olmayan bu olayda, atı çeken değil, bir çektiren olduğunu anlamıştım.

Yazgım, gereğini yapmıştı...

Atın uçurumun kenarından çekildiğini her kes görmüştü.

Kimse konuşamıyordu. Yüzlerinden duydukları korku ve endişe belli oluyordu.

Ekibin en soğukkanlısı bendim. Duygularım, öfkem sıfırlanmıştı. Askerler ve bilirkişi benim emanetimdi, zarar görmemeliydiler.

Tespit mahalline gittim. Bütün bahçe yanmış ağaçlar kullanılamaz hale gelmişti. Bu nasıl bir öfke idi. İntikamlarını ağaçlardan almışlardı. Zararı belirleyen notlar aldık. Tespit bitince, bizi köye götürmek, yemek yedirmek istediler, kabul etmedim.

Keşif bölgesinde ki suyla orucumuzu açtık. Oradan temin ettiğimiz ekmeklerden aldık. Ekmek dışında hiçbir şey kabul etmedim.

Uçurumun kenarından mucize şekilde kurtulmam, soğukkanlı duruşumu sürdürmem, her kesi etkilemişti.

Bizi tespit için zorlayan yaşlı amca, hiç karşıma çıkmadı.

Aracımızı bıraktığımız yolu tarif etmelerini söyledim. Köylülerden biri önümüze düştü, beş atlı olarak yola koyulduk. Geldiğimiz yoldan farklı yollardan, Bitlis Mutki ilçesi sınırlarından, engelli inişli, çıkışlı yollardan, geceleyin geçerek, saatlerce süren, zalim bir at yolculuğu ile bizi bekleyen aracın yanına ulaştık.

Tüm yaşadıklarımızı tutanağa geçirdim. Aracımızla Muş'a hareket ettik.

Gecikince eşim, güvenlik kuvvetlerini haberdar etmiş, jandarma ve polis şehrin girişinde bizi bekliyorlardı.

Eve geldim, eşim çok endişelenmişti. Çok yorgundum, uzun süre at üzerinde kalmaktan dolayı oturamıyordum. Uyku düzenim bozulmuştu.

Gelişmeleri, yaşadıklarımı olduğu gibi eşime anlattım.

Yaşlı amca, karların eremediğini, yolun müsait olmadığını, olumsuz şartların devam ettiğini bilmesine rağmen yalan söylemiş, benim merhametimi, mübarek bir ayda çok kötüye kullanmıştı.

“Merhametten maraz doğar” atasözünü yaşayarak öğrenmiştim.

Adliye ve güvenlik görevlilerinden, tespit isteyen, Bilirkişi Raporu ve kararı almaya gelince, öncelikle haberrimin olmasını istedim. Kimse kararı almaya gelmedi.

Bir zaman sonra Jandarma alay komutanı, beni ziyarete gelerek, tespit isteyen amca ile oğullarının, hasımları tarafından karşılıklı olarak girdikleri bir çatışmada, öldürdüklerini, cesetlerinin otopsi için Muş iline getirildiğini söyledi...

Eşim, sulh hukuk mahkemesinde görmekte olduğu bir davada, cumartesi günü keşif yapılmasına karar vermiş, bana da söylemişti. Mayıs ayı idi. Havalar çok güzeldi. Bende gitmek istedim.

Muş'un köyünü, köy yaşamını, doğasını görmek istemiştik. Cumartesi günü eşimle birlikte adliyeye gittik. Mahkeme heyeti keşif için hazırlanmış, Bilirkişi gelmişti. Davacı şahıs köye gitmek için hazırladığı minibüsün başında bekliyordu. Uzun boyluydu. Üzerindeki kıyafetleri eski ve yer yer yamalı idi. Saygı ve edeple mahkeme heyetini bekliyordu. Hâkimlere bay veya bayan kim olursa beyim diye hitap ediyorlardı.

Eşimle beraber, minibüsün ön koltuğuna oturduk. Mahkeme heyeti ve davacı da araca binince hareket ettik. Muş yolundan köy yoluna döndüğümüzde, doğanın bizlere sunduğu renk güzelliğiyle kendimizden geçtik. Sarı beyaz renk uyumuyla, her yeri sarmış papatyalar, ince ve uzun bir şekilde kırmızı yapraklarıyla, güneşe bakan gelincikleri seyretmek, eşimi ve beni çok mutlu etmişti. Dönüşte bunlardan toplayıp evimize götürmeye karar verdik. Keyifli bir yolculuktan sonra, köye vardık.

Köy, Muş'tan mahkeme heyetinin geleceğinden haberdar olmuştu.

Yollar hareketliydi. Kadın, erkek, çocuk aracımıza el sallıyordu. Keşif alanına geldik. Araçtan indik. İnsanlar keşif alanının çevresine yığılmışlardı.

Eşim, keşifi başlatmak üzere düzenini kurdu. Zabıt kâtibine, keşif zaptının giriş kısmını yazdırdı. Tarafların beyanlarını zapta geçtikten sonra, dava tarafları ve bilirkişi ile birlikte, inceleme ve ölçüm için nızalı alana geçtiler.

Ben de bulunduğum yerden köyü seyredip, insanlara bakarak, onlarla konuşarak vakit geçirdim.

Biraz zaman geçtikten sonra, mahkeme heyeti, incelemesini tamamlayarak, keşif tutanağının tanzim edildiği, alana geldiler. Eşim, keşif tutanağını tamamladı. Tutanak tarafların imzasına açıldı. İmzalar tamamlandıktan sonra eşim, hazır bulunan köylülere teşekkür ederek veda etti.

Arabaya bineceği zaman, bizi köye getiren davacı, beyim sizin için hazırlık yaptık, kuzu kestirdim, yemeğimizi yiyelim, ondan sonra hareket edersiniz dedi. Eşim, teşekkür ederek yemeğe katılamayacaklarını söyledi.

Adam ısrar etmeye başladı. Eşimde prensip olarak, görevdeyken ikram kabul etmediğini, bu davada iki taraf olduğunu, davacı olarak ikramını kabul etmesinin, diğer taraf olan davalı tarafta, yanlış kanaat oluşturabileceğini, dönmeleri gerektiğini, ısrar etmemesini tekraren söyledi.

Ama adam kabul etmiyordu. Eşimin önüne geçmiş, yemeği yemeden mahkeme heyetinin köyden gitmesini izin vermeyeceğini söylüyordu.

Muş adliyesi önünde, aracının başında ilk gördüğümde, edepli ve saygılı olarak tanımladığım davacı, edebi, saygıyı bir kenara bırakmış, bizim talebimiz olmadığı halde, bizim için kestirdiği kuzuyu, hazırlattığı yemeği

ymeden bizi göndermeyeceğini yüksek sesle, bağıarak söylüyordu.

Dayanamadım, Arkadaşım, hâkime hanım sana yemeğe katılamayacağını, gerekçesini açıklayarak söylüyor, Kendi kendine karar vermişsin, fakir insanlarsınız, Kuzu kestirdim ne demek, size heyete yemek hazırlayın diyen mi oldu, bizden biri söyledi ise hemen söyle bizde gereğini yapalım, kestirdiğin kuzuyu da çoluğun, çocuğunla, afiyetle yiyin dedim.

Adam, aynı öfke ile elini cebine atarak 500 liralık banknotlarla dolu, avucunun kavramakta zorlandığı bir tomar parayı çıkararak, bak bu paralara, benim fakir olduğumu nereden biliyorsun, kıyafetime bakarak mı konuşuyorsun, fakir olan sensin deyiverdi.

Hâkim olarak 1000 lira maaş alıyorduk. Şimdi tedavülde (dolaşım) olmayan 500 liralık banknotlar 01.09.1971 yılında tedavüle girmişti. Kârı-koca hâkim olarak bir ay çalışmamızın karşılığı 4 adet 500 lük banknotu oluşturmuyordu.

Davacı haklıydı. İnsanları dış görünüşlerine bakarak değerlendirmemeyi yaşayarak öğrenmiştim.

Eşim kararını değiştirmede, şahsın engellemesine rağmen aracımıza bindik, Muş'a hareket ettik, yolda papatya ve gelinciklerimizi toplayarak evimize döndük.

Eşim birinci oğlumuzu hamile idi. Doktor, doğuma bir ay kaldığını söyleyince, kullanamadığımız yıllık iznimizi, doğum sırasında kullanmaya ve doğumu da Ankara'da Hacettepe hastanesinde yapmaya karar vermiştik.

Her ikimizin de ailesi Ankara' daydı. Aile desteği ile doğuma girmek istiyorduk.

Devlet demir yollarından, 02.05.1980 gecesi saat 11.30 için yataklı vagonun tren bilet almıştım. Muş'tan 24 saatte Ankara'ya varmış olacaktık. İznimiz ertesi gün başlayacaktı.

Gündüz adliyede iken, saat 10.00 gibi eşimin odasına gittim. Odasında oturup çayımı içerken, kapı çalındı, bir vatandaş dilekçesini eşimin masasına bıraktı. Acele işlerden sayılan hasar tespit işleminin yapılmasını istiyordu.

Eşim, rahatsız olduğunu, bu gün itibarıyla hasar tespiti için köye gelemeyeceğini, ertesi gün izinli olacağını, yarın uğrayıp dilekçesini değerlendirecek hâkimden, tespit gün ve saatini öğrenmesini söyledi.

Tespit isteyen geri köye gidip gelmesinin zor olacağını, köyün yarım saat mesafede olduğunu, evinin damına zarar verildiğini, tespit işleminin uzun sürmeyeceğini söyleyerek, tespit işleminin bugün yapılması için ısrar etmeye başladı.

Eşim bana baktı. Sormasını beklemeden, tespiti ertesi güne bırakmasını, bunun sağlığı açısından önemli olduğunu söyledim. Adamın yaşından, tavrından etkilenen eşim, yarım saatmiş, Bir iki saate halleder gelirim dedi.

Dilekçeyi imzaladı, adama hemen aracı hazırlamasını söyledi, mahkeme kalemine talimatını verdi.

Eşim, saat 11.00 da başlattığı yolculuktan, saat 17.00 de dönebildi.

Odama gelmişti. Çok yorgun görünüyordu.

Neden geciktiğini, keşfin nasıl geçtiğini sorduğumda; köyün yarım saat mesafede olmadığını, iki saat uzaklıkta olduğunu, kavisli ve bozuk zeminde aracın çok sallandığını, rahatsız olduğunu, tespit isteyene; amca hamile olduğumu bilmene rağmen, neden yarım saat mesafede diye yalan söylediğini ve bozuk olan yola soktuğu konusunda sitem ettiğini, adamın hiç cevap vermediğini, Keşif mahalline vardıklarında, dama bilirkişinin çıkıp notlarını almasını söylediğinde, hâkime hanım dama sizlin de çıkıp görmenizi istiyorum, siz gördüklerinizi zapta geçirmezseniz, bilirkişi raporunu kabul etmem diyerek karşı çıktığını, merdivenle dama çıkıp, inmek zorunda kaldığını, hamilelik nedeniyle zorlandığını, karnında sancılar oluştuğunu, çocuğumuza bir şey olacak diye de tedirgin olduğunu anlattı.

Eşim, kalan işlerini tamamlayınca, Hemen dinlenmesi için evimize götürdüm. Eşime tren hareket saatine kadar dinlenmesini ve hareket etmemesini söyledim.

Az bir zaman geçmişti ki eşimin sancılarında artmalar başladı. Lojman komşumuz ablamız, bu sancıların, doğum sancıları olabileceğini söyledi. Doğuma daha bir ay vardı.

Hemen eşimi alarak, Muş devlet hastanesine gittik. Eşimi kontrol ettiler ve doğumun yaklaştığını, her an doğum olabileceğini söyleyerek, hastaneye yatırdılar.

Bir tuhaf olmuştuk. Doğuma bir ay var diye şartlanmıştık. Çocuğumuzun, kıyafetleri Ankara'da hazırlanıyordu. Burada hiç bir hazırlığımız yoktu.

Hastanede beklememiz, gece 24.00 e kadar sürdü.

Dışarda çok şiddetli yağmur yağıyordu. Kadın doğum uzmanı doktor olmadığı gibi doğum yaptıracak doktor da yoktu. Doğumu, hastanede görevli ebe hanım yaptıracaktı.

Saat 23.45 de hastanede birden Elektrikler kesildi. Muş iline jeneratörlerle elektrik veriliyordu o da yağmurla bozulmuştu. Her yer karanlıktı.

Telefonlar otomatik değildi, aramalar santral üzerinden bağlanıyordu. Hastanede telefonlar da çalışmıyordu. Hiç bir yere ulaşamıyorduk.

Hemen hastaneden, şehir merkezine, Emniyet karakoluna gittim. Orası da karanlıktı. Beni görünce nöbetçi polisler hemen yanıma geldiler. Kendilerine durumu anlattım. Karakolda bulunan lüks lambayı hemen hazırladılar. Ani, beklenmeyen gelişmelerde, telsiz irtibatı kurulsun diye bir polis memurunu görevlendirerek yanıma verdiler.

Hastaneye geldiğimde, doğumun olduğunu ve bir oğlum olduğunu sevinçle söylediler. Kap karanlık ortamda, Bir tek doktordan başka kimsenin olmadığı hastanede ebe hanım, ben ışığı yetiştiremeden, doğumu gerçekleştirmişti.

Hemen eşimin yanına koştum. Ebe hanım yanındaydı. Doğum başlayınca ebe hanım, pamukları yere bırakmış, üzerine ispirto dökerek ateşe vermiş, bu ateşin ışığında doğumu gerçekleştirmiş. 03.05.1980 tarihinde, gecenin hemen başında, ilk çocuğum, bir oğlum dünyaya gelmişti. Eşim ve oğlum sağlıklıydı.

Korku ve endişelerim gitmiş, yerini huzur ve mutluluk almıştı. Çocuğumu kucağıma aldım. Yaradan'ıma şükürler ettim.

Hastane çok soğuktu. Elektrik yoktu. Gerekli kontroller yapılıp, eve gitmemizde bir sakınca olmadığını anlayınca, hemen araç ayarlamak için odadan dışarı çıktım. Benimle beraber gelen polis memuru arkadaşım, aşağıda emniyetten üç polis arabasının beklediğini, Emniyet deki arkadaşlarının, hâkim beyin oğlunu, eve biz bırakacağız, diye geldiklerini, aşağıda beklediklerini söyledi.

Çok duygulandım. Eşim ve oğlumla aşağıya indik, Polis arkadaşlarım, sevinç gösterileriyle beni ve eşimi kutluyorlardı. Bir araba önde, ortada bizim bulunduğumuz araba, arkamızda diğer araba ile hâkim lojmanlarına geldik.

Gün ışığında, hâkim-savcı arkadaşlarımla eşleri, birer-birer gelerek destek oldular. Gençliğimizin ace-miliğini, tecrübeleriyle giderdiler. Ailemizin eksikliğini bize hiç hissettirmediler.

1977 seçimlerinin ardından, çok partili zayıf koalisyon hükümetleri ve azınlık hükümetleri ile siyasi bir istikrarsızlık dönemine giren Türkiye’de, iki büyük parti olan Adalet Partisi ile Cumhuriyet Halk Partisi arasında diyalog tamamen kesilmişti.

İki büyük parti arasındaki bu gerilim muhalefette bulunan CHP’nin, AP milletvekillerinden 11’ini bakanlık teklifi ile partiden ayırması ve ardından bu kişilere Bakanlık vererek iktidara gelmesi ile daha da arttı.

Ocak 1978’de iktidara gelen CHP döneminde de siyasi ve ekonomik istikrarsızlık devam etti. Yine bununla beraber sosyal bunalımlar had safhaya çıktı.

1979 yılında Ecevit hükümetinin düşürülmesi ve ardından Süleyman Demirel’in azınlık hükümeti kurarak başbakanlık koltuğuna oturması, ülkede günden güne artan gerginliği, azaltmadı, aksine daha da artırdı.

1980 yılının nisan ayından itibaren bir de cumhurbaşkanlığı krizi ortaya çıktı. Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk’ün görev süresinin dolmasının ardından, Cumhurbaşkanlığı makamı boşaldı. Ancak mecliste bulunan partiler herhangi bir isim üzerinde uzlaşamadı. Darbenin yaşandığı

Eylül ayına kadar 300'den fazla turun yapıldığı TBMM'de, herhangi bir isim cumhurbaşkanlığı için yeterli oyu alamadı.

Siyasi istikrarsızlığın bu denli yoğun yaşandığı 1977-1980 yılları arasında Türkiye sokaklarında, sağ- sol çatışması gitgide artıyordu.

Siyasi partilerin gençlik örgütlenmelerinin, sendikaların, illegal örgütlerin faal rol oynadığı çatışmalarda, her gün sağ ve sol görüşlü onlarca insan hayatını kaybediyordu.

Toplumsal bir çatışmanın yaşanmaya başladığı bu dönemde iktidarda bulunan partiler, çatışmaların önüne geçemediler. Can güvenliğinin kalmadığı bu yıllarda vatandaşlar sokağa çıkamaz hale geldi.

Türkiye'nin hemen hemen her şehrinde karşılıklı çatışmaların, baskınların, suikastların yaşandığı bu tarihlerde, iktidarda bulunmuş olan Hükümet, olayları durdurmak, güvenliği sağlamak için sıkıyönetim ilan etti. Güvenliği sağlamak için şehirlerin yönetimini askerlere bıraktılar.

İlk sıkıyönetim Maraş olaylarının ardından 13 ilde, Adana, Ankara, Elazığ, Bingöl, Erzincan, Erzurum, Gaziantep, İstanbul, Kahramanmaraş, Kars, Malatya, Sivas, Urfa ve Hatay illerinde ilan edildi. Aralıklarla 12 Eylül 1980 tarihine kadar süren sıkıyönetim döneminde ülkede akan kardeşkanı azalmak yerine gitgide arttı. Binlerce insanın hayatına mal olan bu kanlı süreç, 12 Eylül 1980 tarihinde

Genelkurmay Başkanı Orgeneral Kenan Evren ve komuta kademesinin ülke yönetimine el koyması ile son buldu.

12.Eylül 1980 tarihinde, ben eşimle, adli tatilde Muş adliyesinde nöbetçi ve görevli olduğumuzdan, adli tatilin bitimiyle iznimi geçirmek üzere geldiğim, Anamur ilçesinde tatildegdim.

İhtilal nedeniyle İzinler kaldırıldığı için, görev yerimiz olan Muş'a dönmeye karar verdik.

Bu tarihte Dört aylık olan Muş doğumlu oğlumuz Tuğra, kucağımızda olduğu halde, Muş otobüsünün sağdaki ön koltuğunda, Muş'a doğru gidiyorduk.

Elâziğ iline yaklaştığımızda gece yarısını geçmişti.

Sıkıyönetim ve ihtilalin ilk günleri olduğu için otobüs, Ankara'dan Elâziğ'a kadar çok sayıda değişik yerlerde durdurulmuş, kimlik kontrolü yapılmıştı.

Elâziğ merkez çıkışında otobüs bir kez daha durduruldu. Aşağıda İki er ve bir resmi kıyafetli polis vardı. Elerden biri otobüste bulunan herkesin, kimlikleri ile araçtan inmelerini istedi. Arama yapacaklarını söyledi.

En önde oturduğum için, kucağımda uyuyan çocuğumun uyanmaması, üşümemesi için, görevde hâkim olmam, Muş iline yakın mesafede olmamı da değerlendirek, Jandarma erine, Muş hâkimi olduğumu, esimin de hâkim olduğunu, kimliğimi de göstererek, meslek sıfatım

nedeniyle, kanun kapsamında bizim aranamayacağımızı, aşağıya bu nedenle inmeyeceğimi söyledim.

Asker kimliğimi aldı, tuhaf bir şeye bakıyormuş gibi bir süre inceledi, sonra otobüsten inenlere döndü, herkes otobüse binsin dedi. Sonra bana dönerek, sen aşağıya in dedi.

Aşağıda, otobüsün ön kapısı önünde duran polisi uyardım. Görev başında olan bir hâkim olduğumu bilmesine rağmen, farkındalıkları olmayan erleri, neden uyarmadığı noktasında ikaz ettim.

Polis memuru, umursamaz tavrıyla, sıkıyönetim kurallarını askerler uyguluyor, ben bir şey yapamam, askerin talimatına uymanızı tavsiye ederim dedi. Gelişmelerden keyif alıyor gibiydi. Bu davranışların sonuçları olacağını söyledim. Erlere, yaptıklarının yanlış olduğunu, rütbeli amirlerine haber vermelerini tekrar söyledim. İki er ve bir polisten başka kimse yoktu. Yakın alanda başkaca kimse görünmüyordu.

Asker bağırarak, sert bir şekilde tekrar aşağıya inmemi söyledi.

Bunlara bir şey anlatamayacağımı anladım. Eşim ve çocuğuma yönelik bir olumsuzlukla karşılaşmamak için, otobüsten indim.

Beni otobüse dayadı, İki ayağıma tekme atarak, saygısızca aralarını ayırdı. Sert hareketlerle üzerimi aradı. Ararken sıkıyönetim kurallarına uyacaksın, burada komutan da benim, hâkim de benim, sen kimsin, bundan sonra

emirlere hemen uyarısın, şeklinde, sözlerini yutarak öfke içerisinde, tekleyerek konuşuyordu.

Aramayı bitirdi, şimdi bin araca dedi. Araca binerken polis memuruna, haydi bu asker, cahil bir çocuk, kim olduğumu algılamıyor ya da algılamak istemiyor, sen buna nasıl izin verirsin, benim bunu unutacağımı mı sanıyorsunuz dedim.

Çok Üzül müştüm. Sarsılmıştım. Gece yarısıydı. Issız bir noktadaydık.

Elazığ içinde yetkili bir kişiye ulaşmamı sağlayacak hiçbir araç ya da yetkili görünmüyordu. Otobüs yolcularını mağdur etmemek için, aracı Elâzığ merkeze çevirtmedim.

Muş'a varıncaya kadar hiç konuşmadım.

Muş'a gelince, Ailemi eve bıraktım. Aradığım emniyet müdürlüğünden, Muş piyade alay komutanınının Muş ili sıkıyönetim komutanı olduğunu öğrendim. Komutan tanıdığım bir albaydı. Kendisini aradım, başımdan geçenleri anlattım.

Komutan derhal ilgilendi. Kısa zamanda polisi ve askerleri buldular. Soruşturmada, anlattıklarımı doğrularlar. Polis memuru hemen açığa alındı. Hakkında yasal işlem başlatıldı. Erler cezalandırıldı...

Darbe döneminde, Milli savunma Bakanlığı Asker alma genel Müdürlüğünden, Yedek subay adaylarının kısa dönem erlik yapmayacakları, sınıf ayırımı imtihanına tabi olmadan celp edilecekleri ilan edilince, bir an evvel askerlik görevimi yapıp, yaşantımı yönlendirmek üzere, Lisansüstü eğitimim nedeniyle tecil ettirdiğim askerlik şubemin bağlı olduğu Askerlik Daire Başkanlığına müracaat ettim. Tecil kararımı kaldırdım. Askere sevk işlemimi başlattım.

1979 yılı aralık ayında istifa ettim. İstanbul Halıcıoğlu semtinde bulunan, personel okuluna,4 aylık eğitimimi tamamlamak üzere teslim oldum.

168.nci gurup olarak değişik okullardan mezun, 300 den fazla yedek subay adayı idik. Eğitim süresinin sonuna doğru Hukukçulardan sadece 50 kişi için Askeri hâkim meslek kurası olacağı, diğerlerinin askerlik şubesine gönderileceği bildirildi.

Dört aylık eğitim süresince, askeri hâkim olabilmek için, derslerime çok önem verdim. Çok çalıştım. Kuraya girebilecek, 50 kişinin yedincisi oldum. İyi bir başarı elde etmiştim. Askeri hâkim olarak atanacağımız yerlerin belirleneceği Kura günü geldi.

Torbada, doğu ve güneydoğu Anadolu'ya ait bir, iki yer vardı. Geriye kalanlar Ankara, İstanbul, İzmir askeri mahkemelerine ait kadrolardı. Yedinci sırada kura çekmeye çağırıldığımda, kura çekeceğim torbada, 44-45 pusula Ankara, İstanbul, İzmir, beni çek diye bağırıyordu.

Bende Ankara'da düzen oluşturmak için, Ankara'da askeri hâkimlik yapmak istiyordum.

Elimi torbaya attım. Torbanın içindekileri karıştırdım. Keşke karıştırmasaydım. Torba da 45 adet yer Ankara, İstanbul, İzmir'e, ait iken ben, Diyarbakır 7.nci Kolordu askeri mahkemesini çektim. Bu nasıl bir şanstı.

Diyarbakır, annemin büyüdüğü, 15 yıldan fazla gençliğini geçirdiği, babamın ilk görev yeri olarak geldiği bir yerdi.

Yazgım, kader rotam gereğini yapıyordu.

Eşime durumu anlattım. Yüksek Hâkimler Kurulundan, Diyarbakır adliyesine yetki çıkartmak için girişimde bulunacağını söyledi. Kurul eşimin talebine çok anlayışlı davrandı. Eşimi Diyarbakır Ağır ceza mahkeme üyeliğinde, geçici olarak yetkilendirdi.

Mehil müddetinde, eşimle birlikte Diyarbakır'da bir ev kiraladık. Muş'taki eşyalarımızı toplarladık, arabamız olmadığından, nakliye arabasına ben ve eşimde olduğu halde bindik, Diyarbakır'a geldik.

Annem Adana Nüfusuna kayıtlı idi. Babası o tarihlerde Hindistan'a bağlı Müslüman nüfusun çoğunlukta olduğu Pakistan'ın varlıklı bir ailesinin ileri geleni imiş. İsmi Emir Han. Ben görmedim. İngiliz işgali sırasında, İngilizlere direniş göstermiş, aranmaya başlayınca, ülkesini terk ederek, arabasıyla Türkiye'ye sığınmış, yerleştiği Adana'da, anneannemi göstermişler, evlenmiş. Annemle beraber 1 kız, 3 erkek, dört çocuğu olmuş.

Büyük Önder Atatürk'ün, emriyle Adana'dan, Diyarbakır'a, muhacir olarak göçmüşler. Şimdi Diyarbakır Dicle Üniversitesinin, sınırları içerisinde bulunan tarihlerde "Yeni köy" adıyla bilinen köye yerleşmişler. Annem, babamla evleninceye kadar da burada yaşamış.

Babam, Öğretmen okulunu bitirip, Diyarbakır ili merkez Sadi köyüne, ilkokul öğretmeni olarak atanınca, annemle tanışmış evlenmişler.

Diyarbakır, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin orta kısmında, Mezopotamya'nın kuzeyinde yer almaktadır. Doğuda Batman ve Muş, batıda Şanlıurfa, Adıyaman, Malatya, kuzeyde Elazığ ve Bingöl, güneyde ise Mardin illeri bulunmaktadır.

Diyarbakır şehrinin en önemli akarsuyu, Elazığ ili sınırları içinden çıkan Dicle nehridir. Nehir, Diyarbakır şehrinin bulunduğu lav sahanlığının doğu kesimine paralel akar. Burada nehir vadisinin tabanı 600 metreye iner. Diyarbakır'ın güneyinde 8 km mesafede doğuya yönelir. Dicle, Diyarbakır ilindeki akarsuların tümüne yakınıni toplar. Yalnızca ilin kuzeybatı köşesindeki küçük bir alanın suları Fırat ırmağına gider.

Kutsal kitaplarda adı geçen ve birçok uygarlığa can vermiş olan Dicle Nehri, ana kaynağını iki koldan alıyor. Bu kollardan biri Maden Çayı, diğeri ise Birkleyn Çayı. Bu iki kaynak Diyarbakır'ın Dicle ilçesinde birleşerek Dicle

Nehri'ni oluşturuyor. Aşağılara gidildikçe Batman, Garzan, Anbarçayı, Büyük ve Küçük Zap gibi zengin çaylardan beslenen nehir, Suriye ile Türkiye arasında 40 km'lik bir sınır çiziyor. Basra'nın 64 km yukarısında Fırat Nehri ile birleşerek "Şattülarap" ismini alıyor ve Basra Körfezi'ne dökülüyor. Bir inanışa göre, Dicle Nehri, Aras, Zap, Fırat ile birlikte cennetin dört nehrinden biridir ve Allah'a giden yol olarak bilinir.

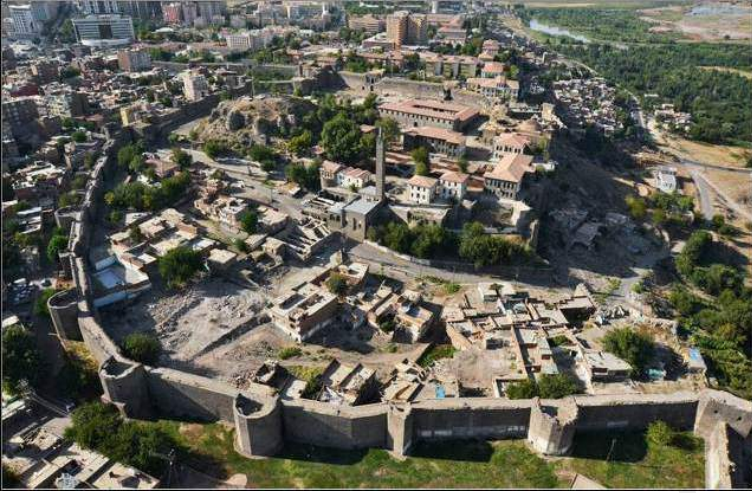

On gözlü köprü

Günümüzde yöre halkı, bayram arifelerinde ve özel günlerde On Gözlü Köprü üzerine çıkar, dilek ve isteklerini bir kâğıda yazarak Dicle Nehri'nin sularına bırakır. Bu dileklerin Allah'a ulaşacağına ve Allah tarafından kabul göreceğine inanılır.

Kent merkezinin tarihinde ise Diyarbakır surlarının kuzeydoğu kısmında yer alan, İç kale yerleşkesinin önemi büyüktür.

Türkçe, Kürtçenin, Kurmanci ve Zaza'ca lehçelerini konuşan Müslümanlar, Ezidiler, küçük bir Musevi cemaat ve çeşitli Hıristiyan mezheplere mensup (Ortodoks ve Katolik Ermeniler, Ortodoks ve Katolik Süryaniler, Protestanlar, Nasturiler, Keldaniler ve Rumlar) birlikte yaşıyordu. Diyarbakır bu yönü ile Osmanlı'nın doğu vilayetleri içinde en kozmopolit merkezi imiş.

Diyarbakır Surları

Diyarbakır Kalesi Surları üzeri, kente egemen olan uygarlıkların izlerini taşıyan oyma, kabartma ve motiflerin yanı sıra onu bir kuşak gibi çevreleyen yazıtlarla süslenmiştir. Surların uzunluğu, yaklaşık 5.800 m, yüksekliği 8-20 m, kalınlıkları ise 3-12 m arasında değişmektedir.

Diyarbakır Kalesi'nin kare, çokgen ve yuvarlak planlı olmak üzere toplam 82 burcu var. Bunlardan en önemlileri Keçi Burcu, Yedi Kardeş Burcu, Ulu Beden Burcu, Dağ kapı Burcu ve Nur Burcu. Dış kalenin dört yöne açılan, mimarlık tarihi açısından birbirinden önemli, dört kapısı vardır. Kuzeyde Dağ kapı (Harput kapı), batıda Urfa kapı (Rum kapı), güneyde Mardin kapı (Tel kapı), doğuda Yeni-kapı (Dicle veya Su kapı) yer almaktadır. Surların 5.600 yıl, her türlü saldırı ve istilaya karşı varlığını koruduğu söyleniyor.

7.Kolordu Komutanlığı, 2.Ordu'nun kolordularından biridir. Komutanlığın karargâhı Yenişehir, Diyarbakır'da bulunmaktadır. Hakkâri, Şırnak, Şanlıurfa ve Siirt'i, gelebilecek dış tehditlere karşı korumaktadır.

Komutanlık nezdinde askeri mahkemesi vardır.

Askeri hâkim olarak kura çektikten sonra, askeri mahkemede göreve başlayabilmem için, hükümetin atama kararnamesi çıkartması ve devlet başkanı Kenan Evren'in bunu imzalaması gerekiyordu.1981 yılı Nisan ayında kura çekmeme rağmen bu kararname çok geç çıktı. Bu nedenle yedek subay asteğmen olarak önce Diyarbakır sıkıyönetim komutanlığı emrinde, gözaltı merkezi ve ceza evi irtibat subayı olarak görev yaptım.

Çok kısa bir sürede 7.kolordu deve geçidi 16.ncı mekanize piyade tugayı disiplin mahkemesinde görevlendirildim.

7.kolordu deve geçidi 16.ncı mekanize piyade tugayı

Kararname çıkınca da, Hâkim asteğmen olarak, askeri mahkemede askeri hâkim olarak görev yaptım.

1982 yılında da askerlik hizmetimden terhis oldum.

Tecilli olan askerliğimi, tecili kaldırarak öne almama sebep, askerliğim bittikten sonra askeri hâkimliğe, muvazzaf olarak devam etmek olmasına rağmen, askeri hâkimliğin, sivil hâkimliğe göre, ekonomik ve sosyal açıdan avantajlarının daha fazla olduğunu kabul etmeme rağmen, emir, komuta ilişkisinin, askeri yargıda da sürdüğünü görmem ve burada bağımsız hâkimlik yapamayacağımı anlamam üzerine, eşimin karşı düşüncesine rağmen tezkere bırakmaktan vazgeçtim, Sivil hâkimliğe dönmeye karar verdim.

Bu arada 12 Eylül yönetimi, Yüksek Hâkimler Kurulunu kapatmıştı.

Milli Güvenlik Konseyi Döneminde kabul edilen, 2461 sy. Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununun 2.Maddesinde, HSYK'nın Kuruluşu; Adalet Bakanı'nın Başkanlığında Yargıtay ve Danıştay Genel Kurullarının kendi daire başkan ve üyeleri arasından göstereceği adaylardan, Devlet Başkanınca seçilen ikişer asıl, ikişer yedek üye ile Adalet Bakanlığı Müsteşarı ve özlük İşleri Genel Müdüründen kurulur, denilmiştir. 20.10.1982 tarihinde yürürlüğe giren, Anayasanın 159' ncu maddesinde

Özlük İşleri Genel Müdürü Kuruldan çıkarılarak, yerine Yargıtay'dan bir asıl ve yedek üye getirilmişti.

Bu dönem de geri mesleğe dönmek, şimdi ki gibi kolay değildi. Görevden istifa ederek ayrılmanız nedeniyle, terhisten sonra yeniden mesleğe kabul edilmeniz gerekiyordu. Mesleğe kabul edilmeme kararı verilebiliyordu. Mesleğe kabul kararı verilirse, bu defa en yakın tayin kararnamesine konuluncaya kadar atamanızı bekliyordunuz.

Terhis olmamla, Adalet Bakanlığı Personel Genel Müdürlüğüne müracaatım ve atamamım yapılması tam 4 ay sürdü. Yüksek Hâkimler Kurulu zamanın da eşimin bir günde gerçekleştirdiği atama, yeni dönemde tam 4 ayda gerçekleşti.

Hiç bir gelirim olmadan geçen bu uzun süre... Benim için çok zor geçti.

5 ve 4.ncü bölge hizmetimizi yapmamıştık. Muş 3.cü bölge olduğundan, Ankara' da yaşayan ailelerimize yakın olabilmek için, orta Anadolu bölgesinde 5 ya da 4.ncü bölgeden, çift asliyesi olan bir yere atama bekliyorduk.

Yazgım gereğini yaptı, hiçbir talebimiz olmadığı halde, orta Anadolu'da bize uygun bir yerde, görev

talep etmemize rağmen, Beni de Diyarbakır adliyesine hâkim olarak tayin ettiler, eşimin Diyarbakır geçici yetkisini kaldırıp, aslen yetkili olarak Diyarbakır adliyesine atamasını yaptılar.

Diyarbakır 2.nci bölge olduğu için buradan bizi tekrar 5 ya da 4.ncü bölgeye gönderebilecekleri için, bir an evvel bölge görevimizi yapmak amacı ile atamaya itiraz ettik. Ancak bölge kademinde bulunan hâkimlerin, görev yerine gelmemek için uzun süreler raporlar alması veya istifa etmeleri nedeniyle hâkim bulamadıklarını, haklarımızın ileride dikkate alınacağını söyleyerek itirazımızı ret ettiler.

Diyarbakır ilinin saray kapı semtinde bulunan tarihi Diyarbakır adliyesinde, Diyarbakır hâkimi olarak çalışmaya başladım.

Aşağıda resmini verdiğim bu kapıdan, tarihi adliye binasına giden yola giriliyordu. Hemen sağda hazreti Süleyman Camii solunda il jandarma alay komutanlığı bulunuyordu.

Yazgının Götürdüğü Yer, Yargıtay

Diyarbakır hâkimi olarak tayinimden hemen sonra kurul, beni sulh ceza hâkimi olarak yetkilendirdi. Hemen görevime başladım. Bir tek Sulh Ceza Mahkemesi vardı. Asıl görevli hâkimin bulunmaması, geçici yetkili hâkimlerin dosyalara bakması, bu sebeplerle karar verilememesi nedeniyle, mahkemenin 6000 dosyası oluşmuştu.

Dosyalara, Duruşma günü verilemiyordu. Dosyaları eve götürüyor, geç vakitlere kadar okuyor, gereksiz araştırma kararlarından vazgeçiyor ve nihai kararlarımı veriyordum.

Adliyeden bazen geç vakitlerde çıkıyordum.

Bir gün Adliyenin gece bekçisi, kimse yok diye kapıları kapatıp gitmiş. Dışarı çıkamadım. Adliyenin kadrolu gece bekçisini aradım. Odasında yoktu, kendisine ulaşamadım.

Adliye yanında bulunan Askerlik Dairesi Başkanlığında görevli askerlere, pencereyi açarak sesimi duyurmaya çalıştım. Aradaki mesafe nedeniyle uzun süre bağırdığımı hatırlıyorum. Sesimi duyurduğumda, hemen ilgilendiler. Bekçiyi bulamayınca bir merdiven buldular. Sağ olsunlar, dayadıkları merdivenle bina dışına çıkabilmişim.

Gece, gündüz dosyaları tek, tek inceleyerek, duruşma günleri dosya sayılarını artırarak, 6 ay içerisinde 6000 adet dosyanın 5000 âdetini karara çıkardım.

Kararlarımın bir kısmı taraflarca, bir kısmı dosyalarımın görüldüsünü yapan Diyarbakır adliyesi savcılarınca temyiz edildi. Temyiz edilmeyen dosyalar kesinleştikten sonra infazları yapılır hale geldi. Böylece göreve başladıktan altı ay sonra, çalışamaz hale gelmiş olan Diyarbakır Sulh Ceza mahkemesini, birikimini eritmiş, gelen dosyalarına bakan, duruşmalarını öğlen vakti bitirebilen, Adil yargılanma kurallarına uygun çalışan bir mahkeme haline getirebilmişim.

6 Aylık yorgunluğum bitmişti. Mutluydum...

Bu sırada, Diyarbakır Adliyesinin rutin teftiş dönemi gelmişti.

Adliyelerin belirli zaman aralıklarıyla denetimi, teftiş adıyla Adalet Bakanlığı tarafından yapılıyordu. Adalet Bakanlığı Teftiş Kurulu Başkanlığından 3 müfettiş, Diyarbakır Adliyesini denetlemek için görevlendirilmişti.

Teftiş ekibinin başkanı olan kıdemli başmüfettiş, beni ziyarete geldi. Hal, hatır konuşmasından hemen sonra konuya girdi. Mahkemelerin gelen-giden dosya sayılarının ön incelenmesinde, karar sayısının dikkatini çektiğini, kısa zamanda bu kadar karar verilmesinin, doğal ve akışa uygun olmadığını, kararlar da adli hataların olabileceğini, bu nedenle de Sulh ceza mahkemesi dosyalarını bizzat kendisinin inceleyeceğini, numaralarını bildireceği dosyaları, en hızlı şekilde çalışma odasına göndermemi, bu iş için bir mahkeme görevlisini sadece denetim için görevlendirmemi söyledi.

Üslubu, odamdaki tavrı hoş değildi. 6 ay ailemi ihmal ederek, insanüstü bir gayretle gece gündüz çalışmamdan dolayı Övgü beklerken, imalı konuşmaları ve tavrı ile beni çok üzmüştü.

Başmüfettiş, bir ay boyunca, harmanlama suretiyle seçtiği, yüzlerce dosyamı inceledi.

Bu sürede, benimle hiç görüşmedi. Her gün, mahkeme kaleminden dosyalar gidiyor, geliyordu. İnceleme bir ay sürdü. Bu bir ay boyunca hiç endişelenmedim. Dosyaları karara çıkarırken, mevzuat kurallarına uyarak vicdanımın

sesini dinleyerek, hakkaniyetle kararlar verdiğimden emindim.

Bir ay sonra, Başmüfettiş beni ziyaret etmek istediğini bildirdi.

Odama geldi. İlk geldiği gün takındığı tavrı yoktu. Yüzü gülüyordu.

Hal, hatır sorgusundan sonra, hâkim bey seni kutluyorum. İlk geldiğim gün, şahsına karşı gösterdiğim olumsuz tavır nedeniyle senden özür diliyorum dedi. 26 yaşındaki bir hâkimden, 55-60 yaşlarındaki kıdemli başmüfettiş, başlangıcındaki tavrı nedeniyle özür diliyordu.

Dosyalarda ki bilgilere hâkim olmam, isabetli kararlar vermedeki yeteneğim, yüksek mahkemelerden geri dönüşteki, uygunluk nedeniyle beni kutladı. Benden kıdemli hâkimlerin bulunduğu, Diyarbakır adliyesine asliye ceza hâkimi olarak atanmamı, talep edeceğini söyledi.

Müfettiş bey Sözü nü yerine getirdi. Adalet Bakanlığına yazı yazdı. Bir ay sonrada, Diyarbakır 2.nci Asliye Ceza mahkemesine müstemir yetkili olarak görevlendirildim. Bundan sonra da tayinim çıkıncaya kadar da, bu mahkemede görev yaptım.

Diyarbakır Adliyesinde 3 tane Asliye Ceza Mahkemesi vardı. 2 tecrübeli ağabeyimle birlikte bir üst mahkeme olan Asliye Ceza Mahkemesi hâkimi olarak görev yapıyor olmak, beni onurlandırmıştı. Emeğin, karşılıksız kalmadığını bilen ve gören biri olarak, daha çok çalışmaya

başladım. Haftanın 4 günü duruşmalar yapıyor, bir gününde keşif incelemelerine ayırıyordum.

Sıkıyönetim dönemi idi. Sıkıyönetim komutanlığında görev alan bazı polisler, birlikte çalıştıkları komutanlar ve amirleri dışında, sivil görevlileri, hiyerarşik bakımdan kendilerinin amiri konumunda olanlar dâhil kimseyi umursamıyorlardı.

Bunlardan biri ile benim de bir ihtilafım oluştu.

Taksirle yaralamaya sebebiyet suçundan dolayı açılan bir davada, verilen ara kararı gereğini yapmak için, olay yerinde, tarafların kusur oranlarını belirlemek için uygulamalı bir keşif yapacaktım.

Diyarbakır bağlar semtinde dörtlü kavşak üzerinde, yapacağım inceleme nedeni ile güvenlik açısından görevlilere trafiği geçici olarak durdurmalarını söyledim. Kavşağın tam ortasında, sanık ve mağdurun kusur oranlarının tespitine esas olmak üzere, uygulama ile ilgili ölçüm ve çizim yapılıyordu.

Sol tarafımda sivil bir minibüsün, kendisine dur diyen polisleri aşır, keşif heyetinin bulunduğu kavşak meydanına doğru geldiğini gördüm, ellerimi havaya kaldırarak, aracın önüne çıkıp durmasını işaret ettim. Tam önümde zorlukla durdu.

Sivil minibüsün sürücüsüne, polislerin ikazıyla her kes dururken, resmi bir çalışmanın yapıldığını görmesine

rağmen, neden durmadığını, trafiği ve görevlileri tehlikeye atarak, üstümüze doğru gelme sebebini sordum. Alaycı bir tavırla, ben durmam, beklemem, geçerim dedi.

Saygısız tavrından rahatsız olmuştum. Kendisine, hâkim olduğumu, olay yerinde keşif incelemesi yaptığımızı, görevlilerin dur işaretine rağmen aracını durdurmayarak, mahkemenin görev yapmasını engellediğini söyledim.

Aynı umursamaz tavrı ve kabalığıyla "hâkim olduğun alında mı yazıyor be adam, bende polisim, ben durmam, geçerim " dedi ve Konuşmama fırsat vermeden aracının gazına bastığı gibi, hızla olay yerinden uzaklaştı. Aracın tekerinin ayağımın üzerinden geçmesini, ani bir şekilde geriye çekilerek engelleyebilmişim.

Yanım da bulunan ve bilirkişi olarak görevlendirdiğim Trafik baş komiseri, hâkimim bunlar sıkıyönetim komutanına doğrudan bağlı çalışan, direk ondan emir alan, gizlilik gereken her türlü işleri yapan ekipten, bu saygısızlıkları bu konularından dolayı dedi.

Hangi görevi yaparsa yapsın, devletin üç erkenden biri olan yargının, görev yapan bir mensubuna, görev esnasında, saygısızlık yapamayacağını, hakaret edemeyeceğini bunun görmezlikten gelinemeyeceğini, Adliyeye gidince gereğini yapacağımı söyledim.

Keşfi tamamladım. Yolu trafiğe açtım.

Sonra gelişmeleri belirten ayrıntılı bir tutanak tuttum. Mahkeme heyetine ve keşfe katılanlara tutanağı imzalattırdım.

Keşif yerinden, sabit bir telefonla müracaat savcısını aradım, kendisine bilgi verdim. Savcı bey, kıdemli benden yaşlı tecrübeli biri idi. Hâkim bey ben şimdi Asayiş şube müdürünü ararım, sorumlu kişiyi tespit eder, siz gelinceye kadar da adliyeye getirtirim, sizden özür diletirim, tutanağı da işleme koyarız dedi.

Haftada 4 gün duruşma yaptığımız için, Keşif günlerini haftanın bir gününe topladığımdan, diğer dosyalardan kararlaştırılan ve geriye kalan keşif işlemlerini tamamladım. Adliyeye döndüm ve odama girdim.

Müracaat savcısından olayı öğrenen ve hemen adliye binasına gelen asayiş şube müdürü, geldiğimi duyunca beklediği savcı beyin odasından çıkarak odama geldi. Saygı içerisinde İl emniyet müdürünün selamlarını getirdiğini, polis memurundan kaynaklanan nahos olaydan üzüntü duyduklarını, ancak bu kişinin, sıkıyönetim komutanlığında çok özel görev yaptığını, sıkıyönetim komutanına bağlı olarak çalıştığını, şahsı adliyeye getirebilme yetkilerinin bulunmadığını, olayı büyütmemek gerektiğini, söyleyerek tutanağı işleme koymamamı rica etti.

Kural tanımayan, hâkime hakaret eden sivil sürücünün, Trafik Baş komiserinin söylediği gibi bir polis memuru olduğunu öğrenmenin şaşkınlığıyla, Şahsın görevli hâkime, görev yerinde, "hâkim olduğun, alnında mı yazıyor be adam, bende polisim, ben geçerim" demek suretiyle hakaret ettiğini, görev yapmamızı engellediğini,

aracı üzerime sürdüğünü, bunun cezasız kalamayacağını ve tutulan tutanağı, işleme koyacağımı söyledim.

Tutanağı müracaat savcısına yolladım. Savcı bey, kişi hakkında yakalama emri verdi, derhâl adliyeye getirilmesini istedi.

Bu andan itibaren ortam karışmaya, bu kararın geri alınması için baskılar gelmeye başladı. Bir hâkime karşı, heyet önünde hakaret varken, adli açıdan yargının emri altında olan, polis memurunun korunması dikkat çekiciydi.

Geri adım atmadım. Yasal işlemlerin sonuna kadar yapılmasını istedim.

Saat 17.00 de, adliyenin içinde ve dışında yüzlerce sivil ve resmi polisin dolaşmakta olduğunu söylediler. Odamdan koridorda bulunan lavaboya gitmek için çıktığım da, koridorun ana baba günü gibi olduğunu gördüm. Odamdan çıktığımı görmelerine ve hâkim olduğumu anlamalarına rağmen, yanımdan geçerken ki tavırları, bakışları rahatsız edici idi.

Adliye polisini yanıma çağırarak, koridorun hemen boşaltılmasını yüksek sesle söyledim. Adliye polisinin müdahalesi ve Sesimi duyan polislerin amiri olduğunu zannettiğim sivil giyimli bir iki kişinin devreye girmesi üzerine mahkeme koridorunu boşaltmaya başladılar.

Odama geçtim. Biraz sonra birlikte çalıştığımız, hâkim ve savcılar geldiler.

Gelişmelerden etkilenmişlerdi. Rahatsız olmuş ve öfkelenmişlerdi.

Saat 18.00 de aracı kullanan polis memurunu getirdiler.

Müracaat savcısı ifadesini aldı ve tutuklanması talebi ile nöbetçi mahkemeye sevkini yaptı.

Polislerin adliye içinde ve dışında çok sayıda mensuplarıyla yaptığı gövde gösterisi, emirleri altında çalıştıkları Yargı makamları üzerinde oluşturulan baskı, nöbetçi hâkim beyi de etkilemiş olacak ki sorgusundan sonra kişiyi tutukladı.

Sorgu sırasında bu kişinin, gelişmelerden pişmanlık duymadığını, saygısız ve duyarsız tutumunu, hâkim önünde de devam ettirdiğini, şahsıma yönelik hakaretine sözle de devam ettiğini sorgu tutanağını incelediğimde gördüm.

Sanık ceza evinde 24 saat kaldı. Tutuklandıktan tam bir gün sonra, tutuklama kararına itiraz üzerine, dosyayı inceleyen Nöbetçi ağır ceza mahkemesi, kendisine yapılan baskılara kayıtsız kalamadı, sanığın serbest bırakılmasına karar verdi.

Sanığın tutuklanması sonrası, kamu davasını akışına bırakıp ilgi alanımdan çıkarmayı düşünürken, Yargı makamını umursamayan, pişmanlık belirtileri göstermeyen

bu kişi hakkında, açılacak olan davaya müdahil olmaya karar verdim.

O tarihte yürürlükte olan 765 Sayılı TCK'nın Konuyla ilgili düzenlemesi şöyleydi;

"MADDE 266 -Bir kimse resmi sıfatı haiz olan bir memurun huzurunda ve ifa ettiği vazifeden dolayı şeref ve şöhretine veya vakar ve haysiyetine kavlen veya fiilen taarruz veya hakarete bulunursa, aşağıda gösterilen suretlerle cezalandırılır.

Hakaret veya taarruz T.B.M.M. Üyeleri ile temsil sıfatını veya emir ve idare salahiyetine haiz rüesadan veya hâkim ve Cumhuriyet Savcıları ile bunların yardımcıları veya sorgu hâkimlerinden biri aleyhinde vaki olursa altı aydan otuz aya kadar hapis ve bin liradan iki bin liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılır."

Madde 268 - "Bir kimse kavlen veya fiilen her ne suretle olursa olsun, adli, idari, siyasi veya askeri resmi bir heyet huzurunda veya bir hâkimin duruşma yaptığı bir sırada veya duruşmaya müteallik karar ve hükmün tefhimini müteakip şeref ve haysiyetine veya vakarına tecavüz ve hakarete bulunursa altı aydan üç seneye kadar hapis cezasına mahkûm edilir."

Sanık hakkında, Diyarbakır 3.asliye ceza mahkemesine dava açıldı. Mahkeme, duruşma gününü belirledi.

Duruşma gününden önce, Diyarbakır merkez sıkıyönetim komutanı Tuğgeneralin beni, telefonla aradığını söylediler.

Benim makam telefonumu değil, Başsavcı beyin makam telefonunu aramıştı. Sorun yapmadım. Aynı kordorda olduğumuzdan başsavcı beyin odasına gittim.

Başsavcı bey odasında değildi. Diyarbakır ili sıkıyönetim komutanı, sözü hemen dava konusuna getirdi, davaya müdahil olmamı doğru bulmadığını ve müdahillikten çekilmemi net bir şekilde söyledi. Nezaketimi bozmadan, bir hâkimle konuştuğunu, takip ettiği şahsın hâkime görev sırasında görevinden dolayı hakaret ettiğini, pişmanlık dahi duymadığını, şahsımı aşağılamaya devam ettiğini, isteğini yerine getirmemin mümkün olmadığını, davayı sonuna kadar takip edeceğimi söyledim.

Komutan, kendisini yanlış anladığımı, benden ricacı olmadığını, bana kesin bir emir ve talimat verdiğini, talimata uymazsam, sıkıyönetim kanunu kapsamında, yetkisi dâhilinde beni cezalandıracağını, bu kapsamda Diyarbakır bölge dışına çıkarabileceğini söyledi.

Komutan bana, benimde bildiğim, 1402 sayılı sıkıyönetim kanunun,

“Sıkıyönetim komutanlarının, sekizinci fıkradaki nedenlerle mahalli idarelerde çalışanların, görevden uzaklaştırılması istemleri, ilgili mahalli idare yetkililerince

derhal yerine getirilir. Bu suretle görevden uzaklaştırılanlar, sıkıyönetim bölgesi dışındaki mahalli idarelerde, görev ve iş bulmaları ve bu idarelerin ilgili görev ve işe almayı istemeleri halinde, mahalli idare yetkililerince görevden uzaklaştırma kararı derhal kaldırılır ve bunların atamaları öncelikle yapılır.” Hükmünü kullanacağını söylemişti.

Hiç tereddüt etmeden, komutanım, ben zaten zorunlu bölge hizmetimi yapmak ve 3.ncü bölge de çalışmak istiyordum, hâkim yokluğu nedeniyle beni buraya, istediğim olmadığı halde tayin ettiler, teklifinizi hemen kabul ediyorum, davaya müdahillikten vazgeçmiyorum, beni derhal bölge dışına çıkartın, sayenizde bende normal bölge hizmetimi yapayım, geri adım atmam söz konusu olamaz, dedim.

Ben söyleyeceğimi söyledim, sen bilirsin dedi, telefonu kapattık.

Sıkıyönetim komutanlarının istekleri, kurumlarca hemen yerine getirildiğinden, Adalet Bakanlığının benzer tasarruflarından haberdar olduğum için, tayin telgrafını beklemeye başladım. Bu telgraf bir türlü gelmedi. Komutan, Daha sonra ne düşündü, bilemiyorum. Bir türlü dediğini yapmadı, Adalet bakanlığına benimle ilgili yazıyı yazmadı. Çalıştığım süre boyunca da, beni bir daha aramadı.

Diyarbakır 3.asliye ceza mahkemesi, davayı sonuçlandırdı. Kişiye bir yıl hapis cezası verdi, kısa süreli hapis

cezaları, 6 ay hapsi kapsadığından, verilen ceza, yasa gereği paraya çevrilmedi. Mahkeme sanığın cezasını Tecil etmedi.

Sanığın yaptığı temyiz isteği üzerine dosyayı inceleyen Yargıtay 4.ceza dairesi, temyiz sebeplerini yerinde görmedi. Diyarbakır 3.asliye ceza mahkemesinin mahkemeye hakaret içeren sözlerin keşif sırasında söylendiğinin kabulü ile TCK. 266/3 maddesinden sanığa verilen mahkûmiyet hükmünü onadı.

Eşimin ağır ceza mahkemesi üyesi olarak, görev yaptığı 1.nci ağır ceza mahkemesinin başkanı, Ankara'ya Yargıtay cumhuriyet savcısı olarak atanmıştı. Yerine eşim Ağır Ceza Mahkemesi Başkanlığına atandı.

Bu dönemde, Türk Ceza Kanununda idam cezası hükümleri yürürlükte idi.

Ağır ceza mahkemelerinin ağırlıklı işi, cinayet davalarından oluşuyordu.

Eşim çok iyi bir hâkim idi. Görevini hiçbir etki altında kalmadan başarılı bir şekilde yapıyordu. Heyet halinde verdiği kararların, Yargıtay'daki isabet oranı çok yüksekti. Diyarbakır adliyesinde haklı bir şöhreti olmuştu.

Mahkemesinin duruşma savcısı, şimdi rahmetli olan bir ağabeyimiz, bir gün adliye bahçesinde, hâkim ve savcılarla birlikte otururken, eşimin bulunmadığı ortamda,

bugün yaşadığım, çok etkilendiğim bir şeyi anlatmak istiyorum dedi.

Diyarbakır adliyesinin hemen arkasında bulunan, Diyarbakır kapalı Cezaevini denetliyormuş. Yanında bulunan gardiyanlarla, koridorda yürürken, koridorun sonundan çok güzel bir musiki sesi duymuş. Sese doğru gitmiş. Dipte bir koğuştta bir adamın diz üstü oturmuş vaziyette, kuran okuduğunu anlamış, gardiyanlara dışarda beklemelerini söylemiş. İçeri girmiş. Adama yakın olan ranzaya oturmuş.

Adam, eşimin başkanlığını yaptığı, Diyarbakır 1.Ağır Ceza Mahkemesinde, nitelikli adam öldürme suçundan, çok sayıda sanıkla birlikte yargılanan ve iddia makamını oluşturan, savcı beyin de cezalandırılmasına yönelik esas hakkındaki görüşüyle mahkûm olan biriymiş. Nitelikli adam öldürme suçundan, suçlu bulunarak idama mahkûm edilmiş, indirim sebebiyle, cezası, müebbet ağır hapis cezasına çevrilmiş ve cezası Yargıtay 1.Ceza Dairesince onanmış. Onama kararı uyarınca da cezaevinde cezasını, infaz ediyormuş.

Adam yan gözüyle, gelen kişinin, savcı olduğunu görünce kıraatını tamamlamış, özenle Kuranı Kerimin kapağını, kapattıktan sonra, hoş geldin savcım demiş.

Savcı bey, "koridorda senin kuran okuma sesini duydum, sesin benim gibi kalbi taşlaşmış birini heyecanlandırdı, çok etkilendim. Kuran, bu kadar mı güzel okunur dedim. Okurken ki huşu ve ihlasını bu yaşıma

kadar, kimsede görmedim. Şimdi sana bir soru soracağım, okuduğun Kuran üzerine bana dost doğru cevap vermeni istiyorum” demiş.

Mahkûm, Sormana gerek yok, Sorunu anladım beyim. Sen benim mahkûm olduğum cinayet suçunu işleyip işlemediğimi, adamı öldürüp öldürmediğimi merak ediyorsun demiş.

Savcı beyde, aynen öyle, Ancak bilesin ki yargılaman yapıldı, Kararın verildi, verilen karar da Yargıtay incelemesinden geçti, Kararın değişme ihtimali yok bilesin demiş.

Adam, Beyim siz ne yapabilirsiniz, Allah'ın huzurunda, bile bile yalan söyleyen bu kadar kişinin beyanları karşısında ne yapabilirsiniz. Başkan Nurcan hanımdan da, Allah razı olsun, bir yargılama da adalet tesisi için üzerine düşen her araştırmayı yaptı. Size deliller böyle geldi. Bu delillerle başka nasıl karar verilebilir ki.

Cezamı çekiyorum. Buradan sağ çıkabilir miyim bilmiyorum. Geçmişimde ne yaptımsa, herhalde onun cezasını çekiyorum. Onun içinde, Yüce Allah'ıma affettirmek için kendimi ibadete verdim. Geçmiş günahlarım için tövbe ediyorum. Ama madem bana, kuran hakkına diyerek bu suçu işleyip işlemediğimi soruyorsun...

Beyim, Okuduğum kuran hakkına, bu kuranın sahibi Yüce Allah'ın adına, ben kimseyi öldürmedim ve bu cinayet suçunun da hiçbir yerinde bulunmadım, demiş...

Diyarbakır adliyesinde Ağır ceza mahkemeleri dışında mahkemelerin duruşma salonları yoktu. Hâkimlerin odaları, hem makam odası hem de duruşma salonu idi.

Makam masamın yanında, masama bitişik bir masa daha vardı. Duruşma günleri, yani haftanın 4 günü görevli savcı bey gelir ve yargılama sırasında, iddia makamını oluştururdu.

Taraf avukatları masamın karşısında bulunan sandalyelere otururlar, sandalye yetmezse, ayakta dururlardı. Duruşmalar aleni olduğundan, dinlemek için gelen, taraf yakınları, odanın boş buldukları noktalara geçerler, giremeyenler, koridordan, içerisini izlemeye çalışırlardı.

Bir gün suçüstü hükümleri kapsamında açılmış bir davanın duruşmasını yapıyordum. Jandarmalar tarafından getirilmiş sanığın ifadesini almış, dosyadaki delilleri inceliyordum.

Bir bağırışma ve itişme gürültüsüyle, kafamı, dava dosyasından kaldırdığımda, bir adamın, odanın açık olan kapısından girip, yanıma kadar geldiğini ve elinde bulunan kese büyüklüğünde bir torbayı kafama vurmak üzere havaya kaldırdığını, sol yanımda oturan erkek kâtibin bu adamla göğüs göğüse olduğunu, jandarma erlerinin adamı belinden geri çekmeye çalıştıklarını, bu adamın ise bütün gücüyle üzerime doğru eğilmeye çabaladığını gördüm.

Askerler, kâtibim zorlukla bu adamı etkisiz hale getirmeyi çalışıyorlardı.

Şaşırmıştım, oturduğum yerden kalkmadan, adamın etkisiz hale getirilmesini izliyordum. Anlamaya çalışıyordum.

Adamın elinde sıkı sıkıya tuttuğu torbayı, zorlukla aldılar.

Torbanın içerisinde, 9 mm çapında, çok sayıda patlamamış mermi bulunuyordu. Kâtibimin göğüs göğüse engellemesi olmasa, kafama vurmaya becerebilse, kafatasımın ve beynimin param parça olabileceğini, mesleki tecrübemle söyleyebilirim.

Adamı tanımamıştım. Yargıladığım biri değildi.

Şahıs akıl hastası görüntüsü veriyordu. Neden böyle yaptığı sorusunu, anlayamıyor ve cevap veremiyordu. Adliye polisince gözaltına alındı. Tutanaklar tutuldu.

Soruşturma başlatıldı. Akıl durumundaki eksiklik nedeniyle Elâzığ Ruh ve sinir hastalıkları hastanesine sevk edilen adam, müşahede ve inceleme sonucu tam akıl hastası çıkmıştı.

765 sayılı TCK'nın 46.ncı maddesi,

"Fiili işlediği zaman şuurunun veya harekâtının serbestisini tamamen kaldıracak surette akıl hastalığına duçar olan kimseye ceza verilmez." Hükmünü amir olduğundan, şahıs tedavi edilmek üzere gönderildiği hastanede kaldı.

Sorulara cevap veremedi, kimin bu şahsın eline mermi dolu torbayı verdiğini, adliyeye sokup, kafama vurmasını söylediğini ve mahkemenin açık kapısından üzerime doğru yolladığını hiç öğrenemedik. Mahkeme kâtibi fark etmeseydi, engel olmasa idi, Vurabilseydi...

Yazgım, yaşam istikametimi yönetiyordu.

Diyarbakır'da yaz ayları çok sıcak geçiyordu.

Yaz sıcakları mayıs ortalarında başlıyor, eylül ortalarına kadar sürüyordu. Özellikle temmuz ve ağustos aylarında 45 derece sıcaklık olduğunu hatırlarım. Yaz aylarında asfalta yumurta kırıldığında, yumurtanın tavada pişer gibi piştiğine pek çok kez tanık olmuşum.

Evlerde oturmak zorlaşırdı. Ev sakinleri, yerde ne varsa kaldırıır, beton üzerinde çıplak ayakla dolaşmayı tercih ederlerdi. Akşamları geceleyin sokaklar insanlarla dolar, gezmeler, çay bahçelerinde oturmalar gece yarısına, bazen de sabaha kadar sürerdi.

Devlet görevlileri bu aylarda, özellikle öğleden sonraları dairelerde çalışmakta zorlanırlardı. Bu nedenle, Diyarbakır valiliğinin aldığı idari kararlar, mesai sabahın erken saatinde başlar, öğlen arası verilmez ve saat 14.00 de mesai biterdi.

Duruşmalarını bitiren hâkimler ve savcılar, sıcaklık artınca, bahçeye çıkar, ağaçların altında otururlar, evraklarını da bahçede incelerdi.

Böyle bir yaz günü saat 12.30 da, bahçede meslektaşlarımla otuyordum.10 dakika sonra, eşimde sıcaktan bunalmış olarak bahçeye geldi. Saat 13.00 sıraları idi.

Eşim, bahçenin hemen önünde, yol üzerinde park etmiş arabaların yanında bir adamın, elindeki silahla üç-dört araba ötesindeki bir adamı takip ettiğini gördü

. “Haydar, bu adam, şu adamı vuracak diye bağırdı” Hemen gösterdiği yere arkadaşlarla baktık. Aynı anda, silahlı adamın öldürmek amacıyla ateş ettiğini, hasmına Kürtçe bağırdığını gördük.

Ateş edilen şahıs, arabaların sağından, solundan eğilerek, mermilerin isabetini engellemeye çalışıyor, ateş edende onun hareketleri doğrultusunda, hasmını kovalıyor, vurmak için uygun anı kolluyordu.

Vurulmak istenen adam. Arabanın bizim bulunduğumuz bahçeye bakan tarafına gelip, eğildi. Adam yolun öbür tarafından bizim oturduğumuz bahçeye doğru, hasmına birkaç el ateş edince kurşunlar, üzerimizden geçmeye başladı.

Oturduğumuz kanepelerin arkasına yere yatmıştık. Önümüzdeki adamın ayağından vurulup yere düştüğünü gördük. Ateş eden şahıs, yere düşen şahsın yanına kadar gelerek, silahını yaralının kafasına doğrultup tetiği çektiğini, silahın tutukluk yaptığını gördük, adamın silahının tutukluk yapıp, ateşleme olmadığını anlayınca, yerimizden kalkarak, bağırarak adama koşmaya başladık.

Adam, silahı tutukluk yapınca hazreti Süleyman caminin önündeki caddeden mahalle arasına doğru kaçmaya başladı.

Adliye bahçesinin hemen ilerisinde bulunan ve silah seslerini duyan jandarma Alay komutanlığında görevli askerler, adamın peşinden kovalamaya başladılar.

Hemen ambulansa haber verildi. Yaralıyı hastaneye yetiştirdiklerini öğrendik. Yarım saat sonra vuran şahsında, askerlerce yakalandığını, gözaltına alındığını, Kan davasına bağlı olarak, adliyede işi olan hasmını takip ederek, öldürmek istediğini anlattılar.

Eşim farkına varmasa belki de üzerimize gelen kurşunlardan isabet alacaktık. Bizim bağırمامız ve koşمامız, ateş edeni panikletmiş, kaçmasına sebebiyet vermiş ve yaralı şahsın daha ağır sonuçlara uğramasını engellemiştir.

Diyarbakır'a 1981 yılının nisan ayında gelmiştik, Diyarbakır adliyesinde eşim 1981, ben 1982 yılından başlamak üzere 1987 yılının eylül ayına kadar görev yaptık.

İkinci oğlumuz Tolga, 1985 yılının aralık ayında burada dünyaya geldi.

Diyarbakır'da çalıştığımız sürede mesleki bilgilerimiz açısından çok şey öğrendik. Çok çeşitli suç şekilleriyle karşılaştık. Meslek kariyerimin gelişmesinde, Diyarbakır'da hâkimlik yapmamın çok etkisi olmuştur.

Diyarbakır'da görev yaptığımız yaklaşık yedi yıllık sürede, üç ayrı kararname döneminde, tayin talebinde bulunmuş, bölge hizmetimize uygun bir bölgeye tayin edilmemizi talep etmiş olmamıza rağmen, meslek kide-mimize uymayan 2.Bölgede, arzumuza aykırı olarak kalmaya zorlanmıştık.

1987 yılının mart ayında, yeniden yaptığımız tayin tale-bimiz dikkate alınarak, hazırlanan kararname ile Afyon ili Bolvadin ilçesine hâkim olarak atandık.

Devlet başkanı, o dönem kararnamesini, mart ayında çıkmasına rağmen, eylül ayında imzaladı. Mart ayında Diyarbakır'dan ayrılacak hâkimler, Diyarbakır'a gelecek hâkimler belli olmasına ve yerimizi öğrenmemize rağmen, kararnamenin imzalanmasını bekledik. Tayini çıkmış hâkimler olarak 6 ay daha görev yapmaya devam ettik.

Eylül ayının sonlarında, arkadaşlarımıza veda ederek Bolvadin'e taşındık.

Bolvadin, Anadolu'nun en eski yerleşim yerlerinden biridir. Yerel halk tarafından "Bolavadin" şeklinde söylenir. Orta Anadolu'nun en muhafazakâr yerlerinden biridir.

Türkiye'deki tek alkaloit fabrikası bu ilçededir.

Hayvancılık gelişmiştir, bolca bulunan manda sütünden dombay kaymağı denilen halis afyon kaymağı yapılır.

Ege bölgesinin İç Batı Anadolu kesiminde yer alan Bolvadin, güneyden Sultandağları, kuzeydoğudan Emirdağları ile çevrilidir. Ulaşım açısından İç Anadolu, Ege ve Akdeniz bölgelerini birbirine bağlayan kilit noktadır.

Bolvadin'in arazileri genellikle ovardır. İlçenin yüzölçümünün ortalama %40'ı tarımsal saha olup büyük bir kısmında tahıl üretilmekte, ikinci sırayı meyvelik, bağ ve bahçe sahaları almaktadır. Bolvadin iklim bakımından İç Anadolu Bölgesi ile Ege Bölgesi arasında yer aldığından, zaman zaman karasal, zaman zaman ılıman hava kütlelerinin tesiri altında kalmaktadır. Genel olarak yazları kurak ve sıcak, kışları soğuk ve kar yağışlı geçmektedir.

Bolvadin yargı düzenlemesinde, Ağır ceza merkezi olarak belirlenmiştir.

Bolvadin adliyesi; Ağır ceza mahkemesi, asliye ceza mahkemesi, sulh ceza mahkemesi, asliye hukuk mahkemesi, sulh hukuk mahkemesi, Cumhuriyet Baş Savcılığı ve savcılık odaları ile müstakil bir hizmet binasına sahipti.

Her Mahkemenin duruşma salonu, hâkim odası ve kalemi yan yana idi.

Hemen yanında Bolvadin hükümet binası bulunuyordu. Ben asliye ceza hâkimliğine, eşim sulh hukuk hâkimliğine atanmıştık.

Diyarbakır il merkezinde yaklaşık yedi yıl kaldıktan sonra, Bolvadin bize köy gibi gelmişti. İlçe merkezi çok küçüktü.

Adliye mensupları için lojmanı vardı. En üst katta bulunan boş daireye yerleştik. Lojman ile adliye binası bir birbirine çok yakındı.

Ceza mahkemelerinin işi oldukça azdı. Muhafazakâr ve içine dönük olan bu kasaba görünümlü ilçede, Ceza yargısını ilgilendiren ihtilaflar pek olmuyor, olanlarda kendi aralarında uzlaşmayla çözülyordu.

Haftada bir gün duruşma yapıyorduk. Diğer günlerde vakti, birbirimizin odasında sohbet ederek geçiriyorduk. Hafta sonları, tatil yerlerine yakın mesafede olmanın avantajını kullanıyor, sık sık deniz bölgelerine gidip geliyorduk.

Bir süre sonra ağır ceza mahkemesinin başkanının, Alanya adliyesine tayini çıkınca, ağır ceza mahkemesi başkanlığına, beni atadılar.

Bolvadin ağır ceza merkezi olduğundan, Bolvadin ağır ceza mahkemesi, Emirdağ, Çay, Sultandağı ilçelerinde işlenen, ağır ceza mahkemesi görev alanına giren bütün suçlara da bakıyordu.

Emirdağ ilçesinde adam öldürme suçları çoklukla işleniyordu. Mahkemenin işleri daha çok adam öldürme ve kız kaçıрма ve cinsel suçlardan oluşuyordu.

Hâkimlik yaşantımın en başından sonuna kadar, makul sürede davaları bitirmeyi kendime ana ilke yapmıştım.

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 6.ncı maddesinde tanımlanan adil yargılanma hakkının, en önemli ilkesinin yargılamanın makul sürede bitirilmesi olduğuna inanmıştım.

Makul sürede bir davayı bitirebilmek içinde, önüme gelen bir davanın, Tensip denilen duruşma hazırlığını her zaman kendim yapıyordum.

Suç tipine göre, nelerin araştırılmasını belirliyor, araştırma konusu delillerin tamamını, tensip zaptında kararlaştırıyor, karar uyarınca müzekkereleri gecikmeden, gereği için yolluyor, duruşma günlerini bir ayı geçmeyen sürelerde oluşturuyor, araştırma konuları tamamlanır, tamamlamaz, dosyayı duruşma gününden önce görüşünü belirlemesi için, iddia makamını oluşturan duruşma Savcısına gönderiyor, duruşma günün de heyet halinde davayı sonlandırıyor ve hükmümüzü açıklıyordum.

En geç 3.ncü celsede davaları sonuçlandırıp, mahkemenin elindeki dosyaları büyük oranda azalttık. Ağır ceza mahkemesinin önünde neredeyse dosya kalmamıştı.

Temyiz edilen dosyalarımız, Yargıtay'dan büyük çoğunlukla onanıp geliyordu.

Diyarbakır'daki yoğun çalışma ortamından sonra, Bolvadin' de, boş vaktimizin çokluğu, eşime ve bana sanki aldığımız maaşı hak etmiyoruz gibi bir duygu uyandırmaya başlamıştı.

Bu günlerde, uzaktan akrabam olan, TBMM. de Anavatan partisi Kırıkkale milletvekili ve Meclis Adalet

komisyonu başkanı olan sayın Alpaslan Pehlivanlı beni aradı. O sırada ilçe olan, Kırıkkale'nin il yapılma kararının hükümetçe alındığını, il olunca Keskin ilçesinde bulunan ağır ceza mahkemesinin, Keskinden Kırıkkale'ye taşınacağını anlattı. Kırıkkale vilayetinin, ilk kurucu Ağır ceza mahkemesi başkanı olmak ister misin diye sordu.

Kırıkkale'nin il olma kararı çıktığında, kapatılacak olan Keskin ağır ceza mahkeme heyeti ve başkanına, 3 yer seçme hakkı tanınmak zorunluluğu bulunduğunu, Kırıkkale'yi arzu etmesi halinde, ağır ceza mahkemesi başkanlığına, bu başkanın atanacağını bu nedenle başkan beyin, bu yöndeki kararını bilmem gerektiğini, öğrenmek içinde Keskin ağır ceza mahkemesi başkanı ile görüşeceğimi, neticeyi kendisine bildireceğimi söyledim.

Şimdi rahmetli olan keskin ağır ceza mahkemesi başkanı ile görüşmek için Keskin'e gittim.

Gelişmeleri kendisine anlattım. Benden 3 yaş büyüktü. Kırıkkale'de çalışmayı düşünmediğini, kendi bölgesini talep edeceğini, benim, il olmayı beklemeden de Kırıkkale'ye tayin isteyebileceğimi söyledi.

Kendisine beni kabul ettiği ve kararını bildirdiği için teşekkür ettim, ilerde kararından dönerse, Ağır ceza mahkemesi başkanlığından, henüz ağır ceza mahkemesi bulunmayan Kırıkkale adliyesine, Kırıkkale hâkimi olarak tayin olacağımdan, başkanlık unvanımı kaybedeceğimi hatırlattım. Rahat olmamı, Sözünde samimi olduğunu,

kararın da değişiklik olmayacağını tekrarladı. Kendisine inandım...

Hâkimler ve Savcılar Kurulu başkan vekili İhsan Özmen Bey ile görüşmeye gittim.

Başkan Muş' lu, Yargıtay üyesi idi. İhsan Özmen başkanıyla, Muş hâkimliğim sırasında tanışmıştım, Diyarbakır hâkimliğim sırasında da bizi ziyaret etmişti. Beni çok iyi tanıyor ve seviyordu.

Keskin ağır ceza reisi ile görüşmemi anlattım. Başkan beyin tercih hakkını Kırıkkale olarak kullanmaz ise, sorun olmadığını, il olmadan önce çıkacak kararname ile Kırıkkale'ye atanabileceğimizi, il olunca da ağır ceza mahkemesi başkanlığına atanabilmeme engel bir halin, olmadığını söyledi.

Kırıkkale ilçesine tayin talepli dilekçelerimizi verdik. İlk Kararnamede yer aldık. Kırıkkale Hâkimliğine atandık. Ben asliye ceza hâkimliğinde eşim, asliye hukuk hâkimliğinde müstemirren görevlendirildik.

1989 yılında Bolvadin adliyesindeki arkadaşlarımızla vedalaşıp Kırıkkale'ye geldik. Adliye lojmanları olmadığı için, şehrin girişinde bir ev kiraladık.

Kırıkkale ili, Türkiye Cumhuriyeti'nin İç Anadolu Bölgesinde yer alan bir ildir.

Ankara'nın 77 km. kadar doğusunda, Çora közü dere-sinin, Kızılırmak'a kavuştuğu yer yakınında kurulmuştur.

Cumhuriyet döneminde ortaya çıkan ve çok hızlı gelişen şehirlerden biridir. Orta Anadolu, Orta ve Doğu Karadeniz ile Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinin kavşak noktası konumunda olması itibariyle önemli bir coğrafi konumda bulunmaktadır.

Zengin tarihsel ve kültürel bir geçmişi olan yöre bir turizm kenti olma potansiyeli taşımaktadır.

Kırıkkale il merkezi kamu ağırlıklı sanayi şehri olup, diğer ilçe merkezleri ve kırsal kesimin ekonomik yapısı tarıma dayalıdır.

Kırıkkale'nin adının, şehrin 3 km. Kuzeyindeki Kırık köyü ile kentin merkezindeki Kale Tepe'nin kısaltılarak birleştirilmesinden ortaya çıktığı söylenmektedir.

XVI. ve XVII. Yüzyıllarda, doğudan gelen çeşitli Türk aşiret ve cemaatlerinin Anadolu'da, bilhassa Orta Anadolu'da iskân edildikleri bilinmektedir. Bunlardan "Oğuz, Oğuzhan" adı verilen büyük bir oymağın Ankara yakınlarında, o zamanki söyleyişle "Kırıkkale'a"ya yerleştirildikleri, belgelerde ifade edilmektedir.

Yörükân taifesinden olduğu zikredilen Oğuz Oymağı, Anadolu'yu Türkleştirerek ve İslamlaştırarak, Türk vatani haline getiren, aynı zamanda "Türkmen" adıyla da bilinen büyük bir aşirettir.

Aile büyüklerimiz, Türkmenlerin Pehlivanlı aşireti olarak, önce Kırıkkale'nin Bey obasına yerleşmişler, buradan da Yozgat Sarıkaya ilçesine sancak alıp gitmişler.

Kırıkkale asliye ceza mahkemesinde göreve başladım. Kırıkkale adliyesi iki ayrı binada görev yapıyordu. Ceza mahkemeleri, belediye binası yanında bulunan bir handa, Hukuk mahkemeleri Hükümet Binasının bir katında faaliyet gösteriyordu.

İl kararı henüz çıkmamıştı. Adli tatil başlayınca, ailele birlikte Adalet bakanlığına ait İmralı adasına, tatil için gittik, 15 günlük kamp döneminde Kırıkkale'nin il olma kararı çıktı, Resmi gazetede yayınlanarak yürürlüğe girdi.

Kırıkkale Hükümet Konağı.

Hâkimler ve savcılar Yüksek Kurulu, keskin Ağır ceza mahkemesinin kapatılma ve Kırıkkale ilinde Ağır Ceza mahkemesinin kurulma kararını yayınladı.

Kırıkkale ağır ceza mahkemesi başkanlığına, Keskin ağır ceza mahkemesi başkanını atadı.

Şaşkınlık içindeydim. Tasarrufun sebebini anlayamamıştım.

Ankara'ya dönünce, Yüksek Hâkimler Kuruluna uğradım. Keskin ağır ceza mahkemesi başkanının, geçen sürede fikrini değiştirip, bana verdiği sözü unutup, verdiği sözü uyarınca, Bolvadin Ağır Ceza Mahkemesi Başkanlığından vazgeçip, Kırıkkale ağır ceza mahkemesi başkanı olabilmek amacıyla, Kırıkkale'ye hâkim olarak atandığımı

ve burada çalıştığımı bilmesine rağmen, yokluğumda tercih hakkını Kırıkkale'den yana kullandığını, öğrendim...

Çok üzülmüştüm. Moralim, moralimiz bozulmuştu. Başkan beyle karşılaştığımız da, konuşmamızı hatırlattım, neden fikrini değiştirdiğini sordum, sadece böyle icap etti diyerek yanımdan uzaklaştı.

Yapacak bir şey yoktu.

Kırıkkale Ceza mahkemesinin bulunduğu bina Sarı renkli olanıdır.

Kırıkkale'de 2 adet asliye ceza mahkemesi vardı.

Kırıkkale 2.asliye ceza mahkemesine atanmıştım.

Kırıkkale 2.Asliye ceza Mahkemesinde mutat duruşmalarımı yapıyordum. Sıra, zina ve 677 sayılı tekke ve zaviyelerinin kapatılmasına dair kanununa aykırılıktan açılan davanın duruşmasına gelmişti.

Duruşma salonu birden dinleyicilerle doldu. Tıklım, tıklım dolu derler ya, aynen öyle.

Suç dosyalarımızda, dosya tarafları ile birkaç dinleyici ile duruşma yaptığımdan, kalabalık dikkatimi çekmişti.

Zina suçunu işledikleri iddia edilen erkek sanık tutuklu, kadın sanık, tutuksuz, üçüncü sanık ise, 677 sayılı tekke ve zaviyelerinin kapatılmasına dair yasayı ihlal etmekten tutuksuz yargılanıyordu.

677 sayılı tekke ve zaviyelerinin kapatılmasına dair yasayı ihlal etmekten yargılanan sanık 60 yaşın üzerinde, uzun boylu, beyaz sakallı, boyuna uygun kilolu olup, saygı uyandıran bir görüntüsü vardı.

O tarihte Zina eylemi, TCK kapsamında suçtu.

Şimdi yürürlükte olmayan 765 sayılı TCK'nın 440 maddesi;

"Zina eden karı hakkında altı aydan üç seneye kadar hapis cezası tertip olunur. Karının evli olduğunu bilerek bu fiile ortak olan kimse hakkında da aynı ceza hükümlenir" hükmünü amirdi.

677 sayılı Tekke Ve Zaviyelerle Türbelerin Seddine Ve Türbedarlıklar İle Bir Takım Unvanların Men Ve İlgasına Dair Kanununun 1.nci maddesi;

"Türkiye Cumhuriyeti dâhilinde gerek vakıf suretiyle gerek mülk olarak şeyhinin tahtı tasarrufunda gerek suveri aharla tesis edilmiş bulunan bilûmum tekkeler ve zaviyeler sahiplerinin diğer şekilde hakkı temellük ve tasarrufları baki kalmak üzere kâmilan seddedilmiştir. Bunlardan usulü mevzuası dairesinde filhal cami veya mescit olarak istimal edilenler ipka edilir.Alelûmum

tarikatlere şehlik, dervişlik, müritlik, dedelik, seyitlik, çelebilik, babalık, emirlik, nakiplik, halifelik, falcılık, büyücülük, üfürükçülük ve gayıptan haber vermek ve murada kavuşturmak maksadıyla nüshacılık gibi unvan ve sıfatların istimaliyle bu unvan ve sıfatlara ait hizmet ifa ve kisve iktisası **memnudur**. Türkiye Cumhuriyeti dâhilinde salâatine ait veya bir tarika veyahut cerri menfaate müstenit olanlarla bilûmum sair türbeler mesdut ve türbedarlıklar mülğadır.

Seddedilmiş olan tekke veya zaviyeleri veya türbeleri açanlar veyahut bunları yeniden ihdas edenler veya ayını tarikat icrasına mahsus olarak velev muvakkaten olsa bile yer verenler ve yukarıdaki unvanları taşıyanlar veya bunlara mahsus hidematı ifa veya kıyafet iktisa eyleyen kimseler, üç aydan eksik olmamak üzere hapis ve elli liradan aşağı olmamak üzere cezayı nakdi ile cezalandırılır." Şeklindeydi.

Kadın olan sanık, kendisine muska ile büyü yapıldığını, kocasını domuz gibi görmeye başladığını, sahip oldukları işyerlerinde çalışan erkek sanığın, kendisine yanaştığını, kendisini bir ilişkinin içinde bulunduğunu, zina suçunu işleyen erkek sanığın, muskayı Kırıkkale'de sarı hoca diye anılan 60 yaş üzeri olan diğer sanığa yazdırıldığını söylüyordu.

Beynimin içinden, hiç muska ile böyle şey olur mu, kadın kendi sadakatsizliğini neye bağlıyor, zina suçundan kurtulmak için nasılda uyduruyor diye geçirdim.

Kutsal kitabımız olan Kuran'ın 102.nci ayetini okumuştum. Bilmiyordum.

Sonradan öğrendiğim ayet hükmünde;

"Onlar, Süleyman'ın saltanatı aleyhinde şeytanların uydurduğu yalanlara uydular. Oysa Süleyman hiçbir zaman kâfir olmadı. Lâkin şeytanlar kâfir oldular. Çünkü onlar, insanlara büyü yapmayı ve Bâbil'de Hârut ile Mârut isimli iki meleğe indirilen bilgileri öğretiyorlardı. Hâlbuki o iki melek: "Biz ancak imtihan için gönderildik, sakın öğrettiğimiz bilgileri büyü yapmada kullanıp da kâfir olma!" demeden hiç kimseye bir şey öğretmezlerdi. Onlar ise bu iki melekten, karı ile kocanın arasını ayırarak şeyler öğreniyorlardı. Onlar, Allah'ın izni olmadıkça o büyü ile hiç kimseye zarar veremezler. Fakat onlar kendilerine fayda değil zarar verecek şeyi biliyorlardı. Elbette onlar, büyüü satın alan kimselerin âhirette hiçbir nasibi olmadığını da çok iyi biliyorlardı. Karşılığında kendilerini sattıkları şey, ne kötüdür! Keşke bunu bilse-lerdi" deniliyordu.

Büyücü olduğu iddia edilen sanığı sorgularken, sorularıyla sert bir şekilde sıkıştırmaya başladım.

Çok kalabalık olan Duruşma salonunda, hareketlenme ve mırıldanmalar başladı. Salonun arkasından, daha sora oğulları olduğunu öğrendiğim iki gencin, öfke ile bana doğru hamle yapmak üzere olduğunu hissettim, aynı anda sanık bunlara döndü, gözleriyle onları tepkisiz hale getirdi. Duruşmayı tamamladım, eksikliklerin tamamlanması için duruşmayı bir başka güne erteledim.

Bir gün sonra, cumartesi günü evde, sabahleyin kahvaltımızı yapmak için mutfakta oturuyordum. Mutfak kapısı açıldı, eşim kahvaltı hazırlıyordu. Sokaktan, açık olan mutfak kapısından içeriye bir muska fırlatıldı.

Muskayı elime aldım, balkona çıktım, muskayı atanı görmek istemiştim. Kimseyi göremedim. Sokak ta tekstil atölyeleri vardı ve çalışanların bir kısmı dışarıdaydı. Onlara bizim balkona bir şey atıldı, gören var mı diye sordum. Görmediklerini söylediler. Dikkat çeken bir şey fark edemedim.

Elimdeki muskayı sokağa doğru fırlattım. Bunu gören eşim, niye attın, içinde ne yazıyor baksaydık dedi. Bunun üzerine evden sokağa çıktım. Muskayı attığım yere gittim. Bir iki dakika bile geçmemişti. Muskayı attığım yerde bulamadım. Atan kişi, evin etrafında beklemiş, atılan yerden alıp gitmiş olmalıydı. Önemsemedim. Muskaya ve büyücülüğe inanmıyordum, an için bu olayı unuttum.

Tüm yargılama dosyalarımnda, kısa talikler veren bir uygulamam olduğundan, bu dosyanın duruşma gününde, araştırma konumun cevapları geldiği için davayı sonuçlandırdım. Zina eden kadının kocası, karısı hakkındaki şahsi davasından vazgeçtiği için kadın hakkındaki davayı, yasa hükmü gereği düşürdüm. Zina eden erkek ile büyücülük yapan sanığın, suçlarının sübut bulunduğunu kabul ederek her ikisini de mahkûm ettim.

Bir hafta sonra idi. Adliye görevlilerinden biri odama gelerek, sıkılarak, tedirgin şekilde bir şey söylemek istedi. Yargılamasını yapıp, mahkûm ettiğim sarı hoca lakaplı sanığın, bana ölümüne bir muska yazdığını dışarıda duyduğunu, evimize atılan muskanın bu adamın yakınları tarafından atıldığını öğrendiğini söyledi.

Bir kaç ay sonra rahatsızlandım. İçim de huzursuzluk duygusu, çabuk yorulma, nefes almada güçlük, boğulma hissi ve çarpıntılarım oluşmaya başladı. Bu rahatsızlığımın ilerleyen günlerde artarak devam etmesi, ense kökümünden başıma doğru giden ağrılar üzerine, eşimin muska ile ilişkilendirmesini dikkate alarak, öncelikle onu rahatlatılabilmek için, oturduğumuz evi değiştirmeye karar verdik.

Özel idare lojmanlarının yanında bulunan yeni yapılan bir apartmanın güzel bir dairesini kiraladık, buraya taşındık.

Rahatsızlığımın artarak devam etmesi nedeniyle Ankara'da İbni Sina Hastahanesinde, tetkikler yaptırdım. Uzun süren tedavi sonucunda rahatsızlığımın organik bir sebebinin bulunmadığı, boğulma hissi ve çarpıntılarımın psikolojik olabileceğini takip edilmesi gerektiğini söylediler.

Rahatsızlığıma rağmen, Rutin duruşmalara devam ediyordum.

Sırası gelen bir dosya da, bir tuhaflık olduğunu düşündüm. Dosyanın somut olayında, bir şahıs evli bir kadını rahatsız ediyor, kadından karşılık görmediği halde rahatsız edici davranışlarına devam ediyordu.

Kadın, adamı uyarıyor, rahatsız etmemesini söylüyor. Bu arada kocasına haber verirse olayın çok büyüyeceğini ve kocasının da zarar göreceği endişesiyle, kocasına da bu durumu söyleyemiyor.

Ancak, adam ısrarından vazgeçmeyip bir de kadını tehdit etmeye başlayınca, çaresiz kalıyor ve durumu kocasına anlatıyor. Kocasını da karısına, adamın tacizine razı görün, kendisiyle buluşmak istediğini söyle, benim gece vardiyasında çalışacağım gün de eve davet et, kocam gidince ben balkondan gece lambasını sallayacağım o zaman eve gel diye söyle, diyor.

Kadın kocasının dediklerini yapar. Adam, lambanın sallandığını görünce eve girer, evin avlusuna girdiğinde,

kadının kocası, elindeki av tüfeği ile saklandığı yerden çıkar ve kimildamamasını söyler. Başına gelecekleri anlayan adam geldiği kapıdan kaçmak isterse de, koca tarafından bacaklarından vurulur.

Yargılamasını yaptığım davanın somut olayı, özetle bu şekildeydi.

Tacizci adam hakkında, sarkıntılık, geceleyin konut dokunulmazlığını ihlal ve tehdit suçlarından, koca hakkında da yaralama suçundan mahkememize dava açılmıştı.

Tuhaflik şuradaydı.

Soruşturma aşamasında, geceleyin konut dokunulmazlığını ihlal eden, cinsel taciz suçunu zincirleme şeklinde devam ettiren, tehdit eden sanık tutuksuz yargılanıyor, mağdur kadının kocası tutuklu yargılanıyordu.

Mahkemede ilk duruşmaya, koca tutuklu, eve giren tacizci adam ise tutuksuz olarak katılıyordu. Suçun işleniş şekline göre kocanın tutuksuz, tacizci adamın tutuklu yargılanması gerekir iken, tam tersi bir durum oluşmuştu.

İfadeleri almaya başlayıp, dinledikçe iç dünyamda, etkilenmeye başladım.

Geleneklerimize, aile yaşantımıza karşı hoş olmayan davranış, kocasına sadakatle bağlı bir bayanın içine düştüğü durum, olayı anlatırken sanki yeni oluyormuş gibi perişan hali, tüm bunların karşısında suçunu kabul eden, ancak buna kendisini kadının teşvik ettiğini söyleyerek mağdur kadına iftira etmekten çekinmeyen, ifade verirken

hiçbir pişmanlık belirtisi göstermeyen, alaycı bir şekilde sırttan adamın tavrı.

Beynimin içinde düşüncelerimin çok hızlı gidip gelmesine, böyle bir adamın nasıl serbest bırakıldığını, sorgulamaya başladım.

İşte tam bu sırada o ana kadar hissetmediğim ağrıları, yeniden duymaya başladım. Ensemden başlayıp, başıma doğru gelen ağrı ile başımda, özellikle alın kısmımda artan kan basıncı, baş dönmesi ve konuşmakta zorlanma hissediyordum.

Duruşmaya ara verdim. Adliye doktoruna haber verdiler.

Doktor bey tansiyonumu ölçtü. Rengi attı. Aman Allah'ım, hâkim bey ne oldu, canınızı sıkkan bir haber mi aldınız, dedi.

Tansiyonum küçük 13, büyük 18 idi. Bir daha ölçtü, aynı sonuç çıkmıştı. İdrar çıkarmamı istedi, dediğini yaptım. İdrar sökücü ilaçlar verdi. Biraz Rahatlamıştım. Bir süre dinlendim.

Tekrar duruşma salonuna geçtim. Adamı görünce yeniden, rahatsızlık belirtilerini duymaya başladım. Duruşmayı bitirmeye karar verdim. Eksikliklerin tamamlanmasına ve sanık kocanın tahliyesine karar verdim.

Doktor beyle hemen, devlet hastanesine gittim.

Hastalandığımda yaşımda 33 idi. Bu yaşta 13-18 lik tansiyon değerleri, 8-12 lik normal değerlerin çok üstünde

olduğundan vücut, buna tahammül edemiyordu. Damar sistemimde bozulmalar, olmuştu. İleri incelemeler yapılması gerektiği için Üniversite hastanesine gitmemi önerdiler.

Ankara Yüksek ihtisas ve İbni Sina Hasta hanelerinde, vücudumun her noktasında yaklaşık bir yıl süre ile incelemeler yapıldı. Kalp, böbrek, böbrek üstü bezleri başta olmak üzere, vücudumun pek çok noktası incelendi.

Organik bir bozukluk bulunamadı. Tansiyonun neden yükseldiğini tespit edemedikleri, devam eden tansiyona esansiyel tansiyon tanımı yapıldığından, bana da bu teşhis kondu. Esansiyel veya primer hipertansiyon kan basıncının belirli bilinen bir neden olmaksızın yükselmesi olduğu için, vücudumun zarar görmemesi için ilaç tedavisi uygun gördüler.

Ben ve eşim İstanbul'a tayin olmak istiyorduk.

Özellikle ben, İstanbul'a hayrandım. Maddi ve manevi havasına bayılıyordum.

Vakti gelince, İstanbul adliyesinden emekli olmak en büyük hayalimdi. Bu nedenle de, Adalet Bakanlığı personel Genel Müdürlüğü, hâkim atamalarından sorumlu, hâkim arkadaşşıma düşüncemi anlatmıştım.

O tarihlerde İstanbul adliyesine tayin olabilmek, şimdi ki gibi kolay değildi.

Birinci sınıf hâkim olmanız gerekiyordu. Birinci sınıf olmak içinde meslekte, 13 yıl hizmetiniz olması ve her iki yılda yapılan terfi dönemlerinde, vasıflı terfi etmeniz, müfettiş iyi hal kâğıtlarınız da olumsuz düşüncelerin olmaması gerekiyordu.

Tayin işlerine bakan hâkim arkadaşım, benim ve eşimin sicilini inceledi. Eşim Birinci sınıfa ayrılmıştı. Ben ise, Askerlik hizmeti nedeniyle, kıdemden sayılmayan, dört aylık eğitim süremi tamamladıktan sonra birinci sınıfa ayrılacaktım. Eşimin birinci sınıf hâkim olması nedeniyle tayine bir engel olmadığını, sicillerimizin tayine elverişli olduğunu söyledi.

Hâkimler ve savcılar Yüksek kurulunun, İstanbul'a tayin isteyenler arasında tercihini, benim eksik sürem nedeniyle başkaları lehine yapmasın diye, dört ay beklememizi tavsiye etti. Beklemeye karar verdik.

Bu bekleme süresini tamamlayıp, birinci sınıfa ayrıldıktan kısa bir zaman sonra da, yukarıda anlattığım tansiyon rahatsızlığı oluşmuştu.

Tedavilerim Ankara'da devam ediyordu. Tansiyonumdaki hareketliliği durduramamıştık. Ense kökümünden başlayan ağrı ve gerilmeler, boynumdan başıma kadar geliyor, bazen başımın şiştiğini hissediyor, sanki iki kafa taşıyor gibi oluyordum.

Bardak, bardak sıkılmış limon suyu içiyor, tansiyonumu düşürmeye çalışıyordum. Tansiyon aletini yanımdan ayırmıyordum.

Duruşmalarda, konuşurken zorlanıyordum. Kürsü dışı görevleri araştırmaya başladım. İstanbul'a atanmak, meslek süremi burada tamamlamak, burada emekli olmak isterken, durumuma en uygun görevler Ankara'da idi.

Yazgım, gereğini yapıyordu.

Adalet bakanlığı bünyesinde tetkik hâkimliği görevi yapabiliirdim.

Bakanlık birimlerinde idari görevler hâkimler tarafından yerine getiriliyordu.

Adalet bakanlığında görev yapan birimlerden, Teftiş Kurulu Başkanlığı, Ceza İşleri Genel Müdürlüğü, Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü, Mevzuat Genel Müdürlüğü, Ceza Ve Tevkif evleri Genel Müdürlüğü, Adli Sicil Ve İstatistik Genel Müdürlüğü, Dış İlişkiler Ve Avrupa Birliği Genel Müdürlüğü, Personel Genel Müdürlüğü, Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Bilgi İşlem Genel Müdürlüğü, Strateji Geliştirme Başkanlığı, İnsan Hakları Dairesi Başkanlığı, Eğitim Dairesi Başkanlığı, İcra İşleri Dairesi Başkanlığı, Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı, Başkanlığı, İç, Ceza İnfaz Kurumları İle Tutukevleri İş yurtları Kurumu bünyesinde, görev yapabiliirdim.

Yargıtay Başkanlığı bünyesinde görev yapan, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı, mesleki birikimim ve sağlığım açısından en uygun yer olarak görünüyordu.

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı, Ülke genelinde sonuçlanıp, temyize tabi tutulan ceza dosyalarını arşivine alıyor, inceleme sırası gelen dosyalara, düşüncelerini belirleyen tebliğ nameler düzenliyor, iş bölümü kuralları doğrultusunda ilgili Yargıtay Ceza Dairesine gönderiyordu.

Yargıtay savcılar, kendilerine verilen dosyaları inceleyiyor, düşüncelerini gerekçeli olarak belirliyor, Yargıtay Cumhuriyet Baş Savcısı adına, onun yerine tebliğnameyi imzalıyorlardı.

Hastalığımı yeninceye kadar, tedavi süremde çalışabileceğim en ideal makamdı.

Eşimle düşündük. Rahatsızlığım nedeniyle evrak üzerinde inceleme yapan, taraflarla ilişkisi olmayan bu görevin, sağlığım içinde iyi olacağını söyledi. Ancak bu makama atanmak kolay bir şey değildi.

Yargıtay savcısı olabilmek için, birinci sınıf hâkim-savcı olmak ve tayin isteğini, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısına iletmek, onun uygun görmesi halinde, talep ettiği kadronun iki misli olarak gösterdiği adaylardan, talep kadarını seçecek, Hâkimler ve savcılar Yüksek kurulunun, takdiri içinde yer almak gerekiyordu.

Yargıtay savcılığı, yargı kariyerinde çok önem kazanan bir görevdi. Bir kadro boşaldığında onlarca müracaat yapıyordu.

Yargıtay Başsavcılarını bizzat görüştüğü adaylardan, Başsavcılık, Ağır Ceza Mahkemesi Başkanlığı yapmış olanları, dil bilenleri, Yüksek lisans yapanları vb. özellikleri olanları tercih ediyorlardı.

12 Eylül 1980 askerî müdahalesinden sonra kurulan hükûmete, ekonomik işlerden sorumlu Başbakan Yardımcısı olarak atanan, 1982 yılında bu görevinden istifa edip 1983 yılında Anavatan Partisi'ni kuran ve aynı yıl yapılan genel seçimlerde partisinin birinci gelmesi üzerine, hükümeti kurmakla görevlendirilen Sayın Turgut Özal, Türkiye Cumhuriyeti'nin 19. Başbakanı olmuştu.

1971-1973 yıllarında Dünya Bankası'nda danışman olarak görev yapmış dünya devletlerini tanıyan, deneyimli bir devlet adamı idi. Kendi sınırları içinde kalmış, dış deneyim ve tecrübesi bulunmayan bürokratların, bilgi ve deneyimlerinin arttırılması için yurt dışına gönderilmesi emrini vermişti.

Bu emir doğrultusunda, bütün bakanlıklar, görevlilerini belli bir sıra dâhilinde yurt dışına göndermeye başlamışlardı.

Adalet Bakanlığının da yılda bir kere yurt dışı seyahatleri düzenlediğini duyuyorduk. Bizde Kırıkkale'de görev yaparken Adalet bakanlığına başvurduk. 1991 yılının ekim ayında, Bakanlığın, Almanya Federal cumhuriyetinin pek

çok şehrinde, yargı işleyişi ile ilgili inceleme yapmak üzere çok sayıda yargı temsilcisi içerisinde, eşimle beraber görev aldık.

Hep ülkenin, yargı konuları üzerine yönelen bizler, diğer ülkelerin coğrafyasını, insanlarını, kültürlerini, devlet işleyişlerini görmekten, notlar alıp, kıyaslama imkânı elde etmekten mutluyduk.

Bosfor turizme ait bir otobüs ile Ankara'dan hareket ettik.

Yaklaşık 2770 km uzaklıkta olan Almanya'ya karayolu ile gidebilmek için, o tarihlerde Bulgaristan, Yugoslavya, Macaristan, Avusturya sınırlarını geçmek gerekiyordu.

Yugoslavya topraklarına girdiğimizde, bu ülkede iç savaş başlamıştı.

Yugoslavya sosyalist Cumhuriyetler Birliği, ikinci Dünya savaşından sonra Josip Tito liderliğinde kurulmuş, Sırbistan, Hırvatistan, Kuzey Makedonya, Karadağ, Slovenya, Bosna Hersek, Kosova ülkelerinin birliğe katılımıyla oluşmuştu.

Tito'nun 1980 yılında ölmesinden sonra, birlik üyeleri arasında ayrılıkçı fikirler oluşmaya başlamış, 25 Haziran 1991'de Slovenya ve Hırvatistan'ın bağımsızlıklarını ilan etmeleriyle Yugoslavya'da çözülme süreci ve buna eşlik eden çatışmalar başlamıştı.

Bizim seyahatimiz çatışmaların iyice yoğunlaştığı bu döneme denk geldi.

Şimdi Kuzey Makedonya'nın başkenti olan Üsküp'te bir gece kalmak üzere konaklamıştık. Çarşısını görmek için çıktığımızda, sokakların kalabalık, insanların sloganlar attığını, bir birlerine karşı sert davrandıklarını, dolaşıma uygun olmadığını gördük.

Rehberimiz miting yapıldığını, güvenliğimiz açısından otelimize dönmemizi söyleyince otele dönmüştük.

Erken saatlerde yola çıktığımızda, yolun kenarında ellerinde silahlarla dolaşan genç milisleri görüyor, yoğun silah sesleri duyuyorduk. Aracımız, Yugoslavya topraklarından çıkıncaya kadar milisler tarafından birkaç kez durdurulmuş, eşyalarımız harmanlama yolu ile aranmıştı.

Rehberimiz ve Adalet Bakanlığı yetkililerinin, soğukkanlı ve milisleri rahatlatan cevapları ile iç savaş ortamından yara almadan sınırdan çıktık. Budapeşte'ye geldiğimizde rahatlamıştık.

Yaklaşık 20 gün kaldığımız Almanya'da, başta başkent Berlin adliyesi olmak üzere, Karlsruhe'de bulunan ve 3 Ekim 1990 tarihinde Almanya'nın birleşmesinden sonra Almanya'nın en yüksek dereceli hukuk ve ceza temyiz mahkemesi haline gelen Federal Adalet Mahkemesinde incelemelerde bulunduk, duruşmalarını izledik, bilgilendik.

1990 yılının Türkiye'sinde bulunmayan AVM adıyla bilinen alışveriş merkezlerini ilk defa Almanya'da

görmüştüm. Garları, terminalleri, binaları, yerleşimleri, şehirleşme düzeni ve sanayisiyle, insanların disiplinli yaşamı ile ikinci dünya savaşından perişan bir şekilde çıkan Almanya beni çok etkilemişti.

Muş adliyesinde görev yaparken Başsavcımız olan ve Muş adliyesinden, Yargıtay Cumhuriyet savcılığına atanan abimizle de, Adalet Bakanlığının hâkimlerin bilgi ve görgülerinin artırılması için düzenlediği Almanya seyahatimiz sırasında birlikteydik.

Boş zamanımızda, Yargıtay savcılığı hakkında merak ettiklerimi sordum, hastalığım nedeniyle bu makamda çalışmak istediğimi, atanabilmek için neler yapmam gerektiğini, kadrolarda bir boşalma olursa bana da haber vermesini rica ettim.

O da gülererek, hastanın ayağına doktor gelirmiş diyerek Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına, yakın zamanda 15 Yargıtay savcısı alınacağını söyledi.

Muş Başsavcılığından, Yargıtay Savcılığına atanan ağabeyim, Yargıtay savcılığına atanma için, müracaat süresinin çok kısa tutulduğunu, Almanya seyahatinin bitmesini beklersek, geç kalacağımızı, tayin düşünüyorsak bir an evvel, arzumuzu Başsavcı beye, bir şekilde iletmemizi istedi.

Yargıtay üyesi olan bir ağabeyimi, Almanya'dan aradım. Durumu anlattım, eşimle beraber bu kadrolara

atanmak isteğimizi, Almanya'da olduğumuz ve müracaat süresi içerisinde Ankara'da olamayacağımızı bildirerek, bizim için Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı ile görüşmesini rica ettim.

Yardımcı olacağını, kendisini bir, iki gün sonra aramamı söyledi. Duramadım, 24 saat sonra ağabeyimi aradım. Başsavcı beye isteğimizi ilettiğini, Almanya dönüşü Ankara'dan Kırıkkale'ye gitmeden, Başsavcıyı ziyaret etmemizi ve dilekçemizi vermemizi söyledi.

Almanya'dan Ankara'ya döndüğümüz de, hemen Yargıtay üyesi ağabeyimi aradım. Bana bu kadrolara talep yoğunluğu, nedeniyle aynı anda karı-koca hâkim-savcılık yapanların birlikte alınmadığını, bunlardan sadece bir kişinin kabul edildiğini, Yargıtay savcılığında, karı-koca olarak görev yapan kimsenin olmadığını bu nedenle de hastalığım nedeniyle sadece benim talebimi ilettiğini, Başsavcı beyin benim gizli sicil dosyamı Bakanlıktan getirtip inceleyeceğini, sonucunda bir karar vereceğini, Kırıkkale'ye gitmeden, hemen kendisini ziyaret etmemi söyledi.

Çocuklarımız küçüktü. Benim Yargıtay savcılığına uygun görülmem halinde, eşim ya Yargıtay Tetkik hâkimliğine, ya da Ankara hâkimliğine atanabilecekti.

Eşim Birinci sınıf hâkim olduğu için, beş yılını bitiren hâkimlerin atanabildiği tetkik hâkimliği görevini, çok genç iken gelebileceği bu makama, bu yaşta gelmek istemediği için, uygun bulmadı.

Ankara Adliyesine atanması halinde, iş yoğunluğu ve mesai kuralları nedeniyle çocuklarla ilgilenmemiz de sıkıntı olacaktı.

Sabaha kadar düşündük.

Sabahleyin eşim, benim atanabilmem için tetkik hâkimliğine atanmayı karar vermişti.

Ben ise eşimin Yargıtay savcılığına atanması için talebimizi tekrarlamaya, ikimizin atanamaması halinde, Başsavcı beye bizi kabul etme nezaketini gösterdiği için teşekkür edip, tayin isteğimizden vazgeçtiğimizi bildirmeye karar verdim.

Sabahleyin erkenden eşimle birlikte Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı Sayın Haluk Yardımcı'nın Makamına gittik. Haluk yardımcı beyefendi; Yargıtay 5. Ceza Dairesi Üyesi iken, Yargıtay Büyük Genel Kurulu tarafından belirlenen adaylar arasından, Cumhurbaşkanıca; 15 Haziran 1987 tarihinde de Cumhuriyet Başsavcı Vekilliğine, 15 Haziran 1989 tarihinde de Cumhuriyet Başsavcılığına atanmış idi.

Makama girdiğimizde, yanında şimdi rahmetli olan, Yargıtay birinci başkan vekili, büyük hukukçu, Sayın Mehmet Uygun beyefendi vardı.

Başsavcı bey bizi çok sıcak karşıladı. Gizli sicil dosyamı incelediğini, çok beğendiğini, çıkınca yazı işleri müdürüne, dilekçe vermeme benimle çalışmaktan mutlu olacağını söyledi.

13 yıllık hâkimlik yaşantımın yer aldığı, asla görüp incelemeyeceğim, gizli sicil dosyamın çok güzel olduğunu,

en üst yargı mensubundan duyuyordum. Çok mutlu olmuştum.

Çok teşekkür ettim. Ezile, sıkıla bu göreve eşimle beraber talip olduğumuzu, karı-koca olarak atanma uygulamasının olmadığını öğrendiğimizi, ancak eşimin gizli sicil dosyasının incelenme imkânı olsaydı, liyakat açısından tercihin ben olmayacağımı, eşimin zati alilerince tercih edileceğini, tüm samimiyetimle, riyasız bir şekilde dost doğru söyledim.

Bir sessizlik oldu. Mehmet Uygun Bey, bir kahkaha attı.

Ya Haluk'cuğum, bu yaşıma geldim, ilk defa bir erkek, karısının kendisinden daha liyakatli olduğunu söylüyor. Hâkime hanımın, sicil dosyasını getir de bir bakalım dedi. Başsavcı bey, bende merak ettim diyerek, bize döndü, hadi gidin bir saat sonra geri gelin, ben de hâkime hanımın, gizli sicil dosyasını getirteyim, inceleyeyim dedi.

Hemen dışarı çıktık. Kızılay meydanında dolaştık. Bir saat sonra da geri geldik.

Başsavcı bey bizi kabul etti. Bana hâkim bey, Hâkime hanımın dosyasını inceledim, doğruyu söylemişsin, baştan ikinizin dosyasını incelemiş olsaydım, öncelik sırasını hâkime hanıma verirdim. Ama samimi ve dürüst konuşman Sayın Uygun ile beni çok etkiledi. Bu nedenle ikinizle de çalışmak istiyorum. İkiniz de dilekçelerinizi, yazı işlerine bırakın. Ancak benim kabulüm, atanmanız için yetmeyecek, Hâkimler ve Savcılar Yüksek kurulunun

da her ikinizi uygun görmesi ve benim inhama onay vermesi gerekecek, kendinizi kurula anlatın, dedi.

O an ki duygularımızı anlatamam... Teşekkür ederek makamdan ayrıldık. Dilekçelerimizi verdik.

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı Sayın Haluk Yardımcı

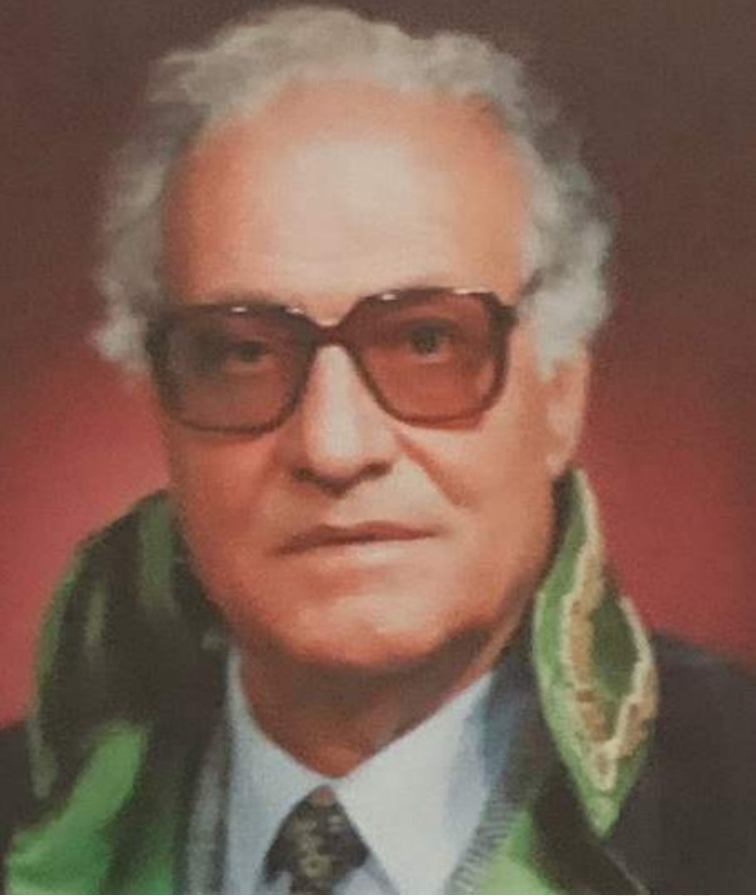
2017 yılının kasım ayında 85 yaşında, rahatsızlığı nedeniyle vefat eden değerli büyüğüm Sayın Haluk Yardımcı beyefendiyi, saygı ile rahmetle anıyorum. Mekânı cennet olur İnşallah.

Yargıtay 16. Hukuk Dairesi Başkan vekili ve HSYK başkan vekili İhsan Özmen beyefendinin, büyük desteği ile eşimle birlikte Yargıtay Cumhuriyet savcılığına atandık.

Yargıtay Cumhuriyet başsavcılığı tarihinde karı-koca olarak atanan ilk hâkimler biziz. Bizden sonra bu emsal oldu ve bu tür atamaların önü açıldı.

Meslek hayatımı İstanbul'da tamamlamak, İstanbul'da emekli olmak hayali kuran ben, sağlık sorunlarım nedeniyle, çalışabileceğim tek uygun yere, atlanması çok kolay olmayan Yargıtay Savcılık görevine, pek çok kıymetli adaylar arasından, bir ilk olarak, eşimle birlikti atanıyordum.

Yazgımın yol haritası, beni götürmek istediği hedefe yönlendiriyordu.

HSYK Başkan vekili Sayın İhsan Özmen

Bana verdiği değeri, her ortamda gösteren Yargıtay 16.ncı hukuk dairesi başkanı ve Hâkimler Savcılar Yüksek Kurul Başkan vekili, Ülkemizin tapu ve kadastro sun da çok değerli katkıları bulunan, bu konuda yazdığı kitaplarıyla haklı olarak ün kazanmış, büyük hukukçu İhsan Özmen

beyefendiye saygı, minnet duygularımla ve rahmetle anıyorum. Rabbim kendisinden razı olsun.

Ankara da yargı faaliyetini gösteren Yargıtay'ın tarihçesini çok kısa şöyle anlatabilirim.

İstanbul'un işgali üzerine birçok kurum gibi Temyiz Mahkemesi de görevini yapamayacak hale gelince, yeni bir Temyiz Mahkemesinin kurulması kaçınılmaz olmuştur. Türkiye Büyük Millet Meclisi hükümeti, 02.06.1336 tarihinde Sivas'ta Geçici Temyiz Heyetinin oluşturulması hakkında Meclise, dokuz maddelik kanun tasarısı vermiştir. Uzun tartışmalardan sonra Temyiz Mahkemesinin Sivas'ta kurulması çoğunluk kararı ile kabul edilerek Sivas'ta geçici temyiz heyeti kurulmuştur.

Sivas'taki Temyiz heyeti de ulaşım olanaklarının kısıtlı oluşu, adaletin gecikmesine sebep olduğu gerekçe gösterilerek Eskişehir'in coğrafi durumu özellikle demiryollarının kavşak noktasında bulunması, kuruluş aşamasında Yargı'nın siyasi çevre dışında kalmasına özen gösterilmesi, hızlı ulaşım sağlayacağı düşünülerek, 14.11.1923 tarihin de Eskişehir'e taşınmış ve Eskişehir'deki görevini 1935 tarihine kadar sürdürmüştür.

Türkiye Cumhuriyetinin, başkentinin Ankara oluşu ve tüm devlet kuruluşlarının burada bulunması nedeniyle, Yargıtay, 10.06.1935 tarih ve 2769 sayılı yasa kapsamında Ankara'ya devlet binalarının yer aldığı, o günlere göre çok modern binasına taşınmıştır.

Yargıtay'ın çalışmaları, yönetimi ve denetimi 14 Nisan 1928 gün ve 1221 sayılı Temyiz Mahkemesi Teşkilat Kanunu ile yürütülmekte idi.

Yasada birçok kez değişiklik yapılmasına rağmen ihtiyaca yetmemesi, aksayan yönlerinin çokluğu sonucunda, yeni bir yasanın varlığına gereksinim duyulmuştur.

1961 Anayasasının geçici 7. maddesiyle Yargıtay Kuruluş Yasasının en geç 6 ay içinde çıkarılması öngörülmüştür.

1730 sayılı Yargıtay Yasası 12 yıl aradan sonra 16 Mayıs 1973 tarihinde çıkarılabilmiş ve 01.06.1973 günü de yürürlüğe girmiştir.

Bu yasa ile Yargıtay'ın kuruluş, işleyiş ve görevleri yeniden düzenlenmiştir. Hukuk ve Ceza Genel Kurulları ile dairelerin çalışmaları, Cumhuriyet Başsavcılığının kuruluş ve görevleri yeni baştan saptanmıştır. Birinci Başkanlık Divanı, yönetim kurulu, Haysiyet Divanı, Yayın İşleri Müdürlüğü gibi yeni kuruluşlara yer verilmiş ve seçimleri düzenleyen esaslar getirilmiştir.

Yargıtay'ın görevi; Adli uyuşmazlıkları; insan hakları, evrensel hukuk değerleri ve Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın temel ilkeleri ışığında, toplumun adalet duygusunu tatmin edecek şekilde eşitlikçi, saydam, tarafsız, bağımsız, güvenilir ve insan onuruna uygun bir yaklaşımla; makul sürede, etkili ve verimli yöntemlerle, yasalara uygun biçimde nihai olarak özümleyerek, **ülke genelinde içtihat birliğini** gerçekleştirmektir.

1990'lı yıllarda yeni dairelerin kurulması nedeniyle kadro artışı gündeme geldiğinde bu kez aynı yıllarda yaptırılan, önceleri Ticaret Bakanlığının sonrasında Milli Eğitim Bakanlığı Müsteşarlığı binası olarak kullanılan tarihi bina, Başbakanlığın 10 Ekim 1990 günlü yazısı ve tahsisi ile birlikte kullanılmaya başlanılmıştır.

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı, Yargıtay teşkilatı içinde yapılandırılmış olup kuruluşundan bugüne kadar mensuplarının, hukuk alanındaki çalışmaları ve bilgi birikimleri ile adli yargıya yön vermiş ve ülke genelinde, ceza adaletinin gerçekleştirilmesinde ve uygulama birliğinin sağlanmasında etkin bir rol oynayarak Türk hukuk sisteminin vazgeçilmez unsurlarından biri olmuştur.

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının görevi; İnsan hakları, hukukun üstünlüğü, evrensel hukuk ilkeleri ve Türkiye Cumhuriyeti Anayasası temel ilkeleri ile ulusal mevzuatımız ışığında, adli uyuşmazlıkların; toplumun

adalet duygusunu tatmin edecek şekilde tarafsız, bağımsız, güvenilir, insan onuruna uygun bir yaklaşımla, makul bir sürede, etkili ve verimli yöntemlerle nihai olarak çözümlenmesine ve ülke genelinde uygulama birliğinin gerçekleştirilmesine katkı sağlamaktır.

Temel ilkeleri; Atatürk ilke ve devrimlerine bağlılık, insan onuruna ve haklarına saygı, evrensel hukuk ilkelerine bağlılık, demokratik değerlere bağlılık, adalet, bağımsızlık, tarafsızlık, özgürlükçü yaklaşım, eşitlik ve hakkaniyet, katılımcılık, güvenilirlik, saydamlık, etik ilkelere bağlılık, etkinlik, erişilebilirlik, tutarlılık, yetkinlik, gelişimcilik, bilgi ve birikime değer vermek, kurum çalışanına saygı ve güven, kalite, uzmanlık olarak belirlenmiştir.

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı, adli mahkemelerinden denetim için gelen dosyaların ilk inceleme yeridir.

Bu dosyalar, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığında geliş yıllarına göre sıra numarası alırlar ve başsavcılık arşivine konulurlar. Bunlardan tutuklu olanlar, öncelikle görüşülmesi gerektiğine karar verilenler, hemen incelemeye alınırlar.

Diğer dosyalar sırası geldiğinde incelenirler. Yargıtay da iş bölümü kurallarına göre denetim incelemesi yapan Dairelerin numara karşılığı, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı bölümleri vardır.

Yargıtay 1.nci ceza dairesine dosya gönderen bölüm, 1.nci bölümdür. Kaç ceza dairesi varsa, Yargıtay

Cumhuriyet Başsavcılığında o kadar bölüm vardır. Her bölümde yeteri kadar savcı görevlendirilir.

Bu savcılar, dosyalarını Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı adına okurlar, kendi adlarıyla da imzalarlar. Okunan her dosya için, mahkeme kararı doğru ise Onama, hatalı ise Bozma istekli düşüncelerini yazarlar. Buna tebliğname adı verilir.

Yargıtay Ceza daireleri, tebliğname düzenlenmemiş bir dosyayı inceleyemezler ve karar veremezler. Ancak, Daireler bu tebliğname ile bağlı değildirler. Tebliğnameye uygun ya da aykırı karar verebilirler.

Denetim incelemesi tamamlanıp karar verince, Yüksek Mahkeme olan Yargıtay ceza dairelerinden verilen hükümler, dosyaları ile birlikte mahalli mahkemelerine gönderilmek üzere Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına geri gönderilir. Dosyayı inceleyen Yargıtay savcısı kendi düşüncelerine uygun çıkması halinde görüldü imzası ile dosyanın mahalli mahkemesine gönderilmesine karar verir.

Tebliğnameye aykırı karar verilmiş ise, görüşüne aykırı karar çıkan Yargıtay savcısı, Başsavcıya durumu arz edip onun onayını alarak, Ceza Genel kuruluna, Dairenin kararının yerinde olmadığını ileri sürerek itiraz edebilir.

İtiraz olduğunda, Dairenin kararı, Ceza genel Kurulunda yeniden incelenir. İtiraz yerinde bulunursa, Dairenin kararı kaldırılır. İşte bu yetkisi nedeniyle Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı çok önemli bir kurumdur.

Öte yandan tebliğname, incelenen dosya ile ilgili usul ve esas açısından yapılan hataları, eksik inceleme konularını ve suçun vasfının ne olması gerektiğini belirlerken mahalli mahkemeye yol gösterici olması bakımından da çok değerlidir. Bu öğreticiliği nedeniyle Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı bir mektep gibidir.

Adli Yargıda görev yapan yargıç ve savcıların, yükselmelerinde önemli rolü bulunan, mektep kabul edilen, bu Yüce makamda, eşimle birlikte bulunmanın gurur ve mutluluğunu yaşıyor, Yaradan'ıma hamd ediyordum.

1991 yılında Yargıtay savcılarının, Başsavcı beyle Yargıtay ana binada kalanların dışında kalan savcılarının tamamı, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı EK Binasına taşınmışlardır.

Bende 1991 yılından itibaren on üç yıl süre ile bu binada, Yargıtay savcısı olarak görev yaptım. Görev sürem ilk beş yılını da, bu binada üç kişilik odada, sevgili eşimle beraber oturmak suretiyle geçirdim.

Aynı görevi yapmak ve aynı odada oturarak fikir alışverişinde bulunmak, Tebliğ namelerimizin isabetinde büyük katkılar sağladı.

Yazgımın Götürdüğü Yer, Yargıtay

*Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı Binası (Ek bina)
Yargıtay savcıları ve tetkik hâkimlerinin çalıştığı yer.*

Yargıtay albümünden

Yargıtay savcılığı görevi, adliye hâkimliğinden farklı idi. Dosya üzerinden çalışıyordunuz. Haftalık dosyalar, her bölüme göre değişiyordu. Benim bölümümdede görev yapan savcılara, haftalık 35 adet dosya verilirdi. Bu dosyalar mahiyetine göre bir klasör, birden fazla klasör ya da çok sayıda klasörün içinde yer aldığı çuvallar şeklinde olabilirdi.

Düşüncelerinizi, tebliğname adıyla hazırlıyorsunuz. Dosyanın taraflarıyla muhatap olmuyorsunuz, dosya içindeki evraklardan mahkeme hükmünün usul ve yasaya uygun olup olmadığını denetliyorsunuz.

Düşüncenizi inceleyen Ceza Dairesine mahcup olmamaya, bariz hatalar yapmamaya, sonuca etkili olabilecek hiçbir belgeyi atlamamaya çalışıyorsunuz. Bir mektep gibi kabul edilen kurumunuzu öne çıkaracak araştırmalar yapıyor, Uluslararası hukukun normlarını takip ediyor, Birleşmiş Milletler, Avrupa insan hakları mahkemesinin içtihatlarını tebliğnamelerinize konu ediyorsunuz.

Bu hassasiyeti, her hafta tevzi edilen dosyalarda gösteriyorsunuz. Dosyaları inceleyip tebliğ namelerinizi hazırlayıp tevzi edilen dosyaları teslim ediyorsunuz. Hafta başı, yeniden tevzi edilen haftalık yeni dosyalarınız size teslim ediliyor. Bu şekilde devam eden bir çalışma...

Yargıtay savcılığı görevinde, on üç sene süre ile bulundum.

İlk atandığımda memur suçlarını inceleyen 4.ncü bölümde görevlendirildim.

4.bölümün okuduğu dosyaların, denetim incelemesini yapan daire Yargıtay 4.Ceza Dairesi idi. Bu Dairenin Başkanı o tarihlerde Doçent. Dr. Olan Sayın Prof.Dr. Sami Selçuk Bey idi. 07.07.1999 tarihinde Yargıtay Birinci

Başkanlığına seçilen, başkanımızdan hukuk adına çok şey öğrenmiştim.

Bir yıl süre ile o tarihlerde taksirle adam öldürme ve yaralama suçlarının denetim incelemesini yapan 2.nci. Bölüm de, Geriye kalan yaklaşık 10 yıllık sürede, sahtecilik, dolandırıcılık, gasp, hırsızlık suçlarına bakan 6.ncı bölümde çalıştım.

13 yılda, Binlerce dosyaya tebliğnameler düzenledim, Yargıtay Ceza Genel Kuruluna, itiraz dilekçeleri hazırladım.

İtiraz isteğimizin, Yargıtay Ceza Genel Kurulunca kabul edilmesi ve isteğimiz doğrultusunda ilgili Ceza Dairesinin tebliğnamemize aykırı olarak verilen kararının kaldırılması, düşüncemizin doğruluğunu, Adil karara ulaşmada verilen çabamızı gösterdiğinden, çok önemliydi.

1998 yılı sonbaharı idi. Ankara'nın Kavaklıdere adıyla seçkin, alışveriş merkezleriyle meşhur semtinde, yargı mensuplarından bir ağabeyimizin çocuğunun nikâh merasimine katılmıştık.

Nikâhtan sonra, bu semtte bulunan Karum alışveriş merkezinin önünde bulunan otobüs durağında bekliyorduk. Eşim ve ben nikâh nedeniyle, güne uygun giyinmiştik. Elbisemde, hâkim rozetim yoktu.

Otobüs beklerken durağın kenarın da, orta boylu, orta yaşlı, üzerinde buruşuk pardösüsü, elinde gazete

bulmaca sayfası olan bir adamın bana dik dik baktığını gördüm.

Yıllarca ceza hâkimliği yapmamız, pek çok insan ile ilgili, işledikleri suçlardan dolayı hüküm vermemiz, mahkûm ettiğimiz kişilerle, dışarıda karşılaştığımızda hoş olmayan davranışlarla karşılaşmış olduğumuz için, dik dik bakan şahsın, bana muğber olmuş bir kişi olabileceğini düşündüm.

Önce önemsemedim. Yanım da eşim vardı. Onun yanın da gelişebilecek menfi bir olaya sebebiyet vermek istemiyordum. Otobüste gelmiyordu.

Adamın bakışı bir kaç dakika sürdü. Birden, siz hâkim misiniz diye sordu.

Üzerimde rozet yok...

Tamam dedim. Bu adam yargıladığım kişilerden biri ve bana bulaşmak istiyor.

Öncesinde de bu adamdan huylanmıştım. Gergindim. Benim kim olduğumdan sana ne dedim. Tamam, sen kesinlikle hâkimsin dedi.

Sinirli bir şekilde, böyle bir kanaate, nasıl varabiliyorsun, dedim.

Sen diye hitap ederek, deminden beri seni izliyorum, Bürokrat bir görünümün var, yanında zarif bir hanımefendi olduğu halde, sert bir şekilde, somurtup, hiçbir şey konuşmadan düşünceli, düşünceli bakan, mutsuz bedbin

duran biri, benim yaşam tecrübelerime göre ancak hâkim olabilir, dedi.

Daha önce tanıdığımı zannetmediğim yabancı biri, hiç te alışık olmadığım bir usul. Öfkem iyice artmıştı. Hadsiz kabul ettiğim adama, haddini bildirmek istemişim ki...

Bana, kızma, seninle neden böyle konuştuğumu açıklayacağım. Bana yaşımı söyler misin dedi.

42 yaşındaydım. Adamda, 50-55 yaşların da gösteriyordu. Adama dik, dik bakmaya devam ettim. Israr etti.

50-55 yaşlarında olabileceğini söyledim. Adam aynı yüz ifadesiyle, 50-55 yaşların da olan sensin, ben 85 yaşındayım. Sen, benden yaşlı görünüyorsun, dedi.

Kimliğini çıkarıp göstererek, Hacettepe üniversitesinden emekli profesör olduğunu, Amerika birleşik devletleri Hudson Üniversitesinde, Yrd. Prof. Olarak görev yaptığını, yaz aylarında Türkiye'ye geldiğini söyleyerek, seni kızdırdığım için kusuruma bakma, dedi.

Gerginliğim azalmıştı. Hâkim olduğumu, şimdilerde Yargıtay savcısı olarak görev yaptığımı söyledim.

"Her zaman Pozitif düşünceli olmalısın. Her koşulda yapabilecek iyi bir şeyin olduğuna inan, ne kadar sıkıntılı işlere bakarsan bak, hayata ve kendine güven, hayatı olağan akışına bırak. Beyni öldürme, Beynini, çok çeşitli olarak devamlı çalıştırmalısın. Beyin ne kadar çalışırsa, vücudunda sıhhatli kalacaktır. Yargıtay savcılığı yapıyorsun, bilgi birikimini insanlarla paylaş, kitaplar yaz. Azrail kapını çalıp, haydi gidiyoruz deyinceye kadar da, beynini

çalıştırmaktan vazgeçme. Bak görüyorsun, seni görüp, sana takılıncaya kadar da ben, otobüs beklerken bulmaca çözüyordum” dedi.

O sırada durağa yaklaşan otobüsü görünce, veda ederek otobüse bindiği gibi uzaklaştı. Bir daha kendisini hiç görmedim.

Etkilenmişim.

Söylediklerini düşündüm.

“Beyni öldürme. Bilgi birikimini insanlarla paylaş, kitaplar yaz”. Hiç beklemediğim bir anda, alışık olmadığım bir üslupla karşıma çıkan, daha sonra tüm aramalarım rağmen ulaşamadığım ve bir daha göremediğim bir büyüğüm önüme bir hedef koymuştu.

Yazgım, kendisinden istifade edilecek, kitaplar üretme yoluna, beni hazırlıyordu.

Bir okul olan Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığında, yedi yıla yaklaşan çalışmamın cesaretiyle, yazgımın yönetmesiyle, yargı alanında ki birikimlerimi, değerlendirmeye karar verdim. Kitap yazmak, kolay bir şey değildi.

Yargıtay Ceza Dairelerinin, davalara ilişkin içtihatlarını, uygulayıcıların anlayabileceği şekilde, kısa ve öz olarak derlemeye başladım. Suç konularına göre sınıflandırdım. Türk Ceza Kanunu ve ceza Muhakemeleri Usulü kanunu maddeleri altına yerleştirmeye başladım.

1999 yılında yayınladığım ilk kitabımın amacı, uygulayıcıyı doğrudan içtihatlarla, delilleri değerlendirmeye ve tartışmaya sevk etmek olduğundan, ayrıca madde açıklanmasına gerek duymamıştım.

Kitabımı yayınevleri aracılığıyla değil kendi imkânlarımla çıkarmak istedim.

Kitabı yazmak, okuyucunun beğenisini kazanmak, Kapak tasarımını yapmak, matbaada bastırmak, okuyucuya ulaştırmak, okuyucunun beğenisini kazanmak öyle kolay şeyler değildi.

Eşim 1999 Yılı'nın eylül ayında görev yaptığı Yargıtay Cumhuriyet Savcılığı görevinde, emekli olmaya karar vermişti. Yirmi kusur yıl süren hâkimlik hizmetinin karşılığı olarak yedi bin lira emekli parası almış ve Kitabımın basım ve dağıtım harcamaları için emekli ikramiyesinin tamamını bana vermişti.

Sorumluluğum artmıştı. Kitabımın ilgi görmemesi halinde, eşimin her kuruşu hak edilmiş emekli ikramiyesini ziyan etmiş olacaktım.

1341 sayfadan oluşan ilk kitabımı kendi imkânlarımla özel bir matbaada bastırdım. 2500 adet bastırmıştım. Yargı merkezlerine hâkim, savcı, avukat meslektaşların incelemesi için kargo ile gönderdim.

Kitap büyük ilgi gördü. Dokuz aylık bir sürede bütün kitaplarım tükendi. Kitabımı talep edenlerin pek çoğunun taleplerini karşılayamadım.

1999 yılında yayına giren ilk kitabım.

SUNUŞ

Yargı mensuplarına ve uygulayıcılara faydalı olabileceği inancıyla, her an bir el kitabı şeklinde yararlanabilmelerini temin amacıyla bu kitabı hazırlamış bulunuyorum.

Her maddenin açıklamasını yapan içtihatlar uygulamaya yön veren YARGITAY YÜKSEK MAHKEMELERİ'nin özellikle ağırlıklı 1999 yılından başlayan en yeni kararlarıyla donatılmış olduğundan uygulayıcı, doğrudan Yüksek Mahkeme kararıyla "delilleri değerlendirmeye ve tartışmaya" sevk etmek için, ayrıca madde açıklaması yapılmasına gerek duyulmamıştır.

Kitapta en son değişiklikleriyle Türk Ceza Kanunu, Çıkar amaçlı Suç Örgütleriyle Mücadele Kanunu ile Yargıtay Kanununun 14.üncü maddesine göre Ceza Dairelerinin görevine suçlar ve kanun maddeleri ve kavramlara göre arama çizelgesi, sırasıyla konulmuştur.

Kitabın hazırlanmasında özellikle teşvik, kararlarının derlenmesi düzeltme ve dizgi işlemlerinde yoğun gayret ve katkısı bulunan can arkadaşım, eşim, onursal Yargıtay Savcısı Ayşe Nurcan Erol'a ve beni bu zor ve yorucu çalışmaya yönlendiren, içtihatları ile katkı sağlayan kıymetli meslektaşlarıma ve kitabın hazırlanmasında tüm emeği geçenlere sonsuz şükran duygularımı arz ediyorum.

Başlangıçta arz ettiğim gibi uygulayıcıların bir el kitabı olarak kullanacağına inandığım bu çalışmaların, meslektaşlarıma yararlı olacağını görmek benim için en büyük ödül olacaktır.

Saygılarımla,

Haydar EROL
Yargıtay Cumhuriyet
Savcısı

İlk kitabıma gösterilen bu ilgi ve alaka beni çok mutlu etmişti. Tepkiler çok güzeldi. Sunuş bölümünde belirttiğim gibi Kitabım, uygulama da uygulayıcıların yani hâkim, savcı, avukat ve ilgili hukukçuların, ellerinden düşürmedikleri el kitabı olarak, kullanılmaya başlamıştı.

Kitabımdan yararlananların olumlu tepkileri üzerine olmalı ki, kitap talepleri yoğunlaştı. İkinci baskı yapma yerine, 1642 sayfadan oluşan, birinci kitabımın içeriğinden tamamen farklı ikinci kitabımı hazırladım.

Bu kitabımda, birinci kitabımda yer alan hiçbir içtihadı kullanmadım. Her maddenin açıklamasını yapan ve uygulayıcıya yön veren, Yargıtay Yüksek Dairelerinin özellikle, 2000 yılından başlayan en yeni kararlarına yer verdim. TCK 1999 kitabımın ikinci baskısını yapmayarak, uygulayıcıların TCK 1999, TCK 2000 adlı kitaplarını iki cilt olarak kullanılmalarını, her iki kitaptan ayrı ayrı yararlanmalarını sağladım.

Kitaplarımı, okuyucu kütlesine duyduğum saygının bir gereği olarak, 70 mg kaliteli beyaz kâğıtlara bastırıyor, yıpranmasına meydan vermemek için iplik dikişle sıvama ciltler yaptırıyordum.

Kitaplar ilgi görünce, yayın evlerinden talep gelmeye başladı. Önerdikleri telif ücretlerinin, verilen emeğe, göz nuruna karşı çok az olduğunu görünce, tek başıma yoluma devam etmeye karar verdim.

TCK 2000, adlı kitabım da yayına girmesinden itibaren altı ay gibi kısa bir zamanda tükendi. İlgi, istek devam ediyordu. Adı geçen eserimizin, yargı mensuplarınca, yoğun ilgiyle tüketilmesi ve benimsenmesi üzerine, değişik bölgelerden çok sayıda meslektaşım, benden ayrıca maddelerin de açıklanmasını içeren bir çalışma yapmam konusunda, yoğun istekte bulunmuşlardı.

Bu istekler üzerine, uygulamaya yön veren, yüksek Yargıtay'ın içtihatları doğrultusunda kolay, anlaşılabilir şekil ve öz biçimde, her madde ile ilgili açıklamalar yaparak, madde açıklamalarına uygun Yüksek Mahkeme kararlarını derleyerek, 1551 sayfadan oluşan en son değişiklikleri ile birinci maddesinden 588.nci maddesine kadar madde açıklamalı, en yeni içtihatlı 765 sayılı TCK 2003 adlı kitabımı yayınladım.

On üç yıl süren Yargıtay Savcılığı görev süremde, İċti-hatlı Türk Ceza Kanunu 1999, 2000, 2003, İċti-hatlı Ceza Muhakemesi Usulü Kanunu 2002 adlı dört adet kitabım yayınlandı.

2002 yılında yayına giren 1412 sayılı Ceza Muhakemesi Usulü Kanunu adlı kitabım 1106 sayfa idi, kitapta 7201 sayılı tebligat kanunu ve tüzüğü, 3682 sayılı Adli Sicili Kanunu, 647 sayılı cezaların infazı hakkındaki kanun ve bu kanunun, uygulamada sık kullanılan, hapis cezalarının paraya çevrilmesi, taksitlendirilmesi ve cezaların ertelenmesine yönelik 4, 5, 6 maddelerine ilişkin Yargıtay'ın en son kararlarına yer vermiştim.

2005 yılında Yasama organı tarafından, 765 sayılı Türk Ceza Kanunu, 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu yürürlükten kaldırıldı. Yerine 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu adıyla yeni düzenlemeler kabul edildi, yürürlüğe girdi.

Yasal düzenlemeler, oturmuş istikrar kazanmış kavramları ya kaldırmış, ya da büyük ölçüde değiştirmişti.

Yeni suç tanımlamalarına ilişkin yerel mahkemelere itikal eden olaylarda, yerel mahkeme kararları oluşmamıştı. Karar olmayınca bu kararları denetleyecek

olan Yargıtay'ın, yayınlanmış yol gösterici görüşleri de oluşmamıştı.

Uygulayıcı zordaydı.

Yeni TCK ve Yeni CMK'nın anlaşılabilir olması için kitabı hazırlayanlar, uygulayıcılarla sık sık toplantılar yapmaya başladılar.

Ankara'da yapılan İl Cumhuriyet Başsavcıları ve Ağır Ceza Mahkemesi Başkanlarının da katıldığı böyle bir toplantıya, Yargıtay'ı temsilen, Yargıtay Üyesi sıfatıyla, bende katıldım. Yasalarda yer alan ancak uygulamada sıkıntı yaratacağını tespit ettiğimiz maddeleri ve yeniden düzenlenmesi gereğini, gerekçeleriyle anlattım.

Uygulayıcı arkadaşlarımın büyük bir çoğunluğunun desteklediği görüşlerimiz, yasayı hazırlayan, saygı değer öğretim görevlisi arkadaşlarımızca not edildi.

Değerlendirip, Kanun koyucunun önüne getirebileceklerini söylediler. İlerleyen günlerde de, tespit edilen konularda kanun koyucu yeni düzenlemeler yaptı.

Her iki kitapla ilgili çalışmalar yaptım. 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu kitaplarımı hazırladım.

Gündüzleri yargısal görevimi yapıyor, geceleri ise kitaplarımı hazırlıyordum. Çok az tatil yapıyor, çok az uyuyordum. Vücudum bu çalışma tarzına uyum göstermişti.

Kitaplarım ilgi görüyordu, hâkimlerin kürsülerinde ve kitaplıklarında en çok kullanılan kitaplar olmuştu. Uygulayıcılar, Kitaplarımı yargılama esnasında kürsülerinde, ellerinin altında bulunduruyorlardı.

Hâkimler ve savcılar, yargılama konusu olaylarla ilgili benzer olayların, Yargıtay çözümlerini, kitaplarım da bulduklarını söyleyerek beni onurlandırıyorlar ve teşvik ediyorlardı. Bu kabuller, övgüler bütün yorgunluğumu alıyordu.

2006 yılında yayınladığım, 1598 sayfadan oluşan "Adli Yargı İlk Derece Mahkemelerinde Ceza Yargılaması ve Uygulaması" adlı kitabım, talep patlaması yaptı.

Bu kitap, Hukuk fakültelerini bitirip, Hâkim-Savcı mesleklerine geçen genç meslektaşlarımızın, göreve başladıklarında yoğun bir şekilde karşılarında çıkan sorunları, ayrıntılarda boğulmadan, çözüme yönelik yapılması gerekenleri, örneğin ölümle sonuçlanan bir olayda;

ceset üzerinde inceleme yaparken, ölünün kimliğini belirleme ve adli muayene, ölü muayenesinde dikkat edilecek hususlar, iç muayene, otopsi, gömülme olayı olmuş ise mezar açılması, zehirlenme şüphesi üzerine yapılacak işlemler, silahla, zehirlenme sebebiyle, suda boğulmak suretiyle, asılmak suretiyle, yanma suretiyle, şüpheli ölümler, vücuttan parça alınması, arama ve El koyma kuralları, Telekomünikasyon yoluyla yapılan iletişimin tespiti ve denetlenmesi, gizli soruşturmacı ve teknik araçlarla izleme kuralları, anlaşılır şekilde anlatıyordu.

Bundan sonraki kitaplarım, ustalık kitaplarına dönüştü. "2010 yılında üç ciltten oluşan 4597 sayfalık, açıklamalı 5237 sayılı TCK kitabım, 2286 sayfalık çalışmamı tek ciltte topladığım 4700 en yeni içtihadın değerlendirildiği CMK kitaplarımı birer yıl arayla yayımlandı.

HAYDAR EROL

Yargıtay Üyesi

ADLİ YARGI

İLK DERECE MAHKEMELERİNDE

CEZA YARGILAMASI

VE UYGULAMASI

- Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun
- Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun
- Ceza Muhakemesi Kanunu
- Ceza Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun
- Denetimli Serbestlik ve Yardım Merkezleri ile Koruma Kurulları Kanunu
- İnfaz Hakimliği Kanunu
- Tebligat Kanunu
- Tebligat Tüzüğü
- Adli Sicil Kanunu ve Yönetmeliği
- Çocuk Koruma Kanunu
- Elektronik İmza Kanunu
- Kabahatler Kanunu
- Avukatlık Kanunu
- Basın Kanunu

2006

1991 yılında başladığım Yargıtay Cumhuriyet savcılığında hizmet sürem, 13 yıla yaklaşmış ve bu görevde epeyce kıdem almıştım. Her hâkimin, yargı sürecinde ulaşmak istediği Yargıtay Üyeliğine seçilmek arzusu benim de en büyük arzumdur. Seçilme şartlarım oluşmuştu.

Yargıtay Üyeliği seçimlerinde, Yüksek Hâkimler Kurulu, Seçilme şartlarını oluşturan adaylardan, 45 yaşını bitirmiş 60 yaşını dolduranlar arasında, Yargıtay Cumhuriyet Savcıları, Yargıtay Tetkik Hâkimleri, Adalet Bakanlığı Merkez Teşkilatı ve Adli yargı Taşra teşkilatı kadrolarından, kontenjanlar oluşturuyor ve buna göre seçimleri yapıyordu.

Yargıtay Üyeliğine seçilmek isteyenler, şartlar oluşmuş ise aday olduklarını, Yüksek Kurula arz ediyorlar, tüm kurul üyelerinden randevu alarak kendileriyle görüşüyorlar ve Üyelik görevine aday olduklarını açıklıyorlar ve kendilerini anlatıyorlardı.

İlk kez adaylığını açıklayanların, aynı dönem seçilmesi, istisnalar dışında pek mümkün olmuyordu. Bu nedenle adaylar, seçilinceye kadar, her seçim sürecinde yeniden aday olduklarını açıklıyorlar, kendilerini anlatmaya devam ediyorlardı.

Seçimlerin objektif bir bakışla yapıldığını söyleyemem. Yüksek Kurul Üyelerinin sübjektif kanaatleri, seçim zamanlarının konjonktürü, adayın şansını belirliyordu.

Yargıtay üyeliğine yönelik İlk adaylığımı, 2000 yılında açıklamıştım.

Yargıtay Cumhuriyet Savcılığı kontenjanından aday oluyordum.

Tüm yargı mensupları arasından, Yargıtay Üyeliğine seçilme hakkını elde etmiş en az bin kişi arasında, yarışa giriyordunuz. Bu nedenle aday olduğunuzda, seçilme şansınız, diğer kontenjandan aday olanlara göre daha yüksek idi. Yargıtay savcılığı kontenjanından iki kişi, Yargıtay Üyeliğine seçilecek olup, bu kontenjandan seçilme şartlarını taşıyan savcı sayısı, 60 kişilik kadro içinde, 10 kişiyi bulmuyordu.

Bu kurumda 13 yıldır çalışıyordum. Düzenlediğim tebliğ namelerde isabet oranım çok yüksek idi, dört adet kitabım yayınlanmış ve yargı mensupları arasında büyük ilgi görüyordu.

Diyarbakır Dicle Üniversitesi sosyal Bilimler Enstitüsünde yüksek lisans yapmıştım. Yargıtay Daire başkanları ve üyeleri arasında tanınıyor ve seviliyordum. Sosyal ilişkilerim çok iyi idi. Seçilme şansı yüksek olanlar arasında, en başta benim adım sayılıyordu.

O zamanlar da Adli tatil 20 Temmuz da başlar, 06 Eylülde biter ve yargı mensupları yeni adli yıl çalışmalarına başlardı.

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığında, 01 Temmuz-20 Temmuz arası okunması gereken dosyalar, öncesinde haziran ayında, eşit bir şekilde bölümlerde çalışan savcılara paylaştırılır, okudukları dosya sayısına eklenir, Yargıtay savcıları dosyalarını bitirdiklerinde, 01 Temmuz sonrasında iş durumlarına göre tatile çıkarlardı.

Ben de dosyayı bitirmiş ve tatil hazırlığı yapıyordum ki, Başsavcı adına idari işleri yapan savcımız,5 çuvaldan oluşan bir dosyaya itiraz düşünüldüğünü, dosyayı Başsavcı beyin, bana verilmesini emrettiğini ve tatile gitmeden okuyup kendisine bilgi vermemi istediğini söyledi.

Çocuklar tatil havasına girmişti. İdari savcı arkadaşşıma, elimdeki dosyaları okuyup, tebliğ namelerini hazırlayıp, imzalayıp, dosyaları teslim ettiğimi, tatil programı olmayan ve Ankara'da bulunan başka bir arkadaşşıma vermesini rica ettim.

İsmime tevzi yapıldığını, kendisinin yapacağı bir şey olmadığını söyledi.

5 çuval dosya incelemesi bir haftada bitmezdi.

Çaresiz 5 çuvalı ve içindeki 42 klasör dosyayı okumaya başladım.

Dosya bir gasp dosyası idi. Çok sayıda sanığı vardı. 33 olayda 33 mağdura karşı işlenmiş gasp iddiası olmasına rağmen, mahkeme sanıkların eylemlerini tek bir suç saymış, teselsül (zincirleme suç) nedeniyle verilen tek ceza, arttırılmıştı.

Tüm dosyada yaptığım inceleme ve tespite göre, sanıklar hakkında, 33 mağdura yönelik olarak 33 kez gasptan mahkûmiyet hükmü kurulması gerekiyor idi. Ama sanıklar aleyhine temyiz yapılmadığı, için yasa gereği aleyhe bozma yapmak ta mümkün değildi.

Okumam ve incelememin üstünden On gün geçtikten sonra, inceleme raporumla, Başsavcı beyden randevu olarak makama çıktım. Dosyayı özetledim, Mahkeme kararına itiraz edilmesini gerektirir bir halin olmadığına dair görüşümü anlattım.

Başsavcımız, anlatımlarımı dinledikten sonra, düşüncemden farklı olarak, bozma sebeplerini belirterek bu yönde itiraz dilekçesi ile dosyanın Ceza Genel kuruluna götürülmesini emretti. Başsavcıma, 42 klasörün incelenmeyen sayfasının bulunmadığını, tüm dosya kapsamında, lehe itiraz değil, sanıklara çok az ceza verildiği için aleyhe itiraz yapılması gerektiğini ancak aleyhe bozma yasağı nedeni ile işlem yapılamadığını, sanıklar lehine itiraz yazmanın, dosya kapsamında mümkün olmadığını, itirazı yazması için dosyayı bir başka savcıya vermesini arz ettim.

Başsavcı bey kendisine akıl verir gibi konuşmama çok kızdı ve görüşmenin bittiğini bildirdi. Makamdan çıktım.

Ertesi gün idari savcı arkadaşımız, Başsavcı beyin, bana çok öfkeli olduğunu, adli tatil biter bitmez, Eylül ayında, Yargıtay Savcılığı görevimden, taşra teşkilatına atanmak

üzere iadem için Yüksek kurula yazı yazılması konusunda emir verdiğini, söyledi.

Eylül ayının onuncu günüydü. Yüksek Hâkimler kuru-
lundan, Yargıtay Üyeliğine seçildiğime dair haber verdiler.
Yargıtay Üyeliği seçimleri biraz daha gecikmiş olsa, taşra
kadrolarına iade edilmiş olacak, Yargıtay savcılığı konten-
janından aday olamayacak, iade sebebi de gözetilerek,
belki de bir daha seçilme şansı da bulamayacaktım.

Yazgımın götürdüğü yolda yürümeye devam ediyordum.

Dördüncü adaylık açıklamam, kurul üyelerinde karşılık bulmuştu.

Çok mutlu olmuşum. Yazgımı oluşturan Rabbime bir kez daha hamd ettim.

Yargıtay Üyeliklerine Seçme Kararı
Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Başkanlığından:

K. Tarihi: 10/09/2003

K. No: 340

1) Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkif evleri Genel Müdürü	20923	Ali Suat ERTOSUN,
2) Ankara Ticaret Mahkemesi Başkanı	22900	Musa TEKİN,
3) Tekirdağ Ağır Ceza Mahkemesi Başkanı	22958	Mehmet EKMEKÇİ,
4) Yargıtay Cumhuriyet Savcısı	21937	Doç. Dr. Ali Rıza ÇINAR,
5) Yargıtay Cumhuriyet Savcısı	22572	Haydar EROL,
6) Yargıtay Tetkik Hâkimi	20649	Mehmet ARAL,
7) Yargıtay Tetkik Hâkimi	24378	Sevim ÇETİN,
8) Yargıtay Tetkik Hâkimi	23635	Mehmet Akif MENDİ,
9) Yargıtay Tetkik Hâkimi	23604	Satılmış ALTINGÖZ,
10) Ankara Ağır Ceza Mahkemesi Başkanı	20696	Ömer Yılmaz ÇAMLIBEL,
11) Ankara Hâkimi	24545	Nail ÖZKILIÇ,
12) Antalya Hâkimi	20996	Halim KAYAPINAR,

Yargıtay Üyeliklerine seçilmişlerdir.

Yargıtay Başkanlık Divanı, Yargıtay Üyesi olarak beni 5.ci Ceza Dairesinde görevlendirdi.

Bu Daire işbölümü kuralları uyarınca; Zimmet, Rüşvet, Cinsel dokunulmazlığa karşı suçların denetim incelemesini yapıyordu. Yargıtay'ın önemli dairelerinden biriydi. Suçların ceza miktarları çok yüksekti. Özellikle, Cinsel Dokunulmazlığa karşı suçlar, insan benliğini sarsan, vicdanları rahatsız eden olaylardan oluşuyordu.

Yargıtay Üyeleri arasında, ismimin takdirle öne çıkması, bu dairede göreve başladığım ilk günlerde, Dairemin benimsediği, istikrarlı bir şekilde uygulamaya devam ettiği, haksız bulduğum, yasalara aykırı bulduğum içti-hadına karşı çıkmamla başladı.

Ziraat bankasında memur olarak çalışanlara zimmet suçunda, diğer özel banka çalışanlarından farklı olarak, daha fazla ceza veriliyordu.

TC. Ziraat Bankası personelinin, memur gibi cezalandırılabilmelerinin yasal dayanağı, yasa koyucu tarafından ortadan kaldırılmıştı. Bu nedenle, Ziraat Bankası personeli hakkında, 25.11.2000 tarihinden sonra gerçekleştirdiği zimmet eyleminden dolayı 765 sayılı TCK'nın 202. maddesinin uygulanması yasal olarak olanaksız hale gelmişti.

Banka personelinin eylemleri, 4603 sayılı Yasa ile bankalar, 4389 sayılı Bankalar Yasasına tabi kılınmış, personelin görevleri ile ilgili olarak banka aleyhine gerçekleştirdikleri eylemler, anılan Yasanın 22. maddesinde suç olarak düzenlenmiş, düzenlenen zimmet suçu ise, unsurları ve öngörülen özgürlüğü bağlayıcı ceza yönünden TCK' nın 202. maddesinde düzenlenen zimmet suçundan bir farklılık taşımakta idi.

Her iki kanun arasındaki farklılık ise, 4389 sayılı Yasanın 22. maddesinde zimmetin basit halinde birlikte para cezası öngörülmemiş olması ve suçun kamu bankalarına karşı işlenmesi halinde cezanın artırımı tabi tutulmamış bulunması idi.

Bu kadar lehe olan bir düzenleme ve mevzuat hükümleri varken, Yüksek Mahkeme ısrarla, Ziraat bankasında memur olarak çalışanların zimmet suçunda, TCK, hükümlerini uyguluyor, 2000 yılından bu yana uyguladığı, içtihadını değiştirmiyordu.

Müzakereler sırasında, 5.Ceza Dairesi başkanı ve üyelerine, bu konuyu bütün dayanakları ile belgeleriyle anlatmama rağmen, mahkeme çoğunluğu, bankalar arasında, Ziraat bankası memurlarına karşı aleyhe sonuçlar oluşturan uygulamayı değiştirmeyi uygun bulmuyordu.

Bu kararlarına katılmadığımı bildirdim, karşı görüşümü bir doktora tezi gibi, karara yazdım.

Karşı oyum, düşüncem Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığınca yerinde görülerek, Daire kararına itiraz edildi. Dosya Yargıtay Ceza genel Kuruluna gönderildi. Burada sırasını bekleyen dosyamız, inceleme sırası geldiğinde, Yargıtay Ceza genel Kurulunda, bu konu geniş bir şekilde konuşuldu, tartışıldı.

Dairemiz çoğunluk görüşü, düşüncelerini anlattı, karşı oy sahibi olarak ben, düşüncemi, gerekçelerimi kurula anlattım. Heyet üyeleri geniş bir katılımıla düşüncelerini ve kabullerini anlattılar. Müzakere tamamlandığında, Yargıtay Ceza Genel Kurulu, karşı oyum yönündeki itirazı, yerinde buldu ve büyük bir çoğunlukla, 5.Ceza Dairesinin, yıllar süren Ziraat bankası çalışanlarını memur kabul eden uygulamasına son verdi. Dairenin kararını bozdu.

Daire Genel Kurulun bozma kararını benimsedi ve yıllardır uyguladığı içtihadını, Ceza Genel Kurulu kararı yönünde değiştirdi.

Yargıtay Ceza Genel Kurulunun 8.2.2005 tarih ve 5-146-7 sayılı kararını önemine binaen sunuyorum

“Sanığın, Başkan Ziraat Bankası Şubesi müdür vekili ve muhasebecisi olarak görev yapmaktayken, 04.04.2001 tarihinde Bursa şubesinden H, tarafından, adına 25 milyar liralık telefon havalesi yapılmış gibi, kendi görev ve yetkisinde olan telefon muhtelif tahsilat alındısı düzenleyerek söz konusu parayı çekmek suretiyle zimmet suçunu işlediği iddia ve kabul edilerek, TCK’nın 202/1-son, 202/3, 59/2, 219/son maddeleri uyarınca cezalandırılmasına karar verilmiştir.

Açıklanan bu oluştta ve sanığın eyleminin sübuta erdiği hususunda bir uyuşmazlık bulunmamaktadır. Özel Daire ile Yargıtay C.Başsavcılığı arasındaki hukuki uyuşmazlık, sabit olduğu kabul edilen zimmet eylemi nedeniyle sanık hakkında TCK’nın 202. maddesinin mi, yoksa 4389 sayılı Bankalar Yasasınının 22. maddesinin mi uygulanacağını belirlenmesine ilişkindir.

Uyuşmazlık konusunda sağlıklı bir hukuki çözüme ulaşılabilmesi için, yasal düzenlemelerin ve Öğretideki görüşlerin incelenmesinde yarar bulunmaktadır.

18.06.1984 tarihli Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 60. maddesi, "Bu Kanun Hükmünde Kararname'ye ait tabi teşebbüsler, bunlara ait müessese ve bağlı ortaklıklar ile teşekkül ve kuruluşların ilgili olduğu bakanlıklar ekli listede gösterilmiştir." hükmünü taşımakta olup, KHK.ye ekli (A) listesinde İktisadi Devlet Teşekkülleri sayılmıştır. TC. Ziraat Bankası da bu listede yer almaktadır.

29.01.1990 tarihli Mükerrer Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 399 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Personel Rejiminin Düzenlenmesi ve 233 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin, 3771 sayılı Yasa ile değişik 11. maddesinin (b) bendinde ise, "Teşebbüslerin ve bağlı ortaklıkların paralarına ve para hükmündeki evrak ve senetlerine ve diğer mevcutlarına karşı işledikleri suçlar ile bilanço, tutanak, rapor ve benzeri her türlü belge ve defterleri üzerinde işledikleri suçlar ile ifa ettikleri görevlerinden doğan suçlardan dolayı memur sayılarak haklarında Türk Ceza Kanununun 2 nci kitap üçüncü ve altıncı baplarındaki hükümler uygulanır." hükmü yer almaktadır.

Bu hükümde belirtilen, TCK'nın "Devlet İdaresi Aleyhine İşlenen Cürümler" başlığını taşıyan üçüncü bap

birinci faslının, 202. maddesinde zimmet suçları düzenlenmiş olup, anılan madde; "Görevi sebebiyle kendisine tevdi olunan veya muhafaza, denetim veya sorumluluğu altında bulunan para veya para yerine geçen evrak veya senetleri veya diğer malları zimmetine geçiren memura altı yıldan on iki yıla kadar ağır hapis ve meydana gelen zararın bir misli kadar ağır para cezası verilir.

Yukarıdaki fıkrada gösterilen cürüm, dairesini aldatacak ve fiilin açığa çıkmamasını sağlayacak her türlü hileli faaliyette bulunmak suretiyle işlenmiş ise faile on iki yıldan aşağı olmamak üzere ağır hapis ve meydana gelen zararın üç misli kadar ağır para cezası verilir. Zararın, kovuşturma yapılmadan önce tamamıyla ödenmiş olması halinde yukarıdaki fıkralarda yazılı cezaların yarısı, ödeme hükümden önce gerçekleştirilmiş ise üçte biri indirilir. Meydana gelen zararın ödenmemesi halinde mahkemece ödettirilmesine re'sen hükmlenir.

Bu fiiller kamu bankaları aleyhine işlenmiş ise faile verilecek ceza üçte bir oranında artırılır." hükmünü taşımaktadır.

Bu maddeye göre zimmet suçu, memur veya özel yasası gereğince memur gibi cezalandırılan bir kimsenin, kendisine tevdi edilen veya görevi nedeniyle saklama, denetim veya sorumluluğu altında bulunan para veya para yerine geçen belge veya senet ve sair taşınır malları kendisi veya üçüncü kişiler yararına mal edinmesi ve failde mal edinme (zimmete geçirme) kastının bulunmasıyla oluşur.

25.11.2000 tarihli Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 4603 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası, Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketi Ve Türkiye Emlak Bankası Anonim Şirketi Hakkında Yasanın 1. maddesi ise;

“1.Bu Kanunun amacı, Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası, Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketi ve Türkiye Emlak Bankası Anonim Şirketinin (bankalar) çağdaş bankacılığın ve uluslararası rekabetin gereklerine göre çalışmalarını ve özelleştirmeye hazırlanmalarını sağlayacak şekilde yeniden yapılandırılmaları ile hisse satışlarına ilişkin düzenlemelerin ve hisselerin tamamına kadarının özel hukuk hükümlerine tabî gerçek ve tüzel kişilere satışının gerçekleştirilmesidir.

2.Bankalar, anonim şirket statüsündedirler. Bu Kanunda yer alan hükümler dışında 4389 sayılı Bankalar Kanunu ile genel hükümlere tabidirler.

3.Bankaların çalışma konuları ve amaçları, merkezleri, sermaye miktarları, hisseleri, genel kurulları, yönetim ve denetim organları, hesapları ve kârlarının dağıtımı ile faaliyetlerine, devir, birleşme, fesih ve tasfiyelerine ilişkin diğer esaslar, ana sözleşmelerinde gösterilir.

4.Bankaların yıllık faaliyetleri 4389 sayılı Bankalar Kanununun 13 üncü maddesinin 2 numaralı fıkrasında belirtilen bağımsız denetim kuruluşlarınca incelenerek rapora bağlanır. Bu raporlar bankaların genel kurullarına sunulur.

5.233 sayılı Kamu İktisadî Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname, 399 sayılı Kamu İktisadî Teşebbüsleri Personel Rejiminin Düzenlenmesi ve 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddele-
rinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname, 3346 sayılı Kamu İktisadî Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenme-
sinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu, 6245 sayılı Harcırah Kanunu ve 237 sayılı Taşıt Kanunu ile bunların ek ve değişikliklerine ilişkin hükümler ile 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamalarının Düzenlenmesine ve Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanununun 13 üncü maddesi ve 6762 sayılı Türk Ticaret Kanununun 277 nci maddesi bankalar hakkında uygulanmaz." hük-
münü taşımaktadır.

4389 sayılı Bankalar Yasasının "Adli suç ve cezalar" başlığını taşıyan 22. maddesinin 3. bendinde ise;

"Banka yönetim kurulu başkan ve üyeleri ile diğer mensupları görevleri dolayısıyla kendilerine tevdi olunan veya muhafazaları, denetim veya sorumlulukları altında bulunan bankaya ait para veya sair varlıkları zimmetlerine geçirirlerse altı yıldan oniki yıla kadar ağır hapis cezası ile cezalandırılacakları gibi bankanın uğradığı zararı taz-
mine mahkûm edilirler. Bu fıkrada gösterilen suç bankayı aldatacak ve fiilin açığa çıkmamasını sağlayacak her türlü hileli faaliyette bulunmak suretiyle işlenmişse faile oniki yıldan aşağı olmamak üzere ağır hapis ve meydana gelen

zararın üç katı kadar ağır para cezası verilir. Ayrıca meydana gelen zararın ödenmemesi halinde mahkemece re'sen ödettilmesine hükmolunur. Zararın kovuşturma yapılmadan önce tamamıyla ödenmiş olması halinde cezaların yarısı, ödeme hükümden önce gerçekleştirilmiş ise üçte bir oranında indirilir." hükmü yer almaktadır.

Yukarıda yer verilen yasal düzenlemeler bir arada değerlendirildiğinde; TC. Ziraat Bankasının bir Kamu İktisadi Teşebbüsü (KİT) olduğu ve sermayesinin tamamının Devlete ait olduğu açıktır. 399 sayılı KHK'nin 11/b maddesi uyarınca personelinin memur sayıldığı ve memur gibi cezalandırılabilirliklerinde de kuşku bulunmamaktadır.

Nitekim yerleşmiş yargısal kararlarda da bu esas nazara alınarak, TC. Ziraat Bankası personeli, görevleriyle ilgili suçları nedeniyle memur gibi cezalandırılmıştır.

Ancak, 25.11.2000 tarihinde 4603 sayılı Yasanın yürürlüğe girmesi ile birlikte, bu Yasanın 1. maddesinin 2. ve 5. bentlerinin açık hükmü gereğince, TC. Ziraat Bankası, Türkiye Halk Bankası ve Türkiye Emlak Bankası özel hukuk statüsüne tabi bir anonim şirket haline dönüştürülerek, personeli hakkında 233 ve 399 sayılı KHK'lerin uygulanması olanağı ortadan kaldırılmış, hatta Devlet kurumu olmanın doğal uzantıları olan Harcırah Yasası, Taşıt Yasası gibi yasaların hükümlerinin de artık bu bankalar için uygulanmayacağı esas getirilmiştir.

Bir başka anlatımla, TC. Ziraat Bankası personelinin memur gibi cezalandırılabilmelerinin yasal dayanağı, yasa koyucu tarafından ortadan kaldırılmıştır. Bu nedenle, TC. Ziraat Bankası personeli hakkında, 25.11.2000 tarihinden sonra gerçekleştirdiği zimmet eyleminden dolayı TCK'nın 202. maddesinin uygulanması yasal olarak olanaksız hale gelmiştir.

Bunun yanında banka personelinin eylemleri suç olmaktan çıkartılmamış ve 4603 sayılı Yasa ile anılan bankalar, 4389 sayılı Bankalar Yasasına tabi kılınmıştır ki, personelin görevleri ile ilgili olarak banka aleyhine gerçekleştirdikleri eylemler anılan Yasanın 22. maddesinde suç olarak düzenlenmiştir.

Anılan maddede düzenlenen zimmet suçu ise, unsurları ve öngörülen özgürlüğü bağlayıcı ceza yönünden TCK'nın 202. maddesinde düzenlenen zimmet suçundan bir farklılık taşımamaktadır. Her iki madde arasındaki farklılık, 4389 sayılı Yasanın 22. maddesinde zimmetin basit halinde birlikte para cezası öngörülmemiş olması ve suçun kamu bankalarına karşı işlenmesi halinde cezanın artırımı tabi tutulmamış bulunmasıdır.

Uyuşmazlık konusu öğretilerde de ele alınmış ve Doç. Dr. Fatih Selami Mahmutoğlu, Ekonomik Suçlar Bağlamında Kredi Hukukundan Kaynaklanan Suç ve İdari Suçlar adlı eserinde, "4603 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası, Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketi Ve Türkiye Emlak Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanun'un, bu bankalara 399 sayılı KHK'nin uygulanamayacağına ilişkin

1. maddesinin 5. fıkrası, 4743 sayılı Mali Sektöre Olan Borçların Yeniden Yapılandırılması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un söz konusu bankaların yönetim, denetim ve tasfiye kurulu üyelerinin ceza ve idare hukuku bakımından memur sayılmayacaklarına ilişkin geçici 1. maddesi ve 4603 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesinin (3) numaralı fıkrasının, "Bankalarda 31.12.2002 tarihinden sonra özel hukuk hükümlerine tâbi olmayan personel çalıştırılmaz" şeklindeki 6. maddesi göz önüne alındığında, bu bankalar açısından TCK. 202/5'in uygulanamayacağı söylenebilecektir" şeklinde konuyu ele almış ve aynı esası kabul etmiştir. (sh. 231)

Erol Çetin ise, Memur Suçları adlı eserinde; "25 Kasım 2000 tarihli Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 4603 sayılı Yasanın 1. maddesinin 2. bendi ile Ziraat Bankası, Halk Bankası ve Emlak Bankası 4389 sayılı Bankalar Yasasına ve genel hükümlere tabi anonim şirket durumuna getirilmiş, bu maddenin 5. bendi ile de sözü edilen üç banka hakkında 233 ve 399 sayılı KHK'lerin uygulanmayacağı bildirilmiştir.

Daha sonra 31 Ocak 2002 tarihli Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 4743 sayılı Yasanın geçici 1. maddesinin son fıkrasında da "Ziraat Bankası, Halk Bankası ve Emlak Bankasının yönetim, denetim ve tasfiye kurulu üyelerinin ceza ve idare hukuku bakımından memur sayılmayacakları" bildirilmiştir.

Bu yasal düzenlemeler karşısında, personeli ceza hukukunda memur sayılmayan ve KİT personelinin memurlar

gibi cezalandırılmalarının yasal dayanağını oluşturan 399 sayılı KHK.nin 11. maddesinin (b) fıkrasına da tabi olmayan Ziraat Bankası, Halk Bankası ve sonradan tasfiye edilmiş olan Emlak Bankası görevlileri 4603 sayılı Yasanın yürürlük tarihi olan 25 Kasım 2000 tarihinden sonra işledikleri kimi suçlar nedeniyle dahi memurlara uygulanan yasa hükümleriyle cezalandırılmayacaktır.

Bu durumun hukuksal sonucu olarak da bu kimseler 25 Kasım 2000 tarihinden sonra işledikleri zimmet, rüşvet, görevi savsama ve görevde yetkiyi kötüye kullanma suçları gibi memur suçlarıyla cezalandırılmayacaklar, ancak işledikleri zimmet suçları nedeniyle haklarında özel banka görevlilerinde olduğu gibi 4389 sayılı Bankalar Yasasının 22/3. maddesi uygulanabilecektir. Bu yasal değişiklik sanık lehine yapılmış bir değişikliktir” görüşünü ileri sürmüştür. (2. Bası, sh.391)

Gerek yasal düzenlemelerin açıklığı, gerekse öğretilerde kabul edildiği üzere, TC. Ziraat Bankası personelinin 25.11.2000 tarihinden sonra memur gibi cezalandırılabilmelerinin yasal dayanağının kalkmış olması karşısında, yalnızca bankanın sermayesinin Devlete ait olması nedeniyle kamu bankası statüsünü sürdürdüklerinden bahisle bu kimselerin memur gibi cezalandırılacakları kabul edilemez. Kaldı ki, 4743 sayılı Yasanın yalnızca söz konusu bankaların yönetim, denetim ve tasfiye kurulu üyelerini memur olmaktan çıkarttığı, diğer personelin memurluk statülerinin devam ettiğini kabul etmek de olanaksızdır. Zira bir kurumun üst düzey sorumluluk

taşıyan yöneticilerinin istisna tutularak memur sayılmayıp, alt düzey personelinin memur sayılmaları, temel idare hukuku ilkelerine ve yukarıda belirtilen açık yasal düzenlemeye aykırı olacaktır.

Öte yandan, söz konusu banka personelinin, bir sonraki aşama olan özelleştirme aşamasında yeniden memur sayılacakları ve bunun da çelişki yaratacağını ileri sürmek de olanaksızdır. Çünkü bu konudaki ilkeler 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamalarının Düzenlenmesine Ve Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Yasada ortaya konulmuş olup, bu Yasanın 7. maddesinin 3. fıkrası, "Özelleştirme İdaresi Başkanlığı ile Özelleştirme programına alınan kuruluşlarda çalışan personel ile sözleşmeli olarak çalıştırılan personel Türk Ceza Kanununun 279 uncu maddesinde yazılı memurdan sayılırlar ve bu personelin, özelleştirilmenin paralarına ve para hükmündeki evrak ve senetlerine ve mevcutlarına karşı işledikleri suçlar ile bilanço, tutanak, rapor ve benzeri her türlü belge ve defterleri üzerinde işledikleri suçlar ile ifa ettikleri görevlerinden doğan suçlardan dolayı haklarında Türk Ceza Kanununun ikinci kitap üçüncü ve altıncı baplarındaki hükümler uygulanır." hükmünü taşımakta olup, özelleştirme programına alınmış olan kuruluşların personelinin, özelleştirmenin mallarına karşı işledikleri eylemlerden dolayı memur gibi cezalandırılacakları esası getirilmiştir.

Özelleştirme programına alınma yöntemi ise aynı Yasanın 17. maddesinde düzenlenmiş olup, buna göre

ilgili kuruluş Özelleştirme Kurulunca verilecek ve Resmi Gazetede yayımlanacak bir kararla programa alınacaktır. Bu karar öncesinde her kuruluşun önceki statülerinin aynen devam edeceği ve Özelleştirme Kurulunun kararı ile birlikte bütün varlığıyla Özelleştirme İdaresine devredilmiş sayılacakları esası getirilmiştir. Bu nedenle özelleştirme programına alınan kuruluş bir anlamda Özelleştirme İdaresinin malı haline gelmekte ve denetimin güçleşmesi karşısında özel hukuka tabi olarak iş akdiyle alınmış personel dahi memur gibi sayılanlar statüsüne tabi tutulmakta ve eylemleri, özelleştirmenin mallarına karşı işlenmiş sayılarak memur gibi cezalandırılacakları hükme bağlanmaktadır. Yoksa., kuruluşların personelinin "memur" kavramı açısından aşamalarda farklı statülere tabi kılınması söz konusu değildir. Kaldı ki, TC. Ziraat Bankası henüz özelleştirme programına alınmamıştır. Bu nedenle personelinin, özelleştirmenin mallarına karşı suç işlemesi hali de bulunmamaktadır."

Somut olayda TC. Ziraat Bankası personeli olan sanık, zimmet eylemini, 4603 sayılı Yasanın 25.11.2000 tarihinde yürürlüğe girmesinden sonra, 04.04.2001 tarihinde gerçekleştirmiştir. O halde, suç tarihi itibarıyla memur gibi cezalandırılması olanağı bulunmayan sanık hakkında TCK'nın 202. maddesinin uygulanması da olanaksızdır.

4603 sayılı Yasanın 1. maddesinin 2. bendi uyarınca TC. Ziraat Bankası, 4389 sayılı Bankalar Yasasına tabi kılındığından, sanık, sabit olan zimmet eylemi nedeniyle Bankalar Yasasının 22. maddesinin 3. fıkrası uyarınca

cezalandırılmalıdır. Bu itibarla Yargıtay Başsavcılığı itirazının kabulüne, Özel Daire kararının kaldırılmasına ve Yerel Mahkeme hükmünün, suç niteliğinin belirlenmesindeki isabetsizlik nedeniyle bozulmasına karar verilmelidir. (CGK.8.2.2005 5-146-7)”

Yargıtay Üyesi olduktan kısa bir zaman sonra, Adalet Akademisi Başkanlığından, Akademide, öğretim görevlisi olarak görev alma teklifi aldım.

1985 yılında yürürlüğe giren, Hâkim ve Savcı Adayları Eğitim Merkezi Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ile adlî ve idari yargı hâkim ve savcı adaylarının yetiştirilmelerini sağlamak üzere Ankara’da, Adalet Bakanlığına bağlı Hâkim ve Savcı Adayları Eğitim Merkezi kurulmuştu.

Ankara’nın Dış kapı semtinde, daha önce, Altındağ Adliyesi hizmet binası olarak görev yapan bina, Hâkim ve Savcı Adayları Eğitim Merkezi olarak uzun yıllar görev yaptı. Eşim, Yargıtay Cumhuriyet Savcısı görevindeyken, bu merkezde, öğretim görevlisi olarak uzun yıllar, ders verdi, Hâkim ve Savcılar yetiştirdi.

Avrupa Birliği’ne katılım sürecinde üye ülkelerdeki mevzuata ve uygulamalara uyum sağlamak amacıyla, hukuk alanındaki eğitim ile diğer görevleri yerine getirecek bağımsız bir kurumun oluşturulması ihtiyacının

doğması üzerine, 2003 yılında 4954 sayılı Türkiye Adalet Akademisi Kanunu kabul edilerek, tüzel kişiliğe sahip, bilimsel, idari ve mali özerkliği olan Türkiye Adalet Akademisi kuruldu.

Faaliyetlerini Etlık-Dış kapı' semtinde sürdürmekte olan Türkiye Adalet Akademisi, 2005 yılında yargı Akademisi olarak Avrupa'nın en büyük yerleşkesi olan, içerisinde eğitim ve idare binaları ile sosyal ve spor tesislerinin yanında, 384 yatak kapasitesine sahip yatılı tesis bulunan İncek-Ahlatlıbel mevkiindeki yeni yerleşkeye taşındı.

Bu yeni oluşumun, en başında görev alarak, öğretim görevlisi olarak dersler verdim. Yargı sistemimize katkı sağlayan, hâkim ve savcılarımızın yetişmelerine katkı sağlamaktan, onur duydum, keyif aldım, mutlu oldum. Bir harf öğretmenin, manevi hazzını tattım.

Yargıtay 5.Ceza Dairesi üyesi olarak, İş bölümü kurları kapsamında görevlendirildiğimiz suçların, denetim incelemesini yaptığımız dosyalar da, suçun niteliği, iç dünyamı huzursuzluğa sokması, insana duyduğum saygıyı sarsması nedenleriyle Cinsel Dokunulmazlığa karşı suçları, dinlemeyi sevmiyordum.

Bu suçlarda, 5.Ceza Dairesi; Cinsel suçlarda genellikle olayın görgü tanığının bulunmadığı hallerde, mağdur ya da mağdure ve ailesinin, şikâyetçi olması halinde, ortaya çıkan sonuçların, kendi ırz, namus ve itibarlarına

daha zarar verecek şekilde olması, mağdurun başına gelenlerin duyulmasıyla toplum kesimlerinde yaşayacağı sıkıntılar karşısında, mahkûm olan failden, daha fazla zarar gördükleri olgusu gözetildiğinde, gerçeğe aykırı olarak, faile suç isnadında buldukları iddiasının, kabul edilemeyeceği düşüncesinde idi.

Mağdur faili suçluyor Failde, suçlamayı inkâr ediyorsa, mağdur tarafın beyanlarına itibar ediyor ve failin suçunu işlediği kabul ediliyordu.

Yüksek Dairenin bu içtihadı kural olarak doğru olmakla beraber, bazen bu kural kötüye kullanılıyordu.

Özellikle kocalarının baskılarından bıkan, şiddet gören ya da daha özgür bir yaşam içinde olmak isteyen eşler ve kız çocukları, baskıdan kurtulmak için kocalarının, babalarının, kendilerine karşı cinsel suç işlediğini iddia ediyorlardı.

Bir iddia ve bir inkâr. Olayı gören kimse yok.

Baba ya da koca, kendisine bir kumpas kurulduğunu, kızının ya da karısının yanlış davranışlarına karşı koyduğu için tedip, disiplin kuralları nedeniyle, kendisinden kurtulmak isteyen kızının, karısının iftirasına uğradığını söyleyerek feryat ediyordu.

Böyle olaylarda adalet tesis etmek, böyle bir içtihat karşısında kolay olmuyor, verilen kararlar, vicdanımı rahatsız ediyordu.

Ya baba bu suçu işlememiş ise, ya doğruyu söylüyor, kızı da annesi ile beraber yalan söylüyorlar ve babayı başlarından uzaklaştırmak istiyorlarsa...

Suçun cezası çok ağırdı. Bir Kul olarak, mahkemenin verdiği cezayı denetleyecek, oyuyla karara katılacak olan ben, yanlış bir kararın vebalinden kendimi nasıl koruyacaktım.

Suçun sübutunun net olmadığı, ihtimallerin değerlendirildiği olaylarda, kuvvetli olsa da, ihtimallere göre mahkûmiyet hükmü kurulamayacağına inanıyor, şüphe oluşmuşsa, oluşan şüphenin, Evrensel Hukuk Kuralları uyarınca, fail lehine değerlendirilmesi gerektiğine inanıyordum.

Bir suçsuzu, suçlu ilan etmektense, bir suçluyu, suçsuz ilan etmenin daha doğru olduğunu, kabul ediyordum.

Bu tür davalarda, daire çoğunluğu, oluşturduğu ve istikrar kazandırdığı içtihatı doğrultusunda, kararını veriyordu. Açıkladığım düşüncem yönünde, sübuta yeterli delilin bulunmadığı olaylarda, çerçeve içtihata ve çoğunluğun kabullerine katılmayarak, karşı görüşlerimi yazmaya başladım.

Daireye uyum sağlayamamıştım. Bu sebeplerle, yaklaşık altı aydır çalıştığım ve mutlu olmadığım bu Daireden ayrılmaya, başka bir dairede görev almaya karar verdim.

Yargıtay Birinci Başkanına düşünce mi arz ettim. Beni anladığını söyledi, yardımcı oldu ve Yargıtay Başkanlık divanı, Daire değiştirme dilekçemi kabul ederek, İkinci Ceza Dairesinde görev yapmama karar verdiler.

Yargıtay 2.ceza dairesi, taksirle adam öldürme ve yaralama, hakaret, tehdit, kasten yaralama suçlarına bakıyordu. İleriki yıllarda taksirle öldürme ve yaralama suçları 9.Ceza Dairesine verildi ve dairemiz hırsızlık suçlarına da bakmaya başladı.

Bu Dairede sekiz yıl çalıştım. Bu Daireden başkanlığa seçildim. Bu sürede çok tecrübe kazandım. Kitaplarımı yazmaya devam ettim.

2005 yılında 765 sayılı Türk Ceza Kanunu yürürlükten kaldırıldı.5237 sayılı Türk Ceza Kanunu yürürlüğe girdi. TCK, tümünden değişmiş yepyeni düzenlemeler gelmişti. Aynı şekilde 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu yürürlükten kaldırılmış 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu yürürlüğe girmişti.

Uygulamada sıkıntılar oluşmuştu.

Sık sık toplantılar yapılıyor, yargı mensuplarına, kanunları hazırlayanlar ve Yargıtay mensupları anlatımlarda bulunuyorlardı.

TCK ve CMK kitapları olan biri olarak, bu konuda görev almam yetkili makamlar tarafından istendi.

Konferanslar genellikle bir oturum başkanı yönetiminde, 2 ya da 4 konuşmacının katılımıyla oluyor, konuşmacılara 20-30 dakika süre veriliyor, bu sürede, kavramları, kurumları kökten değişmiş yasaların, anlatımı isteniyordu.

Bu kısa sürelerde, yapılan anlatımların, amaca uygun olmadığını, yarar vermediğini anlayarak, bu yöndeki davetlere katılmayacağımı, tek başıma konuşmacı olarak davet edilirse, sabahtan başlayarak, ucu açık bir şekilde dinleyiciler yoruluncaya kadar, zaman sınırlaması yapmadan, yeni Türk Ceza Kanunu anlatacağımı ve davetleri bu şart ile kabul edeceğimi söyledim.

Yargıtay Birinci Başkanlık Divanının, uygun görmesi ile pek çok ilde, Baroların, İl valilerinin ve Belediye Başkanlarının davetleri ile emniyet, jandarma ve yargı mensuplarına konferanslar verdim.

Tek konuşmacı olarak bulunduğum davetlerde, anlatımlarım çok ilgi gördü.

Yargıtay'ın uygulamaları ve bakışı altında yeni yasaya yönelik anlatımlarım, sabahleyin saat 09.30 da başlıyor, saat 19.00' a kadar sürüyordu.

Çocuklarını kreşten almak zorunda kalan çok az katılımcı dışında, salonlar gece dâhil, heyecanlı, ilgili katılımcılarla dolup taşıyordu.

Büyük bir keyif ve onur ile aylarca değişik illerde, hâkimler, savcılar, avukatlar, emniyet ve jandarma amirlerinin kalabalık bir şekilde bulunduğu salonlarda,

yorulmadan, usanmadan anlatımlarda bulundum, sorulan soruları uygulama kapsamında, cevaplandırmaya çalıştım.

Yargıtay Ceza Dairelerinin çalışma şekli şöyledir.

Adliye ceza mahkemelerinden karara çıkan dosyalar, Temyiz edilirse ilgili ceza dairesine gönderilmek üzere Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilir. Buraya gelen dosyalar incelenmek üzere sıraya alınır. Sırası gelen dosyalar, bölüm savcılarınca incelenir ve tebliğname düzenlenir.

Tebliğname ile dosya birlikte, iş bölümü kuralları uyarınca hangi dairenin görevine giriyorsa o daireye gönderilir. Dairede sırası gelen dosya, okunup raporunu hazırlaması ve karar verecek heyete anlatması için, Dairenin Başkanı tarafından, görevlendirilen daire tetkik hâkimine gönderilir. Dosyasını okuyan ve raporunu hazırlayan tetkik hâkimi, kendisine tahsis edilmiş takrir gününde, karar verecek heyete dosyayı anlatır. Düşüncesini ve Yargıtay Cumhuriyet Baş Savcılığının tebliğnamesini söyler. Daire başkanı ve 4 üyeden oluşan daire heyeti, takrir edilen dosyada vicdani kanaate ulaşırlarsa, yerel mahkeme kararının onanması ya da bozulması yönünde oylarını bildirirler.

Daire kararının uygulanabilmesi için, üç oyun aynı istikamette olması yeterlidir. Kararlar oy birliğiyle çıkabileceği gibi üç iki, dört bir şeklinde de olabilir. Oy

çoğunluğu dışında kalan üye, karşı düşüncesini gerekçeli olarak karara ekler.

Çoğu zaman bu farklı görüş, Yargıtay Cumhuriyet Baş Savcılığının katılımıyla itiraza konu edildiğinde dosya Yargıtay Ceza Genel Kurulunda incelenerek yerinde bulunduğu Dairenin çoğunluk kararı kaldırılıp, karşı görüş istikametinde karar vermesi mümkün olabilmektedir.

Denetim görevimiz esnasında verdiğimiz kararlar, bazen medyanın ilgi konusu oluyordu. Karaman Ermenek gazetesinde yer alan buradan da, Ulusal ve sosyal medya ya alıntı yapılan bir haber, şöyleydi;

“Yargı, cinsel özgürlükle, gelenek arasında kaldı. Ermenek’te görülen bir davada mahkeme, annenin isteği üzerine, yetişkin kızıyla aynı evde yaşayan sevgilisinin “konut dokunulmazlığını” ihlal ettiği gerekçesiyle evi terk etmesine karar verdi. Yargıtay 2. Dairesi’nin 4 üyesi ise “kızın yetişkin olduğunu, erkek arkadaşını kabule ve onunla özgürce ilişkiye girme hakkı olduğunu” savunarak kararı bozdu. Dairenin bir üyesi ise “gayrimeşru ilişkinin, yasal bir amaç olmadığını, geleneksel olarak hoş karşılanmaması” gerektiğini belirterek mahkeme lehine karar verdi.

Karaman Ermenek Asliye Ceza Mahkemesi’nden gönderilen bir dosya, Yargıtay 2. Ceza Dairesi’nde “Geleneksel bakış kriterleriyle mi, cinsel özgürlük kriterleriyle

mi karar verilmesi gerektiği” konusunda iki farklı görüş oluşturdu.

Almanya’da yaşayan P.A. adlı kadın, Ermenek’te kendisine ait evde, 46 yaşındaki boşanmış kızının ve iki torununun oturmasına izin verdi. Ancak kızı, annesine ait evi sevgisiyle paylaşmaya başladı. Almanya’dan kesin dönüş yapan kadın, kızının erkek arkadaşının evden ayrılmasını istedi. Temyiz edilen dosya Yargıtay’a taşındı.

Yargıtay 2. Ceza Dairesi’nin 4 üyesi, anne P.A.’nın şikâyetinde haklı olmadığı görüşünde birleşerek “1965 doğumlu ve eşinden ayrılmış kızıyla sevgilisinin uzun süredir bu evde, evli olmadıkları halde karı koca gibi birlikte yaşadıklarını” belirterek şu değerlendirmeyi yaptı: “Bu durumda, katılanın kızı üzerinde hukuki bir otoritesi ve kızının cinsel özgürlüğünü sınırlama yetkisi yoktur. Ergin olan kızının, erkek arkadaşını kabule ve onunla özgürce ilişkiye girme hakkı vardır. Sanığın, katılanın kızının rızasına dayanarak, katılanın kızı ile paylaştığı ortak konuta girmesi, hukuka aykırı olmadığı ve katılanın haklarına saldırı niteliğinde bulunmadığı açıktır.” Dairenin 4 üyesi bu görüşle mahkeme kararının bozulması gerektiğini bildirdi.

Yargıtay 2. Dairesi’nin karşı görüş bildiren tek üyesi ise Haydar Erol oldu. Erol, “Gayrimeşru ilişki yasal olmayan bir amaçtır. Zira meşru amaç, hukuka aykırı olmayan, hukuk düzeni tarafından haksız sayılmayan, yani hukuk düzenini bozmayan amaçlardır. Yerel, olaysal ve

geleneksel olarak hoş karşılanmamalı” görüşüyle konut dokunulmazlığı suçunun oluştuğunu bildirdi.

Yüksek Yargıç Haydar Erol, anne P.A.’nm kızının evlilik dışı birliktelik yaşadığı sanığa konutunu terk etmesini söyleyip, buna rağmen konutu terk etmemesinin fiili durum olduğunu belirterek “ Sahibinin rızasına dayalı olarak konuta girildikten sonra, bu rızanın geri alınması halinde konutun terk edilmemesi suç oluşturur” dedi. Daire, 4’e karşı 1 oyla mahkeme kararını bozarak, P.A’nın şikâyetini haklı bulmadı.”

Medya konusu olay ve içtihadın aslı şöyleydi.

“Konut (mesken), devamlı ya da geçici olarak kişilerin yerleşmek ve barınmak amacıyla oturmalarına elverişli yerlerdir. Bir yerin konut ya da eklenti olup olmadığı ise, ondan yararlanmaya hakkı olanların açık ya da örtülü biçimde sergilenen iradeleriyle belirlenir.

Türk Ceza Yasası’nın 116.maddesinde düzenlenen konut dokunulmazlığını bozma suçu, bireysel özgürlüğe karşı işlenen suçlardandır. Bu suçla korunan değer, konuttan yararlanmaya hakkı bulunanların kişi özgürlüğüdür. Bu varlık, değer ya da yararlar, her zaman ve her yerde değil ancak konut ya da eklenti sayılabilen yer koşulu ile sınırlıdır. Bu madde ile irade ve rıza özgürlüğünü ihlal ederek konut ya da eklenti sayılabilen yerlere girmeyi yasaklamıştır.

Konut, aile bireylerinden ya da birden fazla kişi tarafından birlikte kullanılması durumunda, birlikte oturanlardan

birinin konuta girme konusunda geçerli rızasından söz edebilmek için bu kişinin rızasına dayanarak giren failin(sanığın) konutta oturan başkalarının haklarını çiğnememesi gerekir. Başka bir anlatımla, konutu birlikte kullananlardan, bu kimsenin failin(sanığın) konuta girmesine ilişkin rızasının geçerli olması için, bu hukuka aykırı ve başkalarının haklarına saldırı niteliğinde bulunmamalıdır.

Somut olayda, Almanya'da yaşayan katılan, eşinden ayrılmış olan kızına ve torunlarına Türkiye'de bulunan konutunu (evini) devamlı oturmaları için koşulsuz olarak tahsis etmiştir. Kızı da kendisinin yararlanması için katılan tarafından verilen bu konuta aralarında resmi evlilik birliği de olmadığı halde sanığı da alarak, birlikte yaşamaya başlamışlardır. Katılanın kızı ile sanığın, katılanın evinde birlikte üç yıl kadar kaldıktan sonra, katılan Almanya'dan dönmüştür. Katılan, kızına oturması için bıraktığı konuta yerleşerek, kızı ve kızının birlikte karı koca gibi yaşadığı sanık ile birlikte oturmaya başlamıştır. Bu şekilde üç ay süre ile birlikte yaşayan katılan, daha sonra kızına sanığın eve gelmesini istemediğini bildirmiştir. Kızı ise, sanık ile uzun süredir bu evde birlikte yaşadığını, bundan sonra da birlikte yaşamaya devam edeceğini açıklamıştır. Katılan ise, sanığın kendi rızası olmadığı halde, kızının rızasıyla birlikte oturdukları mülkiyeti kendi adına olan konuta (eve) gelerek kızı ile karı koca gibi yaşadığı için konut dokunulmazlığını bozma suçunu işlediğinden dolayı şikâyetçi olmuştur.

Sanık, katılanın kızı ile bu konutta uzun süredir birlikte yaşamaktadır. Bu nedenle katılanın evine serbestçe girip çıkmaktadır. Katılanın kızı ise eşinden boşanmış, 14.11.1965 doğumlu olup ergindir ve eve serbestçe giren sanık ile resmen evli olmadığı halde, karı koca gibi birlikte yaşamaktadır. Bu durumda, katılanın kızı üzerinde hukuki bir otoritesi ve kızının cinsel özgürlüğünü sınırlama yetkisi yoktur. Ergin olan kızının, erkek arkadaşını kabule ve onunla özgürce ilişkiye girme hakkı vardır. Bu yüzden de, katılan annesinin Almanya'dan döndükten sonra, birlikte yaşadığı ortak konutun dokunulmazlığının bozulup bozulmamasında kendi rızası başta rol oynayacaktır.

Sanığın, katılanın kızının rızasına dayanarak, katılanın kızı ile paylaştığı ortak konuta girmesi, hukuka aykırı olmadığı ve katılanın haklarına saldırı niteliğinde bulunmadığı açıktır. Bu nedenlerle, konut dokunulmazlığını bozma suçu unsurları itibariyle oluşmadığı halde, sanığın hükümlülüğüne karar verilmesi yasaya aykırı olduğundan, hükmün BOZULMASINA (2CD.14.7.2010 18905-23843)

KARŞI OY:

Konut dokunulmazlığını bozmak suçu hak sahibinin rızası dışında konuta girmek veya rızası ile konuta girdikten sonra çıkmamak suretiyle işlenebilir. Konut dokunulmazlığını bozmak suçu ile Türk Ceza Kanununun korumak istediği yerler "mesken veya meskenin eklentileridir.

Konuta girmek, failin bütün vücudu ile tamamen konuta girmesi demektir. Konuta veya eklentisine nereden girildiğinin önemi yoktur. Konuttan çıkmamak, konut sahibinin rızası ile girilen konuttan, söz, hareket ve tavırlarıyla kendisini çıkmaya davet edilmesine rağmen, çıkmamaktadır. Konuta rıza olmadan, gizlice veya hileyle girilmesi hâlinde bu suç oluşmaktadır. Sahibinin rızasına dayalı olarak konuta girildikten sonra bu rızanın geri alınması hâlinde; konutun terk edilmemesi hâlinde suç oluşur. Açıklanan rızanın, sakatlanmamış olması gerekir.

Suçun, genel suç kastı ile işlenmesi yeterli olup özel suç kastı aranmamıştır.

Evlilik birliğinde aile bireylerinden birinin rızasının olması, hukuka uygunluk sebebidir. Konutun birden fazla kişinin ortak kullanması durumunda, bunlardan birinin rızasının olması, hukuka uygunluk sebebidir.

Konut, sahibinin rızasıyla bu yere girilmesi hâlinde suç oluşmayacaktır.

Rızanın varlığı veya yokluğu, failin davranışlarına; amacına, giriş nedenine göre tespit edilmelidir. Yerel ve olaysal koşullar, gelenekler nazara alınmalıdır. Sütçünün süt, gazetecinin gazete, postacının mektup bırakmak için eklentiye girmesinde örtülü rıza mevcuttur. Ancak aynı yere, ırza geçmek, söz atmak tasaddi de veya sarkıntılıkta bulunmak, röntgencilik yapmak için girilmesinde rızanın varlığı kabul edilemez. Çünkü konut sahibinin huzuru, güvenliği bozulmuş, kişisel özgürlüğü ihlâl edilmiştir.

Bu itibarla; konuta girilmedi, burayı kullanma ve tasarruf etme hakkına sahip olanların rızalarının tespiti zımında, sanığın davranışları değerlendirilmeli, giriş amacı araştırılmalı, olaysal olarak değerlendirme yapılmalıdır.

Her halde de rıza açıklamasının meşru bir amaca yönelik olması zorunludur.

Meşru amaç, hukuka aykırı olmayan, hukuk düzeni tarafından suç kabul edilmeyen, haksız sayılmayan, yani hukuk düzenini bozmayan amaçlardır. Ortak kullananlardan birinin, şehvet amacıyla bir başkasını konuta alması hâlinde, meşru bir amaca yönelik olmadığından, vaki rızası geçersizdir.(Haydar Erol Gerekçeli ve Açıklamalı Türk Ceza Kanunu 2010 sayfa 2178-2179)

Bu konuda hemen hatırlanması gereken iki içtihadı birleştirme kararı;

“Karının çağırması üzerine, kocanın örtülü (zımni) olarak anlaşılan onamasızlığına karşın, cinsel ilişkide bulunmak maksadıyla, konuta girmek eylemi bu konutun dokunulmazlığını bozmak suçunu oluşturur. (İçt. Birl.K. 18.02.1942 21 - 4)

Hizmetçinin yasal olmayan bir maksat için eve aldığı kişinin bu hareketi, kendisini oradan çıkarmak hakkına sahip kimsenin rızası dışında olmuş demektir. Bu nedenle konut dokunulmazlığını bozmak cürmünü oluşturur.(İçt. Birl.K. 12.03.1941 38 - 8)” şeklindedir.

Genel açıklamalardan sonra somut olayımıza gelince: Katılan P, tapusu kendisine ait olan ve örneği Dosyada bulunan evinde suç tarihinden bir yıl öncesinden itibaren oturmaktadır.

Almanya'dan kesin dönüş yapmadan önce evini, eşinden ayrılan ve iki çocuğuyla yaşayan kızının kullanımına vermiş ve kesin dönüşten sonrada evine yerleşerek kızı ve torunlarıyla yaşamaya başlamıştır.

Konutun sahibi katılındır. Kızı Konutun ortak kullanani durumundadır ve gayri meşru ilişki içinde olduğu üçüncü bir kişiyi, konuta almaktadır. Kızın, yasal olmayan bir maksat için eve aldığı sanığın bu hareketi, kendisini oradan çıkarmak hakkına sahip kimsenin rızası dışında olmuş demektir. Bu kişi katılanın rızası dışında eve gelmekte ve kendisinin konuta girmesine müsaade etmeyen katılana, evde kızının da hakkı olduğunu söylemekte, evden çıkmamakta ve katılana karşı tavır koymaktadır.

Katılanın, sanığa konutunu terk etmesini söyleyip, sanığın konutu terk etmemesi fiili durumdur.

Sahibinin rızasına dayalı olarak konuta girildikten sonra bu rızanın geri alınması hâlinde konutun terk edilmemesi hâlinde, suç oluşur. Konutun ortak kullanani durumunda olan katılanın kızının, rıza açıklamasının meşru bir amaca yönelik değildir. Gayri meşru birlikteliği devam ettirmek, Meşru amaç değildir. Zira Meşru amaç, hukuka aykırı olmayan, hukuk düzeni tarafından haksız sayılmayan, yani hukuk düzenini bozmayan amaçlardır. Yerel ve olaysal

koşullar, gelenekler nazara alındığında ortak kullanılan ısrarı hoş karşılanmaz. Sanık hakkında yerel mahkemenin kurduğu hüküm isabetlidir ve Tebliğ nameye uygun olarak ONANMASI gerektiği düşüncesindeyim.”

Üye Haydar Erol

İki ceza Dairesi, haftada dört gün müzakere yapıyordu. Her gün, sabahleyin saat 09.00 da başlayan müzakere-ler, tetkik hâkimlerinin ellerindeki dosyalarının takrirleri bitinceye kadar devam ediyordu. Müzakereler gizli yapıldığı için müzakere salonuna kimse alınmıyordu. Her gün devam eden bu rutin uygulamada, bazen heyetin, adalet dağıtırken içinde bulunduğu stresi dağıtabilmek için, dosya aralarında mizahi davranışlarımız da oluyordu.

Bir gün heyete, şaka yaptığımı anlayamayacakları ciddiyetle, takılmak istedim.

Sabahleyin heyet müzakereye hazır vaziyette toplanmış iken başkana, başkanım izin verirsiniz çok etkilendiğim bir durumu anlatmak istiyorum, dedim.

Başkan bey, hayırdır Haydar Bey deyince, pek hayra benzemiyor başkanım dedim. Gece bir rüya gördüm, rüyamda şeklini hatırlayamadığım biri bana, yaşam sürem dolduğunu, bir ay içinde öleceğimi, ancak dünyadan

ayrılırken yanımda birini de götürebileceğimi, ailemin dışında, istediğim birini seçebileceğimi, 15 gün düşünme hakkım olduğunu, 15 gün sonra her hangi bir günde, dünyayı birlikte terk etmek istediğim ismi benden öğreneceklerini, seçimimi mutlaka yapmamı söylediğini, endişeyle uyandığımı, uyandığımda rüyamı net bir şekilde hatırladığımı, öleceğimi öğrenmenin ağırlığıyla, sabaha kadar uyuyamadığımı anlattım.

Bu rüya üzerinde iyice düşündüğümü, ölürken gideceğim yere, yanımda götürmek istediğim kişinin seçimini de daire arkadaşlarımın içinde yapmak istediğimi söyledim.

Başkan bey, Allah iyiliğini versin Haydar Bey, bende ciddi bir şey söyleyeceksin zannettim dedi. Üye arkadaşlar da gülmeye başladılar. Ben baştan beri görüdüğüm karamsar halimle, başkanım emin olun doğruyu söylüyorum, içinizde gönüllü olan varsa bana bildirsin, ben onu hemen kabul edeceğim, yoksa ben içinizden birini seçmek zorunda kalacağım, dedim.

Bu konuyu daha fazla uzatmadım.

Müzakerelere devam ettik.

15 gün doluncaya kadar da her müzakere günü üzgün, durgun ve düşünceli durdum, müzakereler bittiğinde, odama geçtim, bu sürede arkadaşların odalarına hiç gitmedim.

Benim sözlerim, bekleme süresindeki karamsar, düşünceli halim, arkadaşları etkilemişti.

Yüksek tansiyon hastalığıma dair sıkıntılarımı da bildikleri ve bu hastalığa bağlı olarak müzakere salonunda, bayıldığımı gördükleri için, bu adam gerçekten rüyasını mı anlattı diye, kuşkulanmaya başlamışlardı.

Bana hiç bir soru soramıyorlardı. Konuyu açmıyorlardı.

14.gün sabahında müzakereler başlamadan, başkanı, size daha önce bahsettiğim gün doldu. Benimle öbür tarafa kim gönüllü olarak gelmek istiyor dedim.

Başkan bey, Haydar Bey sen hala orada mısın dedi.

Kimseden ses çıkmıyordu. Bu kadar süre bekleyip, birden 14 gün önceki konuşmayı hatırlatıp benimle kim gelecek diye sormam, heyetteki arkadaşları tuhaflaştırmıştı.

Şaşırmış vaziyette tuhaf, tuhaf bana bakıyorlardı.

Hiç beklemeden, kimse benimle gelmeye gönüllü olmuyorsa, benim öbür tarafa gideceğim arkadaşımı seçmem gerekiyor. Şaka yaptığıma inandığınız ve beni ciddiye almadığınızı anladığım için, bende seçimimi yaptım ve hemşerim olan (.) beyi seçiyorum dedim.

Başkan, Haydar Bey, böyle bir şeyin şakası olmaz deyince, şaka yapmıyorum başkanım, ben bana söyleneni yapıyorum. Muhtemeldir ki bu gece bana yeniden görünecektir, o zaman da ben (.) beyin adını vereceğim dedim.

Ertesi gün müzakere boyunca hiç kimse ne oldu diye sormadı.

Bir ayın dolmasına bir hafta kala, Öğlene doğru (.) bey, tedirgin bir gülüşle, ne yaptın haydar bey, o rüyana geldi mi diye sordu. Ya sorma geldi, uyandığında gördüklerimi yine aynen hatırladım. Rüyamın gerçek olduğuna kesinlikle inandım. Yine sabaha kadar uyuyamadım. Kusura bakma senin adını verdim. Şimdi bekleyeceğiz, benim ölüm haberimi aldığından itibaren, eğer sen hala hayattaysan, gitmeye her an hazır olmalısın, dedim...

Dikkatli, dikkatli bakarak Ya, Haydar Bey, sen bir sürü rahatsızlık geçirdin, o taraflara sık sık gidip geliyorsun, bu kadar gidiş yapıyorsun ama her seferinde, bir yolunu bulup geri geliyorsun. Ben çok düşündüm, beni bir kere götürmeye kalkarlarsa, tövbe bir daha getirmezler. Ne olur gel, sen benden vaz geç, oraya götürmek için, kendine daha yakın birini bul, dedi.

2 Ceza Dairesinde Yargıtay Üyesi olarak görev yaptığım dönemde, dairemiz hakaret suçlarının da denetim incelemesini yapıyordu. Hakaret suçu ile ilgili değerlendirmeleri katı idi.

Benim düşüncem ise, bir hareketin tahkir edici olup olmadığına, bazı durumlarda, zamana, yere ve duruma göre değişebildiği gözetilerek, bir kişiye yönelik sözlerin veya yapılan davranışın o kişiyi küçük düşürücü, aşağılayıcı nitelikte olup olmadığını tayin ederken, toplumda

hâkim olan anlayışları, örf ve adetleri, göz önünde bulundurmak, gerektiği yönünde idi.

Bu belirlemede tarafların sosyal durumları, sözlerin söylendiği yer ve söyleniş şekli, söylenmeden önceki olaylar nazara alınarak suç vasfı tayin olunmalıdır, bu nedenle de genel bir kabulün, doğru olmadığını söylüyor ve karşı oyumuyla, daire çoğunluğunun kararına katılmıyordum.

Dairemiz, 29.03.2006 tarih ve 2006/7807-6196 sayılı kararında;

Bir apartman sakini ile yöneticinin, asansörde yük taşınmasına bağlı çıkan tartışmada, yönetim kurallarını hatırlatan yöneticinin, kendisini dinlemeyen, kuralları çiğneyen, apartman sakinine söylediği “terbiyesizlik etme” sözünden dolayı Beraat kararı veren, yerel mahkemenin kararını, “Şahsi davacının iddiaları, tanık anlatımları ve dosya içeriğinden, sanığın şahsi davacıya sarf ettiği terbiyesizlik etme sözlerinin sövme niteliğinde olduğu nazara alınmadan beraat hükmü kurulması” yasaya aykırıdır, diyerek oy çokluğuyla bozmuştu.

Ben ise bu karara katılmadım. Mahkemenin maddi gerçek karşısında benimsediği kabulün, oluş ve suç tanımına yönelik açıklamalara uygun olduğunu, Yerel Mahkemenin isabet taşıyan beraat kararının ONANMASI gerektiği düşüncesiyle, karşı oyumu yazdım.

KARŞI OY;

Hakaret fiillerinin cezalandırılmasıyla korunan hukuki menfaat, kişilerin şeref, haysiyet ve namusu, toplum içindeki itibarı, diğer fertler nezdindeki saygınlığıdır. (Erman/Özek, kişilere karşı işlenen suçlar)

Şeref, haysiyet; bir insanın onuruna dayanan varlığına yönelik inandığı iyi duygu ve buna saygı gösterilmesine yönelik talep diye tarif edilmektedir. Kısaca kişinin kişisel değeri, onurudur.

Hakaret suçunun oluşabilmesi için, bir kimseye onur, şeref ve saygınlığını incitecek ölçüde, somut bir fiil veya olgu isnat etmek ya da sövmek gerekmektedir. Hakaretin kişiyi küçük düşürmeye yönelik olması gerekir. Bir kişiye yönelik sözlerin veya yapılan davranışın o kişiyi küçük düşürücü aşağılayıcı nitelikte olup olmadığını tayin ederken toplumda hâkim olan anlayışları, örf ve adetleri göz önünde bulundurmak gerekmektedir.

Bu belirlemede tarafların sosyal durumları, sözlerin söylendiği yer ve söyleniş şekli, söylenmeden önceki olaylar nazara alınarak suç vasfı tayin olunmalıdır. Nitekim Dairemiz "sanık tarafından kendisine yöneltilen sövme içeren sözler üzerine sanığa terbiyesizlik etme diyen davacının bu sözleri oluşa göre uğradığı davranış karşısında doğal bir tepki olarak değerlendirilebileceği incelenmeden sövme olarak kabulü" demek suretiyle bozma kararı vermiştir. (2.Ceza Dairesi 23.10.2000 10721-11154, Haydar Erol TCK.2003-Ankara 54-1254)

Somut olayın incelenmesinde; şahsi davacı ile sanığın, Şehitlik Mahallesi Karacalar Sokak 5.nolu apartmanda oturdukları ve sanığın suçun işlendiği apartmanın yöneticisi olduğu görülmektedir. Şahsi davacı ile sanığın aralarında çıkan tartışmanın asansörle yük taşınma meselesinden çıktığı dosya içeriğinden anlaşılmaktadır.

Apartman Yönetim Kurulu 12.1.2003 günlü oturumunda apartmanı koruyucu bir takım kararlar almış, aidat toplanmasını kararlaştırmış ve duyurularla asansörde yük taşınmamasını istemiştir. Buna ilişkin bilgi ve belgeler dosyaya sunulmuştur. Bu bilgi ve belgelerden, şahsi davacının birikmiş aidat borcu bulunduğu ve yönetim kurulu kararlarına uymamayı alışkanlık haline getirdiği anlaşılmaktadır.

Aynı apartmanda oturan tanıklardan A, şahsi davacının yaşının verdiği bir aksiliği olduğunu, O, ise, şahsi davacının, yönetim kararına rağmen katının önünü yıkamadığını, aidatlarını ödemediğini söylemiştir. Şahsi davacının balkon demirlerini yapan H'da şahsi davacı ile sanığın karşılıklı bağıştıklarını, şahsi davacının git başımdan demesi üzerine sanığın şahsi davacıya, terbiyesizlik etme dediğini söylemektedir.

Hükme esas alınan, mahkemenin üzerinde durduğu ve yüksek dairenin de hakaret tanımında yorumladığı söz budur. Olayın, yönetimin asansörle yük taşınmasının yasaklanmasına rağmen, şahsi davacının balkon demirlerini asansörle taşıması ve yangın merdivenini kapatması nedeniyle oluştuğu, dosya içeriğinden anlaşılmaktadır.

Şahsi davacı, birikmiş aidat borcu olan biridir ve yönetim kurulu kararlarına uymamayı alışkanlık haline getirerek, yönetimle sorun içerisindedir. Sanık apartman yöneticisi olarak görev yaparken, yönetim kurulu kararlarına aykırı işleme müdahale etmiş bu yüzden şahsi davacıyla tartışmıştır. 75 yaşlarında olan ve apartmanda aksi olarak tanınan şahsi davacının kendine bağırması, yönetim kararlarını dikkate almamakta ısrar etmesi ve git başımdan demesi üzerine söylediği, "terbiyesizlik etme" sözü uğradığı davranış karşısında doğal bir tepkidir. Kişinin onur, şeref ve saygınlığını incitecek seviyede sayılamaz.

Suç yeri Manisa ilidir. Sözün söylenmesindeki önceki olaylar değerlendirilmek durumundadır. Söyleniş şekli ve yeri önemlidir. Mahkemenin maddi gerçek karşısında benimsediği kabulü, oluş ve suç tanımına yönelik açıklamalara uygundur. Yerel Mahkemenin isabet taşıyan beraat kararının ONANMASI gerektiği düşüncesiyle sayın çoğunluğun kararına katılmıyorum."

Bu düşüncemi, pek çok olayda ısrarla tekrarladım. Daire çoğunluğu ise, suçu tanımlamadaki katı tutumunu sürdürdü.

Yargıtay İş bölümü kuralları uyarınca, hakaret suçları, 2 Ceza Dairesinden, 18 Ceza dairesine geçti. Bu daire ve bu daire kapatıldıktan sonra, hakaret suçlarına bakan 4

Ceza Dairesi, benim azınlıkta kalan karşı oy düşüncemi, çoğunluk görüşüne dönüştüdü.

Düşüncemin içtihat olması, mutluğu ile 2023 yılında, uygulamada kabul gören, Yargıtay 4 Ceza Dairesinin, 11/04/2022 tarih, 2021/40699 E,2022/9796 Sayılı kararını aşağıda sunuyorum.

“a-Hakaret fiillerinin cezalandırılmasıyla korunan hukuki değer, kişilerin onur, şeref ve saygınlığı olup, bu suçun oluşabilmesi için, davranışın kişiyi küçük düşürmeye matuf olarak gerçekleşmesi gerekmektedir. Bir hareketin tahkir edici olup olmadığı bazı durumlarda nispi olup, zamana, yere ve duruma göre değişebilmektedir. Kamu görevlileri veya sivil vatandaşa yönelik her türlü ağır eleştiri veya rahatsız edici sözlerin hakaret suçu bağlamında değerlendirilmemesi, sözlerin açıkça, onur, şeref ve saygınlığı rencide edebilecek nitelikte somut bir fiil veya olgu isnadını veya sövme fiilini oluşturması gerekmektedir.

Olay günü sanık...’ın, müşteki sanıklar... ve...’a söylediğı kabul edilen **“terbiyesizlik yapmayın”** şeklindeki sözün, muhatabın onur, şeref ve saygınlığını rencide edici boyutta olmayıp, rahatsız edici, kaba ve nezaket dışı hitap tarzı niteliğinde olduğu, dolayısıyla hakaret suçunun unsurları itibariyle oluşmadığı gözetilmeden, sanığın beraati yerine yazılı şekilde karar verilmesi, Kanuna aykırı

ve O Yer Cumhuriyet Savcısının temyiz nedenleri yerinde görüldüğünden, Tebliğ nameye uygun olarak, HÜKÜMLERİN, BOZULMASINA,”

2010 yılına geldiğimiz de hükümetten, Yargıtay ve Danıştay da iş yükünü azaltmak için, yasalarda değişiklik yapılacağı haberleri gelmeye başladı. Yargı reformu ve anayasa değişikliği konuları, kamuoyu gündemini büyük ölçüde oluşturuyordu.

08.02.2011 tarihinde, TBMM Genel Kurulunda, Yargıtay'ın iş yükünü azaltmak amaçlı, Yargıtay ve Danıştay'ın üye, daire sayılarını artıran, Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapan Kanun Tasarısı'nın tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanarak kanunlaştı.

Yargıtay'da hukuk dairelerinin sayısı 21'den 23'e, ceza dairelerinin sayısı ise 11'den 15'e çıkarıldı.

Yargıtay'da 4 adet yeni Ceza Dairesi kurulacaktı.

2011 yılında yürürlükte bulunan Yargıtay kanununun 30.ncu maddesi uyarınca;

Daire başkanı seçilebilmek için en az altı yıl süreyle Yargıtay üyeliği yapmış olmak zorunlu idi. Bu süre özellikle belirlenmiş haklı bir süre idi. Zira Daire başkanları; Dairelerinde ahenkli, verimli ve düzenli bir çalışmanın gerçekleşmesini ve işlerin mümkün olan süratle incelenip karara bağlanmasını sağlamak, dairenin kendi kararları arasında çelişkiyi önlemek amacıyla gerekli göreceği

bütün tedbirleri almak, dosyaları takdir edecek kişileri, bu esaslar uyarınca tespit etmek ve kendi yazmayacağı kararların hangi üye tarafından yazılacağını belli etmek, Kararların zamanında yazılıp dosyaların mahallerine iadesini sağlamak, Büro görevlilerini denetlemek, Büro personeli hakkında ilgili kanunda belirtilen uyarma, kınama ve aylıktan kesme disiplin cezalarını vermek, Kanunlarla verilen diğer görevleri yerine getirmek gibi çok önemli görevleri yerine getirmek zorundadır.

Bu ise bilgi birikimi ve deneyim gerektiriyordu. Yüksek yargının iş işleyişine yönelik bu bilgi birikimi, ancak bu sürede olgunlaşmakta ve oluşmaktadır.

Maalesef, bu süre tamamen siyasi sebeplerle ve çok yanlış olarak, 2014 yılında üç yıla indirildi.

Anayasamızın emredici hükümlerine göre yargı, bağımsız ve tarafsız olmak zorundadır. Yargısal faaliyetlerinde bu kurala uymak isteyen yargıya, siyaset her dönemde müdahale etme ihtiyacı duymuştur.

1978 yılında başladığım yargı meslek hayatımın her döneminde, özellikle idari tasarruflarda bunu hissetmişimdir.

Siyasi bakış ve müdahale sadece siyaset eliyle olmuyordu. Çoğu zaman yargının içinden çıkan- HSYK gibi kurulları oluşturan üyelere de bu bakış öne çıkıyordu. Atama, terfi ve tayinlerde bu kurulları oluşturan üyeler, kendi dünya görüşlerine, siyasi düşüncelerine yakın olanları diğerlerinin önüne çıkarıyorlardı.

Ben Yargıtay üyeliğinde, sekiz yılımı doldurmuştum. Ancak, belirttiğim bu siyasi bakış nedeniyle, bir ceza dairesine başkan olmak gibi bir hedef koymamıştım. Zira Yargıtay seçimleri objektif yapılıyordu.

Değişik düşünce gurupları arasında, ayrılık gösteren hizipler oluşmuştu. Seçimlerde başarılı olmak isteyenler, bu guruplara dâhil oluyor, guruplar da kendi üyelerini seçmek için her çabayı gösteriyordu. Güçlü, üye sayısı çok olan gurupların üyesi olmayanlar, bir seçimde aday olduklarında, yeterli oyu alamadıkları için girdikleri seçimi kaybediyorlardı.

Bu dönemde Yarsav kısa adıyla yargıçlar ve savcılar birliği kurulmuştu. Sol düşüncede olanların oluşturdukları bu birliğe, Yargıtay'dan da katılım çok yüksek olmuştu. Bu oluşumdan rahatsız olanlar, özellikle sağ düşüncede olanlar da, Yarsava alternatif olarak, Demokratik yargı adıyla Demokrasi ve özgürlükler için yargıçlar ve savcılar birliği kurmuşlardı.

Bu oluşumlar benim hiç hoşuma gitmiyordu. Tarafsız ve bağımsız olmaları gereken yargı mensuplarının, gruplaşmaları hiç hoş değildi.

Bu nedenle hiçbir guruba ya da hizbe dâhil olmamıştım.

Şimdi ise, dört yeni ceza dairesi kurulacak, seçimlere yeni seçilecek 160 yeni üyede dâhil olacaktı.

Yargıtay'da bir göreve atama ile değil, seçimle geliniyordu.

Yargıtay üyeleri, bir göreve talip olduklarında, göreve aday olmak ve seçime katılmak zorundaydılar.

Yargıtay'da bir göreve aday olduğunuz da, seçilebilmek için yasa gereği salt çoğunluk aranıyordu.

160 üye atanmadan önce, 250 üyesi olan Yargıtay'da, seçilmek için 126 oy almanız gerekiyordu. 160 üye göreve başladığında üye sayısı, 410 kişi olduğunda, seçilebilmek için, salt çoğunluk 206 olacaktı. Diğer bir anlatımla seçilebilmek için, Yargıtay Üyesi, 206 üyenin oyunu almak zorundaydı.

Ne kadar liyakatli olursanız olun, grup desteğiniz yoksa seçilebilmek için yeterli olan 126 oyu alamıyordunuz. Bir gurubunuz yoksa bitaraf (tarafsız) olmakla öğünüyorsanız, salt çoğunluğu bulmak imkânsız olduğu için, seçilemeyeceğimi bildiğimden seçimleri bile bile kaybetmemek için, 4 yeni daire kurulmasından önceki dönemde, yargılama görevim dışında idari bir görev almak için, herhangi bir seçime katılmak gibi düşüncem de yoktu.

Ceza Dairelerinde altı yılını doldurmuş üye sayısı çok değildi.

Yeni bir daireyi kurmak, bu dairenin görev ve vizyonu nu oluşturan kişi olmak, yeni içtihatlarla yargıya, katkı sağlamak fikri beni heyecanlandırdı. Yayınlanan kitaplarım, Yargıtay Ceza Genel kurullarındaki performansımı değerlendiren üye arkadaşlarımla, aday olmam

konundaki yönlendirmeleriyle, yeni kurulan Ceza Dairesi başkanlığına aday olmaya karar verdim.

Yargıtay'ın seçim geleneklerinde aday, oy talep ettiği üyenin odasına gider kendisini anlatır, neden aday olduğunu izah eder, Oy verecek olan kişi de, adayın bizzat gelip adaylığını açıklamasını beklerdi. Bunu yapmaya, sadece bu sebeple oy vermeyen arkadaşlardan bahsedilirdi.

4 yeni Ceza Dairesi kurulduğunda, 160 kişilik yeni üye seçimi henüz yapılmamıştı. Seçimler için zaman kısa olacaktı. Yeni üyeler seçilmeden, zaman kazanmak için, müzakereler tamamlandığında mevcut 250 üyeye adaylığımı açıklamak için, dolaşmaya başladım.

Bir üye odasında, bir iki dakikadan fazla kalmadan, adaylığımı açıklıyordum.

Başkan seçilecek boş daireler, 12-13-14-15 ceza daireleri idi. Hangi dairenin, hangi suç tiplerine bakacağı belli değildi. Bu nedenle de, hangi ceza dairesine aday olduğum bile belli değildi. Mesleki birikimim, sadece Yargıtay'da geçen 21 yıllık hizmetimle, Türk Ceza Kanununun tümü üzerine açıklamalı kitaplar yazarı olarak, hangi daire olursa olsun, hangi işle görevlendirilirse, görevlendirilsin, yapabilirim diye düşünüyordum.

11 Mart 2011 tarih 27871 sayılı resmi gazetede, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Başkanlığının, 24.02.2011 tarih ve 92 sayılı kararı yayınlandı. Aynı anda 160 üye ataması yapıldı. Yargıtay tarihinde toplu üye seçimleri

örnekleri vardı. Ancak 160 sayı büyüklüğünde toplu üye seçimi, ilk defa oluyordu. Yeni bir gurup oluşuyordu...

Seçilen üyelerin dörtte üçten fazlasının, Adalet akademisinden öğrencilerim, Yargıtay'da kurslarıma katılan, yayınlanmış kitaplarımdan yararlanan ve bir şekilde beni tanıyan, mesleki faaliyetlerinde yardımlarımı görmüş hâkimler ve savcılar olduğunu gördüm. Seçilenlerin büyük çoğunluğunun Adalet akademisinde hocası, ağabeyi idim.

Seçilen üyeler, Yargıtay'a kayıtlarını yaptırıp resmen göreve başladılar.

Göreve başlayan bu yeni üyelerin, görev yapacakları daireleri belli olmadığı gibi Yargıtay'da oturabilecekleri odaları bile yoktu.

Yargıtay yönetimi, hükümetten yeni bir bina talep ediyor, teklif edilen binalar değerlendiriliyordu.

Yeni seçilen üyeler, boş Yargıtay üyesi odalarına, onar kişi olarak yerleştiriliyordu. Yeni daireler kurulup faaliyete geçinceye ve yeni seçilen üyelerin, görev yapacakları daireleri belli oluncaya kadar bu odaları kullanacaklar ve seçimlerde oy kullanabileceklerdi.

Küçük bir odaya, aynı anda on kişinin girmesi ve oturması mümkün değildi.

Arkadaşlar, odalarına gelmiyorlardı. Bu nedenle de odalarında bulabilmek de kolay olmuyor ve yeni seçilen

üyelere, daire başkanlığına aday olduğunuzu söyleyemiyor, kendinizi anlatabilmeniz mümkün olmuyordu.

Boş dairelerin başkan seçimlerinden önce, kurulu dairelerin, 4 yıllık görev süresi dolan başkanlarının, yenileme seçimleri yapılıyordu.

Yargıtay 11 Hukuk dairesinde mevcut başkanın yaş nedeniyle emekli olması üzerine, bu daireye başkan seçilecekti. Başkanlığa, okul arkadaşım rahmetli Mehmet Kılıç aday olmuştu. Karşısında başka aday da yoktu. İlk turda seçilmesi bekleniyordu. Seçilme salt çoğunluğu sayısı 206 olmuştu.

Bu sırada Yargıtay'ın geleneklerinde olmayan bir şey oldu.

Mehmet Bey ilk turda seçilmek için gereken salt çoğunluğa ulaşamamıştı. Zira seçimde, yeni seçilen 160 üye, aynı anda, topluca, birlikte boş oy kullanmışlardı.

Bu Yargıtay'da ilk defa oluyordu. Topluca boş oy kullanımı ikinci, Üçüncü, dördüncü turlarda da devam etti. Tek adaylı seçimde, bu dairenin, tetkik hâkimliğini, üyeliğini yapan Mehmet bey, başkan seçilemiyordu. Yargıtay şoktaydı...

Yeni seçilen üyelerin toplu hareketine, hiç bir anlam veremiyorduk. Beşinci turda nihayet 160 üye, oylarını tek adaya verdiler, Mehmet bey başkan seçildi, kriz sonlandırıldı.

Bu yeni seçilen üyeler, birlik olduklarını, toplu hareket edecekleri mesajı vermişlerdi.

Bu üyelerin desteğini almadan seçilebilmekte mümkün değildi.

Yargıtay'da seçimleri yönlendiren, Sol düşüncenin karşısına, sağ düşünce de yeni bir blok, etkili bir güç olarak çıkmıştı. Sonraları bu gücün, planlı programlı, uzun vadede hesapları olduğu ortaya çıkacaktı.

Siyasal iktidar tarafından desteklenen bu gurup, sonrasında kendisini her türlü destekleyen, onlar için yasalarda, yasa tekniğine aykırı değişiklikleri, arka arkaya yapmaktan çekinmeyen, siyasi iktidara karşı olumsuz tavır içinde olacaklardı...

Yeni kurulan Dairelerin hangi işe bakacağı belli olmuştu. Yeni kurulan dairelere başkan olmak isteyenlere, aday olunması ilanı yapıldı.

15 ceza dairesi başkanlığına aday olmaya karar verdim.

12.Ceza dairesine tek aday, 13.Ceza dairesine iki aday, 14 ceza dairesine üç aday, benim aday olduğum 15.Ceza dairesine, benimle beraber beş kişi aday olmuştu.

Başkanlık seçimlerinde beni destekleyen üye arkadaşlarım, seçilebilecek oyu alabilmem için, yeni oluşturulan, yeni seçilen 160 üyeyi seçen, HSYK yetkilileriyle görüşmemi istiyorlardı.

Nezaketen sebebini söylemiyorlardı. Neden görüşmem gerektiğini anlayamıyordum. Zira HSYK yetkililerinin hepsi beni tanıyorlardı. Görüşmemi istedikleri HSYK üyeleri, hâkimlik mesleğine başladıklarında ben, Birinci sınıfa ayrılmış ve Yargıtay'da Yargıtay cumhuriyet savcılığı görevini yapıyordum.

Yargıtay Cumhuriyet Savcılığı çok önemli bir görev idi. Bu insanların çoğuna, mesleki tecrübelerim nedeniyle, katkıları olmuştu. Beni seven, sayan kişilerdi. Benim aday olduğumu duymamaları, mümkün değildi. Destekleri gerekiyorsa, o desteği seve seve vereceklerine inanıyordum. Yanılmışım...

Sonradan öğrendim ki, yeni üyeleri seçen HSYK yöneticileri, yeni kurulan dairelerin başkanlarının kim olacağı konusunda, yeni seçilen üyelerle, irtibatlarını sürdürüyorlarmış. Bu yeni üyelerin ve idari görevlerde bulunanların oluşturduğu bir komisyon, başkan adaylarını tek tek değerlendirerek, seçilmesini arzu ettikleri başkan adayını desteklemeleri için, yeni seçilen üyelere bildiriyor, yeni seçilen üyelere toplu olarak, bu irade doğrultusunda, oylarını kullanıyorlardı.

Yeni seçilenlerin 11.hukuk Dairesi başkanlık seçimlerinde, gerçekleştirdikleri toplu hareketi, sürdürecekleri haberleri, kulaktan kulağa dolaşıyordu.

Başkanlığına aday olduğum 15 ceza dairesinde, desteklenecek başkan adayının belirlenmesi görüşmelerinde, oluşturulan komisyonda adaylığıma sıcak bakılmadığı, yönünde haberler duymaya başladım. Onay almadan aday olmam, seçimler ilan edilmeden, yeni seçilen üyeler göreve başlamadan, eski üyeleri tek tek dolaşıp adaylığımı açıklamam, guruplar içerisinde yer almamam, rahatsızlık yaratmıştı.

Aleyhimde oluşan bu tepkilere, zamanın Adalet Bakanlığı müsteşarı, rahmetli Ahmet Kahraman bey ile Yargıtay Birinci Başkanı olan 6.Hukuk Dairesi Başkanı Nazım Kaynak bey karşı çıkmış, bilgi birikimim ve tecrübemle Ceza Dairesi Başkanlığına liyakat sahibi olduğumu, karşı çıkanlara anlatmışlar.

Onların lehime konuşmaları sonucunda, seçimlerde destek verilmesi kabul edilmiş. Ben bunları seçildikten sonra, yeni görevimi tebrik eden rahmetli bakan, Sayın Ahmet Kahraman beyin anlatımlarından öğrendim.

Bana görev vermek istemeyen düşünceyi, tüm çarpıklığına rağmen anlayabiliyordum ama bu bir düşünce meselesi değildi.

Her gurup kendilerine tam itaat istiyordu. Ben ise aklımın ve vicdanımın kabul etmediği bir şeye itaat edemezdim. Hele istenilen itaat, kul hakkına yönelik ise...

Yargıtay Üyeliğinde 6 yılımı doldurduğum 2009 yılından, başkan seçildiğim 2011 yılına kadar, 250 üyenin görev yaptığı Yargıtay çalışma döneminde, aynı sebeplerle, hiç bir guruba tabi olmamak için aday olmamıştım.

Yukarıda anlatmaya çalıştığım, Bu gelişmeleri en başından bilseydim, bilebilseydim, asla Daire Başkanlığına aday olmazdım.

Ama ben bütün bunlardan habersiz olarak, daha yeni seçilen üyeler gelmeden ortaya çıkmış ve adaylığımı açıklamıştım. Ok yaydan çıkmıştı.

Seçimler yapıldı. İlk turda 207 oy alarak, bir oy fazlası ile yeni kurulan 15.Ceza Dairesi başkanlığına seçildim. Diğer dört adayın aldığı oyların, tümünün toplamından daha fazla oy almıştım. 387 üyenin 195 kadarı bana oy verdiği göre, 192 kişi oy vermemişti. Toplu hareket eden yeni seçilen üyelerin benim seçimimde toplu hareket etmediklerini, bana oy vermek istemeyen bazı üyelerin tercihlerini benden yana kullanmadıklarını anlamıştım...

Medya bu seçimleri; aşağıdaki gibi duyurdu.

“Yargıtay 6 yeni dairenin başkanını seçti

Yargıtay, 2’si hukuk, 4’ü ceza olmak üzere yeni kurulan 6 dairenin başkanını seçti.

Yargının iş yükünü azaltmak amacıyla Yargıtay’da daire ve üye sayısının artırılmasına ilişkin kanunun yürürlüğe girmesinin ardından, Yüksek Mahkeme’de üyeler 6 yeni dairenin başkanını seçmek için sandık başına gitti. 22’nci Hukuk Dairesi Başkanlığı’na, 9’uncu Hukuk Dairesi Üyesi Remzi Balta, 23’üncü Hukuk Dairesi Başkanlığı’na 19’uncu Hukuk Dairesi Üyesi Mahmut Bilgen seçildi.

Ceza dairelerindeki seçim sonuçları ise şöyle: .

12’nci Ceza Dairesi Başkanlığı’na, 9’uncu Ceza Dairesi üyesi Ayşe Doğan, 13’üncü Ceza Dairesi Başkanlığı’na 3’üncü Ceza Dairesi üyesi İsmail Rüştü Cirit, 14’üncü Ceza Dairesi Başkanlığı’na 5’inci Ceza Dairesi Üyesi Fevzi Elmas, 15’inci Ceza Dairesi Başkanlığı’na 2’nci Ceza Dairesi Üyesi Haydar Erol seçildi.(ANKA)

2797 sayılı Yargıtay Kanunu; Daire Başkanlarının, Yargıtay Üyelerinin ve tetkik hâkimlerinin görevlerini 24,25,26. ncı maddelerin de düzenlemiştir.

Madde 24 - Daire başkanlarının görevleri şunlardır:

1.Dairelerinde ahenkli, verimli ve düzenli bir çalışmanın gerçekleşmesini ve işlerin mümkün olan süratle

incelenip karara bağlanmasını sağlamak, dairenin kendi kararları arasında çelişkiyi önlemek amacıyla gerekli göreceği bütün tedbirleri almak, dosyaları taktir edecek kişileri, bu esaslar uyarınca tespit etmek ve kendi yazmayacağı kararların hangi üye tarafından yazılacağını belli etmek,

2. Kararların zamanında yazılıp dosyaların mahallerine iadesini sağlamak,

3. Büro görevlilerini denetlemek,

4. Büro personeli hakkında ilgili kanunda belirtilen uyarma, kınama ve aylıktan kesme disiplin cezalarını vermek,

5. Kanunlarla verilen diğer görevleri yerine getirmek.

Daire başkanına, gerektiğinde kıdemli üye vekillik eder.

Yargıtay Üyelerinin görevleri:

Madde 25 - Yargıtay üyelerinin görevleri şunlardır:

1. Kendilerine verilecek dosyaları gerekli şekilde ve zamanında inceleyip kurula taktir etmek ve kararları yazmak,

2. Üyesi buldukları kurullarda görüşmelere katılmak ve oylarını vermek,

3. Dairenin ahenkli, verimli ve düzenli çalışmalarının sağlanmasında ve işlerin çabuklukla incelenip karara bağlanmasında başkana yardım etmek.

Tetkik Hâkimlerinin görevleri:

Madde 26 - Tetkik hâkimleri kurul ve daire başkanlarının kendilerine verecekleri dosya ve evrakı, süresinde inceleyerek bir rapor düzenlerler. Kararlara ve yapılacak işlere ilişkin düşüncelerini rapora yazıp kurullara açıklamakla yetinirler.

Yargıtay 15.Ceza Dairesi başkanlığına seçilmiştim ama Dairemin çalışacağı bina daha alınmamıştı. Daire personeli atanmamıştı. Dairede görev yapacak üyeler belirlenmemişti.

Daire kurulumu tamamlanincaya kadar 2.Ceza Dairesindeki odamda, 15 Ceza Dairesi kurucu başkanı olarak oturmaya devam edecektim.

15 Ceza Dairesi çalışma ortamı tamamlanincaya kadar, 15 ceza dairesi faaliyete geçtiğinde, zaman kaybı olmasın diye, daire kararlarında kullanılacak, Usule ve Esasa yönelik formülleri, suç tanımlarına ilişkin formülleri, temyiz denetimine esas inceleme kurallarını, hazırlamaya başladım.

Her gün sabahleyin mesai saatlerinde, çalışmaya başlıyor, mesai saati bitimine kadar aralıksız çalışıyordum. Bu çalışmalarım, başkan seçildiğim 2011 yılının mart ayından, dairenin fiilen çalışmaya başladığı 2011 yılının eylül ayına kadar sürdü.

Bu sürede dairenin kuruluş işlemlerini tamamladım, daire personelini oluşturdum. Tetkik hâkimlerini seçtim.

Yargıtay Ana binasında, yeni kurulan 4 Ceza Dairesi, 2 Hukuk Dairesine yer bulunamadığı için, bu dairelerin faaliyete geçebilmesi için, Emekli sandığı hizmet binası olarak tanınan ve yeni hizmet binalarına taşınması nedeniyle boş olan bina, Başbakanlık tarafından, Yargıtay'a tahsis edildi. Yargı faaliyetlerine uygun hizmet verebilmesi için bina, yeniden düzenlendi.

Yargıtay Birinci Başkanlığı, bu binayı Ceza Dairelerine tahsis etti.

15 katlı binanın 13.ncü katı, 15.Ceza Dairesine verildi. Kat tümüyle Dairemize aitti. Duruşma ve müzakere salonu kullanılıyordu. Duruşma kürsüsünde, her bir üyenin oturduğu kısmın önüne, diz bilgisayarları monte edilmişti.

Kattaki odalar üye ve memurların oturacağı sayıda idi.

Tetkik hâkimi arkadaşlar ise kendilerine tahsis edilen başka bir binada oturacaklardı.

Bakanlıklar semtinde bulunan Yargıtay ana binası dışında, Yargıtay'ın faaliyette bulunduğu 4 binası daha olmuştu. Bu ek binaların birbirlerine mesafeleri uzak olduğu için, yargısal hizmetlerde sıkıntılar oluşuyordu.

Yargıtay başkanlık Divanı, yeni seçilen üyelerin dairelere dağıtımını yaptı. Daire üyeleri belli oldu. Yeni seçilen üyelerden 10 kişi, Yargıtay başkanlık divanınca, dairemizde görevlendirildi. Beşer kişiden iki heyet halinde çalışacaktık.

Dairemizin fiilen kurulduğu şubat ayından, resmen faaliyete geçtiğimiz eylül ayına kadar olan sürede, on üyemizin beşi, değişikliğe uğradı.

Başkanlık divanı bize hiç danışmadan, ya üyenin isteği ya da işin gereği ifadesiyle, beş kişiyi değiştirdi. Gidenlerin yerine yeni üyeleri görevlendirdi. Oysaki ben, dairemizden başka dairelere görevlendirilen bu üyelerle, Dairemiz resmen faaliyete başlayıncaya kadar dairenin bakacağı işler konusunda, günlerce toplantılar yapmış, ilkeler belirlemiş, arkadaşları müzakerelere hazır hale getirmiştım.

Dairemizin bakacağı işler de belli olmuştu.

Dairemiz, Yargıtay Büyük Genel Kurulunun; 12.05.2011 tarih ve 1 sayılı Kararı uyarınca, Adliye mahkemelerinden temyiz incelemesi için gelen, Türk Ceza Kanununun;

MADDE 155. Güveni kötüye kullanma,

MADDE 156. Bedelsiz senedi kullanma,

MADDE 157. Dolandırıcılık,

MADDE 158. Nitelikli dolandırıcılık,

MADDE 159. Daha az cezayı gerektiren hâl,

MADDE 161. Hileli iflâs,

MADDE 162. Taksirli iflâs,

MADDE 164 Şirket veya Kooperatifler Hakkında Yanlış Bilgi,

MADDE 166. Bilgi Vermeme,

MADDE 167, 168, 169 Ortak hükümler,

5941 sayılı Çek Yasasından kaynaklanan işlere, bakmakla görevlendirildi.

Denetim incelemesi yapacağımız, yukarda sayılı suç dosyalarını inceleyecek tetkik hâkimi arkadaşlarla, toplantılar yaptım

Tetkik Hâkimi arkadaşlarım, her hafta kendilerine tahsis edilmiş gün ve saatte, incelemelerine verilmiş dosyaları inceleyip, sonuç görüşlerini de içeren raporlarını heyete anlatmakla görevliydim.

Temyize Esas İncelemede, Önemli Kurallar adıyla 24 sayfadan oluşan bir çalışmamı kendilerine verdim.

Dosyayı heyete anlatırken, 15 Ceza Dairesi olarak amacımızın, somut olayda maddi gerçeğe ulaşarak adaleti sağlamak olduğunu, bu nedenle de, toplanan delillerin tümünün değerlendirilmesini ve anlatılmasını, toplanan delillerin bir kısmına dayanılıp, diğer kısmı göz ardı edilerek, bir kanaate varılmamasını, yüksek de olsa ihtimale dayalı, değerlendirme yapılmamasını, ihtimallere dayanılarak sanığı cezalandırmanın, ceza muhakemesinin en önemli amacı olan, gerçeğe ulaşmadan hüküm vermek anlamına geleceğini açık bir şekilde anlattım.

Yazgının Götürdüğü Yer, Yargıtay

Suç dosyalarını okurken, dosya kapsamında yer alan bilgi ve belgelerin önemli, önemsiz demeden mutlaka heyete anlatılmasını, bazen önemsiz sayılan bir belgenin, suçu sübuta götürebileceğini, bazen de kişinin suçsuzluğunu kanıtlayabileceğini, bu nedenle bütün vebalin öncelikle kendileri üzerinde olacağını, dosyayı tüm kapsamı ile okuyup heyete eksiksiz anlatırlarsa, vebalin üzerlerinden kalkacağını, bundan sonra vebalin, kararı verecek 5 kişilik heyete geçeceğini, dosyayı en ince ayrıntılarıyla okuyup anlatmazlarsa, eksik anlatımlarına dayalı olarak verilecek kararın, isabetsiz olması halinde vebalin kendi üzerlerinde olacağını anlattım.

Dairemde 24 Tetkik hâkimi görevlendirilmişti. Pazartesi, Salı, Çarşamba, Perşembe günlerini müzakere günleri olarak belirledim. Haftanın 4 günü müzakere yapacaktık. İki heyet halinde çalışma kararı aldım. Her heyette, 5 Yargıtay üyesi olmak üzere 10 üye, müzakerelere katılıyordu. Her iki heyette, geniş bir şekilde tasarlanmış müzakere salonunda çalışılıyordu.

Müzakere günlerinde her heyet, çalışma süresinde, 3 tetkik hâkimini dinliyor, takdir edilen dosyalarda nihai kararlarını veriyorlardı.

Birinci heyete ben başkanlık ediyor, ikinci heyete, başkan vekili olarak görevlendirdiğim, kıdemli arkadaşım başkanlık ediyordu. Aynı salonda olduğumuz için, iki heyeti de kontrol edebiliyor, aynı konularda farklı kararlar verilmesinin önüne geçebiliyordum.

Tetkik hâkimi arkadaşım dosyayı anlatırken, görevlendirdiğim bir üye arkadaşım, bilgisayara yüklenmiş dosyayı izliyor, anlatımın dosyayla uyumlu olup olmadığını denetliyor, ben de suç dosyasını önüme alıyorum, buradan takibimi yapıyordum.

Heyetleri oluşturan Yargıtay Üyesi arkadaşlarıma, tetkik hâkimi dosyayı anlatırken, sözünü kesmemelerini, araya girildiğinde hâkimin, söylemek istediğini unutup, eksik anlatım yapabileceğini hatırlatarak, sorularını not ederek, anlatım tamamlandıktan sonra sormalarını rica ediyordum.

Hâkim raporunu sunup, Üyelerin tamamlayıcı sorularını cevaplayıp, anlatımını tamamlandıktan sonra karar verme aşamasına gelindiğinde, heyeti oluşturan üyelerin, en kıdemsizinden başlayarak düşüncelerini, oylarını soruyor, kararın bozulması düşüncesinde ise, bozma sebep gerekçesini açıklamasını istiyor, diğer üyelerinde öğrenmesini sağlıyor, en son olarak ben düşüncemi gerekçesi ile açıklıyorum ve oyumu belli ediyordum.

Böylece Üye arkadaşlarımdan, tecrübemden, kıdemimden etkilenerken, benim düşüncem etkisinde kalarak, karar vermeleri ihtimaline izin vermiyordum. Her bir dosyada oyları bu şekilde topluyor, oy birliği ile ya da oy çokluğu ile kararımızı belirliyorduk.

Üye arkadaşlarıma sık sık, Adliye mahkemelerinden gelen suç dosyalarını sonuçlandırırken, hiçbir etki altında kalmadan, sadece mevzuat hükümleri ve vicdanlarının

sesine göre adil karar vermelerini, kararlarının kul hakkı ihlali oluşturabileceğini, iki dudaklarının oynaması ile verecekleri, haksız bir kararın, kişilerin kendileri ve aile bireylerine kadar uzanan telafisi zor sonuçlarından, kul hakkı nedeniyle manevi olarak ta sorumlu olacaklarını, söylüyordum.

15 Ceza Dairesi olarak, dosya kapsamındaki deliller, bir kanaate varmayı mümkün kılmıyorsa, bir suçsuzu, suçlu ilan etmektense, bir suçluyu suçsuz ilan etmenin daha doğru olduğuna inanıyordum.

Dosyalarımızın ağırlıklı çoğunluğunu, dolandırıcılık suçları oluşturuyordu.

Daire olarak dolandırıcılık suçunun tanımını yaptık.

Dairemizin basit dolandırıcılık suçuna ilişkin içtihadını yayınladık.

“ Dolandırıcılık suçunun oluşabilmesi için; failin bir kimseyi, kandırabilecek nitelikte hileli davranışlarla hataya düşürüp, onun veya başkasının zararına, kendisine veya başkasına yarar sağlaması gerekmektedir. Hile nitelikli bir yalandır. Fail tarafından yapılan hileli davranış belli oranda ağır, yoğun ve ustaca olmalı, sergileniş açısından mağdurun inceleme olanağını ortadan kaldıracak nitelikte bir takım hareketler olmalıdır. Kullanılan hileli davranışlarla mağdur yanılığa düşürülmeli ve bu yanıltma sonucu yalanlara inanan mağdur tarafından sanık veya bir başkasına haksız çıkar sağlanmalıdır. Hilenin kandırıcı nitelikte olup olmadığı olay sal olarak değerlendirilmeli,

olayın özelliği, fiille olan ilişkisi, mağdurun durumu, kullanılmışsa gizlenen veya değiştirilen belgenin nitelikleri ayrı ayrı nazara alınmalıdır.”

Ülkemizde, Dolandırıcılık suçlarının işleniş şekillerine bakınca, düşünmeden edemiyordum.

Dolandırıcılık suçunu işleyenler mi çok akıllı, yoksa dolandırılanlar mı çok saftı.

Basit bir aklın kullanımı ile yapılması mümkün olmayan şeyler, mağdurlar tarafından çok kolay yapıyordu.

Bir küçük örnek vermek gerekirse, çok uygulanan bir dolandırıcılık olayında, dolandırıcı bir lokantayı arıyor, ekmek içi döner istiyor, fiyatını soruyor, 15 lira cevabını alınca, paketle birlikte 100 liranın üstünü de getirmesini söylüyor ve teslim adresini bildiriyor.

Paketi alan görevliyi, adresin bulunduğu binanın önünde karşıyor, paranın üstünü istiyor, 100 liranın 4.ncü kattaki eşi tarafından verileceğini söylüyor, paketi getirende, buraya kadar geldim, gel beraber çıkalım, parayı alayım, paketi ve paranın üstünü orada vereyim demesi gerekirken, bunu yapmıyor, paranın üstünü dolandırıcıya veriyor, 4.ncü kata çıktığında, ya kapı açılmıyor, ya da kapıyı açan böyle bir sipariş vermediğini söylüyordu.

Paketi getiren işte o an, dolandırıldığını anlıyor ve adli makamlara şikâyetçi oluyordu.

Bu basit olarak örneklediğim dolandırıcılık vakası, ülkemnin her noktasında, o kadar çok ve sıklıkla gerçekleşiyordu ki...

Uygulamada, çok sık görülen, yazılı ve görsel medyada yar alan dolandırıcılık eylemlerini şöyle özetleyebilirim;

Kişilerin sıklıkla mağdur edildiği dolandırıcılık olayında, Dolandırıcılar TL-Kontör dolandırıcılığı suçunu işlerken, sahte kimlik bilgileri ya da kimlik kullanmadan aldıkları faturasız-Kontörlü GSM numaraları ve faturasız-kaçak cep telefonları kullanıyorlardı.

Failler kendilerini polis, savcı, asker olarak tanıtıp, kişilere cep telefon numaralarının yasadışı suç örgütleri tarafından arandığını ve kullanıldığı yüklü miktarda faturası geleceği söyleyerek, telefonlarının sim kartının kopyalandığı veya kendi adlarına GSM hatları çıkartılarak suç örgütleri ile konuşulduğuna inandırılarak, ya da kendilerini rütbeli, polis, jandarma veya yargı mensubu olarak tanıtıp, aradıkları şahsın, vali, savcı, komutan ya da müdür eşlerini telefonla rahatsız ettiklerini ifade ederek, ya da tanınmış firma, kişi isimleri ile yüklü miktarda hediye, para kazandınız hemen şu numarayı arayınız gibi mesajlar gönderip, sonra kart bilgileri alınarak, kendilerini kolluk ve adli görevli olarak tanıtıp, haklarında bir tahkikatın başladığını, bu tahkikatın devam etmesi, suçluların tespiti ve şahısların yakalanması için TL-Kontör ihtiyaçlarının olduğunu, hesaplarında bulunan paraların, buradan çekilerek, bildirdikleri, hesaba yatırmalarını, ya da gönderecekleri görevliye teslim etmelerini, ya da bildirilen adresteki belirtilen köşeye bırakıp, hemen oradan ayrılmalarını söylüyor ve sahte kimliklerle aldıkları ya da kimlik kullanmadan çıkarttıkları faturasız GSM

numaralarına TL-Kontör havalesi ya da sahte kimlikle sahte TC kimlik numaralarına TL havalesi yaptırmakta oldukları anlaşılmaktaydı.

Yargıya intikal eden bir olaydan;

“olay tarihinde doçentlik sınavına hazırlanırken 0532... numaralı telefonumu arayan bir kişi, kendisinin komiser olduğunu, telefonumun PKK örgütü tarafından kullanıldığını, bu kullanan şahsın yakalanması açısından kendilerine yardımcı olmamı, aksi takdirde benim de terör örgütü içinde o suçtan yargılanacağım şeklinde sözler söyledi.

Ben de bu şahısların gerçekten görevli memurlar olduğuna inanarak kendilerine yardımcı olmak istedim. Şahısların yakalanması için onların belirttiği şekilde LK isimli şahsın, Şanlıurfa'daki PTT şubesindeki hesabına 8500 TL yatırmamı istediler. Ben ATM den 500 TL ve 460 TL ile ayrıca yine bana ait Finansbank tan 7700 TL para çekerek bu paradan 8500 TL sini onların belirttiği adrese gönderdim.

Ayrıca kendilerine yine Finansbank'tan başka hesabın olduğunu söyleyince oradan da para çektim ve cebimden ekleme yaparak 12400 TL yi de aynı adrese gönderdim.

Benimle görüşen şahıs sürekli telefonumu açık tutmamı istiyordu. Beni tekrar arayarak 12400 TL yi gönderdiğim yerden geri almamı ve onların bildirdiği parça

parça olan ve polisteki verdiğim ifade de telefon numaralarını belirttiğim 053... gibi birçok telefona her biri 180 TL olmak üzere kontör olarak göndermemi istediler.

12400 TL PTT kanalıyla henüz gitmediğinden hemen parayı geriye çektim ve dedikleri gibi belirttiğim telefonlara gönderdim. O sırada hala telefonum açıktı yirmiye yakın başka telefon numaraları verdiler. Onlara da para yatır dediler. Ancak PTT şubesi akşam mesaisi bittiğinden kapanmıştı, bu defa belirtilen telefonlara yatırmak için en yakın Türkcell bayisine gittim orda iki veya üç tane telefona parayı yatırdım.

Diğer telefonlara yatırmak isterken iş yerinde çalışan görevli beni uyardı bu işin dolandırıcılık olabileceğini söyledi. Ben de şahıslarla, telefon ile konuşa konuşa Şehremini karakoluna gittim. Orda görevli memura durumu anlattım.

Memur benim görüştüğüm telefonu aldı karşısında ki kişi ile görüştüğünde ondan isim ve sicil numarası istedi. Ama karşı taraf telefonu kapattı. Polise bilgi vermedi. Karakoldan ayrılırken polisler " yarın C. Savcılığına başvurun dolandırıldınız" dediler.

Evime döndüğümde yaklaşık iki saat kadar sonra telefon çaldı. Şanlıurfa'dan bir polis memuru beni aradı ve beni dolandıran şahısların yakalandığını ama benim bir suç duyurusunda bulunmam gerektiğini söyledi. Bu durumda 12400 TL lik ilk gönderdiğim kontörler ve ayrıca iki adet verdikleri telefona gönderdiği 180 TL den

360 TL olmak üzere toplam 12760 TL miktarında parayı geriye alamadım.”

Yargıya intikal eden bir olaydan;

“olay günü sanığın, arkadaşları ile birlikte Nazilli’ye cezaevinde bulunan bir arkadaşlarını ziyaret amacıyla geldikleri, Nazilli’de dolaşırken sanığın müşterinin Nazilli Turan mahallesi Atatürk Bulvarı üzerindeki marketin önünde alışveriş yapacağını söyleyerek araçtan indiği, müşterinin marketine girdiği, müşteri MY’a önce 100 TL’yi göstererek bir paket sigara istediği, müşterinin bozuk para istemesi üzerine müşteriden 100 TL’yi aldığı, 100 TL’yi iki 50 TL’lik yapmasını istediği, müşterinin iki 50 TL çıkararak sanığa verdiği, bu sırada sanığın müşteriye 100 TL vermediği, 50 TL’nin bir tanesini müşteriye vererek sigara parasının üstü olarak 47 YTL geri aldığı, müşterinin 100 TL vermediğini sanığa söylediği halde, sanığın müşterinin dalgınlığından da faydalanarak 100 TL verdiği iddia ettiği müşterinin bütün itirazlarına rağmen sanığın ısrarla parayı verdiğini söyleyerek dükkândan ayrıldığı”

Yargıya intikal eden bir olaydan;

“Olay tarihinde akşam saatlerinde sanığın alışveriş için mağazaya geldiğini, uydu alıcısı almaya karar verdiğini, yanında Türk parası olmadığını, Euro vereceğini

söylediğini, kabul ettiğini, uzattığı parayı alıp incelemeden muhasebeye götürdüğünü, burada paranın sadece sahte olup olmadığını bakıldığını, cinsi konusunda bir inceleme yapılmadığını, sahte olmadığı anlaşıldığında günün euro kuru üzerinde para üstünü sanığa teslim ettiğini, sanık gittikten sonra paranın Euro olmadığını İsveç kronu olduğunu anladıklarını, satış sırasında müşterilerinden bir takım bilgiler alıp fiş düzenlediklerini, alışveriş sırasında sanığın adres ve telefon numarasını aldıklarını, olaydan sonra kendisine ulaşmak istediklerini ancak adres ve telefon bilgilerinin yanlış olduğunu anladıklarını, mağaza yönetimine bu zararı ödediğini, 795,00YTL zararının söz konusu olduğunu”

Yargıya intikal eden bir olaydan;

“Sanığın 08.04.2007 günü saat:18.30 sıralarında müştereki F'nın işyerine gelerek bir adet cezve, kahve ve çikolata satın aldığı, müşterekiye Türk parasının olmadığını İsviçre Frank'ı vereceğini bildirerek 500 İsviçre Frank'ı verip, müşterinin paraya bakmadan gazetedeki kuruna bakıp 80,00-TL alacağını alıp geriye 470,00 TL verdiği, sanık işyerini terk ettikten sonra müştereki sanığın vermiş olduğu paranın İsviçre Frank'ı olmadığını, İsveç Kronu olduğunu anladığı ve sanığı arayıp bulamadığı, Kantar Polis Karakoluna giderek şikâyetçi olduğu, sanığı gösteren güvenlik kamerasındaki CD'yi delil olarak sunduğu, daha sonra bir başka suçtan yakalanan sanığı görerek

teşhis ettiği, sanığın alışverişi kabul ettiği ancak müştekiye verdiği paranın hangi ülkeye ait olduğunu bilmediğini, İsviçre Frank'ı demediğini, dolandırıcılık yapmadığını bildirdiği, yine sanığın 11.04.2007 tarihinde saat 21:40 sıralarında müşteki N'in işyerine giderek kabak tatlısı alacağını söylediği, kilosu 14,00 TL olan kabak tatlısından 1 kg. istediğini 5 TL ve 7 TL değerindeki kavanoz içerisinde bulunan tatlılardan da aldığı ve toplam 25TL'lik alışveriş yaptığı, karşılığında Euro vereceğini söyleyerek 100 Euro olarak bildirdiği parayı verdiği, müştekinin elemanını yan taraftaki bakkala göndererek euronun kurunu 1,85 TL olduğunu öğrenip, para üstü olarak 157 TL'yi sanığa verdiği, sanığın işyerinden kaçarcasına uzaklaştığı, o sırada işyerine gelen bakkalın müştekiye paranın Euro olmadığını söylemesi üzerine müştekinin 155 nolu polis imdat telefonunu arayarak durumu bildirdiği, kısa süre sonra da sanığın yakalanarak müşteki ile yüzleştirildiği, polisler tarafından müştekiye parası ve mallarının teslim edildiği, "

Yargıya intikal eden bir olaydan;

"Katılan, suç tarihinde kendi adına kayıtlı 55...,... plaka sayılı Ford marka 1998 model kamyoneti satış amacıyla oto pazarına götürdüğü, yanına gelen ve dayı yeğen olduğunu söyleyen sanıkların, aracı alıcı olarak talip olduklarını ve 19.000 TL bedel üzerinde anlaşıklarını birlikte notere gittiklerini sanıklardan M' un, kendisine

satışı yapalım parayı hemen vereceğim demesi üzerine birlikte Samsun 5. Noterliği ne gittiklerini ve aracı sanığa devrettiğini, satış esnasında sanık M'in dışarıda beklediğini, daha sonra sanıkların para olmadığını, senet vermeyi teklif etmeleri üzerine zorunluluk karşısında senedi kabul ettiğini, ancak yapılan araştırmada senette belirtilen adresin sahte olduğunu ve sanıkların kendisi gibi birçok kişiyi dolandırdıklarını," vb....

Ankara Emniyet Müdürlüğüne bağlı Asayiş şube müdürlüğü dolandırıcılık büro amirliği, görev alanına giren dolandırıcılık suçlarını şu şekilde sıralamaktadır.

ATM Dolandırıcılığı:

En az iki veya daha fazla fail tarafından işlenen bu dolandırıcılık yönteminde, failer tarafından Banka ATM'lerinin kart giriş haznesine daha önceden yerleştirilen el yapımı düzenekler ile mağdurun banka veya kredi kartının ATM'nin kart giriş haznesine sıkıştırılması, mağdurun panik halinde olmasından da istifade ederek ve yardım etme bahanesiyle sıkıştırılan banka veya kredi kartının şifresinin mağdurdan öğrenilmesi, kartını geri alamayacağını düşünen mağdurun ya kendi isteği ile ATM'den uzaklaşması ya da fail veya failer tarafından bir şekilde uzaklaştırılması neticesi düzenek içerisinde sıkışmış vaziyette olan banka veya kredi kartının düzenekten

çıkarılarak mağdurun hesabından nakit para çekmek veya alış veriş yapmak suretiyle mağdurun dolandırılmasıdır.

Bağış Dolandırıcılığı:

Failin, gelir düzeyi yüksek olan ve bağış yapabileceğini önceden tespit ettiği kişileri telefon ile arayarak kendisini Vali, Kaymakam, Belediye Başkanı gibi tanıtması, mağdurdan ihtiyacı olan fakir bir kişi veya aile için yardımda bulunmasını isteyerek bağış adı altında mağdurun dolandırılmasıdır.

Değeri Düşük Para ile Dolandırıcılık:

Failin, Ülkemizde geçerliliği olmayan Peru Ülkesine ait değeri düşük olan banknot para üzerinde yazılı olan "PERU" kelimesinin "P" harfini oynama yaparak veya kazıyarak daha önceden silmesi ve bu şekildeki parayı sanki "EURO" imiş gibi mağdura göstermesi ve mağdurdan "acele bir işim var" veya "uçağı kaçıracağım" gibi bahanelerle ikna ederek elinde bulunan sahte parayı Türk Lirasına bozmasını istemesi, bu şekilde değerinin altında ucuza bozduğunu ve daha fazla kar ettiğini düşünen mağdura Ülkemizde geçerliliği olmayan veya değeri çok düşük olan Peru Ülkesine ait paranın verilerek mağdurun dolandırılmasıdır.

Jopçuluk:

Ticari taksi sürücüsü olan failin, mağduru gideceği yere götürmesi, mağdurun taksimetre ücretini ödeyeceği sırada failin daha önceden eline almış olduğu parayı mağdurun taksimetre ücreti için vermiş olduğu para ile

değiştirmesi ve mağdura ödemesi gereken taksimetre ücretinden daha az para verdiğini söyleyerek mağdurdan fazla para alınması suretiyle mağdurun dolandırılması suçudur.

Oto Dolandırıcılığı:

Failin veya faillerin, genellikle Internet ortamından belirlediği otoyaya gerçekten alıcısıymış gibi müşteri olmaları, mağduru otonun parasını birkaç gün sonra ödeyeceklerini, şu an yanlarında nakit paranın olmadığını beyan ederek ikna etmeleri ve otonun noter satışını yaptırmaları, daha sonra bu otoyuyu kısa bir sürede üçüncü kişilere satmaları şeklinde gerçekteşen dolandırıcılık suçudur. Bu dolandırıcılık türünde oto noter satışı ile faille geçtiği için mağdur olan şahıs hukuki olarak da alacağını temlik edememektedir.

Üç Kâğıtçılık:

En az iki veya daha fazla failin “üç kâğıt açma” diye tabir edilen, zemin üzerinde kapalı vaziyette olan üç adet iskambil kâğıdından sadece birisinde bulunan figürü mağdurun gözleri ile takip ederek bulması istenilen ve para karşılığı oynatılan bu oyunu mağdurun ikna edilerek oynamasının sağlanması ve hile yapılarak mağdurun bir miktar veya bütün parasını kaybetmesinin sağlanması suretiyle mağdurun dolandırılması suçudur.

Zarfçılık:

En az iki veya daha fazla fail tarafından işlenen bu dolandırıcılık yönteminde, faillerden birinin tanışmak ve

muhabbet etmek suretiyle mağdurun kendilerine güven duymasının sağlanması, daha sonra ise gazete kâğıtlarından düzgün bir şekilde keserek yapmış oldukları destenin alt ve üst kısmına birer adet gerçek banknot para koyarak daha önceden hazırlamış oldukları bu desteyi fail ile mağdur birlikte yaya olarak yürüdükleri esnada failin "yerde zarf buldum, içinde para var, gel bunu paylaşalım" diyerek mağdurun dikkatinin çekilmesi, bu esnada diğer failin gelerek "benim deste halinde param düştü, onu siz bulmuşsunuz" diyerek fail ile mağdurun üstünü araması, bu aramada mağdurun cebinde olduğunu önceden tespit ettikleri parayı alması, yerde bulunan zarf içerisinde bulunan desteyi de mendile sarmak suretiyle mağdurun cebine koyarak mağdura ait paralar ile oradan uzaklaşmaları suretiyle mağdurun dolandırılması suçudur.

Kontör Dolandırıcılığı:

Fail tarafından, rastgele aranan cep telefonundan failin kendisini Emniyet Görevlisi veya MİT görevlisiymiş gibi tanıtması, mağdura kullanmış olduğu cep telefonunu ile Savcı, Hâkim, Emniyet Görevlisi veya Subay konumundaki kişilerin eşlerinin rahatsız edildiğini, taciz edildiğini, kendilerinin bu şahısları yakalamak için çalışma yaptıklarını söyleyerek; Mağdura cep telefonunun SIM kartının kopyalandığı, yüksek miktarda görüşmeler yapıldığı ve bu kişilerin tespitinin yapılabilmesi için kontör göndermesinin gerektiği veya Mağdurun cep telefonu numarasının mağdurun ismi ile teröristler tarafından kullanıldığı, çok fazla görüşme yapıldığı ve bu yüzden yüklü

miktarda fatura geleceği, şahısları tespit etmek için Türkiye genelinde operasyon yapacakları, en yakın telefon bayisine veya kontör satan büfeye giderek verecekleri cep telefonu numaralarına kontör yüklemesi gerektiği, operasyon bittikten sonra kendisine haber verileceği, devletin bu yapmış olduğu harcamaları geri ödeyeceği söylenerek mağdurun dolandırılmasıdır. Ayrıca; Fail tarafından mağdurun cep telefonuna "ödül kazandınız" şeklinde mesaj gönderilerek mağdur tarafından mesajı gönderen telefon numarasının aranması ve telefona çıkan kişiye ne ödülü kazandığını sorduğunda "yükli miktarda para ödülü kazandığı, ancak ödülü alabilmesi için kontör kartı alıp şifresini göndermesi gerektiği" söylenerek mağdurun dolandırılması da sıklıkla karşılaşılan dolandırıcılık yöntemidir.

Dairemize denetim incelemesi için temyiz edilmek suretiyle intikal eden Dolandırıcılık dosyalarını inceledikçe, ülkemde vatandaşlarımızın, haksız bir şekilde, kamu kurumunu dolandırdıkları iddiasıyla suçlandıklarını, yargılanıp mahkûm edildiklerini gördüm.

Devleti koruma adına, radikal bir bakış ile içtihatlar oluştuğu ve bu içtihatlar doğrultusunda oluş, sebep değerlendirilmeden katı bir uygulama yapıldığını, 45-50 yaş ve üzerinde pek çok kadın ve erkeğin kamu

kurumunu dolandırmak iddiasıyla mahkûm olup ceza evlerinde olduğunu fark ettim.

Anayasamızın 2.nci maddesi;

“Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, millî dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devletidir.” Hükümünü amir olmasına rağmen, Uygulamalar, anayasamızın 2.nci maddesinde yer alan sosyal devlet tanımına hiç uymuyordu.

Devletimizin Sosyal bir hukuk devleti olduğu kuralına aykırı olan içtihatları, kurala uygun hale getirmemiz gerektiğini düşündüm.

Üye arkadaşlarımla bu çarpıklıkları paylaştım.

İlgili kamu kurumlarından konularımızla ilgili detaylı bilgiler istedim, bir tetkik hâkim arkadaşımı, bu çalışma ile görevlendirdim.

Günlerce süren çalışmalarımız, değerlendirmelerimiz sonunda, haksızlıkları belirleyerek, birer birer bu çarpıklıkları giderip haksız uygulamalara son verdik.

Bu konuları, aşağıda arz edeceğim çeşitli örneklerle anlatmak isterim.

Göreve geldiğim zamanda, hastaneler, hastalara karşı sosyal devlet kurallarına uygun davranmıyor, ödeme gücü ve sosyal güvencesi bulunmayan hastaları acil konumda, acil bölümüne başvurmasına rağmen, başka hastanelere sevk ediyor, kendisi tedavi etmek durumunda kalmış ise hastane masraflarını ödeyememiş ise, ödeme gücünün bulunup bulunmadığını, sosyal güvencesi bulunup bulunmadığını araştırmadan, masraf ödeninceye kadar rehin tutuyordu.

Bununla da yetinmiyor, bu kişiler hakkında, kamu kurumlarını dolandırmaktan, Cumhuriyet Başsavcılıklarına, suç ihbarlarında buluyordu.

2010 ve önceki yılların medyası bunun örnekleriyle doludur.

Basından;

“Eskişehir’de evlerindeki kömür sobasından sızan karbon monoksit gazından eşiyle birlikte zehirlenerek Devlet Hastanesi’ne kaldırılan 3.5 aylık hamile G’ın, sevk edildiği Eskişehir Osmangazi Üniversitesi (ESOGÜ) Hastanesi’nde taburcu edildikten sonra 600 YTL’lik hastane masrafları ödenmediği gerekçesiyle 2 gün rehin tutulduğu ne sürüldü.

G’ın, yakınlarının senet imzalamasıyla hastaneden çıkarıldığı belirtildi. Karapınar Mahallesi Bademli tepe Sokak’ta oturan 27 yaşındaki İ ile 4 aylık eşi 22 yaşındaki

G, geçen pazar günü evlerindeki kömür sobasından sızan karbon monoksit gazından zehirlendi. Sabah eve gelen yakınları tarafından Eskişehir Devlet Hastanesi'ne kaldırılan Y çiftine, ilk müdahale acil serviste yapıldı. İ Devlet Hastanesi yoğun bakım servisinde tedavi altına alınırken 3.5 aylık hamile eşi G ise ESOGÜ Hastanesi'ne sevk edildi. Devlet Hastanesi'nde tedavisi tamamlanan İ dün sabah taburcu edildi. ESOGÜ Anestezi Yoğun Bakım Servisi'nde yatan eşinin yanına gelen İ'a hastane görevlileri eşinin taburcu edileceğini bildirdi.

İ, hastane yetkililerinin eşi için 600 YTL tedavi masrafı çıkardığını, bu parayı ödemedен eşini hastaneden çıkarmayacağını kendisine söylediklerini öne sürdü. Gelininin 2 gün hastanede rehin kaldığını söyleyen kayınpeder A da, "Bu sabah hastane görevlileri gelinimi yoğun bakım servisinde yatak olmadığı gerekçesiyle koridora çıkartıp bir sandalyeye oturtmuşlar. Kaçmasın diye de başına 2 güvenlik görevlisi dikmişler. Gelinim bunalıma girmiş. Bize intihar edeceğini söylüyordu. Allah'tan bir arkadaşımızdan 66 YTL bulup peşinatı yatırdık ve senedi imzalayıp onu hastaneden çıkardık".

Baba M, Hatay'ın İskenderun İlçesi'nde sabah kahvaltı ederken, üzerine çaydanlıktaki kaynar su dökülen oğlunun tedavisinin tamamlanıp taburcu edildiğini, ancak 4 milyar 174 milyar liralık faturayı ödeyemedikleri için hastaneden çıkaramadığını söyledi. 2 çocuk babası M,

“Karın bölgesi ile sol kolu yanan oğlum, 9 Nisan’da hastaneye yatırdım. Yanık Ünitesi’nde 15 gün tedavi gördükten sonra, 26 Nisan’da taburcu edildi. Ancak hastaneden çıkaramıyorum. Çünkü BAĞ-KUR’a faizleriyle birlikte 9 milyar liralık prim borcum var, bu nedenle de sağlık güvencesinden yararlanamıyorum” dedi. Tatlıcılık yaparak günde ancak 10 milyon lira kazanabildiği söyleyen 2 çocuk babası M, bu parayla ailesinin geçimini ancak sağladığını ifade etti. 4 milyar liralık hastane ücretini ödemesinin mümkün olmadığını söyleyen M şöyle devam etti: “Ben bu parayı ömür boyu çalışsam ödeyemem. Durumumu başhekimliğe aktardım, ancak 2 aylık senet yapabileceklerini söylediler. Senet imzalarsam, beni icraya verirler, evimde ne varsa götürürler. Başbakan ‘Kimse rehin kalmayacak’ diyor ama o karar Sağlık Bakanlığı hastanelerini kapsıyormuş. Üniversite hastaneleri, özel hastane gibiymiş. Ne yapacağımı şaşırdım” dedi, oğlunu yalnızca ziyaret saatlerinde, cam bölme arkasından görebilirken, hastaneden çıkamayan Fatih ise babasına bakıp gözyaşı döküyor.

SENET İMZALAYIP GÖTÜRSÜNLER

Balcalı Hastanesi’nin döner sermaye ile hizmet verdiğini ve sosyal güvencesi olmayan hastalardan ücret almadıkları takdirde, başkalarına hizmet üretemeyecek duruma düşebileceklerini söyleyen Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Dekanı Prof. Dr. İ, M’nin tedavi ücreti karşılığı senet imzalayıp çocuğunu taburcu edebileceğini belirtti. İ, “Biz, hiç bir hastamızı rehin almayız. F da rehin

değil. Ancak bu paranın bir yerden mutlaka hastaneye ödenmesi gerek. Hastanemizde, devletin belirlediği fiyat üzerinden fatura çıkarılıyor. Benim ya da diğer yetkililerin ücret almadan hasta taburcu etmesi söz konusu olamaz. Hasta sahibi senet versin, karşılığını daha sonra sosyal yardımlaşma vakıflarından temin etmeye çalışsın. Senet imzalayarak çocuğu alabilirler. Parayı tahsil etmezsek başka hastalara hizmet sunamayız.”

Küçük bir kız çocuğunun, oyun oynadığı sırada, yüksekte düşmesi sonucu başından yaralanması üzerine, anne ya da babası en yakın hastanenin acil bölümüne götürüldüğünde, tedavisi yapıldıktan sonra hastane masrafları talep ediliyor, hasta hane masraflarını ödeme gücü bulunmayan, herhangi bir sosyal güvencesi olmayan baba ya da anne, kendi kızı ile aynı yaşlardaki komşusunun kızına ait yeşil kartı alarak kızını tedavisini yaptırıyor, sahteciliğin farkına varıldığında ebeveyn hakkında sahtecilikten ve kamu kurumunu dolandırmaktan dava açılıyordu.

Yargılaması yapılan suçların, yapılan hile nedeniyle yasal unsurları oluşmuş görüldüğünden kişi, mahkemelerce mahkûm ediliyordu. Verilen sonuç ceza, en alt sınırdan verilmesine rağmen bu kişiler 5 yılın üzerinde bir hapis cezasına çarptırılıyordu.

Oysaki Sağlık Bakanlığının, 11.05.2000 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan Acil Sağlık Hizmetleri Yönetmeliğinin, 37. maddesinde yataklı tedavi kuruluşları, acil sağlık hizmetlerinin bedelini, hizmet sundukları kişinin ödeme imkânları, çerçevesinde tahsil ederler hükmü yürürlükteydi.

Bu genelge sanki bilinmiyordu.

Uygulama yukarıda anlattığım gibi devam ediyordu.

Ödeme gücü bulunmayan ve sosyal güvencesi bulunmayan vatandaşa kanuna karşı hile kullanıyor, sahtecilik yapıyordu.

Bir tetkik hâkim arkadaşımı görevlendirdim. Sağlık Bakanlığı ve Başbakanlık yetkilileriyle görüşerek bu konu ile ilgili mevzuatı, genelgeleri araştırıp temin etmesini istedim.

Başbakanlığın konuya ilişkin 2008/13 sayılı genelgesini inceledik.

“Başbakanlığın 2008/13 sayılı genelgesi;

1) Acil sağlık hizmeti vermekle yükümlü bulunan sağlık kuruluşları, acil vakaları hastanın sağlık güvencesi olup olmadığına veya ödeme gücü bulunup bulunmadığına bakmaksızın kabul edecek ve gerekli tıbbi müdahaleyi kayıtsız-şartsız ve gecikmeksizin yapacaktır. Hiçbir sağlık kuruluşu acil olarak gelen hastalara yeterli personeli veya donanımı olmadığı, ilgili birimi veya boş yatağı bulunmadığı, hastanın sağlık güvencesi olmadığı ve benzeri sebepler ile gerekli acil tıbbi müdahaleyi yapmaktan kaçınmayacaktır.

2) Acil olarak sağlık kuruluşuna müracaat eden hastaların acil tıbbi müdahale ve tedavileri yapılırken hiçbir surette tedavi masraflarının nasıl karşılanacağı sorgulanmayacaktır. Hizmet bedelinin tahsili ile ilgili işlemler acil müdahale sağlandıktan sonra yapılacaktır.

3) Herhangi bir sağlık güvencesi olmayan vatandaşlarımızdan ödeme gücü bulunmayanların acil sağlık hizmeti bedelleri kendilerinden talep edilmeyecektir. Bunlardan kamuya ait sağlık kuruluşlarından ve ayakta teşhis ve tedavi yapan özel sağlık kuruluşlarından acil sağlık hizmeti alanların hizmet bedelleri 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu hükümleri çerçevesinde sağlık kuruluşunun bulunduğu yer sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakfından talep edilecektir.

Bu konuda gerekli tedbirler ilgili vakıf başkanlıklarınca alınacaktır. Özel hastanelerden acil sağlık hizmeti

alanların hizmet bedelleri ise talep edilmesi halinde 2219 sayılı Hususi Hastaneler Kanununun 32 nci, 5393 sayılı Belediye Kanununun 38 inci ve 60 ıncı, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun 18 inci maddeleri gereğince sağlık kuruluşunun bulunduğu yerin belediye-since ödenecektir. Bu amaçla belediyelerce bütçelerine yeterli ödenek konulacaktır.” hükmünü amir idi.

Adli makamların, Adliye Mahkemelerinin ve bu mahkemelerin kararlarını denetleyen Yüksek Mahkemelerin kararlarının, Sağlık ile ilgili devletin, sosyal devlet ilkele-rine uygun olan yukarda açıkladığım, genelgesine aykırı idi.

Öncelikle dairemiz kurulmadan önce, dolandırıcılık suçlarını inceleyen, denetleyen, Özel dairenin suçun sübutunu kabul eden ve uygulanmakta olan içtihadından, döndük.

Kişinin, hiçbir sosyal güvencesinin olmaması ve ödeme gücünün bulunmaması halinde, kendisinden acil sağlık hizmet bedellerinin alınamayacağı ve bu nedenle kamu kurumunun herhangi bir zararın söz konusu olmayacağı, dolandırıcılık suçunun, unsurları bakımından oluşmaya-cağı, dairemizce kabul edildi.

Konuyla ilgili olarak; “Sanığın hiçbir sosyal güvencesinin olmaması ve ödeme gücünün bulunmaması nedeniyle kendisinden acil sağlık hizmet bedellerinin alınamayacağı ve bu nedenle herhangi bir zararın söz konusu olmayacağı anlaşılınca, suçun yasal unsurları bakımından oluşmadığı nazara alınarak beraatına karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde mahkûmiyetine karar verilmesini” bozma sebebi yaptık.

Dairemizin bu kabulü uygulamada, çok büyük çoğunlukla kabul edildi. Mahkemeler bozma kararlarımıza direnmediler, mahkûmiyet kararı vermeyerek, yasal unsurları oluşmayan suçtan Beraat kararı vermeye başladılar. Böylece bu içtihadımız, istikrar kazanmış oldu.

Yargıya intikal eden bir olaydan;

“Sanıkların olay günü oyun oynarken düşüp yaralanan sanık N’nin kızı Naz’ın hastaneye götürülmesi gerektiği, parası olmadığından hastane masraflarını ödeyemeyeceğini ve bu nedenle çocuğunu tedavi ettiremeyeceğini düşünen sanık N’nin diğer sanık B’den yine aynı isimli kızı Naz E adına Turhal Kaymakamlığınca düzenlenen yeşil kart sağlık karnesini istediği, sanık B’ün sağlık karnesini verdiği, sanık N’nin bu karne ile kızı ile ilk önce Zile Devlet Hastanesi Acil servisine müracaat ettiği, ileri tetkik ve tedavi için Turhal’a sevki üzerine aynı karne ile bu kez Turhal Devlet Hastanesinde tedavisini

yaptırıldığı, tedaviler sırasında Naz'ın Naz E olduğunun beyan edildiği, defterdeki kayıtlar ve belgelerin isme göre düzenlenmesi şeklinde gerçekleşen olayda, sanık N'nın kızı Naz'ın tedavisi ile ilgili olarak acil sağlık hizmet bedellerinin alınamayacağı ve bu nedenle herhangi bir zararın söz konusu olmayacağı anlaşılınca, sanıklara atılı suçun unsurları bakımından oluşmadığı nazara alınarak beraatlerine karar verilmesi gerekirken, yazılı şekilde mahkûmiyetlerine hükmedilmesi,

(15.CD.24.5.2012.13458-37769)“

Karı-koca, resmi nikâhla evli iken, bayan olanın, vefat eden babasından yetim maaşını alabilmek için, muvazaalı olarak boşandıkları, ancak aynı evde birlikte yaşamaya devam ettikleri, SGK' dan maaş almak suretiyle haksız menfaat temin ederek kamu kurumunu dolandırdıkları iddiasıyla çok sayıda kamu davası açılıyordu.

Evli olan kişinin, ölen anne ya da babasından kalan yetim aylığını almak için mahkeme kararı ile boşandığı, boşandıktan sonra boşandığı eşi ile aynı evde yaşamasına rağmen, yetim aylığını almak için kuruma başvurduğu ve yetim aylığını aldığı olaylarda, Sosyal Güvenlik Kurumunun, boşanmanın muvazaalı olduğu ve kurumun dolandırıldığı iddiası üzerine, kamu davası açıldığında, kişi mahkemelerce kamu kurumunu dolandırmaktan

mahkûm ediliyor ve bu mahkûmiyet hükmü, yüksek mahkemece onaylanıyordu.

Binlerce, 40 ve üzeri yaşta bulunan kadın, ömürlerinin bu kısmını, kendi babalarından, annelerinden intikal eden yetim maaşını aldıklarında, boşanmasına rağmen hem eski kocasıyla nikâh dışı yaşıyor hem de yetim parası almak suretiyle, kamu kurumunu dolandırıyorlar diye, mahkûm oluyorlar, ömürlerinin bir kısmını ceza evinde geçiriyorlardı.

Mahkûmiyet hükmünün, adli para cezasının ödenmesi sonucu infaz aşaması da gözetildiğinde, yetim aylığı olarak kamu kurumunu dolandıran ve suça iştirak eden karı-koca, 5 yıldan fazla hapis cezasını infaz ediyordu.

Bu kadınlar, genellikle düşük gelir gurubundan, zor şartlarda geçimini sağlamaya çalışan insanlardı. Ölen büyüklerinden kendilerine intikal eden ve talep ettikleri maaşlar komik denecek kadar düşüktü.

Yetim aylığı alan kız çocuklarının, evlendiklerinde dul ve yetim aylığı, yasa gereği kesildiğinden, bu kişiler, evlilik sürecinde geçinemediklerini görünce, özellikle başta kocaları olmak üzere, aile baskısı altında, mahkemelere başvurup, boşanma davası açıyorlar, yasal olarak yetkili mahkemelerce, boşanıyor, sonrasında, yeniden yetim aylığı almak için sosyal güvenlik kurumuna başvuruyor ve yetim aylığını yeniden almaya başlıyordu.

Sosyal güvenlik kurumunun o tarihlerde yürürlükte olan yönetmeliğine göre, boşanan ve yetim aylığını

yeniden almaya başlayan kadın, jandarma aracılığı ile izleniyor, boşanan kadının, kocası ile aynı konutta birlikte yaşam sürdürdükleri ihbarı üzerine, konutlara baskın düzenleniyor, muhtar ve köylüler dinleniyor, doğrulanırsa muvazaa (Danışıklık) iddiası ile yetim aylığı kesiliyor, dolandırıcılık suçlamasıyla mahkemeye veriliyor, mahkemelerde, Sosyal güvenlik kurumuna zarar verilmesi nedeniyle, Kamu kurum ve kuruluşlarının zararına olarak dolandırıcılık suçunun sübuta erdiğini kabul ediliyordu

Uygulamada gelişen bir çarpıklığın farkına varmıştım.

Bu uygulamayı bilen ve ağır cezalara çarpılmak istemeyen, yüksek gelir gurubundan emekli olan baba ya da annelerin, yetim aylığı da yüksek olan çocukları, yetim aylıkları kesilmesin diye, resmi olarak evlenmiyorlar, yaşamlarını birlikte oldukları kişiyle düzeyli birliktelik adıyla devam ettiriyorlar, çocuk sahibi oluyorlar, bir evli aile gibi yaşıyorlardı.

SGK kayıtlarında görünmedikleri için, yetim aylığını alıyorlar ancak bunlar hakkında hiçbir işlem yapılamıyordu.

Keza, resmi nikâh yapmayan, imam nikâhı adıyla yaşamlarını sürdürenler de, evlilik ortamını bütünüyle yaşamalarına ve kocaları bulunmasına rağmen, yetim aylığını alıyorlar ancak bunlar da SGK kayıtlarında görünmedikleri için, haklarında yasal hiçbir işlem yapılamıyordu.

Birinci guruptakiler dolandırıcı sayılırken, ikinci guruptakiler, aynı durumda olmalarına rağmen suçlu kabul edilmiyor, meşru görülüyordu.

Birinci guruptakiler, kamu kurumuna parasal olarak, çok az miktarda zarar verirken, ikinci guruptakiler, kamu kurumuna parasal olarak, daha fazla miktarda zarar vermelerine rağmen aleyhlerine hiçbir işlem yapılamıyordu.

Bu çarpık görüntüler, rahatsız olduğum diğer bir konu idi ve benim adalet duygularımı incitiyordu.

Dairemiz kurulmadan önceki özel dairenin, süre gelen bu katı uygulaması dairemizce; Hukuk Mahkemelerinden verilen kesinleşmiş Boşanma Kararlarının, mutlak butlan ile malul olmadığı sürece, geçerli olduğu ve bunun hukuk düzeninin bir gereği olduğu kabulüyle benimsenmemiştir.

Dairemiz bu çarpıklığa; "hileli davranış olduğu söylenen boşanma kararının hukuken geçerli bir karar olduğu, muvazaalı olduğu yönünde açılan ve sonuçlanan bir davanın bulunmadığı, bu haliyle dolandırıcılık suçu için aranan hile unsurunun gerçekleşmediği, 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun, 56/son maddesinde "eşinden boşandığı halde, boşandığı eşyle fiilen birlikte yaşadığı belirlenen eş ve çocukların bağlanmış olan gelir ve aylıkları kesilir, bu kişilere ödenmiş olan tutarlar 96.madde hükümlerine göre geri

alınır” şeklinde bir düzenlemenin getirildiği, bu düzenleme karşısında, atılı eylemin hukuki ihtilaf niteliğinde olduğu, kaldı ki; gayri resmi yaşayan bir kişinin, yetim aylığı almasına kanunen bir engel bulunmadığı, boşanıp, evli olmayan konumuna gelen kişinin yetim aylığı alamayacağını, alırsa da bu durumun dolandırıcılık suçunu oluşturacağını söylemenin Anayasanın eşitlik ve sosyal hukuk devleti ilkesine de aykırı olacağı, bu hali ile dolandırıcılık suçunun unsurlarının oluşmayacağı kanaatine varmıştır.” İctihadiyla son verdi.

Binlerce anneyi, haksız bir şekilde tutuldukları, ceza evlerinden kurtardı.

Konuya ilişkin Örnek içtihat kalıbımız aşağıda sunulmuştur.

“5237 Sayılı TCK’nın 158/1-e bendinde belirtilen, kamu kurum ve kuruluşlarının zararına olarak dolandırıcılık suçunun işlenmesi, nitelikli hal kabul edilmiştir. Hangi kurum ve kuruluşların, kamusal nitelik taşıdığı, o kurumun kadro bakımından bağlı olduğu durumu düzenleyen mevzuata göre belirlenir.

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 1. maddesine göre, sözleşmeye taraf devlet, hangi yolla olursa olsun sözleşmede öngörülen haklara riayet yükümlülüğü altındadır. Sözleşmenin 8. maddesine göre ise herkes özel ve aile yaşamına saygı gösterilmesi hakkına sahiptir.

2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 90. maddesinin 5. fıkrasına göre; Usulüne göre yürürlüğe konulmuş Milletlerarası antlaşmalar kanun hükmündedir. Bunlar hakkında Anayasa'ya aykırılık iddiasıyla Anayasa Mahkemesi'ne başvurulamaz.(Ek cümle: 07.05.2004-5170/7 Md.)

Usulüne göre yürürlüğe konulmuş temel hak ve özgürlüklere dair milletlerarası antlaşmalarla, kanunların aynı konuda farklı hükümler içermesi sebebiyle çıkabilecek uyumsuzluklarda milletlerarası antlaşma hükümleri esas alınır.

Buna göre; iç hukukta doğrudan hukuksal sonuçlar yaratan uluslararası sözleşmeler, yasalar üstü bir konumda olduğundan Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi iç hukukumuzun bir parçası olmuştur.

Geniş manada tanımlanan aile kavramı, anne-baba ve ister meşru; isterse gayri meşru olsun bunların çocuklarıyla olan ilişkilerini içermektedir. Aile yaşamına saygı hakkı, evlilik birliği sona ermiş olsa bile, çocukla eşler arasında birlikte yaşama ve kişisel ilişki kurma hakkını da kapsamaktadır. Herhangi bir mahkeme tarafından mutlak butlanla malul bir karar olduğuna hükmedilmediği sürece, hukuken geçerli olan boşanma kararlarından sonra, eski eşlerin bir arada yaşamasını yasaklayan kanuni bir düzenleme bulunmadığından; boşanmanın hileli davranış olarak kabul edilmesi mümkün değildir.

Kaldı ki, Türk Medeni Kanunu'nun 166/3 maddesinde, "evliliğin en az bir yıl sürmesi ve eşlerin birlikte başvurması ya da bir eşin diğerinin davasını kabul etmesi halinde, evlilik birliğinin temelinden sarsılmış sayılacağı; hâkimin, tarafların iradelerini serbestçe açıkladıklarına kanaat getirmesi ve boşanmanın mali sonuçlarıyla çocukların durumu hususunda taraflarca kabul edilecek düzenlemeyi uygun bulması halinde de boşanmaya hükümlenacağı vurgulanmaktadır.

Olaya bu açıdan bakıldığında zikredilen maddeye göre açılan boşanma davalarında yasa, boşanma gerekçesinin doğruluğunu araştırma hususunda boşanma kararını verecek hâkime araştırma yetkisi vermediğinden, maaş almak amacıyla yapılan boşanmalar dahi hileli davranış olarak vasıflandırılmaz.

Üstelik 5510 sayılı kanunun 56. maddesinde bu durumu tespit edilen kimselerin gelir ve aylığının kesileceği ve ödenmiş tutarların geri alınacağı düzenlenmesine karşın bu hususta cezai düzenlemeye yer verilmemiştir.

Bu açıklamalar çerçevesinde somut olay değerlendirildiğinde; Anayasa, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve kanuni düzenlemeler dikkate alındığında, sanıkların eylemlerinin hukuki ihtilaf mahiyetinde olduğu gözetilmeyerek ve sanıklara atılı suçun yasal unsurlarının oluşmadığı nazara alınarak, sanıkların beraatına karar verilmesi gerekirken, yazılı şekilde mahkûmiyet hükmü verilmesi,"

Bu kararımız, yazılı ve görsel medyada geniş bir şekilde yer aldı.

Yargıtay'dan binlerce kadını kurtaran karar

25/10/2013 00:00

Yargıtay, babasından ölüm aylığı almak için kocasından hileli boşanan ve hakkında "dolandırıcılıktan" dava açılan binlerce kadının özel hayatını, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (AİHS) ile savundu.

Yargıtay 15. Ceza Dairesi, daha önce babasından ölüm aylığı almak için kocasından hileli boşanan ve hakkında "dolandırıcılıktan" hapis cezası verilen kadınların cezasını

bozmuş ve “kişilerin birlikte yaşamaya özgür iradeleri ile karar verebileceklerine” vurgu yapmıştı.

Dairenin bu kararı üzerine yerel mahkemeler artık dolandırıcılıktan dava açılan kadınlar hakkında beraat kararı veriyor. Ancak Sosyal Güvenlik Kurumu, kadınlar hakkındaki beraat kararlarını temyiz etmeye devam ediyor.

Düzce’de vefat eden babasından yetim aylığı almak için eşinden muvazaalı boşanan ve aynı evde yaşadıkları tespit edilen çift hakkında dolandırıcılık suçundan dava açıldı. Çiftin, hileli boşanarak, aynı evde yaşamaya devam ettikleri, Sosyal Güvenlik Kurumundan maaş aldıkları ve haksız menfaat sağladıkları iddia edildi. Dairenin daha önce verdiği kararlar nedeniyle Düzce Ağır Ceza Mahkemesi, sanıkların beraatına karar verdi.

Bu kararın SGK tarafından temyiz edilmesi üzerine Yargıtay 15. Ceza Dairesi geçen hafta bir karar daha verdi.

Dolandırıcılık suçunun oluşabilmesi için, failin bir kimseyi kandırabilecek nitelikte hileli davranışlarla hataya düşürüp, yarar sağlaması gerektiği belirtilen kararda, hilenin nitelikli bir yalan olduğu vurgulandı. Fail tarafından yapılan hileli davranışın belli oranda ağır, yoğun ve ustaca, sergileniş açısından mağdurun inceleme olanağını ortadan kaldıracak nitelikte bir takım hareketler olması gerektiğine işaret edilen kararda, “Kullanılan hileli davranışlarla mağdur yanılgıya düşürülmeli ve bu yanıltma sonucu yalanlara inanan mağdur tarafından

sanık veya bir başkasına haksız çıkar sağlanmalıdır. Hilenin kandırıcı nitelikte olup olmadığı olay sal olarak değerlendirilmeli, olayın özelliği, mağdurun durumu, fiille olan ilişkisi, kullanılan hilenin şekli, kullanılmışsa gizlenen veya değiştirilen belgenin nitelikleri ayrı ayrı nazara alınmalıdır” ifadesi kullanıldı.

Türk Ceza Kanununda, kamu kurum ve kuruluşlarını zarara uğratacak şekilde dolandırıcılık suçunun işlenmesinin, nitelikli hal kabul edildiği hatırlatılan kararda, bu nitelikli halin oluşması için eylemin kamu kurum ve kuruluşlarının mal varlığına zarar vermek amacıyla işlenmesi gerektiği kaydedildi. Zarar vermenin, kamu kurum ve kuruluşlarından hakkı olmayan bir parayı almak ya da bir borcu geri ödememek şeklinde olacağı belirtilen kararda, “Bu suçun zarar göreni kamu kurum ve kuruluşunun tüzel kişiliğidir. Kamu kurum ve kuruluşlarının zarar görmesi söz konusu değilse bu suç oluşmayacaktır. Dolandırıcılık suçunun kamu yararına çalışan hayır kurumlarının zararına işlenmesi madde kapsamında değildir” değerlendirilmesinde bulunuldu.

Uluslararası Sözleşme Vurgusu, milletlerarası anlaşmaların kanun hükmünde olduğuna ve Anayasanın 90. maddesine göre de milletlerarası anlaşmaların kanunlardan üstün tutulacağına işaret edilen kararda, buna göre, iç hukukta doğrudan hukuksal sonuçlar yaratan uluslararası sözleşmelerin, yasalar üstü konumda oldukları ve iç hukukun bir parçası olarak yürütmeyi ve yargıyı bağladığı vurgulandı.

İç hukukun parçası AİHS'nin, insan haklarının korunması ve haklara yönelik ihlallerinin engellenmesini amaçladığı belirtilen kararda, "İnsan hakları, insan onurunu korumayı, insanın maddi ve manevi gelişmesini sağlamayı amaçlayan haller olup, insanın doğuştan var olan hak ve özgürlükleridir. Bu haklar, hak sahiplerini yetkili bir konuma getirirken, devleti ve diğer üçüncü kişileri o kişinin hakkına saygılı olma yükümlülüğü altına sokar" ifadesine yer verildi.

AİHS'nin 1. maddesine göre, sözleşmeye taraf devletin, hangi yolla olursa olsun sözleşmede öngörülen haklara riayet yükümlülüğü bulunduğu, 2. maddesine göre her ferdin yaşama hakkının kanunun himayesi altında olduğu hatırlatılan kararda, AİHS'nin 3. maddesinde, hiç kimsenin aşağılayıcı muamele veya cezaya tabi tutulamayacağını, 8. maddesinde ise herkesin özel ve aile yaşamına saygı gösterilmesi hakkına sahip olduğunun öngörüldüğü ifade edildi.

Sözleşmenin, özel ve aile yaşamına, haksız ve keyfi müdahalelere karşı bireyi koruduğu vurgusu yapılan kararda, şu tespitlere yer verildi: "Özel yaşam, bireyin içinde kişiliğini oluşturabileceği ve geliştirebileceği bir alanın garanti edilmesidir. Geniş manada tanımlanan aile, anne-baba ister meşru isterse gayri meşru olsun bunların çocukları ile olan ilişkilerini içermektedir. Aile yaşamına saygı hakkı, anne-baba arasındaki ilişki sona ermiş artık birlikte yaşamıyor veya boşanmış olsalar bile çocukla eşler arasında birlikte yaşama ve kişisel ilişki

kurma hakkını da içermektedir. AİHM'nin pek çok kararında tanımladığı gibi bir davranış eğer kişilerde aşağılık duygusu yaratıyorsa ve onları küçük düşürecek veya alçaltacak nitelikte ise aşağılayıcı muameledir. Bu muamelenin kamuya açık olarak yapılması onun aşağılayıcı nitelikte olup olmamasında rol oynamakla beraber kişinin kendi gözünde küçük düşmesi yeterli sayılmaktadır.”

Kararda, davaya konu olayda, sanığın resmi nikâhlı evliyken vefat eden babasından yetim maaşını alabilmek için muvazaalı olarak kocasından boşandığı ancak aynı evde birlikte yaşamaya devam ettikleri, SGK 'dan maaş almak suretiyle haksız menfaat temin ederek kamu kurumunu dolandırdıklarının iddia edildiği kaydedildi. Hukuken geçerli bir mahkeme kararıyla boşandıktan sonra, eşlerin bir arada yaşamasını engelleyen, birlikte yaşamamanın suç olduğuna dair kanuni bir düzenleme bulunmadığı ifade edilen kararda, bu durum karşısında, eşlerin bir arada yaşamasının, boşanmanın maaş almak amacıyla yapıldığının ve hileli davranışın kanıtı olamayacağı vurgulandı. Kararda, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun ilgili maddesinde, bu durumu tespit edilenlerin gelir ve aylığının kesileceği ve ödenmiş tutarların geri alınacağına öngörüldüğü, bu konuda cezai düzenlemenin bulunmadığı kaydedildi. Sanıkların eyleminin hukuki ihtilaf mahiyetinde olduğu gözetilerek, dolandırıcılık suçunun yasal unsurlarının oluşmadığına yönelik yerel mahkeme kararında, Anayasa, AİHS ve kanuni

düzenlemeler dikkate alındığında bir isabetsizlik görülmediği bildirildi. (AA)

Konu Yargıtay Ceza genel kurulunda da görüşüldü.

“Sanıkların nitelikli dolandırıcılık suçundan beraatlerine karar verilen somut olayda, Özel Daire çoğunluğu ile Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı arasında oluşan ve Ceza Genel Kurulunca çözümlenmesi gereken uyuşmazlık; sanıklardan A'nin vefat eden sigortalı babasından kalan ölüm aylığını alabilmek için eşi olan diğer sanık ile resmen boşanmalarına karşın aynı evde birlikte yaşamaya devam etmeleri ve bu süre içinde Sosyal Güvenlik Kurumundan ölüm aylığı almaları şeklindeki eylemlerinin nitelikli dolandırıcılık suçunu oluşturup oluşturmayacağıın belirlenmesine ilişkindir.

İncelenen dosya kapsamından; 12.05.1969 tarihinde evlenen sanıkların boşandıklarına dair Bartın 1.Asliye Hukuk Mahkemesinden verilen 11.02.2004 tarih ve 697-46 sayılı karara göre, davacı M'ın 22.04.1946, davalı A'ın 20.05.1952 doğumlu olup tarafların 3 çocukları olduğu, yaptıkları anlaşma uygun bulunarak boşanmalarına karar verildiği, nafaka konusuyla ilgili bir açıklamada bulunulmadığı ve kararın 09.03.2004 tarihinde temyiz edilmeksizin kesinleştiği,

Sanık A'in, boşanma kararının kesinleşmesinden sonra katılan kuruma müracaat ettiği ve 30.03.2004 tarihli aylık

bağlama kararı ile 01.04.2004 tarihinden itibaren 506 sayılı Kanuna göre kendisine ölen sigortalı babasından dolayı aylık bağlandığı,

Sanıkların boşanmalarına rağmen aynı evde birlikte yaşamaya devam ettikleri ve Sosyal Güvenlik Kurumundan aylık almaya devam ettiklerinin çeşitli kurumlara şikâyet dilekçeleriyle iletilmesi üzerine başlatılan soruşturma kapsamında kolluk tarafından düzenlenen 25.08.2010 tarihli tutanağa göre; M'a ait evin içinde bulunan yaşlı olan bayanın ev içerisinde gizlenmeye çalıştığı, genç olan S'in A'in bu evde olmadığını ve 100 metre kadar ilerde G'e ait evde ikamet ettiğini ifade ettiği, daha sonra tekrar seslenilmesi üzerine A'in ev içinden çıkıp geldiğinde; "beni bulduğunuz M'in evinde oturmuyorum, benim resmi ikametim olan G'in evinde oturuyorum" dediği, daha sonra eve gelen M'in; "ben bu evde kızım ile ikamet ediyorum, boşandığım eşim A yarın yapacağım mevlüt yemeğine yardım etmek için buradadır, sürekli yanımda bulunmuyor, sadece günlük görüyorum, A'yi nüfus sayımında GD'in evinde saydılar, eski eşim oğlumla birlikte bu kişinin evinde oturmaktadır" dediği, Sanıkların ikamet ettiklerini söyledikleri evlerin konumunu gösteren ve kolluk tarafından çizilen krokide, sanık M'e ait ev ile sanık A'nin birlikte oturduklarını söylediği G'e ait evin arasının 50 metre olduğu, her iki ev ve bahçesinin aynı tel çit ile çevrelendiğinin tespit edildiği, Kolluk tarafından 14.12.2009 tarihinde düzenlenen ikinci bir tutanağa göre

de; sanık M'in ikametine gidildiğinde ev içerisinde Ayşe B'in olduğunun görüldüğünün belirtildiği,

Sosyal Güvenlik Kurumu Bartın İl Müdürlüğü tarafından başlatılan idari tahkikatta, sanıkların ikamet ettikleri köyün muhtarı Y ile azalar A ve M'in 29.03.2010 tarihinde kontrol memuruna; "M ile A'in M'e ait evde ikamet etmektedirler, evlerinin 100 metre ilerisinde G'e ait ev A tarafından ikamet adresi olarak göstermiş, ama bu evde yaşadığını hiç görmedik" şeklinde anlatımda buldukları, bu idari tahkikat sonucunda düzenlenen raporda sanıkların boşanmalarına rağmen birlikte yaşamaya devam ettikleri kanaatinin belirtildiği,

İdari tahkikat raporunun kuruma iletilmesi üzerine, katılan kurum tarafından A'ye ödenen aylığın 20.10.2008 itibariyle kesilerek 20.10.2008 ile 19.09.2010 tarihleri arasında ödenen 6.409,78 Liranın 5510 sayılı Kanunun 96/1-a maddesi uyarınca tahsiline karar verildiği, ancak bu miktarın tahsil edilip edilmediği hususunda bir bilginin dosyada bulunmadığı, Anlaşılmaktadır.

5237 sayılı TCK'nun "Dolandırıcılık" başlıklı 157. maddesinde; "Hileli davranışlarla bir kimseyi aldatıp, onun veya başkasının zararına olarak, kendisine veya başkasına bir yarar sağlayan kişiye bir yıldan beş yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezası verilir" şeklinde dolandırıcılık suçunun temel şekli düzenlenmiş olup, 158. maddesinde ise suçun nitelikli halleri on bent halinde sayılmıştır.

Dolandırıcılık suçunun maddi unsurunun hareket kısmı, 765 sayılı TCK'nun 503. maddesinde bir kimseyi kandırabilecek nitelikte hile ve desiseler yapma olmasına karşın, 5237 sayılı TCK'nın 157. maddesinde hileli davranışlarla bir kimseyi aldatma şeklinde ifade edilmiş olup, 765 sayılı Kanunda yer alan desise kavramına 5237 sayılı Kanunda yer verilmemiş ve hileye desiseyi de kapsayacak şekilde geniş bir anlam yüklenmiştir.

Malvarlığının yanında irade özgürlüğünün de korunduğu dolandırıcılık suçunun oluşabilmesi için;

1) Failin bir takım hileli davranışlarda bulunması,

2) Hileli davranışların mağduru aldatılabilecek nitelikte olması,

3) Failin hileli davranışlar sonucunda mağdurun veya başkasının aleyhine, kendisi veya başkası lehine haksız bir yarar sağlaması, Şartlarının birlikte gerçekleşmesi gerekmektedir.

Fail kendisi veya başkasına yarar sağlamak amacıyla bilerek ve isteyerek hileli davranışlar yapmalı, bu davranışlarla bir başkasına zarar vermeli, verilen zarar ile eylem arasında uygun nedensellik bağı bulunmalı ve zarar da, nesnel ölçüler göz önünde bulundurularak belirlenecek ekonomik bir zarar olmalıdır.

Görüldüğü gibi, dolandırıcılık suçunu diğer malvarlığına karşı işlenen suç tiplerinden farklı kılan husus, aldatma temeline dayanan bir suç olmasıdır. Birden çok hukuki konusu olan bu suç işlenirken, sadece malvarlığı

zarar görmemekte, mağdurun veya suçtan zarar görenin iradesi de hileli davranışlarla yanıltılmaktadır. Madde gerekçesinde de, aldatıcı nitelik taşıyan hareketlerle, kişiler arasındaki ilişkilerde var olması gereken iyi niyet ve güvenin bozulduğu, bu suretle kişinin irade serbes-tisinin etkilendiği ve irade özgürlüğünün ihlâl edildiği vurgulanmıştır.

5237 sayılı TCK'nın 157. maddesinde yalnızca hileli davranıştan söz edilmiş olmasına göre, her türlü hileli davranışın dolandırıcılık suçunu oluşturup oluşturmaya-cağının belirlenmesi gerekmektedir. Kanun koyucu anılan maddede hilenin tanımını yapmayarak suçun maddi konusunun hareket kısmını oluşturan hileli davranışların nelerden ibaret olduğunu belirtmemiş, bilinçli olarak bu hususu öğreti ve uygulamaya bırakmıştır.

Hile, Türk Dili Kurumu sözlüğünde; "birini aldatmak, yanıltmak için yapılan düzen, dolap, oyun, desise, entrika" (Türk Dil Kurumu, Türkçe Sözlük, s.891) şeklinde, uygulamadaki yerleşmiş kabule göre ise; "Hile nitelikli yalandır. Yalan belli oranda ağır, yoğun ve ustaca olmalı, sergileniş açısından mağdurun denetleme olanağını ortadan kaldırmalıdır. Kullanılan hile ile mağdur yanılgıya düşürülmeli ve yanıltma sonucu kandırıcı davranışlarla yalanlara inanan mağdur tarafından sanık veya başkasına haksız çıkar sağlanmalıdır... Hileli davranışın aldatacak nitelikte olması gerekir. Basit bir yalan hileli hareket olarak kabul edilemez" biçiminde tanımlanmıştır.

Öğretide de hile ile ilgili olarak; “olaylara ilişkin yalan açıklamaların ve sarf edilen sözlerin doğruluğunu kuvvetlendirecek ve böylece muhatabın inceleme eğilimini etkileyebilecek yoğunluk ve güçte olması ve bu bakımdan gerektiğinde bir takım dış hareketler ekleyerek veya böylece var olan halden ve koşullardan yararlanarak, almayacağı bir kararı bir kimseye verdirmek suretiyle onu aldatması, bu suretle başkasının zihin, fikir ve eylemlerinde bir hata meydana getirmesidir” (Sulhi Dönmezer, Kişilere ve Mala Karşı Cürümler 2004, s. 453), “objektif olarak hataya düşürücü ve başkasının tasavvuru üzerinde etki meydana getiren her türlü davranıştır” (Tezcan/Erdem/Önok, Teorik ve Pratik Ceza Hukuku 2006, s. 558), “hile, oyun, aldatma, düzen demektir. Objektif olarak hataya düşürücü ve başkasının tasavvuru üzerinde etki doğurucu her davranış hiledir” (Centel/Zafer/Çakmut, Kişilere Karşı Suçlar 2007, Cilt I. s. 452) biçiminde tanımlara yer verilmiştir.

Yerleşmiş uygulamalar ve öğretideki baskın görüşlere göre ortaya konulan ilkeler göz önünde bulundurulduğunda; hile, karşısındakini aldatan, yanılgıya düşüren, düzen, dolap, oyun, entrika ve bunun gibi her türlü eylem olarak kabul edilebilir. Bu eylemler bir gösteriş biçiminde olabileceği gibi, gizli davranışlar olarak da ortaya çıkabilir. Gösterişte, fail sahip bulunmadığı imkânlara ve sığata sahip olduğunu bildirmekte, gizli davranışta ise kendi durum veya sıfatını gizlemektedir. Ancak sadece yalan söylemek, dolandırıcılık suçunun

hile unsurunun gerçekleşmesi bakımından yeterli değildir. Kanun koyucu yalanı belirli bir takım şekiller altında yapıldığı ve kamu düzenini bozacak nitelikte bulunduğu hallerde cezalandırmaktadır. Böyle olunca hukuki işlemlerde, sözleşmelerde bir kişi mücerret yalan söyleyerek diğerini aldatmış bulunuyorsa bu basit şekildeki aldatma, dolandırıcılık suçunun oluşumuna yetmeyecektir. Yapılan yalan açıklamaların dolandırıcılık suçunun hileli davranış unsurunu oluşturabilmesi için, bu açıklamaların doğruluğunu kabul ettirebilecek, böylece muhatabın inceleme eğilimini etkisiz bırakabilecek yoğunluk ve güçte olması ve gerektiğinde yalana bir takım dış hareketlerin eklenmiş bulunması gerekir.

Failin davranışlarının hileli olup olmadığının belirlenmesi noktasında öğretide şu görüşlere de yer verilmiştir: "Hangi hareketin aldatmaya elverişli olduğu somut olaya göre ve mağdurun içinde bulunduğu duruma göre belirlenmelidir. Bu konuda önceden bir kriter oluşturmak olanaklı değildir"(Özbek/Kanbur/Doğan/Bacaksız/Tepe, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 2010, s.687), "Hileli davranışın anlamı birtakım sahte, suni hareketler ile gerçeğin çarpıtılması, gizlenmesi ve saklanmasıdır"(Doğan Soyaslan, Ceza Hukuku Özel Hükümler 6. Baskı, sf.343), "Hilenin, mağduru hataya sürükleyecek nitelikte olması yeterlidir; ortalama bir insanı hataya sürükleyecek nitelikte olması aranmaz. Bu nedenle, davranışın hile teşkil edip etmediği muhataba ve olaya göre

değerlendirilmelidir”(Centel/Zafer/Çakmut, Kişilere Karşı İşlenen Suçlar 2007, Cilt I. s.457).

Esasen, hangi davranışların hileli olup olmadığı ve bu kapsamda değerlendirilmesi gerektiği yolunda genel bir kural koymak oldukça zor olmakla birlikte, olaysal olarak değerlendirme yapılmalı, olayın özelliği, mağdurun durumu, fiille olan ilişkisi, kullanılmışsa gizlenen veya değiştirilen belgenin nitelikleri ayrı ayrı nazara alınmak suretiyle sonuca ulaşılmalıdır.

Uyuşmazlığın sağlıklı bir çözüme kavuşturulabilmesi açısından sosyal güvenlik mevzuatının ilgili hükümleri de değerlendirilmelidir.

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 23. maddesi ile bu kanunu yürürlükten kaldıran 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun benzer şekilde düzenlenmiş olan 34. maddesinde; ölen sigortalının usulüne uygun olarak hesaplanacak aylığının, çalışmayan veya kendi sigortalılığı nedeniyle gelir ve aylık bağlanmamış olan evli olmayan, evli olmakla beraber sonradan boşanan veya dul kalan kızlarına belirli bir oranda aylık olarak bağlanması öngörülmüştür.

5510 sayılı Kanunun “Gelir ve aylık bağlanmayacak haller” başlıklı 56. maddesinin son fıkrasında; “Eşinden boşandığı halde, boşandığı eşiyile fiilen birlikte yaşadığı belirlenen eş ve çocukların, bağlanmış olan gelir

ve aylıkları kesilir. Bu kişilere ödenmiş olan tutarlar, 96 ncı madde hükümlerine göre geri alınır” hükmü bulunmakta olup bu hüküm aynı kanunun 108. maddesinin (d) bendi uyarınca 01.10.2008 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Bu kanun kapsamında yapılan “yersiz ödemelerin geri alınması” usulü de 96. maddede ayrıntılı olarak düzenlenmiştir.

27.09.2008 gün ve 27010 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Fazla veya Yersiz Ödemelerin Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin, “İlgililerin kasıtlı ve kusurlu davranışlarından doğan fazla veya yersiz ödemeler” başlıklı 5. maddesi;

“(1) Bu Yönetmeliğin uygulamasında;

a) Kuruma verilen veya ibraz edilen belgelerle gerçeğe aykırı bildirimde bulunulması,

b) Örneği Kurumca hazırlanan belgelerle bildirilmesi taahhüt edilen durum değişikliklerinin bir ay içinde Kuruma bildirilmemesi,

c) Kanunda öngörülen şartlar yerine gelmediği hâlde, sahte bilgi ve belgelerle sağlık hizmetleri ve diğer haklardan, ödeneklerden yararlanılması ile gelir veya aylık bağlatılması,

ç) Sahte hizmet kazandırılmak suretiyle sağlık hizmetleri ve diğer haklardan, ödeneklerden yararlanılması ile gelir veya aylık bağlatılması,

d) Boşanma nedeniyle gelir veya aylık bağlandıktan sonra boşandığı eşiyile fiilen birlikte yaşanması,

e) Gelir ve aylıklarının kesilmesi gerektiği hâlde durumun gizlenmesi ve/veya bildirilmemesi,

f) Sigortalılar ile gelir veya aylık alanlara yapılan ödemelerden, hak sahipliği sona ermesine rağmen her hangi bir kişi tarafından tahsilat yapılması, ilgililerin kasıtlı ve kusurlu davranışlarını oluşturur.

(2) Birinci fıkrada sayılan durumların tespit edildiği tarihten geriye doğru en fazla on yıllık süre içinde yapılan fazla veya yersiz ödemeler, her bir ödemenin yapıldığı tarihten itibaren hesaplanacak kanunî faizi ile birlikte tahsil edilir” şeklinde iken, 04.05.2013 gün ve 28637 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan değişiklikle; “Birinci fıkranın (b) ve (d) bentlerinde belirtilen durumlar ile aynı fıkranın (f) bendi kapsamında, bir aylık döneme ilişkin gelir ve aylıkların her hangi bir kişi tarafından tahsil edilmesi hali hariç olmak üzere, Kurumun yanlış işlem ve ödeme yapmasına sebebiyet veren ve bu suretle adına borç tahakkuk ettirilen ve/veya borç tahakkuk ettirilmesine neden olan kişiler hakkında, ayrıca Cumhuriyet Savcılığına suç duyurusunda bulunulur” şeklindeki 3. fıkra eklenmiştir.

Bahse konu yönetmelikte yapılan bu değişiklikle boşanma nedeniyle aylık bağlandıktan sonra boşanılan eşle fiilen birlikte yaşanması halinde yapılan yersiz ödemelerin kanuni faizi ile tahsil edileceği, ancak ilgili kişiler hakkında Cumhuriyet savcılığına suç duyurusunda bulunulmayacağı öngörülmüştür.

Diğer taraftan 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun boşanmaya ilişkin olan 166. maddesinin ilk üç fıkrası; "Evlilik birliği, ortak hayatı sürdürmeleri kendilerinden beklenmeyecek derecede temelinden sarsılmış olursa, eşlerden her biri boşanma davası açabilir.

Yukarıdaki fıkrada belirtilen hâllerde, davacının kusuru daha ağır ise, davalının açılan davaya itiraz hakkı vardır. Bununla beraber bu itiraz, hakkın kötüye kullanılması niteliğinde ise ve evlilik birliğinin devamında davalı ve çocuklar bakımından korunmaya değer bir yarar kalmamışsa boşanmaya karar verilebilir.

Evlilik en az bir yıl sürmüştür ise, eşlerin birlikte başvurması ya da bir eşin diğerinin davasını kabul etmesi hâlinde, evlilik birliği temelinden sarsılmış sayılır. Bu hâlde boşanma kararı verilebilmesi için, hâkimin tarafları bizzat dinleyerek iradelerinin serbestçe açıklandığına kanaat getirmesi ve boşanmanın malî sonuçları ile çocukların durumu hususunda taraflarca kabul edilecek düzenlemeyi uygun bulması şarttır.

Hâkim, tarafların ve çocukların menfaatlerini göz önünde tutarak bu anlaşmada gerekli gördüğü değişiklikleri yapabilir. Bu değişikliklerin taraflarca da kabulü hâlinde boşanmaya hükmolunur. Bu hâlde tarafların ikrarlarının hâkimi bağlamayacağı hükmü uygulanmaz..." şeklinde düzenlenmiş, üçüncü fıkrada anlaşmalı boşanmaya yer verilmiştir.

Bu düzenleme ile evlilik birliğinin en az bir yıl sürmüş olması şartıyla eşlerin birlikte başvurması ya da bir eşin açtığı davayı diğer eşin kabul etmesi halinde başkaca bir sebep araştırılmadan evlilik birliği temelinden sarsılmış sayılacak ve mahkemece boşanmaya hükmolunacaktır.

Bu açıklamalar ışığında uyuşmazlık konusu değerlendirildiğinde;

12.05.1969 tarihinde evlenen sanıkların Bartın 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin 09.03.2004 tarihinde kesinleşen ilamı ile anlaşmalı olarak boşanmalarına rağmen aynı evde oturmaya devam etmeleri, boşanma kararının kesinleşmesinden sonra sanık A'nin ölen sigortalı babasından dolayı aylık almak için katılan kuruma müracaatta bulunması ve 506 sayılı Kanun hükümleri uyarınca 01.04.2004 tarihinden itibaren katılan kurumdan aylık almaya başlaması şeklinde gerçekleşen olayda,

Boşanmalarına rağmen birlikte yaşamaya devam eden sanıkların yürürlükte bulunan mevzuata göre verilen, halen de geçerli olan ve hukuki sonuç doğuran boşanma ilamına dayanarak katılan kuruma aylık bağlanması için başvuruda bulunmaları eylemi hileli davranış olarak kabul edilemeyeceğinden dolandırıcılık suçunun unsurları oluşmamıştır.

Nitekim boşanma nedeniyle aylık bağlandıktan sonra boşanılan eşle fiilen birlikte yaşandığının belirlenmesi halinde, ödenmekte olan aylık 5510 sayılı Kanunun 56. maddesinin son fıkrası uyarınca kesilerek yapılan

yersiz ödemeler aynı kanununun 96. maddesi ve "Fazla veya Yersiz Ödemelerin Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik" hükümleri uyarınca ilgili kurum tarafından kanuni faizi ile birlikte tahsil edilecek, ancak bu yönetmeliğin 5. maddesine 04.05.2013 tarihinde eklenen 3. fıkraya göre ilgili kişiler hakkında kurum tarafından artık Cumhuriyet savcılığına suç duyurusunda da bulunulmayacaktır.

Bu itibarla, sanıkların beraatına ilişkin yerel mahkeme hükmü ile bu hükmü onayan Özel Daire kararında bir isabetsizlik bulunmadığından, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı itirazının reddine karar verilmelidir. (CGK.26.11.2013 15-1363-533)

Dolandırıcılık suçunun;

Dinî inanç ve duyguların istismar edilmesi suretiyle işlenmesi, yeni bir yasal düzenleme olup vatandaşlarımızın en yoğun olarak dolandırılabilirdikleri bir alandı. İnsanların dini hassasiyetlerini ve hayallerini kötüye kullanmak isteyenler çok fazla idi.

Bu konu Dairemizin öncelik alanı oldu.

Dolandırıcıları dar bir sahada izleyen uygulamayı genişlettik.

Önce, din ve dini inanç ve duyguları tanımladık.

“Dolandırıcılık suçunun dinî inanç ve duyguların istismar edilmesi suretiyle işlenmesi, bu suçun temel şekline göre daha ağır ceza ile cezalandırılmayı gerektiren bir durum olarak TCK.nun158/1-a maddesinde düzenlenmiştir. Madde gerekçesine göre, burada dikkat edilmesi gereken husus, dinin bir aldatma aracı olarak kullanılmasıdır.

Din, bir topluluğun sahip olduğu kutsal kitap, peygamber ve Allah kavramını da genellikle içinde bulunduran inanç sistemi ve bu sisteme bağlı olarak yerine getirmeye çalıştığı ahlaki kurallar bütünüdür. Dini inanç, dine inanan, belirli bir dine mensup kişinin duygularıdır.

Bir insanın dini inanç ve duyguları ile doğup büyüdüğü, terbiyesini aldığı ailesi, çevresi ve içinde bulunduğu toplum arasında çok sıkı bir ilişki bulunmaktadır. Bu nitelikli unsurun gerçekleşebilmesi ve suçun oluşabilmesi için, dini kurallara bağlı olanların, önem verdiği değerler, dini inanç ve duygular aldatma aracı olarak kötüye kullanılmalı, bu suretle gerçekleştirilen hile ile haksız bir yarar da sağlanmış olmalıdır.

Dolandırıcılık suçunun; Dinî inanç ve duyguların istismar edilmesi suretiyle işlenmesi halinin uygulanabilmesi için, mağdurun dinî inanç ve duygularının istismar edilmesi suretiyle dolandırıcılık suçunun işlenmesi ve çıkar sağlanması gerekmektedir. Din duyguları sömürülmüş olanın hangi din, mezhep, yol ve inanış içinde olduğunun sonuca etkisi yoktur. Burada dikkat edilmesi gereken husus, dinin bir aldatma aracı olarak kullanılmasıdır.”

Doktrinde, dini motifli muskacılık, üfürükçülük, şeytan bağlama, cinleri uzaklaştırma, dualar okuyarak kayıpları bulacağını ileri sürüp buna ilişkin yazılar vermek suretiyle yarar sağlanması, dualarla fal bakılması hallerinin bu bent kapsamına gireceği belirtilmekte idi.

Denetim incelemesi yaptığımız bir dosyada;

“Kendilerini hoca olarak tanıtan sanıkların, katılanlara kızlarının bahtının kapandığını, evlerinde muska olduğunu söyleyip evlerine gelerek, burada şüpheli M’in müşterilerden bir kap su isteyip suyun içerisine bir şeyler attıktan sonra, müşterilerin kızından kazağını ters çevirip vermesini söyleyip, çeşitli dualar okuduktan sonra suya parmağını soktuğu, yine çeşitli dualar okuduktan sonra, müşterilerin kızından kazağı kaldırmasını istediği, kaldırılması üzerine, kazağın içerisinden bir muska düştüğü kızlarının elbisesinden muska çıktığına inandırıp, bu muskayı bozup yeni muska yaptıklarını söyleyerek paralarını almaları, ayrıca evlerinin bahçesinde bir küp altın olduğunu bu altını çıkarmak için çeşitli dualar ve törenler yapıp getirdiği ilaçla küp içerisindeki maddeyi altına çevirecekleri vaatleri ile katılanları kandırıp müşterilere küpü beklemeleri için cin bıraktığını, içeriye kimsenin girmemesini girerlerse bıraktığı cinin çarpacağını söyleyip etki altına alarak değişik zamanlarda altın ve paralarını almaları şeklinde gerçekleşen eylemi” Dairemiz, Dini

inanç ve duyguların istismar edilmesi suretiyle işlenmesi nedeniyle nitelikli dolandırıcılık olarak kabul etmişti.

Yargıtay cumhuriyet Başsavcılığı bu kararımıza itiraz etti.

İtirazında temel olarak, sanıklar, her ne kadar fal bakılması, büyü yapılması ve bozulması gibi inanışları kullanarak katılanları dolandırmışlar ise de bu nevi inanışların dini inanç sisteminde yer alan din kurallarından olmadığı, bilakis yasaklandığı ve günah kabul edildiği, yine katılanların evin bahçesinde bulunacak küp dolusu altın ile zengin olma hayallerinin de dini inanç ve duyguların istismarı kabul edilemeyeceği, zira İslam dini ve diğer ilahi dinler bakımından zenginliğin değil, fakirliğin yüceltildiği, zenginlik hayalinin dini inanç ve duygulara ilişkin olmayıp, olsa olsa dünyevi duygulara ilişkin olduğu, dolayısıyla, gerçekleşen olayda 5237 Sayılı Yasanın 158/1-a maddesinde düzenlenen dolandırıcılık suçunun nitelikli halinin bulunmadığını ileri sürmüş ve kararımızı bozulması için Yargıtay Ceza Genel Kurulunda götürmüştü.

Ceza genel Kurulunda bir Daire kararı görüşüldüğünde, önce dosya tüm kapsamı ile Ceza Genel Kurulu Hâkimi tarafından, genel kurulda görev alan üyelere anlatılır. Daire kararına itiraz eden Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının itiraz nedenleri açıklanır, daha sonra incelenen kararı veren dairenin sözcüsüne söz verilir.

Daire sözcüsü anlatımını bitirdikten sonra, karar ve itiraz ile ilgili, leh ve aleyhe konuşmak isteyen hatiplere söz verilir, Ceza Genel Kurul Başkanının konuşmaları özetlemesi sonrasında, açık oylamaya geçilir, oy birliği ya da oy çokluğu sonuç kararı belirlerdi.

Ceza genel Kurulunda Daire sözcüsü ve başkanı olarak düşüncelerimizi, aşağıdaki şekilde sunmuştum;

“Yargıtay kanununun 14.ncü maddesi uyarınca ve iş bölümü kuralları gereğince dolandırıcılık suçlarına bakan dairemiz, uzman daire olma bilinciyle dolandırıcılık suçunu, Yargıtay Ceza Genel kurulunun 13.3.2012 gün 15-488-97 sayılı kararında benimsediği gibi şöyle tarif etmektedir.

Dolandırıcılık suçunun oluşabilmesi için; failin bir kimseyi, kandırabilecek nitelikte hileli davranışlarla hataya düşürüp onun veya başkasının zararına, kendisine veya başkasına yarar sağlaması gerekmektedir. Hile nitelikli bir yalandır. Fail tarafından yapılan hileli davranış belli oranda ağır, yoğun ve ustaca olmalı, sergileniş açısından mağdurun inceleme olanağını ortadan kaldıracak nitelikte bir takım hareketler olmalıdır. Kullanılan hileli davranışlarla

mağdur, yanılıya düşürülmeli ve bu yanıltma sonucu yalanlara inanan mağdur tarafından sanık veya bir başkasına haksız çıkar sağlanmalıdır. Hilenin kandırıcı nitelikte olup olmadığı olay sal olarak değerlendirilmeli, olayın özelliği, fiille olan ilişkisi, mağdurun durumu, kullanılmışsa gizlenen veya değiştirilen belgenin nitelikleri ayrı ayrı nazara alınmalıdır.

Dolandırıcılık suçunun dini inanç ve duyguların istismar edilmesi suretiyle işlenmesi,5237 sayılı Türk Ceza Kanununda cezayı artırıcı nitelikli bir unsur olarak kabul edilmiştir. Bu nitelikli hal, 765 sayılı Türk Ceza Kanununda düzenlenmemiş olup yeni bir uygulamadır. Dairemiz bu yeni uygulamayı, doktrindeki değerlendirmeleri de gözeterek aşağıdaki gibi tanımlamıştır.

Dolandırıcılık suçunun dinî inanç ve duyguların istismar edilmesi suretiyle işlenmesi, bu suçun temel şekline göre daha ağır ceza ile cezalandırılmayı gerektiren bir durum olarak TCK. nun 158/1-a maddesinde düzenlenmiştir.

Madde gerekçesine göre, burada dikkat edilmesi gereken husus, dinin bir aldatma aracı olarak kullanılmasıdır. Din, bir topluluğun sahip olduğu kutsal kitap, peygamber ve Allah kavramını da genellikle içinde bulunduran inanç sistemi ve bu sisteme bağlı olarak yerine getirmeye çalıştığı ahlaki kurallar bütünüdür. Dini inanç, dine inanan, belirli bir dine mensup kişinin duygularıdır. Bir insanın dini inanç ve duyguları ile doğup büyüdüğü,

terbiyesini aldığı ailesi, çevresi ve içinde bulunduğu toplum arasında çok sıkı bir ilişki bulunmaktadır.

Bu nitelikli unsurun gerçekleşebilmesi ve suçun oluşabilmesi için, dini kurallara bağlı olanların, önem verdiği değerler, dini inanç ve duygular, aldatma aracı olarak kötüye kullanılmalı, bu suretle gerçekleştirilen hile ile haksız bir yarar da sağlanmış olmalıdır.

Konumuz itibariyle ilk açıklanması gereken şey, dinde sihir, büyü, muskanın yeri var mıdır, meselesidir. Bundan sonra bu husus dolandırıcılık suçunun hile ayağını oluşturur mu konusudur. Diğer husus, dini inanç ve duygular nasıl yorumlanmalıdır,

Sihir Arapça bir kelimedir ve Türkçedeki karşılığı büyüdür. Büyü halk arasında yaygın olarak bilinen şekliyle, bir takım dualar ve efsunlarla, yapan veya yaptırın kişilerin niyetlerine göre gerçekleşen, büyücülerin yazdıkları anlaşılmaz yazılar ve çizgilerle yapılan kötülükler ve pek çok konuda iyi veya kötü niyetli olarak yapılan tılsımlardır.

Âlimler, sihrin varlığı hakkında ihtilafa düşmüşlerdir. Sihir gerçekten var olan bir şeyimdir, yoksa el çabukluğuyla yapılan bir hokkabazlık mıdır? Din âlimlerinin bir kısmı sihrin var olduğu ve tesirlerinin bulunduğu görüşündeyken, bir kısmı ise sihrin gerçekte olmadığı ancak, aldatma saptırma ve el çabukluğu ile yapılan bir hareket olduğu düşüncesindedirler.

Sihrin çeşitli türleri vardır.

Birincisi hayal göstermek ve aldatmak suretiyle sihir yapmaktır. Ör: İnsanların önünde bir serçeyi keserler, daha sonra aynı serçeymiş gibi diğerini havaya uçururlar. Burada el çabukluğuyla kesilen saklanmış, kesilmeyen uçurulmuştur.

İkincisi, tesadüfler yoluyla ya da falcılık ve gaybı bilme iddiasıyla, sihir yapmadır. Burada gelen kişinin sırlarını bilmek için bazı kişiler görevlendirilir bunlardan alınan bilgiler gelen şahsa aktarılır, bu bilgilerin cinler tarafından kendilerine aktarıldığını gaip haberlerini de cinlerin verdiğini söyleyerek kişiyi etkileri altına alırlar.

Üçüncüsü, söz getirip götürme, fitne çıkarma, gam-mazlama suretiyle sihir yapma,

Dördüncüsü, hile yoluyla insanların akli dengesini, zekâsını bozacak bazı gıda maddelerinin yedirilmesi veya içirilmesi şeklinde yapılmaktadır.

İslam dini, sihir ve büyü yapmayı, insanların arasını bozmak ve zarar vermek için muska yazmayı, en büyük günahlardan biri sayıp yasaklamaktadır. Dinimiz, sihrin varlığını inkâr etmemiş, fakat tevhit inancına zarar verdiği, kontrolü mümkün olmadığı ve genellikle kötüye kullanıldığı için yasaklamıştır.

İslam Dininin kaynağı Kur'an'dır. Yüce kitabımızın sihre ve tesirlerine dair açıklamalarını, Ayetlerle kısaca zikredeceğiz.

Araf suresi; 115; (Sihirbazlar), Ey Musa sen mi (önce) atacaksın, yoksa atanlar biz mi olalım? Dediler. 116. "Siz

atın" dedi. Onlar atınca, insanların gözlerini büyülediler, onları korkuttular ve büyük bir sihir gösterdiler. 117. Biz de Musa'ya, "Asanı at!" diye vahy ettik. Bir de baktılar ki bu, onların uydurduklarını yakalayıp yutuyor. 118. Böylece gerçek ortaya çıktı ve onların yapmakta oldukları yok olup gitti. 119. İşte Firavun ve kavmi, orada yenildi ve küçük düşerek geri döndüler. 120. Sihirbazlar ise secdeye kapandılar.

Bakara suresi 102.nci ayet; Süleyman'ın hükümranlığı hakkında onlar, şeytanların uydurup söylediklerine tâbi oldular. Hâlbuki Süleyman büyü yapıp kâfir olmadı. Lâkin şeytanlar kâfir oldular. Çünkü insanlara sihri ve Babil'de Hârut ile Mârut isimli iki meleğe, indirileni öğretiyorlardı. Hâlbuki o iki melek, herkese: Biz ancak imtihan için gönderildik, sakın yanlış inanıp da kâfir olmayasınız, demeden hiç kimseye (sihir ilmini) öğretmezlerdi. Onlar, o iki melekten, karı ile koca arasını açacak şeyleri öğreniyorlardı. Oysa büyücüler, Allah'ın izni olmadan hiç kimseye zarar veremezler. Onlar, kendilerine fayda vereni değil de zarar vereni öğrenirler. Sihri satın alanların (ona inanıp para verenlerin) ahiretten nasibi olmadığını çok iyi bilmektedirler. Karşılığında kendilerini sattıkları şey ne kötüdür! Keşke bunu anlasalardı!

Felak suresi 1-4 ayetler; Bismillâhirrahmânirrahîm 1, 2, 3, 4, 5. De ki: Yarattığı şeylerin şerrinden, karanlığı çöktüğü zaman gecenin şerrinden, düğümlere üfürüp büyü yapan üfürükçülerin şerrinden ve kıskandığı vakit kıskanç kişinin şerrinden, sabahın Rabbine sığınırım!

Araf suresi 116.ncı ayette yer alan; "insanların gözlerini büyülediler, onları korkuttular ve büyük bir sihir gösterdiler" cümlesi sihrin gerçek olduğunun delilidir.

Bakara suresi 102.nci ayet, sihrin gerçekte var olduğunu göstermekte, bununla karı kocanın arası açılmakta, aralarına düşmanlık gibi hoş olmayan şeyler sokulmaktadır. Felak suresi sihirbazların üflemesiyle, düğümledikleri sihirlerin şerrinden, Yüce Allah'a sığınmamız emredilmektedir.

Prof.Dr. Ali Özek, Hayrettin karaman, Ali Turgut, Mustafa Çağrırcı, İbrahim Kâfi Dönmez, Sadreddin Gümüş'ün birlikte hazırladıkları, Kur'an-ı Kerim ve Türkçe açıklamalı meali adlı kitaplarında, Bakara suresi 102.nci ayeti şöyle açıklıyorlar.

"Eski kavimlerin çoğu sihre inanırlardı. Bu yüzden sihir, dini inançlarla tamamen karışmış durumda idi. Bu sebeple sihirbazlar halkı kandırıyorlardı. Sihir çeşitleri şöyledir:

(1) Keldânîlerin sihri: Bunlar yıldızlara taparlar, kâinatı idare edenlerin yıldızlar olduğunu, hayır ve şerrin onlardan geldiğini, semavî güçlerin yerdeki güçlerle birleşmesi sonucu mucizeler meydana geldiğini söylerlerdi.

(2) Ruh gücüne dayanılarak ortaya konan sihir: Buna göre insan ruhu tasfiye ile icat etme, öldürme, diriltme, bünye ve şekilde değişiklik yapma gücüne ulaşır.

(3) Ruhanî varlıklardan faydalanılarak yapılan sihir: Bu da muska yapmak ve cinlerden yardım almak gibi şekillerle uygulanır.

(4) Göz boyamak şeklinde yapılan sihir: Hokkabazlık, el çabukluğu ve benzeri davranışlar gibi.

İslâm âlimleri, sihrin birinci ve ikinci şekline inananların kâfir olduklarında ittifak etmişlerdir. Ancak, ayette bildirildiği şekilde, yaratıcının Allah Teâlâ olduğuna inanarak ve kötülükte kullanmamak şartıyla sihir ilmini öğrenmekte beis yoktur.

Kur'an'ın ifadesiyle eski bir medeniyet merkezi olan Bâbil halkından bazı insanlar, ilham yoluyla Hârut ve Mârut isimli iki melekten birtakım gizli bilgiler ve harika şeyler öğrendiler. Bu melekler, insanları uyarıyorlar ve "Biz ancak sizi denemek için gönderildik. Sakın sihir yapıp da inkârcı olmayın" demeden kimseye bir şey öğretmiyorlardı. Fakat bu uyarılara rağmen insanlar, meleklerden aldıkları bu bilgileri sihir yolunda kullanmaya başladılar. Zaman içinde başkalarına da öğreterek sihir ve büyüü yaygın hale getirdiler.

İslam âleminde de bazı ayet ve dualar kullanılarak büyüler, sihirlere ya da başka deyimle tılsımlar yapılmıştır. Bazen bir iplik üzerine düğüm atılarak genellikle de muska diye tabir ettiğimiz şekillerde yapılmaktadır. Sihrin en büyük tesiri ruhlar üzerindedir, fikirleri bozar, kalpleri çeler, ahlakı perişan eder, toplumların

altını üstüne getirirler. Şu halde sihrin aslı yoktur diye aldanmamalıdır.”

Ünlü tefsir âlimi Elmalılı Hamdi Yazır, tefsirinde sihir şöyle tarif ediyor;

“Lügat anlamıyla sihir, her ne olursa olsun, sebebi gizli olan ince şey demektir. Ancak dini geleneklerdeki anlamıyla sihir sadece bu demek değildir. Sebebi gizli olmakla beraber, gerçeğin aksine tahayyül olunan yıldızcık, şarlatanlık, hilekârlık yolunda cereyan eden herhangi bir şey demektir.”

Elmalılı Hamdi Yazır, ayeti tefsir ederken konuya şöyle bir açıklık getirir ve der ki: “Sihir yaparak karı-kocanın arasını ayırırlar, bu kadar kuvvetli bir sevgi bağını kıranlar, bir topluma daha neler yapmazlar ki? Sihirin en büyük etkisi ruh üzerindedir. Fikirleri bozar, kalpleri çeler, ahlakı perişan eder, toplumun altını üstüne getirir. Fakat bunlar ne kadar zararlı şeyler yapsalar da, Allah’ın izni olmadıkça kimseye bir zarar veremezler. Çünkü gerçek tesir, ne sihirde, ne sihirbazda, ne tabiatta, ne ruhta, ne yerde, ne gökte, ne şeytanda, ne de melektedir. Asıl tesir gücü Allah’a aittir. Fayda ve zarar denilen şey de ancak Onun izniyle meydana gelir. O halde, her şeyden önce Allah’tan korkmalı ve Allah’a sığınmalıdır ve bunlara karşı koymak için de Allah’ın kitabına yani kuran-ı Kerim’e sarılmalıdır.”

Sihir ve büyü yapmak, insanların arasını bozmak ve zarar vermek için muska yazmak zaten İslâm’a aykırıdır, haramdır, dinimizde en büyük günahlardan biridir. Bunun

için inanan bir insanın herhangi bir problemini çözmek için sihirbaza ve büyücüye gitmesine müsaade edilmiştir. Kâğıt, muska ve büyü yapması yasaklanmıştır.

Muska takmak dindarlık mıdır? Elmalılı Hamdi Yazır'ın yaklaşımıyla, muska takarak tedavi olmak, halkın pek çoğunun zannettiği gibi dindarlığın bir gereği ve dinin emrettiği bir şey değildir. Belki bu, bazı hususlar gözetildiği takdirde dinin bir müsaadesidir. Dindarlığın gereği ise, muskaya değil, doğrudan Allah'a sığınmak, dua ile Allah'tan yardım istemek ve sadece O'na tevekkül etmektir. Nitekim Peygamber Efendimiz bu gerçeği ifade etmek için: bir hadislerinde: "Rukyelerde, muskalarda, muhabbet muskası bir nevi şirk vardır." (Ebu Davud, Tıbb 17) buyurarak tedavi için bu tür yollara başvuran kimselerin karşı karşıya bulunduğu tehlikeye dikkatleri çekmiştir. "Kim bir şey takınırsa, ona havale edilir." (Tirmizî, Tıbb 24) Bu hadis-i şerifte anlatılmak istenen husus şudur: Her kim bir menfaati dokunur veya bir zararı uzaklaştırır inanç ve düşüncesiyle bir muska takınır ve bu şeye gönül bağlarsa o kişi taktığı şeye havale edilir. Çünkü bu kişi kendisine fayda verecek yegâne varlığın Allah olduğunu anlayamamış, yanlış kapıyı çalmıştır. Dolayısıyla bu kişi ne taktığı o şeyden bir fayda görebilir ne de Allah'ın yardım ve inayetini mazhar olabilir.

Ancak din âlimleri bir başkasına giderek ondan okumasını istemek veya onun verdiği bir muskayı üzerimizde taşımanın meşruluğu üzerinde ihtilaf etmişlerdir. Bazıları

bunu belli şartlar altında caiz görürken, diğer bir gurup âlim, mutlak olarak muskaya karşı çıkmıştır.

Bu konuda varit olan hadislere baktığımızda, her iki tarafın da savunduğu görüşü destekleyecek hadisler bulabiliriz. Genel olarak muskanın mahzurlu olduğunu söyleyenler bunun tevhit akidesine ters olduğunu ve her türlü derde derman olacak tek varlığın Allah olduğunu ifade etmişlerdir.

Din Kavramı çeşitli yazarlar, âlimler ve Düşünürler Tarafından Farklı Yorumlanır.

Din, Allah tarafından konulmuş bir kanundur. İnsanlara, yaratılış gayesini ve var oluş hikmetini bildirir. Yüce Rablerine karşı ne şekilde ibadette bulunacaklarını öğretir. İyi ve faydalı şeyler yapmaya sevk eder, zararlı işlerden de alıkoyar.

Din, insan aklının kendi kendine sorup durduğu, "Ben kimim, nereden gelip, nereye gidiyorum?" suallerinin tatmin edici yegâne cevap kaynağıdır. Din inancı, insanla beraber doğmuştur. Çünkü insanlık tarihinin hiçbir döneminde din duygusundan mahrum bir millete rastlanmamaktadır. Nerede insan varsa, orada bir nevi iman, ibadet ve din duygusu görülmüştür.

Dini inanç, dine inananların belirli bir dine mensup kişinin duygularıdır. Bu duygu toplumu oluşturan bireylerde, içinde buldukları gurupların yetişme tarzı, aile ortamları, eğitimleri, örf ve adetleri, aşiretleri, kabullenişleri, süre gelen yaşam tarzları ile şekillenmekte ve Allah'a

yöneliş çok çeşitli yollarla gerçekleştirilmektedir. Diğer bir deyimle dini inanışlar farklı farklı olup kişiden kişiye, guruptan guruba değişmekte olup, her bir kişi ve her bir gurup kendi dini bakışının doğru olduğuna inanmakta ve bu inanç ve duygusundan taviz vermemektedir.

Ülkemizde hala, büyü bozma, nazar çıkartma ve fal bakarak gelecekte haber verme gibi dolandırıcılık türleri çok yaygın uygulandığından, mahkemelerde de en fazla görülen nitelikli dolandırıcılık davaları, dini inanışların sömürülmesi üzerinedir.

Doktrinde, dini motifli muskacılık, üfürükçülük, şeytan bağlama, cinleri uzaklaştırma, dualar okuyarak kayıpları bulacağını ileri sürüp buna ilişkin yazılar vermek suretiyle yarar sağlanması, dualarla fal bakılması, gerçek olmadığı halde cami, kuran kursu yaptırılması için menfaat elde etme hallerinin bu bent kapsamına gireceği belirtilmektedir. Bu konuda doktrinde tam bir mutabakat olduğunu söyleyebiliriz. (Prof.dr. Veli Özer Özbek ve 4 arkadaşının birlikte yazdıkları Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler Ankara 2010 sayfa 690;Artuk- Gökcen-Yenidünya TCK şerhi Ankara 2009,sayfa 3649,Prof.dr. Durmuş Tezcan, Ruhan Erdem Murat Önok, Teorik ve pratik Ceza Özel Hukuku Ankara 2010 sayfa 619, Sedat Bakıcı Ceza hukuku Özel Hükümleri 1 Ankara 2008 sayfa 449,)

Bu nitelikli halin uygulanabilmesi için mağdurun dinî inanç ve duygularının istismar edilmesi suretiyle dolandırıcılık suçunun işlenmesi ve çıkar sağlanması gerekmektedir. Din duyguları sömürülmüş olanın hangi

din, mezhep, yol ve inanış içinde olduğunun sonuca etkisi yoktur. Burada dikkat edilmesi gereken husus, dinin bir aldatma aracı olarak kullanılmasıdır.

Yukarıda arz ettiğimiz nedenlerle, kendilerini hoca olarak tanıtan sanıkların katılanlara, kızlarının bahtının kapandığını, evlerinde muska olduğunu söyleyip evlerine gelerek, çeşitli dualar okuyup kızlarının elbisesinden muska çıktığına inandırıp bu muskayı bozup, yeni muska yaptıklarını söyleyerek paralarını almaları, ayrıca evlerinin bahçesinde bir küp altın olduğunu bu altını çıkarmak için çeşitli dualar ve törenler yapıp, getirdiği ilaçla küp içerisindeki maddeyi altına çevirecekleri vaatleri ile katılanları kandırıp altın ve paralarını almaları şeklinde gerçekleşen sanıkların eylemlerinin, 5237 sayılı TCK' nun 158/1-a maddesinde düzenlenen "Dini inanç ve duyguların istismar edilmesi suretiyle "nitelikli dolandırıcılık suçunu oluşturduğu gözetilmeden yazılı şekilde basit dolandırıcılık suçundan karar verilmesi; Sanıkların katılanlardan aynı suç işleme kararının icrası kapsamında, değişik zamanlarda kısa aralıklarla aynı suçun birden fazla işledikleri anlaşılacakla, cezalarının zincirleme suç hükümlerine göre artırılması gerektiği gözetilmeden eksik ceza tayini, Yasaya aykırıdır, İtiraz yerinde değildir. Ceza türü ve miktarı bakımından kazanılmış hakkın gözetilmesi suretiyle verilen bozma kararı doğrudur. İtirazın reddi gerekir."

Arz ettiğim bu ihtilaf, Yargıtay Ceza Genel Kurulunda, açıklamalarımızdan sonra, geniş bir şekilde konuşuldu, tartışıldı. Yapılan oylama sonucunda Ceza Genel Kurulu, somut olayı dairemiz kabulü doğrultusunda çözümlenmiş ve Yargıtay Cumhuriyet başsavcılığının kararımıza itiraz talebi, ret edilmiştir.

Yargıtay Ceza Genel Kurulunun 02.04.2013 tarih ve 15-1398-112 sayılı Kararı aşağıda sunulmuştur.

“Suçun sübutuna ilişkin bir uyumsuzluk bulunmayan olayda, Özel Daire ile Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı arasında oluşan ve Ceza Genel Kurulunca çözümlenmesi gereken uyumsuzluk, suç niteliğinin belirlenmesine ilişkindir.

İncelenen dosya içeriğinden; 1956 doğumlu olup inşaat ustası olarak çalışan katılan Z ile 1964 doğumlu ve ev hanımı olan katılan K’ın, 1982 doğumlu kızları P’ın nişanının bozulması sebebiyle fal baktırmak maksadıyla bu işlerden anlayan birisini aramaya başladıkları, yakınlarının tavsiyesiyle çevrede “M Hoca” olarak bilinen sanık M’in evine gittikleri, katılanları dinleyen sanığın akşam evlerine geleceklerini söylediği, aynı gün akşam diğer sanık ile birlikte katılanların evlerine gittikleri, evde sanık M’un kanepede, katılanların evdeki kızları ve gelinleri ile sanık E’in da yerde oturdukları, sanık M’un katılanlara kızlarının bahtının kapandığını ve evlerinde muska

olduğunu söyleyerek muskayı etkisizleştirmek için dua adı altında çeşitli şeyler okuyup kızlarının bir kıyafetini istediği, ardından söz konusu kıyafetten çıkardığını iddia ettiği bir muskayı göstererek bu muskayı bozup yeni muska yapacağını ve kızlarının bahtının açılacağını söylediği, sözlerine inanan katılanlardan 350 Lira aldığı, ayrıca katılanlara evlerinin bahçesinde gömü olduğunu, altınları çıkaracağını ve zengin olacaklarına katılanları ikna ettiği, bu altınları çıkarmak için çeşitli dualar okuyacağını ve törenler yapacağını, daha sonra getireceği ilaçla da küp içerisinde bulunan maddeyi altına çevireceğini söylediği, takip eden günlerde birkaç kez gece vakitlerinde gelerek bir kısım dualar okudukları, herkesin el ele tutuşmasını sağlayarak yanmakta olan bir mangalın içine bir takım cisimler attıkları, katılanın kendilerinin gösterdiği yere çukur kazmasını sağladıkları, bu çukurdan çıktığını söyledikleri bir küpü katılanların evinin bir odasına koydukları, bu odayı kilitleyen sanık M'un anahtarı alarak kimsenin içeri girmemesi gerektiğini, aksi takdirde cinlerin kendilerini çarpacağını, küpün içindekini altına çevirmek için Suriye'ye ilaç almaya gideceklerini belirttikten sonra bunun için bir miktar altın ve Amerikan Doları istedikleri, sanıkların daha sonra geldikleri bir gün küpü bir madde ile patlattıkları, patlama sonrası altın olduğu izlenimi uyandıran sarı renkli bir heykeli ve metal paraları gösterip küpün içinden çıktığını söyleyerek katılanların güvenlerini kazandıkları ve onları bir kez daha; "ilaç bulursak sizi daha çok zengin edeceğiz" sözleri ve vaatleriyle daha

fazla para vermeye ikna ettikleri, katılanların yakınlarından borç olarak aldıkları paraları sanıklara verdikleri, böylelikle sanıklara aşamalarda toplam 4 altın bilezik, 5.000 Lira ve 12.000 Amerikan Doları civarında para verdikleri, en son sanıklardan haber alamayınca küpün bulunduğu odanın kapısını kırarak içeriye girdiklerinde küpün içinde kum ve toprak olduğunu gördükleri ve dolandırıldıklarını anlayarak şikâyetçi oldukları,

Sanıklar hakkında benzer eylemler nedeniyle dolandırıcılık suçundan çeşitli kamu davalarının açıldığı, Sanıkların aşamalarda, suçlamaları kabul etmeyerek katılanları tanımadıklarını savundukları, Anlaşılmaktadır.

Dolandırıcılık suçunun basit şekli 5237 sayılı TCK'nın "Dolandırıcılık" başlıklı 157. maddesinde; "Hileli davranışlarla bir kimseyi aldatıp, onun veya başkasının zararına olarak, kendisine veya başkasına bir yarar sağlayan kişiye bir yıldan beş yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adli para cezası verilir" biçiminde düzenlenmiş, 158. maddesinde ise on bir bent halinde bu suçun nitelikli halleri sayılmıştır.

Malvarlığının yanında irade özgürlüğünün de bulunduğu dolandırıcılık suçunun oluşabilmesi için;

- 1) Failin bir takım hileli davranışlarda bulunması,
- 2) Hileli davranışların mağduru aldatabilecek nitelikte olması,
- 3) Failin hileli davranışlar sonucunda mağduru veya başkasının aleyhine, kendisi veya başkası lehine haksız

bir yarar sağlaması, Şartlarının birlikte gerçekleşmesi gerekmektedir.

Fail kendisi veya başkasına yarar sağlamak amacıyla bilerek ve isteyerek hileli davranışlar yapmalı bu davranışlarla bir başkasına zarar vermeli, verilen zarar ile eylem arasında uygun nedensellik bağı bulunmalı ve zarar da nesnel ölçütler göz önünde bulundurularak belirlenecek ekonomik zarar olmalıdır.

Görüldüğü gibi, dolandırıcılık suçunu malvarlığına karşı işlenen diğer suç tiplerinden farklı kılan husus, aldatma temeline dayanan bir suç olmasıdır. Birden çok hukuki konusu olan bu suç işlenirken, sadece malvarlığı zarar görmemekte, mağdurun veya suçtan zarar görenin iradesi de hileli davranışlarla yanıltılmaktadır. Madde gerekçesinde de, aldatıcı nitelik taşıyan hareketlerle, kişiler arasındaki ilişkilerde var olması gereken iyi niyet ve güvenin bozulduğu, bu suretle kişinin irade serbestisinin etkilendiği ve irade özgürlüğünün ihlâl edildiği vurgulanmıştır.

Uyuşmazlık konusunu ilgilendiren dinî inanç ve duyguların istismar edilmesi suretiyle dolandırıcılık suçu da TCK'nın 158/1-a maddesinde; "Dolandırıcılık suçunun; a- Dinî inanç ve duyguların istismar edilmesi suretiyle... İşlenmesi halinde, iki yıldan yedi yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adlî para cezasına hükmolunur" şeklinde düzenlenmiştir. Bu düzenleme ile toplumda yaşayan insanlar üzerinde yoğun bir etkisi bulunan dini inanç ve duyguların istismarının önlenmesi amaçlanmıştır ve

maddenin bu bölümüne ilişkin gerekçesinde de; "Birinci fıkranın (a) bendinde, dolandırıcılık suçunun dinî inanç ve duyguların istismar edilmesi suretiyle işlenmesi, bu suçun temel şekline göre daha ağır ceza ile cezalandırılmayı gerektiren bir durum olarak kabul edilmiştir. Burada dikkat edilmesi gereken husus, dinin bir aldatma aracı olarak kullanılmasıdır. Bu nitelikli unsurun gerçekleşebilmesi için, dinî inanç ve duygular, aldatma aracı olarak kötüye kullanılmalıdır. Suçun oluşabilmesi için, dinî inanç ve duyguların kötüye kullanılması suretiyle gerçekleştirilen hile ile haksız bir yarar da sağlanmış olmalıdır" şeklinde açıklamalara yer verilmiştir.

Bu aşamada muska, büyü ve istismar sözcükleri üzerinde durulmasında da yarar bulunmaktadır.

Türk Dil Kurumu Türkçe Sözlüğüne göre muska; "İçinde dinsel veya büyüleyici bir gücün saklı olduğu sanılan, taşıyanı, takanı veya sahip olanı zararlı etkilerden koruyup iyilik getirdiğine inanılan bir nesne, yazılı kâğıt vb; üçgen biçiminde katlanmış olan şey; taşıyanı, takanı ya da sahip olanı zararlı etkilerden koruyup iyilik getirdiğine inanılan, içinde dinsel ve büyüsel bir gücün saklı olduğu sanılan doğal ya da yapay nesne; insan, hayvan, bitki, nesne ve ürünlerinin uygun düşen bir yerine asıldıkları, bağlandıkları, dikildikleri ya da konuldukları zaman onları ölüm, salgın, yersarsıntısı, su baskını, yıldırım, yangın, savaş, büyü, göz değmesi gibi daha birçok dokuncalardan koruduğuna ve onlara bolluk, varsıllık, iyi

bir gelecek, aşılmaz bir güç sağladığına inanılan doğal ya da yapay nesnelere her biri”,

Büyü ise; “Tabiat kanunlarına aykırı sonuçlar elde etmek iddiasında olanların başvurdukları gizli işlem ve davranışlara verilen genel ad, afsun, efsun, sihir, füsün, bağı, karşı durulamaz güçlü etki; birtakım doğaüstü güçler, gizemsel sözler, kutsal sayılan nesnelere aracılığıyla insanları, doğayı, doğa yasalarını etkilemek, istenilen şeyleri elde etmek için büyücülerce belirli kurallara ve tekniklere uygun bir biçimde uygulanan verimsiz, boş eylem ve işlemler” şeklinde tanımlanmaktadır.

İstismar, Arapça “semere” kelimesinden türetilmiş bir kelime olup TCK’nın 158/1-a maddesinde “sömürme” anlamında kullanılmıştır. Uygulamada yerleşmiş kabule göre ise; dinin, bir topluluğun sahip olduğu kutsal kitap, peygamber ve yaratıcı kavramını da genellikle içinde bulunduran inanç sistemi ve bu sisteme bağlı olarak yerine getirmeye çalıştığı ahlaki kurallar bütünü olduğu, dini inancın dine inanan, belirli bir dine mensup kişinin duyguları olduğu, bir insanın dini inanç ve duyguları ile, doğup büyüdüğü, terbiyesini aldığı ailesi, çevresi ve içinde bulunduğu toplum arasında çok sıkı bir ilişki bulunduğu, bu nitelikli unsurun gerçekleşebilmesi ve suçun oluşabilmesi için, dini kurallara bağlı olanların, önem verdiği değerler, dini inanç ve duyguların aldatma aracı olarak kötüye kullanılması ve bu suretle gerçekleştirilen hile ile haksız bir yarar da sağlanmış olması gerektiği açıklanmıştır.

Görüldüğü üzere, TCK'nın 158. maddesinin 1. fıkrasının (a) bendinde, dolandırıcılık suçunun dini inanç ve duyguların istismar edilmesi suretiyle işlenmesi nitelikli hal olarak kabul edilirken, dinin, dini inanç ve duyguların ya da iyilik yapma hislerinin bir aldatma aracı olarak kullanılması aranmıştır. Önemli olan, dini inanç ve duyguların kötüye kullanılması suretiyle insanların aldatılması olup, aldatma aracı olarak kullanılan din veya mezhebin hangi din veya mezhep olduğunun bir önemi bulunmamaktadır. Örneğin, fitre ya da zekât verileceğinden bahisle para toplanması, gerçekte cami yaptırma niyetinde olmayan bir kimsenin cami yaptıracığından veya yarım kalan camiyi bitireceğinden bahisle izinsiz olarak yardım toplaması ya da cem evi ya da kiliseye yardım duyurusuyla para istemesi veya Hz. İsa'nın dünyaya dönüşünü sağlamak için altyapı oluşturmak üzere para toplaması, cenaze için Kur'an-ı Kerim okunacağı ve ardından zekât verileceğinden ya da söz konusu okumanın değerli bir ziyaret eşyası üzerine yapılacağından bahisle yardım toplanması gibi durumlarda bir kısım dini inanç ve duyguların istismar edildiğinden söz edilebilecektir.

Doktrinde de gerçekte olmadığı halde cami ya da Kuran Kursuna yardım edileceğinden bahisle para toplanması, yine dinin orjinal bünyesinde bulunmayan tarzda ve maddi menfaat temin etmek için muskacılık, üfürükçülük gibi faaliyetler sonucu kişilerden yarar elde edilmesi halinde de, bu bent kapsamına gireceği belirtilmiştir. (Tezcan/ Erdem/Önok, Teorik ve Pratik Ceza Hukuku, 2006, s.573;

Centel/Zafer/Çakmut, Kişilere Karşı Suçlar, c.1, 2007, s.468; Parlar/Hatipoğlu, Türk Ceza Kanunu Yorumu, c.2, 2007, s.1248, Artuk/Gökçen/Yenidünya, TCK Şerhi Özel Hükümler, Ankara, 2009, Turhan Yayınevi, c.4, s.3649; Doğan Soyaslan, Özel Hükümler, s.349)

Bu açıklamalar ışığında somut olay değerlendirildiğinde; Kendilerini hoca olarak tanıtan sanıkların, katılanlara kızlarının bahtının kapandığını, evlerinde muska olduğunu söyleyip evlerine gelerek, çeşitli dualar okuyup kızlarının elbisesinden muska çıktığına inandırıp bu muskayı bozup yeni muska yaptıklarını söyleyerek paralarını almaları, ayrıca evlerinin bahçesinde bir küp altın olduğunu bu altını çıkarmak için çeşitli dualar ve törenler yapıp getirecekleri ilaçla küp içerisindeki maddeyi altına çevirecekleri vaatleri ile katılanları kandırıp altın ve paralarını almaları şeklinde gerçekleşen olayda, sanıkların basit bir yalanı aşan, mağdurları yanıltacak ve kandıracak yoğunluk ve güçteki sözleri ile planlayıp ustaca sergiledikleri hareketlerinin hileli davranış olarak kabulü gerektiğinden, hileli davranışlarla aldatma sonucunda mağdur zararına gerçekleşen eylemlerin dolandırıcılık suçunu oluşturacağı kabul edilmelidir. Aldatma aracı olarak kullanılan "muskayı bozma ya da cini etkisiz hale getirme veya küpten altın çıkarma için dua okuma" vb. hususlarının dini inanç ve duygulara ilişkin olduğu, katılanların dini inanç ve duygularının istismar edilerek irade özgürlüklerinin baskı altına alınması suretiyle sanıklara altın ve para vermelerinde etkili olduğu

anlaşıldığından, sanıkların sabit kabul edilen eylemleri dinî inanç ve duyguların istismar edilmesi suretiyle zincirleme şekilde dolandırıcılık suçunu oluşturmaktadır”

Yargıya intikal eden değişik olaylarda, dairemiz;

“1947 yılında Elaziğ ilinde doğup lise mezunu olan sanık B’in, geçmiş yıllarda çeşitli gazetelerde HVA ismi ile Danimarka asıllı Alman fizikçi kimliği ile astronomi, astroloji, burçlarla ilgili yazılar yazdığı, bu şekilde ünlendiği, kitaplarındaki özgeçmiş bilgilerine göre, İskandinav asıllı Alman bilim adamı, araştırmacı, düşünür, mucit, yazar ve gazeteci olduğuna dair özgeçmiş inşa ettiği, 1980’li yıllarda “Arzdan Arşa” isimli atom ve tanecik fiziği, karadelikler, ışınlanan insanlar, Kafdağı cinleri, kuantum fiziği, Hızır tezkireleri gibi konularda seri kitaplar yazdığı, bu kitapları ile ününün, İslam Dini ile birlikte bilime ilgi duyan insanlar arasında da yayıldığı,

Bir televizyon kanalında canlı yayına çıkıp dini görüşlerini paylaştığı, internetin yaygınlaşması ile birlikte, sanık adına açılan internet sitelerinde kendisine taraftar kazandığı ve görüşlerini yaydığı,

HVA ismini kullanarak yazdığı kitaplarını okuyarak etkilenen insanlarla ve az sayıda yurt dışındaki insanlar ile internet ortamında Chat programları yoluyla ilişki kuran sanığın, taraftarlarına Allah’ın şura (jüri) kurulmasını emrettiğini söylemesi üzerine, HVA’in fikirlerini

özümsemiş kişiler olarak gösterilen mağdur-sanıklar H, A, E ve A' dan oluşan şuranın kurulduğu,

B'in kendisinin Hızır ile görüştüğünü onun H'nın başkan seçilmesini istediğini söylediği, bu nedenle H'nın başkan olarak seçildiği,

"Jana" isimli kendilerine iyiliklerde yardım eden, kötülüklerden koruyan 2300'lü yıllardan günümüze zaman içerisinde, geriye gelmiş hayali yaratığın sanığın yardımcısı olduğunu söylediği,

Kendisini bazen "Dabbetü'l-arz" bazen "Zülkarneyn" olarak tanıtan sanığın kendi hesaplarına daha çok para gönderilmesini sağlamak amacıyla bahaneler uydurduğu,

Hayali düşmanlar oluşturarak grup üyelerinin dikkatlerini istediği yönde yoğunlaştırdığı, bu cümleden olarak, sağlık sorunlarının olduğu deniz kenarında bol oksijenli bir yerde ev alması halinde iyileşeceği vurgulanarak, Edremit-Altınoluk'ta bir yazlık alındığı,

Yoksul öğrencilere burs verileceği, yoksul vatandaşlara yardım edileceği ileri sürülerek ve "Jana" isimli hayali yaratığın masraflarının ve maaş ödemesinin olduğu söylenerek ve bu hususlar zaman içerisinde tekrarlanarak takipçilerinden para talep edildiği,

Sanığın sanal ortamdaki takipçilerinin ekonomik güçleri oranında, sanığın yakalandığı, 2006 yılı Haziran ayına kadar, düzensiz olsa da sürekli olarak para gönderdikleri, gönderilen paranın 2005 Ocak-2006 Mayıs döneminde toplamda, 128.870 TL'yi bulduğu,

Sanık B'in eşi sanık M'nin ortak hesaplarına gönderilen paraları çektiği, Chat ortamında sanık B'in felçli olduğunu, sürekli tedaviye ihtiyacı olduğunu, dizüstü bilgisayara ihtiyaçları olduğunu yazarak sanık B'in eylemlerine katıldığı,

Yukarıda isimleri yazılı mağdur-sanıklar haricindeki, sanıktan şikâyetçi olmayan kırk ayrı mağdur yönünden, mağdurların aşamalarda değişmeyen, sanık B'in bilimsel çalışmalarını ve ihtiyaç sahiplerine yardım etmesi amacıyla isteyerek para gönderdikleri, kandırılmadıkları, istediği takdirde yine göndermeye devam edecekleri yönündeki beyanları,

Tamamına yakınının çeşitli üniversitelerden mezun olup doktor, diş hekimi, öğretmen, memur gibi mesleklerden oldukları, soruşturma başladıktan sonra da düşüncelerinde herhangi bir değişiklik olmadığı göz önüne alınarak, mahkemece aldatma ögesi bulunmadığından eylem, 2860 sayılı Yardım Toplama Kanununa muhalefet etmek kabahati olarak değerlendirilerek gerçekleşen zamanaşımı nedeniyle idari yaptırım uygulanmasına yer olmadığı kararı verilmiş ise de,

Yukarıdaki anlatım ışığında, sanığın hayali bir yaratık ile işbirliği yaptığı, kendisine yapılacak yardımların Allah'a borç verme kabilinden sayılacağı, gerçekte mevcut olmayan hastalıklarının bulunduğu, yabancı istihbarat birimlerinin peşinde olduğu, kansere ilaç bulduğu gibi yalanlarla sanal ortamdaki takipçilerini etkileyip kendisine para gönderilmesini sağladığı hususları dikkate alındığında, sanıkların bahsi geçen mağdurlara yönelik

eylemlerinin 5237 sayılı TCK'nın 158/1-a maddesinde düzenlenen dinî inanç ve duyguların istismar edilmesi suretiyle dolandırıcılık suçunun unsurlarını oluşturacağı gözetilmeksizin yazılı şekilde sanıklar hakkında idari yaptırım uygulanmasına yer olmadığına karar verilmesini bozma sebebi yapmıştır.

Sanığın fotoğraflara bakarak, bu kişilerin gelecekte yaşayacağı olayları bildiğini söyleyerek ve ayrıca bunları önleyebileceğinden bahsederek muska yolu ile ailevi sorunları çözüp hastalıkları tedavi ettiği konusunda çevresinde intiba uyandırdığı, bu şekilde, katılanlardan para ve altın alarak haksız menfaat temin ettiğinin iddia edildiği, sanığın aile fotoğraflarına bakarak, bu kişinin ailesinde intihar olayı olabileceği, çocuğunun yanarak öleceği, doğacak çocuklarının öleceği gibi iddialarla fotoğraf-taki kişinin kendisi veya yakınlarının başlarına kötü işler geleceğinin belirtildiği, eşyle aralarında geçimsizlik olan kişilere de, bu sorunu halledebileceğini söyleyerek altın ve para istediği,

Bazı katılanlardan idrar örneği olarak verilen altın ve paraları kavanozun içine koyduğu, bu kavanozu yataklarının başucuna koymalarını söylediği, sanığın, kavanozun açılmamasını, açılması halinde cinlerin çarpacağına, çok kötü şeyler olabileceğini, belirli aralıklarla gelip kavanoza okuyup üfleyeceğini belirttiği,

Kavanozlara daha sonra bakıldığında, içerisindeki altın ve paraların yerinde olmadığına görüldüğü, sanığın ayrıca katılanlara muska verilerek takmalarını istediği, olaydan şüphelenen katılanların muskaları açtıklarında, muskaların içerisinde fotokopi belgeler ile alışveriş fişlerinin çıktığı, katılanlardan cinlere yedirmek için veya hasta yakınına iyileştirmek için, kurbanlık koyun istendiği, katılanlar tarafından, sorunlarına çözüm bulunması ve bahsedilen felaketlerden korunulması için para, kurbanlık koyun, bilezik, altın, set takımı gibi değerli eşyaların sanığa verildiği, böylece sanığın hileli hareketlerle katılanlara yönelik haksız menfaat temin ettiğinin iddia edildiği olaylarda, Sanığa yüklenen eylemin, 5237 sayılı TCK'nın 158/1-a maddesinde düzenlenen kişilerin dini inanç ve duygularının istismar suretiyle dolandırıcılık suçu kapsamında kaldığı gözetilmeksizin, yazılı şekilde hüküm tesisini, bozma sebebi yapmıştır.

Sanığın, eşi ile birlikte hastahaneye giden katılanın yanına yaklaşarak babasının Hac' da öldüğünü, fakirlere dağıtmak için para ayırdığını, bu konuda kendisine yardımcı olmasını istediği, katılanın teklifi kabul etmesi üzerine, kardeşime haber vermem lazım diyerek birlikte

bir apartmana girdikleri, burada katılana 500 TL verdiği, bu sırada sanığın kardeşi olarak tanıttığı ancak kimliği tespit edilmeyen bir şahsın gelerek Katılan'a " bu iş böyle olmaz senin de para koyman gerekir, biz sana daha sonra fakirlere dağıtım için 10.000 TL vereceğiz" dediği, ikna olan katılanın 500 TL üzerine 90.00 TL ve eşine ait 4 adet altın burma bileziği verdiği, bu şekildeki hileli söz ve davranışlarla, altın ve bilezikleri alan sanık ve beraberindeki şahsın ortadan kaybolmak suretiyle menfaat temin ettikleri iddia ve kabul olunması karşısında, eylemin temas ettiği, 5237 sayılı TCK' nun 158/1-a maddesinde düzenlenen " Dini inanç ve duyguların istismar edilmesi suretiyle" nitelikli dolandırıcılık suçunu oluşturup oluşturmayacağına ilişkin delilleri takdir ve tartışmanın üst dereceli Ağır Ceza Mahkemesine ait olduğu gözetilerek görevsizlik kararı verilmesi gerekirken duruşmaya devamlı yazılı şekilde, hüküm kurulmasını, bozma sebebi yapmıştır.

Diğer incelediğimiz suç tipi, Güveni kötüye kullanma suçları idi.

Özellikle Avukatların, müvekkilleri adına takip ettikleri davaların, kabulüne karar verildikten sonra, vekâletnamelerinde bulunan ahzu kabz yetkisine dayanarak, tahsil ettiği paraları, müvekkillerine vermeyerek, uhdelerinde tutmaları sonucunda, müvekkilleri tarafından, kamu davasına konu ediliyorlardı.

Avukatların bu tür eylemleri sübut bulduğunda, zimmet suçunu mu yoksa hizmet nedeniyle güveni kötüye kullanma suçunu mu oluşturduğu konusunu, heyet halinde tartışmaya açtık. Zira uygulamada, yıllar içinde farklı kabuller yapılmış, eylemi zimmet olarak kabul eden kararlar çıktığı gibi, hizmet nedeniyle güveni kötüye kullanma kabulüyle kararlarda verilmişti.

Güveni kötüye kullanma suçu, TCK'nın 155. maddesinde;

“(1) Başkasına ait olup da, muhafaza etmek veya belirli bir şekilde kullanmak üzere, zilyetliği kendisine devredilmiş olan mal üzerinde, kendisinin veya başkasının yararına olarak, zilyetliğin devri amacı dışında, tasarrufta bulunan veya bu devir olgusunu inkâr eden kişi, şikâyet üzerine, ... Cezalandırılır.

(2) Suçun, meslek ve sanat, ticaret veya hizmet ilişkisinin ya da hangi nedenden doğmuş olursa olsun, başkasının mallarını idare etmek yetkisinin gereği olarak

tevdî ve teslim edilmiş eşya hakkında işlenmesi halinde, ... Cezasına hükmolunur" şeklinde düzenlemiştir.

Zimmet suçu ise TCK'nın 247. maddesinde;

"(1) Görevi nedeniyle zilyetliği kendisine devredilmiş olan veya koruma ve gözetimiyle yükümlü olduğu malî kendisinin veya başkasının zimmetine geçiren kamu görevlisi, ... Cezalandırılır.

(2) Suçun, zimmetin açığa çıkmamasını sağlamaya yönelik hileli davranışlarla işlenmesi hâlinde, verilecek ceza yarı oranında artırılır.

(3) Zimmet suçunun, malın geçici bir süre kullanıldıktan sonra iade edilmek üzere işlenmesi hâlinde, verilecek ceza yarı oranına kadar indirilebilir" şeklinde düzenlenmiştir.

Zimmet bir görev suçu olup, kamu görevlisi vasfı bulunan fail, yetkisini kötüye kullanmak suretiyle bu suçu işlemektedir. Güveni kötüye kullanma suçunda ise, fail muhafaza veya belirli bir şekilde kullanmak üzere, zilyetliği kendisine devredilmiş mal üzerinde kendisi veya başkası yararına olarak zilyetliğin devri amacı dışında tasarrufta bulunmakta veya devir olgusunu inkâr etmektedir.

Güveni kötüye kullanma suçunda malın devri açısından failin şahsına duyulan güven söz konusu iken, zimmette failin şahsı önem arz etmektedir.

1136 sayılı Avukatlık Kanunu'ndaki konuyla ilgili ve avukatların yapabilecekleri işlere ilişkin düzenlemeleri inceledik.

Avukatların, icra takibindeki konumlarının değerlendirildi.

TCK'nın 6. maddesinin gerekçesinde de belirtildiği üzere mesleklerin icrası sırasında, avukatların kamu görevlisi olduğu, ancak serbest meslek mensubu olan avukatların, yaptığı tüm işlerde kamu görevlisi sayılacağını kabul etmenin TCK'nın 2. maddesinde düzenlenen kanunilik ilkesine ve bunun önemli sonucu olan kıyas yasağına aykırılık oluşturacağı,

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 35. maddesinde sayılan ve yalnız avukatların yapabileceği işler arasında olan adli işlemleri takip etmek kapsamında kalan icra takibinde bulunma görevini kanundan almakla birlikte, bu yetkiyi kullanma sırasında, müvekkilinin parasını tahsil etmesinin doğrudan avukatlık görevinden doğmayıp, HUMK'un 63. maddesindeki düzenleme uyarınca "ahzu kabz" yetkisine dayanarak gerçekleştirdiği,

Vekâletnamede, ahzu kabz yetkisinin bulunmaması hâlinde, avukatın parayı tahsil edemeyeceği, Bu yetkinin de şikâyetçinin iradesi doğrultusunda verilmesi üzerine vekâletnamede ayrıca yer aldığı, ahzu kabz yetkisinin istenildiği zaman şikâyetçi tarafından geri alınabileceği gibi şikâyetçi tarafından avukatın azledilerek, aralarındaki

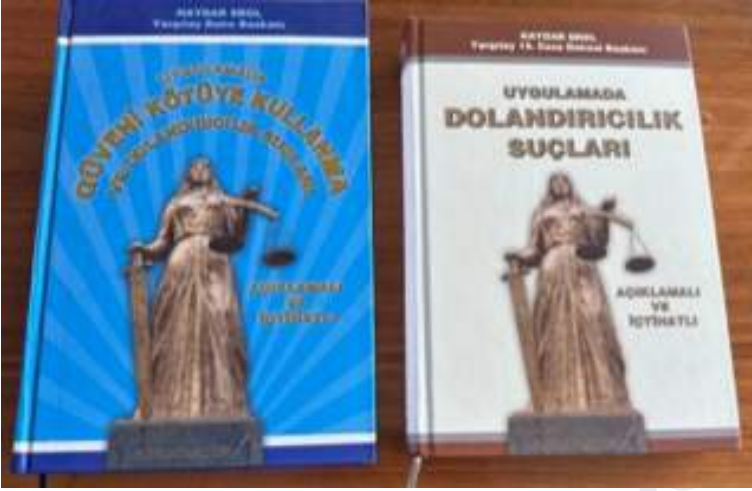
vekâlet ilişkisinin bitirilebileceği gibi avukat tarafından da istifa nedeniyle sonlandırılabilirliği,

818 sayılı Borçlar Kanunu'nun 397. maddesindeki düzenleme uyarınca aralarındaki vekâlet ilişkisinin ölüm, ehliyetsizlik ve iflas gibi nedenlerle sona erdirilebileceği göz önüne alındığında, aralarındaki ilişkinin vekâlet ilişkisi olup, avukat ile şikâyetçi arasındaki ilişkide, kamu otoritesi ve kamu gücünün kullanılmadığı, avukatın eyleminden dolayı kamu idaresinin güvenilirliği ve işleyişinin değil, avukat ile şikâyetçi arasındaki vekâlet ilişkisinin zarar gördüğü,

Avukatın hukuka aykırı olarak mal varlığına geçirdiği maddi değer, müvekkili olan şikâyetçiye ait bir değer olduğundan, oluşan zararın da kamu zararı olmadığı 1086 sayılı HMUK'un 63. maddesindeki düzenleme uyarınca, söz konusu paranın tahsili için şikâyetçi tarafından avukata verilen ahzu kabz yetkisine dayanılarak avukat tarafından tahsilat yapıldığından, söz konusu paranın avukata teslim edilmesinin doğrudan görevi nedeniyle, yani avukat olmasının tabii sonucu olarak değil, şikâyetçi tarafından, avukatın şahsına duyulan güven ilişkisi nedeniyle verilen ahzu kabz yetkisine dayanarak gerçekleştirildiği ve aralarındaki ilişkinin hizmet ilişkisi kapsamında kaldığı, birlikte değerlendirildiğinde, icra takibi neticesinde zilyetliği devredilen parayı uhdesinde tutup müvekkili olan şikâyetçiye vermeyip mal edinen avukatın eyleminin hizmet nedeniyle güveni kötüye kullanma suçunu oluşturduğunu kabul etmek ve zimmet suçundan verilen

mahkûmiyet kararlarını bozarak, eylemin Hizmet Nedeniyle Güveni kötüye kullanma suçunu oluşturacağına dair kararlarımızı verdik.

Kurucusu olduğum ve Başkanlığını yaptığım güveni kötüye kullanma ve dolandırıcılık suçlarına bakan Yargıtay 15.Ceza Dairesinde, görev süremde Uygulamada Dolandırıcılık suçları, Uygulamada Güveni Kötüye Kullanma ve Dolandırıcılık suçları adlı kitaplarımı yazarak, yayınladım.

Beş yıl süren Başkanlık sürecimde, çok yoğun çalıştım.

Kendi yaşantımdan, ailemden, sosyal yaşantımdan tavizler verdim. Hiç bir sosyal davete katılmadım.

Sabah erken saatlerde, daireme geldim, akşam mesai bitiminden çok sonraki saatlerde evime gittim.

Yeni kurulan bir Dairenin, kurucu başkanı olarak, Sıfırdan aldığım dairemi, Yargıtay'ın oturmuş, kurumsallaşmış,

hiçbir baskıya boyun eğmeyen, Adil karar verme ilkesinden taviz vermeyen, isabetli kararlar veren, örnek dairesi yapmak için çok çabaladım. Hamdolsun bu hedefime de ulaştım.

Daire başkanı olarak, Dairemde ahenkli, verimli ve düzenli bir çalışmanın gerçekleşmesini ve işlerin mümkün olan süratle incelenip karara bağlanmasını sağlamak, dairenin kendi kararları arasında çelişkiyi önlemek amacıyla gerekli göreceği bütün tedbirleri almak, dosyaları taktir edecek kişileri, bu esaslar uyarınca tespit etmek ve kendi yazmayacağı kararların hangi üye tarafından yazılacağını belli etmek, Kararların zamanında yazılıp dosyaların mahallerine iadesini sağlamak görevimdi.

Temyiz edilen dosya sayımız çok fazlaydı. Dosya trafiği artan bir şekilde devam ediyordu. Bize gelen dosyaların sonuçlanmasını bekleyen hukuk mahkemeleri, ceza davasının kesinleşmesini bekliyordu.

Dosyaların tetkik hâkimlerine dağıtım işini kendim yapıyor, Dosyaları, tetkik hâkimlerine dağıtırken olduğu dosyalar ile ceza mahkemesinin kararının, kesinleşmesini bekleyen, hukuk, arşivde inceleme sırasını bekleyen dosyalardan dağıtım önceliğini, tutuklu dosyalar, açığa alınmış memur dosyaları, depolarda muhafaza altına alınmış eşyaların bulunduğu dosyalar ile bağlantılı dosyalarımıza veriyordum.

Dağıtımını yaptığım dosyaların, tayin ettiğim inceleme gününde, müzakere salonuna getirilmesini istiyordum.

Karara çıkan dosyaların yazılımını, hemen yaptırıyor, kontrolünü yaptırdığım Üye arkadaşlarımın yolladığı ilamları, evime götürüyor, gecenin geç vakitlerine kadar inceliyor, yazım hatalarını tespit edip, formüllerimize uygun hale getiriyor, yeniden yazdırıp, üyelerin imzalarına gönderiyordum.

Dosyalarımızı bütün ayrıntılarıyla dinleyen, bir suç ile itham edilen herkesi, suçluluğu yasal olarak sabit oluncaya kadar masum sayan, üzerimizde kul hakkı oluşmasın diye titizlenen bir yönetici olarak, dosyayı sonuçlandıran (İlam) kararlarımızı, hiç kısa yazdırmadım.

Dosya tarafları, dosyamız incelenmedi, dosyamız okunmadan karar çıkarıldı, denmesin, içlerinde kuşku bulunmasın diye, Onama kararları dâhil olmak üzere, somut olayı kararda geniş bir şekilde özetleyerek, neden böyle bir karar verdiğimizizi, ayrıntılı bir şekilde yazdırıyordum.

Bazen 3-5 sayfa yazdırdığımız Onama kararlarımız oluyordu.

Kararlarımızda önce suç tanımlamaları yapıyor, Adli makamlara suçu soruştururken, kovuştururken takip etmeleri gereken ilkeleri gösteriyor, neden kararı

onadığımızı, neden bozduğumuzu kararlarımızda net ve anlaşılabilir bir şekilde açıklıyorduk.

Yazılan ve kontrolü yapılan kararların, ıslak imzalarını ve elektronik imzalarının gecikmeden yapılmasını takip ediyor, karar verildikten sonra, mahalline gönderilmesi için, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına teslimini, en geç üç haftada yaptırıyordum. Bu bir rekordu. Yargıtay Ceza ve Hukuk Dairelerinde, karara çıkan dosyasını, bu kadar kısa zamanda yazdıran ve mahalline gönderebilen, bunu başarabilen Daire sayısının çok az olduğunu söyleyebilirim.

5 yıl süren Başkanlığım döneminde, bu yoğun ve disiplinli çalışma, çalışma arkadaşlarımı memnun etmedi. Diğer dairelerde görev yapıp, öğleden sonra serbest kalan Üye arkadaşlarını görüp, sabahın, akşam mesai bitimine kadar, müzakere yapan Üye arkadaşlarım, bu durumu aleyhime eleştiri konusu yapıyorlardı.

Dosya sayımız, hızla artıyordu. Arşivde bekleyen dosyaların, adalet bekleyen taraflarının, beklentilerini görüp, az çalışmak mümkün değildi. Çalışma arkadaşlarımın eleştirilerine rağmen, Bu yoğun ve zor çalışmaya devam ettim.

10.03.2011 tarihinde başlayan başkanlık süremiñ birinci 4 yıllık süresi, 10. 03. 2015 tarihinde, bu yoğun çalışma temposunda doluverdi. Zaman nasıl geçmişti, anlayamadım. Bu zamanı, çalışma ortamı dışında yaşayamadım.

2797 sayılı Yargıtay Kanunu, 31.nci maddesinde, başkanların seçimi ve yenilenmesi düzenlenmişti.

Madde 31 - (Değişik: 15/7/2003-4929/1 Md.) şöyleydi;

“Yargıtay Büyük Genel Kurulu; Birinci Başkanı, birinci başkanvekilleri ile daire başkanlarını kendi üyeleri arasından, üye tamsayısının salt çoğunluğu ile ve gizli oyla seçer.

İlk üç oylamada sonuç alınamazsa, seçim, üçüncü oylamada en çok oy alan iki aday arasında yapılır. Dördüncü oylamaya katılacak olan adayların aldığı oya eşit sayıda oy alanlar da seçime katılırlar. Dördüncü ve beşinci oylamalarda da salt çoğunluk sağlanamazsa seçim yeniden adaylık başvurusunda bulunanlarla tekrarlanır.

Bu seçimlerde üye tamsayısının salt çoğunluğunun hazır bulunması şarttır.

Birinci başkanvekilliklerine seçileceklerden birinin hukuk ve diğerinin ceza daireleri başkanı veya üyelerinden olması zorunludur.

Daire başkanlık seçimi, her boş daire başkanlığı için ayrı ayrı yapılır.

Birinci Başkan, birinci başkanvekili veya daire başkanı seçilmek isteyenler seçim gününden önce yazı ile Birinci Başkanlığa başvurabilecekleri gibi, ilk seçim gününde oylama başlamadan önce sözlü olarak da adaylıklarını koyabilirler.

Birinci Başkanlıkça oylama başlamadan adayların ad ve soyadları üyelere duyurulur.

Seçimler, Birinci Başkanlıkça belli edilen gün ve saatte yapılır. Çalışma saati sonuna kadar seçime devam olunur. Seçim bir günde sonuçlanmazsa, onu izleyen çalışma günlerinde sonuç alınıncaya kadar adaylar arasında oylama devam eder.

Yargıtay Birinci Başkanı, birinci başkanvekilleri, daire başkanlarının görev süreleri dört yıldır. Süresi bitenler yeniden seçilebilirler. Yeni seçim yapıncaya kadar eski başkanlar görevlerine devam ederler.

Herhangi bir nedenle boşalan başkanlıklar ile yeniden daire kurulması halinde on beş gün içinde seçim yapılır.

Birinci başkanvekilleri ile daire başkanlarının kıdeminin tespitinde, Yargıtay üyeliğindeki kıdem esas alınır.”

“Yargıtay daire başkanlarının görev süreleri dört yıldır. Süresi bitenler yeniden seçilebilirler. Yeni seçim yapıncaya kadar eski başkanlar görevlerine devam ederler.” hükmü kapsamında, yeniden seçilmek için aday olmalı mıyım mı, diye düşündüm.

Yoktan bir daire kurmak, iş bölümü kuralları uyarınca daireye tevdi edilen dosyaların, bir düzen içinde denetim incelemesini yapmak sürecinde, Yargıtay Üyelerini görev alanları dışında, ziyaret etme, yakınlaşma imkânı bulamamıştım.

Önceden seçilen, 160 üyenin 120 si, seçimlerde blok oy kullanıyordu.

Bu gurup, kurucu başkan seçildiğimde, seçilmeme olumsuz tavır koymuşlardı.

Başkanlık görev sürecimde, yönetim tarzımdan ve davranışlarımdan rahatsız olduklarını her mecrada söylüyorlardı.

Kendileriyle birlikte hareket etmemi ima ediyorlar, guruplara yönelik tarafımı belirlememi, bitaraf olanın bertaraf olacağını ziyaretime geldiklerinde söylüyorlardı.

Hâkimin tarafsız ve bağımsız olma ilkesinden hiç taviz vermedim. Hiç bir guruba dâhil olmayıp, bitaraf olmayı tercih ettim.

Bu gurup, görev sürem dolmadan çok önce, görev sürem dolduğunda, beni yeniden seçmeyeceklerini, gurup arkadaşlarına söylemeye başlamışlar, benimde duymamı sağlamışlardı.

Yeniden aday olursam, Yargıtay teamülleri uyarınca, adaylığımı önce Birinci Başkanlık makamına bildirmem ve seçime katılacak Yargıtay Üyelerine, kendilerini ziyaret ederek açıklamam gerekecekti.

2014 yılında, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun (HSYK) yeni 10 üyesinin belirleneceği seçim için yaklaşık 14 bin hâkim ve savcı sandık başına gitti.

Seçimlerde, Yargıda Birlik Platformu büyük başarı sağladı.

Yeniden oluşan HSYK, Yargıtay'a aynı anda 114 üye seçti, seçilen üyeler göreve başladılar.

Bu üyelerinde, muhafazakârlar, ülkücüler ve sosyal Demokratlar olarak, yargıda birlik platformunu oluşturan üyeler olarak seçildiği haberleri yayılmaya başladı, bu duyular görsel ve yazılı medyada yer aldı.

2011 yılına kadar 250 üye kadrosu ile çalışan Yargıtay'a, 24 Şubat 2011 tarihinde, aynı anda 160 üye seçilmiş, 15.12.2014 tarihinde de, aynı anda 144 üye atanmıştı.

Seçimlerde salt çoğunluk 258 oya çıkmıştı. Yeniden aday olduğunuzda 258 oyun desteğini almak zorunluluğu vardı.

Yargıtay Üye sayısının, nerdeyse iki kata çıktığı bu çalışma ortamında, Üyeler arasında, bağlı oldukları, birlikte hareket ettikleri guruplar oluşmuştu.

Yargıtay Teamüllerine uydum, önce Yargıtay Birinci Başkanını ziyaret ettim. Dairemin Başkanlığına yeniden aday olduğumu söyleyerek, bu yöndeki dilekçemi verdim.

Beni yeniden seçmeyeceklerini ilan eden 120 kişilik guruba mensup üyeler dâhil olmak üzere, bütün Yargıtay üyelerini tek tek ziyaret ederek, odalarında bulabildiklerime yüzlerine, bulamadıklarına yazılı not bırakarak aday olduğumu açıklamaya başladım.

Yargıtay teamülleri uyarınca, Dairenin başkanı yeniden aday olmuş ise liyakatinde bir olumsuzluk yoksa kimse karşısına aday olarak çıkmaz, yeniden seçilir ve Dairenin istikrarlı çalışması devam ettirilirdi.

Dairemden kimse aday olmamıştı. Başka Dairelerden de kimse Daireme Başkan adayı olmamıştı. Tek aday olarak seçimlere katılacaktım.

Yazgım, 60 yaşında, bana bir şey daha gösterecek ve öğretecekti.

Bir gün, Hukuk Fakültesinden arkadaşım olan, hâkimlik görevlerimiz sırasında, aynı yargı bölgesinde görev yaptığımız, ailecek görüştüğümüz, Yargıtay Üyesi olan arkadaşım, eşiyile evimde beni ziyarete geldi.

Benim yenileme seçimlerinde, seçilme şansımın olmadığını, benim karşıma aday olarak çıkması için,

arkadaşlarının baskısı altında olduğunu ve yeniden aday olursam karşıma rakip olarak çıkabileceğini söyleyiverdi.

Bu arkadaşım, Dairem dışından, başka bir Dairede görev yapan bir Yargıtay Üyesi idi. Bu kişi benim, fakülteden arkadaşımdı. Benden iki yaş büyüktü, Diyarbakır merkezde, hâkimlik görevimi yaptığım sırada, Diyarbakır'ın bir ilçesinde hâkimlik yapıyordu. Görüşüyorduk.

Ben Yargıtay savcılığı görevini yaparken, Ankara dışında görev yapıyordu. Ankara'ya geldiği zamanlarda beni ziyaret ediyordu. Ankara'ya tayin olduğunda görüşmelerimiz, sıklaşmıştı. Ailece de görüşüyorduk.

Ben Yargıtay Üyeliğine 2003 yılında seçilmiştim. Bu arkadaşım 24 Şubat 2011 de Yargıtay Üyeliğine seçilmişti.

Eşimle birlikte, arkadaşımın bu açıklaması karşısında şaşkınlık geçirmiştik.

554 üyeden kimse karşıma aday olmuyor, en yakın arkadaşım diye bildiğim kişi, seçimlerde karşıma rakip aday olarak çıkacağını söylüyordu. Üzüldük. Üzüntülerimizi kendisine anlattık.

Kendisi, aday olmazsa, karşıma başka birinin aday çıkartılacağını söylüyordu.

Lafı uzatmadım.

15.Ceza Dairesinin kurucu başkanı olduğumu, Yargıtay teamülleri gereğince, görevdeki başkanın liyakati devam ettiği sürece yeniden seçildiği, ikinci görev dönemimi de bu dairede sürdürmek istediğimi, yeniden

aday olacağımı, bunu bilerek, karşıma aday olmasının şık olmayacağını, aramızdaki uzun zamana dayalı dostluk nedeniyle, çevremizde de hoş karşılanmayacağını, eleştirileceğini, buna rağmen aday olur ve bağlı olduğu gurupların desteğiyle seçim sonucu, Daireme Başkan seçilirse, Yargıtay üyesi olarak göreve devam etmeyeceğimi, Başkan olarak Yargıtay'daki görevimden emekli olacağımı, 60 yaşında olduğumdan, 65 yaşına kadar yasal olarak görev yapma imkânım varken, 5 yıl önce ayrılmamın sebebi olarak, ömür boyu, kendini sorgulamak zorunda olacağını kendisine hatırlattım. Karşıma aday çıkmasını beklemesini, aday çıkarsa kendisinin de aday olmasını önerdim.

Bunun mümkün olmadığını, aday olmazsa ya da benim karşıma başka biri aday olarak çıkarsa, kendisine artık destek verilmeyeceğini söyledi.

Konuşmamızı bitirdik, evimizden uğurladık.

12 Ceza, 13 Ceza, 14 Ceza, 15 Ceza Daireleri, 4 yıl önce aynı anda kurulmuş, bu 4 daireye aynı gün başkanlar seçilmiş olduğundan, yenileme seçimleri de aynı gün yapılacaktı.

Seçim günü Daire Başkan Adayları açıklanmıştı. Ben Daireimde tek adaydım.

Arkadaşım aday olmamıştı. Şaşırılmışım. Şaşkınlığım guruplara yakın bir üye arkadaşımın verdiği bilgiyle derin bir üzüntüye düşmüştü...

Bu arkadaşına, şimdilik aday olma bir hafta sabret, Haydar Başkana, 120 kişilik gurup destek vermiyor, boş oy kullanacaklar, diğer guruplardan da, seçimlerde 10 oy bile çıkmaz, birinci haftanın ilk beş günü izleriz, ikinci hafta karşısına çıkarsın, seni sonuna kadar destekleriz demişler.

Aynı gün, tüm başkanlık yenilemesi yapılan daireler için seçim yapıldı. Bu seçimlerden bir gün önce, bana rakip olmak isteyen arkadaşım beni, telefonla arayarak, bir hafta izin aldığını, seçimlere katılmayacağını söylemişti.

Seçim günü sandık kurulunun bulunduğu salona geldiğimde, seçimlerin erken saatlerde başladığı ve üyelerin oy kullandıklarını gördüm.

Bir tuhafılık vardı. 6, 8, 12,15 Ceza Dairesi başkanlık seçimi yapılıyordu. Her başkanlık seçimi için ayrı bir

sandık olması, yani 4 sandık bulunması gerekirken, tek sandıkta oy kullanılıyordu.

Her bir başkanlık seçimi için ayrı oy pusulası olması gerekirken, her 4 daire, başkan adaylarının isimleri, aynı oy pusulasına yazılmış, adayların isimlerinin bulunduğu kutucukların işaretlenmesi isteniyordu.

Bu uygulama, Yargıtay kanunu ve iç yönetmelik hükümlerine ve teamüllerimize aykırı idi. İsimlerin karıştırılmasına, yanlış işaretlemelere müsait bir durum oluşturulmuştu.

Çarpıklığın hemen farkına varmama rağmen, seçimlerin başlaması, Üyelerin bir bölümünün oy kullanması, kalabalık sıralarda oy verme akışı karşısında, sandık kurulu başkanına itiraz hakkımı kullanamadım.

İlk gün sabah mesai saatinde başlayan seçimlerin sonucu ancak öğlene doğru belli oldu.

10 oy alması bile mümkün görünmeyen şahsıma, 120 kişilik gurup boş oy kullanmasına rağmen 253 Oy çıkmıştı. Salt çoğunluğuna ulaşabilmek, seçilebilmek, yenileme seçimlerinden galip çıkabilmeme için, 5 oy eksikim kalmıştı.

Ankara dışında olmaları nedeniyle sabah oylamasına katılmayan üyelerden bazıları beni, ya da arkadaşlarımı arayarak, birinci tura yetişemediklerini, öğleden sonraki

ikinci tura katılacaklarını, eksik olan 5 oyu fazlasıyla bulabileceğimi söylüyorlardı.

Sonradan öğreneceğim, üzerimde oynanan oyunları bilemediğimden, karşımda rakip adayda bulunmaması rehavetiyle, geçersiz sayılan oyların yeniden incelenmesini talep etmedim.

Geçersiz oyların yeniden değerlendirilmesiyle, iptal edilen oyların lehime yazılması mümkün iken, beş oy eksiği rahat tamamlayabileceğim inancıyla, bu hakkımı da kullanmadım. İkinci tur oylamayı beklemeye karar verdim.

İkinci tur oylama saat 14 de başlayacaktı.

Dairemde 120 kişilik guruptan, 5 üye, 144 kişilik guruptan, 4 üye görev yapıyordu. 144 kişilik gurupta yer alan üyelere, öğlen arasında bir gurubun, diğer dairede yer alan kendi başkan adaylarına destek verilmediği için adayları seçilinceye kadar, diğer başkan adaylarına destek vermeyeceklerini açıkladıklarını, bu karar doğrultusunda, bana da oy verilmeyeceğini öğrendim.

Bu gurubun yaklaşık 40 üyesi olduğu söyleniyordu. Gerçekten de, ikinci turda seçilmeyi beklerken, ilk turda benim lehime oy kullanan bu gurup boş oy kullanınca, oyum 230 civarına düşmüştü.

Yaradan'ıma gönülden bağlı, onun emirlerine ve rızasına uygun yaşamayı ilke edinmiş biri olarak, Rabbimin öğrettiği "başınıza gelen bir musibet varsa, bilin ki o sizin elinizdendir." hükmü gerçekleşmişti. Geçersiz oylara itiraz etmememin sonucunu görüyordum.

Seçimin ikinci turunda, kaç kişi oylamaya katıldı, katılanların kullandığı oyların kaç boş çıktı, kaç geçersiz çıktı araştırdım.

120 kişilik gurup boş oy vermeye devam ediyordu, oy kullanmaya gelmeyenlerin sayısı da fazlaydı. Birinci turda da, ikinci turda da gelmeyen üyeleri araştırdığımda, 35 civarında kişinin, bana rakip olmak isteyen, plan gereği adaylığını erteleyen arkadaşımı, destekleyen gurup mensupları olduğunu öğrendim.

Üzerimde oynanan oyunu fark ettim.

Gerçekten, haftanın oy kullanılan Çarşamba ve Perşembe gününde salt çoğunluğu alamadım. Seçimler, ikinci haftaya bırakıldı.

Birinci haftanın Cuma günüydü. Üye arkadaşlarla odamda oturuyor, oylama sonuçlarını değerlendiriyorduk. Birden kapı açıldı, bana rakip olmak isteyen arkadaş, odama girdi, ben otur bile demeden sandalyeye oturdu.

İçerdeki üye arkadaşlarımdan birine, seni telefonla arıyorum, neden açmıyorsun, seninle konuşacaklarım var, odana geçelim deyiverdi.

Bir başkan odasında, bu üyenin, izinsiz, pervasız tavır, görgü kurallarına uygun olmadığı gibi, Yargıtay örfüne de uygun değildi.

Konuşmak istediği üye, başkanımın odasındayım ve seçimleri değerlendiriyoruz, şu anda sizinle görüşmem, daha sonra görüşelim dedi. İçerisi buz gibiydi.

Bana rakip olacak fakülte arkadaşım, hiçbir şey olmamış gibi, gayet rahat ve soğuk bir tavırla, bana bakarak, adaylıktan ne zaman çekiliyorsun diye soruverdi.

Gerçekten ne demek istediğini anlamamıştım.

Ne demek istiyorsun. Birinci turda 5 oy eksiği ile salt çoğunluğu kaçırmışım, üzerimde oynanan bütün oyunlara rağmen hala en yüksek oyları alıyorum, neden çekilecekmışim, dedim.

Yüzü bile kızarmamış, sesi bile titrememişti.

Hemen odamı terk etmesini söyledim.

O gün sonuna kadar, adaylığımı devam ettirmeye, yazgımın götürdüğü yere kadar gitmeye karar verdim.

Yazgım beni Yargının en yüksek yerine getirmiş, onurla hizmet etmemi mümkün kılmıştı.

Her türlü oyuna rağmen oylarını bana veren, liyakatten vazgeçmeyen, değerli arkadaşlarımı yalnız bırakmayacaktım.

İkinci haftanın başında, bu arkadaş, 12 Ceza Dairesinin üyesi olmasına rağmen, Bu dairenin de başkanlık yenileme seçimleri yapılması nedeniyle doğal olarak bu daireye aday olması gerekirken, planlandığı şekilde, benim daireme, 15 Ceza Dairesine başkan olmak için dilekçe verdi.

Seçimlere iki adayla devam etmeye başladık.

Daha ilk haftalarda büyük hayal kırıklığı yaşamaya başladı.

Gurupların üyelerini yönlendirmeleriyle bu kadar çok boş oy kullanılırken, seçimlere katılmayanların sayısal çoğunluğuna rağmen, 10 oydan fazla oy alamaz dedikleri benim, oylarım yüz ellinin altına hiç düşmedi.

BASINDAN:

Yargıtay Kanunu'na göre ceza ve hukuk dairelerinde başkan seçilenler 4 yıl görev yapıyor. Daire başkanları, Yargıtay'ın üye tamsayısının salt çoğunluğu ile gizli oyla seçiliyor. 258 üyenin oyunu alan aday yeni başkan seçiliyor. İlk üç oylamada sonuç alınamazsa, seçim, üçüncü oylamada en çok oy alan iki aday arasında yapılıyor. Dördüncü ve beşinci oylamalarda da salt çoğunluk sağlanamazsa seçimler yeniden adaylık başvurusunda bulunanlarla tekrarlanıyor. Seçimlerin hangi gün ve saatte yapılacağı 1. başkanlıkça belirleniyor ve çalışma saati sonuna kadar seçime devam ediliyor. Seçim bir günde sonuçlanmazsa, onu izleyen çalışma günlerinde de sonuç alınıncaya kadar adaylar arasındaki oylama devam ediyor. 8, 9, 12 ve 15. Ceza Dairesi Başkanlığı seçimlerine dün de devam edildi. Ancak hiçbir aday seçilebilmek için gerekli oyu alamadı.

A HABER

Boş oylar, ilk kez adaya verilmiş oylardan fazla çıktı. Gösterilen adayı çekilmeye zorlayan yeni seçim taktiğinin en önemli bileşeni, Paralel Yapı'ya yakın üyelere oldu.

Yargıtay 15'inci Ceza Dairesi Başkanlığı seçimlerinde kullanılan boş ve geçersiz oylar, aday olan Haydar Erol'a verilen oylardan fazla çıktı. Erol'a, 161 oy çıkarken üyelerden 199'u boş, 73'ü de geçersiz oy kullandı. Boş ve geçersiz oylar, seçilmek için yeterli oy sayısını aştı.

200 BOŞ, 80 GEÇERSİZ OY

Önceki gün 10'uncu turu yapılan seçimlerde geçersiz oyların sayısı, ilk 5 turdan sonra arttı. Bu oran önceki seçimlerde en fazla 30-40'lara kadar çıkarken, bu kez boş oyların sayısı 200'e, geçersiz oyların sayısı da 80'e yaklaştı. Seçimlerin 8'inci turunda Haydar Erol'a 159 oy verildi. Sandıktan 194 boş oy çıktı.

Geçersiz oylar da 77'yi buldu. 9'uncu turda Erol'a verilen oylar 161 oldu. 9'uncu turun boş oy sayısı bu kez 199'a yükseldi. Geçersiz oylar ise 73 olarak tespit edildi.

Önceki gün yapılan 10'uncu turda 157 geçerli oy çıkarırken 188 boş, 69 geçersiz oy belirlendi. Bu tabloya göre hemen hemen her turda boş ve geçersiz oylar, Yargıtay'da üye seçilmek için yeterli sayı olan 258 ve üstü oldu.

Kullanılan geçersiz oyların önemli bir bölümünün tek çizgi, soyadı bulunmayan herhangi bir isim veya karalama şeklinde olduğu öğrenildi.

Seçimlerin kilitlenmesinde, kilit rolü 2011'de Yargıtay'a seçilen blok grubun etkili olduğu ancak boş ve geçersiz oy sayı toplamının 250'leri aştığı göz önünde bulundurulduğunda bir başka grubun da bu 160 kişilik grupla birlikte hareket ettiği değerlendiriliyor. Seçimlere pazartesi günü 11'inci turla devam edilecek.

Milliyet gazetesi

Yargıtay'da bitmeyen başkanlık savaşları!

Yargıtay'da beş dairenin başkanı, Yargıda Birlik Platformu ile 'cemaate' yakın olduğu iddia edilen üyelerin oylamada uyguladıkları taktikler nedeniyle 158 gündür seçilemedi...

Yargıtay'da 23 ceza, 23 hukuk dairesinde görev yapan üyeler bir yandan temyiz başvurularını görüşmeye devam ederken, diğer yandan da görev süresi dolan daire başkanlıkları nedeniyle yapılan seçimden seçime koşuyor. 516 üyenin görev yaptığı Yargıtay'da, 8, 9, 12 ve 15. Ceza Daireleri Başkanlığı için seçim yapılıyor.

12 ve 15'nci Ceza Dairesi Başkanlığı seçimi 158, 8. Ceza Dairesi Başkanlığı seçimi 103, 9. Ceza Dairesi Başkanlığı seçimi ise 11 gündür devam ediyor.

Seçimler, Başkan yenileme seçimleri olarak, Yargıtay tarihinde ilk kez, 170 tur olmak üzere 8 ay sürdü.

Ben sekiz aylık bu sürede, bir daha oy istemek ve beni desteklemeleri için hiç bir üyenin yanına, odasına gitmedim.

170 tur boyunca seçimi yöneten tasnif kurulu üyelerine müdahale etmedim, oyların tasnifine katılmadım, geçersiz oylara yönelik itirazlarda bulunmadım.

Rakip aday, 120 kişilik gurup başta olmak üzere, 8 ay boyunca bütün gurupları oda, oda dolaştı, oy talep etti. Bu kadar sık, tekrar, tekrar gelmesinden, Üyelerin rahatsız olduklarını, dairemde görev yapan üyeler anlatıyorlardı.

“Yeni seçim yapılınca kadar eski başkanlar görevlerine devam ederler.” hükmü uyarınca, görevimi, seçim yokmuş gibi yapmaya devam ettim. Her gün seçim yapılıyor, erteleniyor, oylarımızı kullanıyor, müzakereye devam ediyor, adalet dağıtmaya devam ediyorduk.

Müzakerelere aksatmadan başkanlık ettim. İctihatlarımıza uygun verdiğimiz kararları, aksatmadan yazdırarak, en kısa zamanda mahalline göndermeye devam ettim.

Seçim döneminde de dairemde staj yapan 10 civarında hâkim adayına, Müzakereler bittiğinde dairemin görevine giren suçların unsurlarını, dairemizin bu suçlara bakışını anlattım, adayların sorularını cevaplandırdım.

Hâkim adayları, stajlarının bir bölümünü Yargıtay'da tamamlamak içine geldiklerinde, Birinci Başkanlık makamı, adayları dönüşümlü olarak dairelerde

görevlendirirdi. Beş yıllık başkanlığım döneminde, sayısal olarak en fazla hâkim adayı, benim talebim üzerine, daireme verilirdi. Her gün müzakerelere katılmalarını ister, müzakereleri izleyip, suça konu somut olayı anlayıp, mahkeme kararı ile heyetin tartışıp, ulaştığı kanaatini dinleyip, not almalarını, müzakereden sonra kendi düşünceleri ile birlikte takıldığı soruları, sormalarını isterdim.

Müzakere bittikten sonra, çoğu kez odama bile gitmez, hâkim adayı arkadaşlarımla toplantıya geçer, onlarla konularımızı tartışır, değerlendirir, bildiğim her şeyi onlara öğretirdim.

Beni tanıyan, tanımayan çok sayıdaki Yargı mensubu arkadaşlarımla, halen şahsıma, samimi saygı göstermelerini, meslek büyüğü olarak, Yargı mensuplarına abileri olarak yakın ilgi göstermeme bağlarım.

12 Kasım günü, müzakere odasında, temyiz denetim incelemesi yaptığımız sırada tasnif kurulundan, rakip adayın bir oyla seçimi kazandığı haberi verildi.

Müzakereleri durdurdum. Bir oy ile salt çoğunluk aşıldığı için, tasnif kuruluna sayım için itiraz edebilir ve seçimlerin devamını sağlayabilirdim. Yapmadım.

10. 03. 2015 tarihinde başlayan,15.Ceza Dairesi Başkanlık yenileme seçimleri 12.11.2015 tarihinde tamamlanmıştı.

Yargıtay tarihinde bir ilk olan ve 8 ay süren bu süreç, beni manen çok yormuştu.

En aciz noktandan itibaren, beni koruyan, kollayan tüm âlemlerin tek Rabbi olan Yüce Allah'ım beni, bir faniyi, Yargı mesleğinde gelebileceğim en yüksek noktaya kadar getirmiş, Yargı alanına, kendisinden istifa edilen çok sayıda eserimi dâhil etmiş, kişiliğime, saygınlığıma hâlel getirmeden, bütün gurup oyunlarına rağmen, 8 ay boyunca onurumu korumuş, sınavından galip çıkarmıştı.

Anayasanın, Hâkimlik ve savcılık teminatını düzenleyen 139.ncu maddesi;

"Hâkimler ve savcılar azlolunamaz, kendileri istemedikçe Anayasada gösterilen yaştan önce emekliye ayrılamaz; bir mahkemenin veya kadronun kaldırılması sebebiyle de olsa, aylık, ödenek ve diğer özlük haklarından yoksun kılınmaz." hükmünü amirdir.

Bu tarihte 60 yaşındaydım.

Mevzuat kapsamında 65 yaşına kadar çalışma imkânım vardı.

Göreve devam etmek istersem, Yargıtay üyesi olarak, talep ettiğim bir dairede çalışabilirdim.

Ben Yazgımın götürdüğü yerdeydim.

Onurlandırıldığım, Yüksek Mahkeme Başkanlığı sıfatıyla, ayrılmalıydım.

Bu sıfatıyla emekli olmaya karar verdim.

Müzakere salonunda hazır bulunan tüm üye arkadaşlarıma veda ettim.

Odama geçtim.

Daire personeli arkadaşlar, kapımın önünde çok üzgün duruyorlardı.

Hepsini odama davet ettim, her birine ayrı ayrı teşekkür ettim, helalleştim.

Şahsi eşyalarımı toplattım. Bir saat içerisinde, 5 yılımı verdiğim, sıfırdan kurduğum, yıllar önce kurulmuş, oturmuş bir daire gibi saygı değer bir daire konumuna getirdiğim dairemden, "Mahkeme Kadiya Mülk Değildir" atasözüne olan inancımınla, mesai arkadaşlarımla uğurlamasıyla ayrıldım.

Birinci Başkanlık makamına emeklilik dilekçemi verdim.

16.12.2015 tarihinden geçerli olmak üzere emekliye ayrıldım.

Ankara Barosu Başkanlığına başvurarak, Avukat olarak kaydımın yapılmasını talep ettim. 18.01.2016 tarihinde, avukat kimliğimi alarak, yargının üçüncü ayağı olan savunmada yerimi aldım.

Hâkim adaylığı ile başlayan, Yüksek Mahkeme başkanlığı ile taçlanan yargı görev döneminde edindiğim bilgimi, birikimimi, hayat ve Devlet tecrübelerimi, edindiğim etik ve ahlaki değerlerim doğrultusunda, Yargı alanında hizmet verenlere, ileride verecek olanlara, yaşadığım yargı hizmet dönemimi, okuyucuyu sıkmadan, akıcı ve anlaşılır bir dille derlemeye çalıştım.

Yaşadığım geçmişten, birçok tecrübe edinmemiz mümkündür.

Bu geleceğimizin daha iyi olması için, bir yoldur.

Yargı görev yapan Meslektaşlarımızın, yargı hizmet dönemimi kapsayan tecrübelerimden, ilham alacağına inanıyorum.

Kitabımı, Adaleti gerçekleştirmek için, hiç kimsenin ve hiçbir kurumun baskısı altına girmeden, toplumun her kesimine, eşit mesafede durmak suretiyle, mesleğini mutlak, tarafsız bir tutum sergileyerek en iyi şekilde icra etmeye çalışan Yargı görevi yapanlara ithaf ediyorum.

Yararlı olması dileklerle.

Sevgi ve saygılarımla.

Haydar Erol

Yargıtay Onursal Daire Başkanı

Yazgının Götürdüğü Yer, Yargıtay

Yargıtay Ana Bina

Yargıtay Ana Bina

Yargıtay Ek Bina -1-

Yargıtay Ek Bina -2- (Kavaklıdere)

Yazgının Götürdüğü Yer, Yargıtay

Haydar Erol

Yazgının Götürdüğü Yer, Yargıtay

Yargıtay yeni binası

YAZARIN YAYINLANAN KİTAPLARI

ISBN : 978-605-61280-5-9

